MAGYAR PC MAGAZIN · III. évfolyam, 11. szám · 2004. november

1496 Ft

PCM magyar

7 CD-NYI PROGRAM A DVD-N

NOVELL HÁLÓZATI ALAPCSOMAG
Teljes iroda – ingyen

DVDAuthor – ingyenes DVD-készítő

Trigger 0.5.0 teljes játék

DEMÓ **DOOM 3**

A TELJES Sulinet expressz Adatbázis a DVD-n

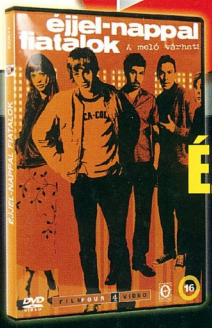

Film a DVD-n:

ÉJJEL-NAPPAL FIATALOK
DVD-PREMIER

www.pcmagazin.hu

Monitorról a tévére

OLCSÓN, DE JÓT
Építsünk játékgépet!

GAMER A PCM-BEN!
Silent Hill 4 – útikalauz

KÉK LÁTÓHATÁR
Ahogy Paál Péter, az IBM új vezérigazgatója látja

FOTÓK ÉS FESTMÉNYEK
Bővült a Paint Shop Pro

NYERJEN!
Jubileumi előfizetési nyereményjáték

1496 Ft

04011
9 771588 928000

Előfizetéssel 999 Ft

A képalkotás másik vége
Canon
PIXMA
IP 5000
A Canon új fejezetet nyitott az otthoni fotónyomtatásban. Csak néhány a nyomtatócsalád legfontosabb jellemzői közül: öt különböző színű, egyenként cserélhető tintapatron, közvetlen nyomtatás digitális fényképezőgépről vagy Canon videokameráról.
Az előbb felsorolt tulajdonságokon túl az iP5000-es a világon elsőként alkot képet 1 pikoliteres (10 ⁻¹² liter) tintacseppekből, ami lehetővé teszi a 9600x2400 dpi-s felbontás elérését.
A fénykép a fotóművészet végső fázisa. Miért hagyná a nyomtatását másra?
Ízlelje meg Ön is a PIXMA élményt a www.canon.hu/pixma weboldalon!
you can
Canon

Éjjel-nappal fiatalok

Late Night Shopping 2001

Az Éjjel-nappal fiatalok négy huszonéves történetét mutatja be, akikben csupán az a közös, hogy az éjszakai műszaknak köszönhetően egyaránt fordított napirend szerint élnek. Egyikük kórházi ápoló, a másik telefonközpontos, a harmadik árufeltöltő egy nonstop szupermarketben, a negyedik pedig alkatrészeket hegeszt egy nagy elektronikai cégnél. Munka előtt egy kávézóban találkoznak és beszélgetnek. Életvitelüknek nagy ára van. Seannak például fogalma sincs róla, hogy barátnőjével, Madeline-nel még mindig együtt járnak-e, mivel a lakásban egymást váltva hetek óta nem találkoztak.

A több filmfesztivált is megjárt Éjjel-nappal fiatalok élvezetes komédia, de a humor mögött komoly társadalmi kérdések fogalmazódnak meg. A jövő nélküli fiatalok régóta adnak témát az angol filmművészetnek: például ők az örök lázadónak tartott Tony Richardson megannyi művének hősei. Míg Richardson hőseinek esélyük sincs arra, hogy kilábaljanak helyzetükből, addig a jelenkor angol mozijainak fiataljai nemcsak a világot, hanem önmagukat is iróniával nézik, mint Danny Boyle kultikus Trainspottingjában (1996) Mark Renton.

Az Éjjel-nappal fiatalok főhősei nem szorultak ennyire a társadalom peremére, ám jövőjük éppoly kilátástalan. Megpróbálnak a lehetőségekhez mérten boldogulni – nem a holnapnak, hanem a mának élve. Az esti, munka előtti beszélgetés a nap fénypontját jelenti számukra. Ez az egyetlen módja annak, hogy róluk bármit is megtudjuk, ugyanis az életben való lebegést hangsúlyozandó semmi sem utal családi hátterükre.

Boyle hatása nem véletlenül érződik a filmen. Az 1970-ben Glasgow-ban született rendező, Saul Metzstein rendezőasszisztensként dolgozott Boyle mellett a Sekély sírhantban (1994), majd két évvel később a Trainspottingban. Ezt követően több kisfilmet készített, majd a dán Dogmáról forgatott egy 50 perces dokumentumfilmet (The Name of this Film Is Dogme95), megszólaltatva olyan művészeket, mint Lars von Trier, Thomas Vinterberg, Jean-Marc Barr, Soren Kragh-Jacobsen és Paprika Steen. Az Éjjel-nappal fiatalok az első nagyjátékfilmje, amely vizuálisan is figyelemre méltó: a veterán operatőr, Brian Tufano (ugyancsak dolgozott a Sekély sírhanton és a Trainspottingon) képei magukért beszélnek.

A szereplők közül talán a legismertebb a magyar közönség számára a Madeline-t megformáló német Heike Makatsch, akit láthattunk többek között A kaptár – Resident Evil számítógépes játék filmadaptációjában, az Anatómia második részében, legutóbb pedig egy kedves romantikus komédiában, az Igazából szerelemben próbálta meg családos főnöke fejét elcsavarni.

A Seant alakító Luke de Woolfsonnak az Éjjel-nappal fiatalok volt az első filmszerepe. A magyar közönség egy kisebb mellékszerepben később az Ördögi színjáték – A pap, a várúr és a boszorkány című kosztümös krimiben is láthatta.

Enzo Cilenti (Lenny) a Titanic filmfesztiválon vetített megrázó drámában, Michael Winterbottom Csodaországjában tűnt fel, de a nagynevű rendezővel később a 24 Hour Party People-ben is együtt dolgozott.

Talán a legtekintélyesebb filmográfiával Kate Ashfield (Jody) rendelkezik, ő ugyanis évente legalább négy filmet forgat – például Tim Roth nagy botrányt kavaró Hadszíntér, illetve a jóval könnyedebb Agyatlan apartman stáblistáján is találkozhatunk a nevével. Végezetül ne feledkezzünk meg James Lance-ről (Vincent), aki számára az Éjjel-nappal fiatalok jelentette a kiugrást – reméljük, hogy a különféle tévésorozatok után ismét láthatjuk a nagy vásznon.

PCM

Színes, szinkronizált angol vígjáték

- Főszereplők: **Kate Ashfield, Enzo Cilenti, James Lance, Heike Makatsch, Luke de Woolfson**
- Rendező: **Saul Metzstein**
- Dolby Digital 2.0: **magyar, angol**
- Felirat: **magyar**
- Képarány: **1,85:1 (16:9, anamorf)**
- Hossz: **88 perc**

Olvasóink leveleire Nagy Zoltán válaszol, a leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevét megadva idézzük.

Az augusztusi számban bemutatott külső USB-s merevlemezházak felkeltették érdeklődésemet. Több kérdés is felmerült bennem (mint ahogy ez egy megfontolt vásárlás előtt általában történni szokott), és ezekkel sajna, kénytelen vagyok titeket terhelni.

1. Én konkrétan a 2,5 colos verzióra gondoltam, mivel az egészet egy nagyra nőtt pendrive-ként szeretném használni. De az optimális használat érdekében csak olyan merevlemezt szeretnék beletenni, amelyhez nem kell a kiegészítő tápkábelt használni. Szóval a kérdésem az lenne, hogy ehhez milyen merevlemezt vegyek? Csak a vinyó fordulatszáma számít, vagy más is? Ha tudnátok mondani egy konkrét példát is, az jó lenne (kb. a 15-20 ezres kategóriában, mert a méret a felhasználási szándék miatt csak másodlagos).

2. Mindenféle Windowshoz kell a CD-ről telepíteni a drivert, vagy van olyan, amelyik felismeri magától?

3. Szerintetek mi a jobb megoldás: egy eleve USB-s vinyó vagy egy ilyen rackes kombináció?

4. És egy kicsit más: vajon létezik-e olyan ingyenes jelszavas védelmet biztosító progi, amelyet egy külső meghajtón elhelyezve (legyen az CD vagy USB-s eszköz) a külső meghajtónak a géphez való illesztésekor (vagy beolvasáskor) az automatikusan lefut, és így teszi a meghajtót hozzáférhetetlenné.

Segítségeteket előre is köszönöm,

Szunomár Ágost

Először is azt kellene tudni, hogy az egyes merevlemeznek mekkora az áramfelvétele, ezt még vásárlás előtt a gyártók honlapjáról lehet megtudni. Értelemszerűen minél kisebb, annál jobb. A merevlemeznél sokkal kritikusabb a számítógép, amelyhez csatlakoztatjuk a meghajtót, pontosabban az, hogy a számítógép USB portja képes lesz-e a szükséges áramot biztosítani. Elvileg igen, de nem véletlenül van a külső meghajtóházak mellé külső táplálási lehetőség is. Elsőre mindenképpen érdemes a tápegységet magunkkal vinni, és ha megbizonyosodtunk róla, hogy nincs rá szükség, akkor legközelebb már otthon maradhat.

A korszerű Windows XP-hez, sőt már a Windows Me-hez sem kell külön meghajtóprogram, automatikusan felismeri a külső tárolóeszközt. Ugyanez mondható el a különböző Linux rendszerekről is, bár ott figyelni kell, hogy az általunk fordított rendszermagban benne legyenek a szükséges összetevők.

A „külön ház – külön merevlemez" azért előnyös, mert így az igényeknek megfelelő merevlemez kerülhet a házba, és később is lehet cserélni kisebbre-nagyobbra. Ráadásul így az együttes ára is kedvezőbb, mint a hasonló kapacitású, előre egybeépített eszközöké. Az egybeépítettek viszont típustól függően egyéb szolgáltatást is tudnak nyújtani (például MP3-lejátszás).

A külső meghajtó tartalmának szoftveres védelme úgy működik, hogy a szükséges program hiányában nem lehet olvasni annak tartalmát. Némely gyártó ad ilyen szoftvert (például pendrive-okhoz), de lehet az interneten is találni. Ezek általában úgy működnek, hogy készítenek egy virtuális meghajtót, ebben kódolva találhatók meg a meghajtóra másolt file-ok, melyekhez a megfelelő program és jelszó nélkül nem lehet hozzáférni. A program nyugodtan elhelyezhető a külső meghajtón, az egyetlen nagyméretű file mellett, ami magát a virtuális meghajtót tartalmazza. Ilyen például a CryptoExpert, amelynek Lite változata ingyenes.

➲ **www.secureaction.com/cryptoexpert/lite/index2.shtml**

Már majdnem két éve, hogy használom a számítógépemet, és azt vettem észre, bizony eljárt felette az idő. Eddig is sikerült kigazdálkodnom 1,5-2 évente, hogy új gépet vegyek, most sincs ez másképp. De milyen is legyen? Jelenleg 1700 MHz-es P4 Celeron, 512 Mbyte SDRAM, 128 Mbyte-os videokártya jellemzi a gépemet. Persze tudom, a környezetemben sokan örülnének még ennek is, de nekik nem kell egész nap otthon ülniük, sok mással is elfoglalhatják magukat. De ez most lényegtelen.

Szeretnék egy X800-as kategóriájú videokártyát. Ez lenne a biztos pont, ami köré építeném a gépet. A kérdésem az volna, hogy milyen alaplapot, processzort és memóriát vegyek, hogy ne a videokártya legyen a gépem egyetlen erős pontja. De azt sem szeretném, ha túllőnék a célon, és fölöslegesen vennék túl nagy processzort vagy egy olyan alaplapot, ami minden olyat tud, amire nekem nincs szükségem. Például nem internetezek, nem szeretném hálózatba kötni, csak egy 80 Gbyte-os merevlemezt raknék bele. [...]

Tisztelettel:

Varsányi Tamás Viktor

A nagy kérdés az, hogy miennyire hosszú távra készül a számítógép. Ha azt szeretné, hogy jó néhány évig ne kelljen hozzányúlni (és nyilvánvalóan azt szeretné, hiszen a csúcskategóriába tartozó hardverek cseréje már nem két fillér), akkor érdemes nem AGP-s, hanem PCI Express rendszerű kártyát venni, főleg ha az Ati új, legcombosabb chipjére épülőt szeretne. Ezt választva viszont nem szabad szerénykedni, túllőni nagyon nem lehet a célon, alálőni viszont annál inkább. Az X800-at el kell látni adatokkal, különben kihasználatlan marad a benne rejlő teljesítmény.

Azt is figyelembe kell venni, hogy azok a játékok, amelyekhez igazán való az X800, eleve nagy teljesítményt igényelnek a géptől. Ezért véleményem szerint egyáltalán nem túlzás egy legalább 3 GHz-es Intel processzor, a hozzá való alaplappal és minél több és gyorsabb memóriával.

Bár nem szeretne a géppel semmilyen hálózathoz csatlakozni, manapság már nehéz olyan alaplapot találni, amin ne lenne integrált hálózati csatoló, mivel ma már igen ritka az ilyen jellegű igény, és egyszerűen nem érdemes külön hálózat nélküli alaplapot gyártani. Persze lehet ilyet találni, az viszont másban is szegényebb lesz, tehát a mi igényeinknek nem fog megfelelni. Egyébként sem lenne számottevő különbség a hálózati csatolóval ellátott és az anélkül készített alaplapok ára között (ha csak ennyi lenne köztük a különbség), vagyis nem ettől lesz igazán drága egy alaplap. Meg aztán soha nem lehet tudni, mikor lesz mégis szükség arra a hálózati csatolóra... Például ha mindenhol ingyenes lesz a nagy sávszélességű internetelérés :).

Van két .DAT kiterjesztésű videofile-om. Szeretném „őket" egyesíteni.

Kérem, írja meg, milyen programmal lehetséges és hogyan kell végrehajtani.

Előre is köszönöm:

Kötél Zsolt.

A .DAT kiterjesztésű MPEG file-ok Video-CD-ken találhatók. Ezeket először vissza kell alakítani hagyományos MPEG file-okká, például a VCDEasy nevű programmal. Ez ugyan kereskedelmi program lett (régebben ingyenes volt), így néhány szolgáltatás korlátozva van a próbaverzióban, de a *DAT → MPEG* konvertálója működik.

Ha a VCDEasy *Eszközök* pontjában található konvertálóval végeztünk, akkor még

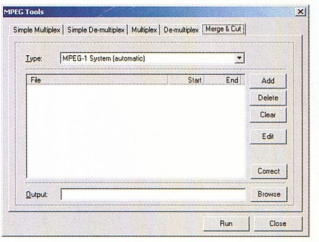

» **A TMPGEnc segítségével össze lehet fűzni két MPEG file-t**

szükség lesz a TMPGEnc programra, amellyel nemcsak készíteni lehet MPEG file-okat, hanem szabni, szétvágni vagy összefűzni is. Nincs más dolgunk, mint a *File → MPEG Tools* menüpont kiválasztásával elindítani az MPEG-matató eszközöket, ahol kiválasztjuk a *Merge & Cut* fület. Itt betöltjük az összefűzni kívánt file-okat, megadjuk a kimeneti file helyét és nevét, majd a *Run* gombra kattintva elindítjuk a műveletet.

➲ **www.pegasys-inc.com/en/download/index.html**
➲ **www.pegasys**
VCDEasy: MPCM DVD \CIKKEKHEZ

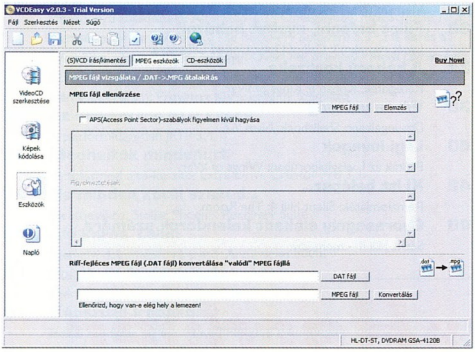

» A VCDEasy át tudja alakítani a DAT-ot MPEG file-lá

[...] Két nagy problémám van. Sajnos a telefonom szoftvere csak Win98 alatt hajlandó elindulni, ezért dual bootos rendszert szeretnék (Win98, XP). A gépemben 512 Mbyte memória van, ez kicsit sok a Win98-nak, nagyon lassan bootol be. Körülbelül egy évvel ezelőtt olvasható volt a megoldás az Agóra rovatban, de azt a számot nem találom.

Más. Szeretnék BIOS-t frissíteni az alaplapomon (Abit NF7-S rev1.1) és nincsen hajlékonylemezes egységem (nem is áll szándékomban beszerezni ilyet). Megoldható-e a frissítés CD-ről vagy USB meghajtóról, és ha igen, hogyan?

Laczkó József

Az első problémára az a megoldás, ha korlátozzuk a rendszer által elérhető fizikai memória méretét. Ehhez a *Start → Futtatás...* menüpontba írjuk be az *msconfig* parancsot, és ha elindult a rendszerbeállító segédprogram, akkor az *Általános* oldalon a *Speciális...* gombra kattintva keressük meg a *Memória korlátozása* mezőt. Ha itt kipipáljuk a jelölőnégyzetet, akkor beállíthatjuk, hogy a tényleges fizikai memóriából mennyit lásson a rendszer.

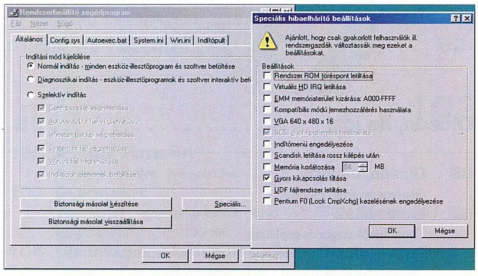

» Az msconfig segítségével a Windows 98 sok rendszerparamétere állítható

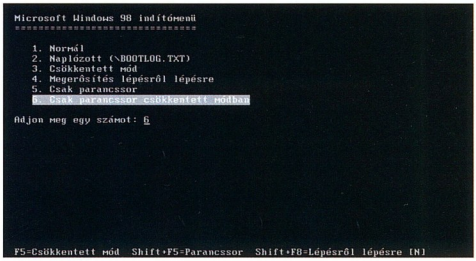

» A Windows 98 indítómenüje

Segíthet az is, ha korlátozzuk az operációs rendszerben a file-cache méretét. Ehhez meg kell keresni a System.ini file-ban a *[VCache]* szekciót (ha nincs ilyen, akkor létre kell hozni – egyszerűen beírva), és abban a *MinFileCache=* és a *MaxFileCache=* paraméterrel meghatározható a gyorsítótárazásra lefoglalható legkisebb és legnagyobb memóriaméret. A beírt értékeket Kbyte-ban értékeli a rendszer, tehát a

[VCache]
MinFileCache=51200
MaxFileCache=56320

50-55 Mbyte között korlátozza a gyorsítótár méretét.

A BIOS-frissítésről: alaplapjának leírásából nem derül ki, hogy tud-e USB-s eszközről rendszert indítani. Ha igen, akkor elvileg nincs akadálya annak, hogy egy USB flashdiskre rendszerlemezt telepítsen, és onnan frissítse a BIOS-t. Sokkal egyszerűbb azonban a meglévő Windows 98-as rendszert használni erre a célra. A telepíteni kívánt BIOS file-t, valamint a hozzá tartozó frissítőprogramot egyszerűen másolja a Windows 98-at tartalmazó partícióra, majd indítsa el a rendszert DOS módban. Ehhez a Windows 98 bootolásakor nyomja az [F8]-as gombot addig, míg fel nem jön az indítómenü, ahol kiválaszthatja a *Csak parancssor csökkentett módban* menüpontot. Innentől nincs más dolga, mint elindítani a BIOS-frissítő programot.

[...] Működő Linux mellé szeretnék Windows XP-t tenni, de nem tudom, hogyan lehetne ezt megoldani adatvesztés nélkül. Windows rendszereket tettem már egymás mellé, sőt Linuxra is Windowst, de fordítva még nem. Az is probléma, hogy a Linux ext2 partíciójának teljes területét lefoglaltnak jelzi a PQMagic, és így nem tudom átméretezni, hogy helyet csináljak az XP-nek.

Egyébként Powerquest PartitionMagic 8.0-val szeretném ezt megoldani.

Előre is köszönettel!

Simon István

Ha jól sejtem, a PartitionMagic 8.0 nem képes linuxos partíciót átméretezni, így nem érdemes vele próbálkozni. Van viszont egy linuxos partícionáló program, ami képes erre, a neve *parted*. Ez eredetileg parancssoros alkalmazás, de van hozzá grafikus kezelőfelület is QtParted néven.

➲ **qtparted.sourceforge.net**

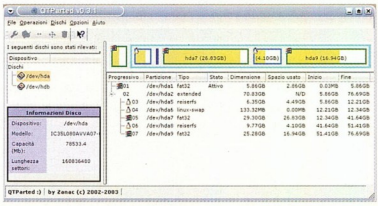

» PartitionMagic-klón linuxra

Lapzárta után 10

10 Hírek
Nike, Philips: MP3-lejátszó virtuális edzővel • **Canon:** ékszer-kamera; a jól fokuszált fényképezőgép • **Siemens:** összecsukható kamerafon elforgatható kijelzővel • **Sony Ericsson:** harmadik generációs telefon a Vodafone-nak • **Intel, Roland Mouret:** laptop chic • **Adobe Systems:** a fotózás és videózás elemei • **Pinnacle Systems:** pluszstúdió és médiakészlet otthoni videósoknak • **SanDisk:** a nagy kártyás • **Logitech:** Bluetooth és multimédia az íróasztalon • **Creative:** az ihlet hangja • **Trust:** 7.1-es hangkártya házimozihoz

»Magazin 14

14 Videózás és a számítógép
Fókuszban: videózás számítógéppel.
16 Dobozba zárt profizmus
Adobe Video Collection 2.5.
22 Házi mozi
DVD-készítő szabadszoftver: DVDAuthor.
24 Jó összeköttetés
Hogyan kössük össze a PC-t a tévével?

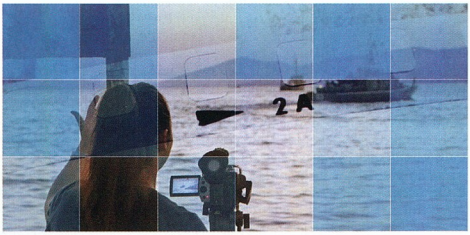

Videózás és számítógép 14

»Szerkesztőségi rovatok

3 Agóra
8 Index
128 Impresszum
128 Hirdetőink
130 Előzetes

Gépösszeszerelő műhely **56**
Rémálomjáték **46**
Exkluzív interjú dr. Paál Péterrel **118**
Paint Shop Pro 9 **82**
Előfizetői nyereményjáték **26**

»Gamer

28 Játékos hírek
World of Warcraft speciális kiadás • Csepegő Quake IV-infók • Half-Life 2 • Újabb részletek a Doom 3 filmről • The Elder Scrolls IV – Oblivion • EIDOS • Szeptemberi aranyeső
30 Fehérek a zöld pokolban
Vietnam újra: Men of Valor.
32 Fület befogni, nyakat behúzni!
Ismét remekmű: Call of Duty: United Offensive.
34 A háború korszaka
Rétegjáték: Kohan II: Kings of War.
36 Véres valóság
Dzsungelharc: Shellshock: Nam '67.
40 Légi lovagok
Pilóták az I. világháborúban: Wings of War.
42 Ki itt belépsz...
Rémálomjáték: Silent Hill 4: The Room.
46 Gyorssegély elakadt kalandorok számára
Silent Hill 4 – mentőöv.

»Hardver

50 Gyorsteszt
Olvasásból jeles: Asour CRAS1002 és CRAS9488 kártyaolvasók • **Autósmozi:** Gaba GPD-708 DVD-lejátszó • **Gyerekjáték a fényképezés:** ImpressCam DXG • **Nyomás a lemezre!:** Primera Signature Z1 • **Keretben vagy anélkül:** Sunlink HDICB3RA • **Akarom!:** BenQ Joybee 610
53 Szüntelen áramlás
Hazai áram: Pannon Power UPS-ek.
54 Feltámad a Force Feedback
Érezd a programodat! Visszaható kezelőszervek.

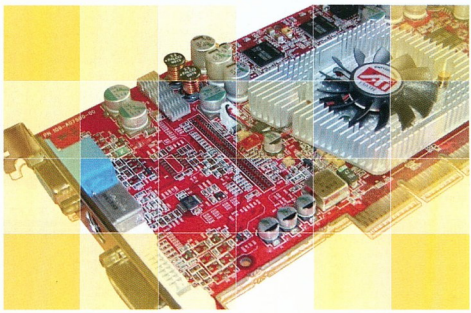

Olcsón, de jót! 56

56 Olcsón, de jót!
Gépösszeszerelő műhely.
60 Luxusvillák
Teszt: felsőkategóriás gépházak.
64 Termékdinasztiák
Grafikai munkaállomástól a csúcs notebookig: gépek az IBM-től.
66 Itt van az ősz...
Hardverajánló – árakkal.

»Szoftver

70 Kincstár
PCM DVD: korongkalauz.

71 Biztonsági rés a Microsoft JPEG-kezelésében
Vírushíradónk jelenti...

72 Gyorsteszt
Pihekönnyű ablakkezelő: AfterStep 2.0 • **Önsegélyező:** HelpScribble 7.3.2 • **Mentség a törlésre:** Active@ File Recovery Software 5.3 • **Ha kevés a WordPad...:** Jarte 2.6 • **Mi mennyi?:** OverDisk preview • **Helyi távrecsegő:** P2P Volp 1.1 Beta • **Volt adat, lesz adat!:** Secure Copy 2.3 • **Multitaszk számlázóprogram:** Provimax Kereskedelmi Számlázó

75 Az univerzális FTP kliens
A platformfüggetlen JFTP 3.4.

76 Meghajtók mindenütt
Virtuálismeghajtó-készítő: Extra Drive Creator Pro 3.3.

78 Ha minden kötél szakad...
Mentőeszköz: Stellar Phoenix Recovery Suite.

80 Aki keres, talál!
Személyi dokumentumkereső: Archivarius 3000.

82 Fotók és festmények
Újdonságok a Paint Shop Pro 9-ben.

84 Káoszűző irodákba
Irodai rendszer ingyen: Novell Hálózati Alapcsomag.

88 (Ki)fordított szűrők
Fourier-transzformáció a képfeldolgozásban.

91 Winamp helyett
Vetélytárs: dBPowerAMP Audio Player.

92 Hajrá, MPEG!
Tömörítsünk videót a Ligos LSX MPEG-gel.

98 ReMac design
Maces gombokat készítünk.

100 Más világ
Hírek és újdonságok DVD-nken az Amiga és az OS/2 világából.

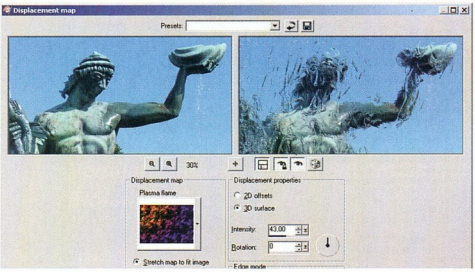

Fotók és festmények 82

kommunikáció 102

102 A hazai élmezőny
A hónap nethelye: www.nb1.hu.

103 Gyorsteszt
Vezérlés UTP kábelen keresztül: Planet KVM-E500 • **Egyszerre több gépet irányítva:** Planet KVM-200/400

104 Újdonságok a kommunikáció terén
Routerektől a vezeték nélküli VoIP-ig.

106 PHP-szintaktika
Bevezetés a webprogramozásba.

mobil világ 108

108 A SIM kártya őrei
Texet SIM-mentő eszközök.

109 Régen várt rokon
A Communicator utóda: Nokia 9300.

»üzlet 110

110 Hírek
Fujitsu Siemens Computers: munkaállomások PCI Express technológiával • **HP:** G4-es modellek a ProLiant szervercsaládban • **IBM:** biometrikus notebook • **IBM:** üzleti információk azonnal • **Microsoft:** megjelent a Virtual Server 2005 • **Novell:** átfogó szoftverfelügyelet SUSE Linuxhoz • **Nokia:** kamerás okostelefon kiegészítőkkel • **Siemens:** egy szenzibilis mobiltelefon • **Canon:** 16,7 megapixeles tükörreflexes fényképezőgép • **3Com:** WAN útválasztók vállalatoknak; vezeték nélküli híd épületek közé • **Symantec:** internetbiztonság a SOHO-ban

114 Botokkal ütheti
A Symantec új jelentése az internetes veszélyekről.

116 A szilícium földrajza
Intel Developer Forum Fall 2004, San Francisco.

118 Kék látóhatár
Exkluzív interjú dr. Paál Péterrel, az IBM Magyarország új vezérigazgatójával.

120 Középpontban az ügyfél
A Microsoft bemutatta honosított CRM alkalmazását.

A szilícium földrajza 116

tartalom és forma 122

122 DVD-ajánló
Bankrablók vagy hősök?: Leharcolt oroszlánok • **Connor MacLeod, a MacLeod-klánból:** Hegylakó • **Véresen komolytalan:** Elveszett fiúk • **A bérgyilkosok csak tejet isznak?:** Leon, a profi • **Pesszimista meteorológia:** Holnapután • **Rémek és emlékek nyomában:** Van Helsing

124 „Csinálunk valamit. Várunk."
A hónap DVD-je: Ronin – extra változat.

126 CD-ajánló
Nyelvtörténeti csemege: Czuczor Gergely és Fogarasi János: A magyar nyelv szótára • **Könyvészet hivatásos könyvmolyoknak:** Magyar Könyvszemle • **Visszapillantás:** Századok (1867–1880)

127 Könyvek
Albert István et. al.: A .NET Framework és programozása • **Dan Barrett:** JavaScript webfejlesztőknek • **Kiss Balázs–Lovassy Zsolt:** Windows Server 2003 rendszergazdáknak

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

.NET Framework 127
.NET Framework SDK 127
3Com 113
3Com 6000 113
A-Tech 50
Abit 56–58
Abit IC7-Max3 56–58,66
Abit Siluro GeForceFX 5700 256 MB 67
ACPI 3.0 116–117
Active@ File Recovery Software 5.3 73
Activision 32–33
Adobe 16–20
Adobe After Effects 6.5 16–20
Adobe Audition 1.5 16–20
Adobe Encore DVD 1.5 16–20
Adobe Photoshop 82–83
Adobe Photoshop Album 2.0 Starter Edition 12
Adobe Photoshop CS 16–20
Adobe Photoshop Elements 3.0 12
Adobe Premiere 92–96
Adobe Premiere Elements 12
Adobe Premiere Pro 16–20
Adobe Systems 12
Adobe Video Collection 2.5 16–20
After Effects 6.5 16–20
AfterStep 2.0 72
Albatron GeForce FX 5900XT 128 MB 67
Altec Lansing 321 68
Altec Lansing AVS300 68
AMD 56–58
AMD 8131 64–65
AMD Athlon XP 2600+ 66
AMD Athlon-64 3000+ 66
AMD Opteron 64–65
AMD64 70
Amiga 40–41,100
AmigaONE 100
AmiGfx 100
Ampex 15
Ampex Mark IV 15
AMW M170C 67
Antec P160 60–63
Antec Sonata 66
AOC 7Vr 56–58
Apache 2.0.52 101
Apache Software Foundation 70
Apple 54–55,70,100
Apple Macintosh 84–87
AppleTalk 84–87
Arcanum Adatbázis Kft. 126
Archivarius 3000 2.15 80–81
Ashen 32–33
Asour CRAS1002 50
Asour CRAS948B 50
Asus 56–58
Asus A7N8X-E Deluxe 66
Asus A7V600 66
Asus P4C800-E Deluxe 56–58
Asus P4P800 Deluxe 66
Atari 100
Ati Radeon 9800 Pro 56–58
Ati Radeon X800 Pro 256MB HIS Excalibur 67
Auto Wget Daemon 1.9.2 101
Banyan Vines 84–87
BEA Systems 70
Beagle.AS 71
Belinea 103055 67
Belinea 17" 10 17 51 LCD 67
BenQ Joybee 610 52
Bethesda 28–29
Billion Bipac 7500G 50
Black Sea Studios 28–29
Blue Max 40–41
Bluefish Computer 60–63
BMW 54–55
BorderManager 84–87
Borland Software 70
BSD 84–87
Business Contact Manager 120–121
C# 127
C-Media 56–58
C64 40–41
Call of Duty – United Offensive 70
Call of Duty 32–33,54–55
Canon 10,112
Canon Bubblejet i550 67
Canon Bubblejet i950 67
Canon DIGIC II 112
Canon EOS-1Ds Mark II 112
Canon PowerShot A80 68
Carolina Road Software 72–73
Chaintech 56–58
Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith 66
Chatzilla 0.9.65 101
Checksum Chipkill 64–65
Chenbro Gaming Bomb 60–63
Chieftec 56–58
Chieftec AL01BL 56–58
Chieftec CX-03-BB-AW-OP 60–63
Chieftec Dragon DX-01BDU 66
Cinemaware 40–41
Cisco Systems 70
Club3D 9600 128 MB 67
COD – United Offensive 32–33
Codegen 56–58
Commodore 64 100
Compucase 6C28B 66
Conflict Vietnam 30
Connect3D Ati Radeon 9600 XT 67
Corsair 56–58
Crave Entertainment 28–29
Creative 13,91
Creative Gigaworks S750 68
Creative Inspire 13
Creative Inspire 4.1 4400 68
Creative MuVo 128 MB 68
Creative MuVo2 4 GB 68
Creative P380 68
Creative Sound Blaster Audigy Player 68
Creative Sound Blaster Live! 68
Crystal Dynamics 28–29
CTX EX700F 67
Daemon Tools 76
DB2 Information Integrator 111
dBPowerAMP Audio Player Release 2 91
Defender of the Crown 40–41
Deus ex 28–29
Digital Ixus 30 10
Digital Ixus 40 10
Digital Ixus i5 10
Digital Media Manager 10
diNovo Media Desktop 2.0 13
Diva GEM_128 MB 68
Dolby Digital Stereo Creator 12
Doom 3 28–29,100
DOSBOX 0.62 70
Draytek Vigor 2200We 68
DTK CA5-5BKPFC4U2FD 66
DTK Computer 60–63
DVDAuthor 22–23
East West Trading 108
eComStation 1.14 75
eComStation 1.2 75,101
Edimax BR-6104P 68
Eidos 28–29,36–38
Eizo Flexscan L557 67
Eizo Flexscan L568 56–58
Electronic Arts 54–55
Elitegroup 648 FX-A 56–58
Encore DVD 16–20
Engenius 104
Engenius EL-2511SR 68
Epox 8RDA3G 66
Extra Drive Creator Pro 3.3 76
F-Secure 71
File-Recovery.NET 73
Final Fantasy XI: Shadows of Promathia 28–29
Firefox 101
Foxconn Diabolic 60–63
Frodo 100
FTP Server 1.25 101
Fujitsu 70
Fujitsu Siemens Celsius K330 110
Fujitsu Siemens Computers 110
Fujitsu Siemens M430 110
Fujitsu Siemens R630 110
Full Spectrum Warrior 28–29
Gaba 1570-J 56–58
Gaba GPD-708 50
Gabatech 50
Gamaxnet 104
Gathering 40–41
Genius SW-5.1 Surround Home Theater 68
Ghost Recon 32–33
Gigabyte 56–58
GigaByte BIK-1100 66
Guerrilla 36–38
Half-Life 2 Collector's Edition 28–29
Halo 2 28–29
HCS 103
HelpScribble 7.3.2 72
Hitman 4 28–29
Hotmail 13
HP 70,110
HP DeskJet 5550 67
HP LaserJet 1010 68
HP Magyarország 110
HP Photosmart 7550 67
IBM 64–65,70,110–111
IBM Active Protection System 64–65
IBM Embedded Security Chip 64–65
IBM Embedded Security Subsystem 110
IBM eServer zSeries 118–119
IBM IntelliStation 64–65
IBM Magyarország 118–119
IBM Rapid Restore 64–65
IBM Rescue and Recovery 64–65
IBM ThinkCentre 64–65
IBM ThinkPad 64–65
IBM ThinkPad T42 110
IBM ThinkVantage 64–65
IBM TotalStorage Enterprise Storage Server 118–119
IBM Web Browser 101
id Software 28–29
iFeel MouseMan 54–55
Illustrate 91
Image Analyzer 88–90
Imagej 1.32j 88–90
ImageMate 12-in-1 12
ImageMate 5-in-1 12
Immersio 54–55
ImpressCam DXG 50–51
In The Dark: The New Nightmare 42–48
Infinity Ward 32–33
Inspire P5800 13
Inspire T3000 13
Inspire T5900 13
Inspire T7900 13
Intel 11,56–58,116–117
Intel 865G 64–65
Intel 865GV 64–65
Intel 915G 64–65
Intel 915GV 64–65
Intel Celeron 2200 MHz 66
Intel Developer Forum Fall 116–117
Intel i7505 64–65
Intel i7525 64–65
Intel i875P 56–58
Intel i875p 64–65
Intel Pentium 4C 3,2 GHz 66
Intel Pentium 4E 2,8 GHz 66
Intel Xeon 64–65,110
Internet Security Threat Report 114
Ipari Elektronika Kft. 53
IRiver iFP-590 68
IRiver iHP-120 20 GB 68
Jarte 2.6 72–73
JASC Paint Shop Pro 9 82–83
Java 75
Java 2 Platform Standard Edition 5.0 70
JavaFTP 0.1.0 75
JavaScript 127
JFTP – the FTP Client for Java 1.0 75
jftp 0.9.14 75
JFTP 3.4 75
JFTP-2.0 75
JGsoft 72
jpeg2yuv 22–23
JVC 15
Kaspersky Anti-Virus 71
Kelly-Tech 50–51–52,60–63
Killzone 36–38
Kingston 56–58
Kinyo VS-500R 5.1 68
Klipsch GMX A-2.1 68
Knights of Honor 28–29
Kohan II – Kings of War 70
Kon version 2.0 101
Konami 42–48
Kossuth Kiadó 127
KTC K-7002FE 67
Kyocera Mita FS-1900 68
Labtec Arena-530 68
Lexmark X1150 67
LG GCC-4520B 68
Lian Li 56–58
Ligos LSX MPEG 2.01 92–96
Linux 70,84–87,118–119
Logitech 13,54–55
Logitech MX510 56–58
Lucasarts 28–29
Machine Heavy Gunner Vietnam 30
Macintosh 84–87
Masala 111
Matrox Millennium G450 64–65
Maxtor 56–58
Maxtor DiamondMax Plus 9 56–58
Maxtor MaxLine 7Y250MO 67
Medal of Honor: Allied Assault 30
Medtronic 54–55
Men of Valor 30
MEncoder 100
Microsoft 70–71,84–87,116–117,120–121
Microsoft Customer Relationship Management 120–121
Microsoft Exchange Server 120–121
Microsoft Internet Explorer 127
Microsoft Magyarország 127
Microsoft Office 72–73
Microsoft Small Business Serveren 120–121
Microsoft Virtual Server 2005 111
Microsoft Visual Studio .NET 2003 127
Microsoft Windows Server 120–121
Microsoft Windows XP Media Center 2004 13
Minolta DiMAGE Z1 68
Minolta-QMS magicolor 2350 68
MLDonkey 100
MOHAA – Pacific Assault 32–33
MorphOS 100
Moylan 101
Mozilla 101,127
MP3RLJN 50
mpeg2enc 22–23
MPlayer 100
mplex 22–23
Mr. Message 20040927 101
MSI 56–58
MSI 865PE Neo2-PFS 66
MSI KT880 Delta MS-7047 66
MSI PT880 Neo-FISR 66
MSN Messenger 6 13
Multi-Tech RF760 104
Multimedia.hu 52
Multimédia Magyarország 13
Multitech 104
Multitech MVP 210 ST 104
Multitech MVP 410ST 104
Music Converter Release 10.1 91
Musicmatch Internet Radio 13
Myst IV: Revelation 28–29
N-Gage 32–33
Native File Acces 84–87
NEC 2500A 67
Nero 6 76
Nero ImageDrive 76
NetDrive for OS/2 v2.2.2 101
NetPlac Kft. 122–123
Netscape Navigator 127
NetSkyte 71
Netware 84–87
Netware 6.5 SB 84–87
Nike 10
NOD32 70
Nokia 112
Nokia 6670 112
Nokia 9210 Communicator 109
Nokia 9300 109
Norton 91
Norton AntiSpam 2005 113
Norton AntiVirus 2005 113
Norton Internet Security 2005 113
Norton Personal Firewall 2005 113
Novell 84–87,111
Novell Client Firewall 2.0 84–87
Novell GroupWise 84–87
Novell Hálózati Alapcsomag 70,84–87
Novell Kisvállalati Csomag 6.5 84–87
Novell NetWare 84–87
Novell ZENworks 84–87
Novell ZENworks 6.6 Linux Management 111
Nullsoft 91
Nvidia GeForce 4 MX 64 MB 56–58
Nvidia Quadro FX 3400 3D 256MB PCI-Express 64–65
NWAdmin 84–87
Odin 101
OGItools 100
Oki B4300 68
OpenOffice.org 72–73
OS/2 84–87,100
OS/2 Warp 3 84–87
Outlook 2003 120–121
Outlook 2003 Business Contact Manager 120–121
OverDisk preview 73
P2P Volp 1.1 Beta 73–74
Pacific Assault 30
Panasonic DMC-FX5 68
Pandemic 28–29
Pannon Power UPS 53
PC Gamer 28–29
Pegasos 100
Pentax Optio S4 68
Philips 10,15
Photoshop CS 16–20
PicdBridge 10
Pinnacle Studio Media Suite 12
Pinnacle Studio Plus 12
Pinnacle Systems 75
Pioneer DVR107D 67
Planet KVM-200 103
Planet KVM-400 103
Planet KVM-E500 103
Plextor PX-116A 67
Preimere Pro 1.5 16–20
Primera Signature Z1 52
ProLiant ML350 110
ProLiant ML370 G4 110
Prometheus 100
Provimax Kereskedelmi Számlázó 74
Provimax Kft. 74
PSPM/2 v1.16 101
Quake IV 28–29
QuickShare 11
Ramiris Rubin Rt. 13,52
RAR Version 3.40 101
Resident Evil 3: Nemesis 42–48
Roland Mouret 11
Rome: Total War 28–29
Rumble Pad 54–55
Samba 84–87
Samsung 54–55
Samsung SP1312C 56–58
Samsung SpinPoint SP0802N 67
Samsung SpinPoint SP1614N 67
Samsung SyncMaster 152B 67
Samsung Syncmaster 765 MB 67
SanDisk 12
Scan and Deliver 114
Seagate Barracuda 7200.7 ST3120026AS 67
Secure Copy 2.3 74
Secure FTP 1.6.2 75
Senao 104
Senao SI-7800H 104
Senao VSR-3800 104
Senerit Hungary 60–63
Serenity Systems 1.1 101
Series 60 112
Shadow Ops: Red Mercury 28–29
Shellshock: Nam 67' 30,36–38
Siemens 11,112
Siemens CX70 Emoty 112
Siemens SF65 11
Silent Hill 3 42–48
Silent Hill 4: The Room 42–48
Silver Wish 40–41
Sinclair 100
SiS 648FX 56–58
SiS 963L 56–58
SMC Barricade 7004ABR v2 68
SMC Barricade 7004VBR v2 68
Snowblind 28–29
Solaris 70
Sony 54–55
Sony DSC-V1 68
Sony Ericsson V800 11
Sound Blaster 7.1 13
Sound Blaster Audigy2 68
Sourceforge 84–87
spumux 22–23
Star Wars Battlefront 28–29
Stellar Phoenix CDROM 78
Stellar Phoenix FAT&NTFS 78
Stellar Phoenix Linux 78
Stellar Phoenix Recovery Suite 78
Sun J2SE Runtime Environment 5.0 70
Sun Microsystems 70
Sunlink HDICB3RA 51–52
SUSE 84–87
SUSE Linux 9.1 75
SUSE Linux Enterprise Server 9 111
Symantec 113–114
Symantec DeepSight Threat Management System 114
Symantec Digital Immune System 114
Symantec Managed Security Services 114
Symbian 7.0 109
SysBar/2 v0.23 101
Szak Kiadó 127
Teac CDVW-552E 67
Teac PowerMax 1300 68
Terratec Aureon 7.1 Space 68
Terratec DMX 6Fire 68
Texet FD-138 108
Texet PDA Simkey 108
Texet SL-01 108
Texet SL-02 108
The Elder Scrolls IV – Oblivion 28–29
Thermaltake Xaser III V2000A 60–63,66
Thief 4 28–29
Thunderbird 101
Tiger Woods PGA Tour 2005 28–29
TMPEGENC 22–23
Tomb Raider 28–29
Toshiba 116–117
TouchWare 54–55
Trend Micro 71,104
Tribes: Vengeance 28–29
Trigger 0.5.0 70
Trust 13
Trust 714DX 7.1 Sound Expert 13
Trust 8110 7.1 Home Theatre System 13
Ubisoft 28–29
UHU Linux 1.1.1 75
Unix 84–87
Unreal 30,54–55
ViewSonic PF775 67
ViewSonic VX500 67
Vodafone 11
VU Games 30
Warcraft III 54–55
Warpzilla Team 101
WellGate 1501 104
WellGate 3701 104
WellGate 3702 104
Welltech 104
Western Digital Raptor WD740 67
Winamp 91
Winamp 5 13
Windows 2000 84–87
Windows 3.11 84–87
Windows Media Player 9 13
Windows Server 2003 127
Windows XP 75,84–87
Windows XP SP2 71
WinDVD 5 13
Wingman 54–55
Wings 40–41
Wings of War 40–41
WinTools Software Engineering 76
Wizetech Software 80–81
World of Warcraft Speciális Kiadás 28–29
Xbox 28–29,40–41,54–55
Xerox Phaser 6100DN 68
Ximian 84–87
Yahoo! Mail 13
Yoper Linux 2.1.0 75

Deer házak

PC-143

PC-194

PC-115

PC-156

PC-140

PC-94

PC-132

PC-115A

2 év garanciával

- Könnyű szerelhetőség
- Egyes modellek processzor szélcsatornával szerelt kivitelben
- Megbízható 300W-os tápegység rövidzár- és túlfeszültség-védelemmel

PC-115B

Név:	ATX MIDI Torony (PC széria)
Méret:	185 x 445 x 408 mm
5.25" hely:	4 db
3.5" hely:	2 db + 4 db hdd
Ventilátorhelyek:	1-1 db 8/9 cm-es hely elöl és hátul
Előlapi USB:	2 db

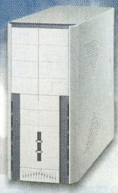
PC-139

PC-108

350W
TU-117

350W
TU-129

Név:	ATX MIDI Torony (TU széria)
Méret:	200 x 450 x 420 mm
5.25" hely:	4 db + beépítő sínek
3.5" hely:	3 db + 3 db hdd
Ventilátorhelyek:	2 db 8 cm-es elöl, 1 db 8/9 cm-es hely hátul
Előlapi USB:	2 db
Tápegység:	350W
Extrák:	Kivehető merevlemez-keret Kézzel kicsavarható csavarok Processzor hőelvezető szélcsatorna

Kelly-Tech

www.kellytech.hu

Minden logó, márkanév és szlogen az illető cég védjegy által bejegyzett tulajdona. A termékek specifikációi minden előzetes értesítés nélkül változhatnak.

Canon

» Ékszer-kamera

A Canon bejelentette rendkívül kompakt kialakítású Digital Ixus i5 típusú digitális fényképezőgépét, a népszerű termékcsalád legújabb, tagadhatatlanul sikkes tagját. A közlemény által platinaezüstnek, éjfél kéknek, bordeaux-i vörösnek és viharszürkének nevezett színekben forgalomba kerülő modell azonban korántsem tekinthető játékszernek. A legtöbb mobiltelefonnál is kisebb, mindössze 100 g-ot nyomó, selymes fényű fémvázba épített eszköz a Canon legkisebb, 5,0 millió képpontos fényképezőgépe.

» Digital Ixus i5: nagy tudás kis helyen

A Digital Ixus i5 6,5-szeres digitális zoommjával a fő téma minden esetben tökéletesen befogható, a felhasználási kört pedig tovább bővíti, hogy a kamera mintegy 180 másodperces hangos videoklip készítésére és lejátszására is képes (maximum 30 másodperc nagy felbontású VGA módban). A Nyomtatás/Megosztás gomb bármely PictBridge-kompatibilis nyomtató csatlakoztatásakor egyérintéses fotónyomtatást tesz lehetővé – többek között a Canon új sorozatú, fotólabor minőségű Selphy személyi fotónyomtatóin, melyekhez a fényképezőgép tökéletesen illik. A Digital Ixus i5 emellett egyszerű képattöltést biztosít bármely Windows-alapú számítógépre. A tengerparti szórakozást, vízisízést, szabadtüdős merülést és szörfözést a külön megvásárolható, 3 méteres mélységig használható, víz alatti tok teszi megörökíthetővé.

» A jól fokuszált fényképezőgép

A Canon ezzel egy időben két további modellt is bemutatott a digitális fényképezőgépek említett családjában. A Digital Ixus 40 és Digital Ixus 30 típusú készülék azzal tűnik ki a mezőnyből, hogy az objektívekhez használt új anyagnak köszönhetően a rendkívül kisméretű fényképezőgépek is háromszoros optikai zoommal rendelkeznek.

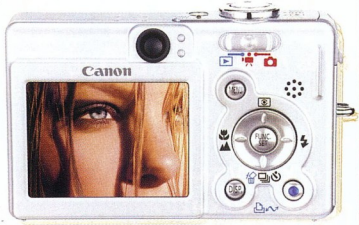

» Digital Ixus 30: mesterséges intelligenciával vezérelt, automatikus élességállítás

A szépen legömbölyített ívekkel határolt, fényezett fémvázba szerelt kamerák tekintélyes, 2,0 col átmérőjű LCD kijelzővel és nagy teljesítményű DIGIC II képfeldolgozó processzorral készülnek. Ez utóbbi gyors reakciót, kiváló képminőséget, azonnali megjelenítést és csak az SD kártya kapacitásával behatárolt hosszúságú videofilmek készítését biztosítja.

A 4,0 millió képpontos Digital Ixus 40 és a 3,2 millió képpontos Digital Ixus 30 gépekkel készített képekből A3-as, illetve A/4-es méretű részletgazdag nyomatok készíthetők. Ezek az első fényképezőgépek, amelyek két darab – a Canon kutatói által kifejlesztett, nagy fénytörési indexű üvegből öntött (GMo) –aszferikus lencsetagelemet tartalmaznak. Így nagy felbontás és kiváló kontrasztjellemzők érhetők el a 3-szoros optikai zoom használata esetén is. A fényképezőgépek emellett mesterséges intelligenciával vezérelt 9 pontos automatikus élességállításra (AiAF) képesek, így gyors, éles és pontos fokuszálás valósítható meg még a középponton kívül eső témákra nézve is.

www.canon.hu

Nike, Philips

» MP3-lejátszó virtuális edzővel

A Philips és Nike az ősz folyamán vezeti be a hazai piacra új közös termékét, az MP3RUN digitális audiolejátszót, amely egy újszerű sebesség- és távmérőt is magában foglal. Ennek az egyedülálló kombinációnak köszönhetően a futás nemcsak élvezetesebbé, hanem egyúttal felügyelhetőbbé is tehető.

» Az MP3RUN lejátszóhoz Bluetooth technológiás sebességmérő tartozik, mely az edzőcipőre erősíthető

A felhasználó az MP3RUN készüléket a karjára, míg a Bluetooth vezeték nélküli interface-en keresztül csatlakozó sebességérzékelőt az edzőcipőjére erősíti. A szenzor folyamatosan gyűjti a sebességre, a megtett távolságra vonatkozó adatokat – 99,6%-os pontossággal –, amelyek futás közben is lehallgathatók. A futás befejeztével a készülék kijelzőjén a teljesítmény rövid értékelése látható, valamint a fejhallgatón keresztül rövid összefoglaló hallható a sebességről, megtett távolságról és az eltelt időről.

Az információk a Digital Media Manager alkalmazásban tárolhatók, amely teljes körű fejlődéskövető és teljesítménynövelő rendszert biztosít a futók számára. A lejátszó memóriája 200 edzésprogram tárolására alkalmas, számítógépben pedig korlátlan számú tréninganyag őrizhető meg. A futók elemezhetik és összehasonlíthatják teljesítményüket, így egyszerűbb és kényelmesebb az edzésterv adminisztrációja.

A zenei háttér és a teljesítményfigyelő rendszer egyszerre működik. Így felhasználójának a koncentráció megszakítása nélkül is lehetősége van teljesítménye ellenőrzésére. Ha futás közben kíván szóbeli visszajelzést az addigi távról, azt egy gombnyomással megteheti, a zenelejátszás megszakítása nélkül. A futó beállíthatja, hogy az MP3-RUN meghatározott időközönként jelezze az időt, a sebességet és a távot.

A készülék 256 Mbyte beépített memóriájával átlagosan 125 darab WMA vagy 60 darab MP3 formátumú számot lehet elmenteni. A lejátszó beépített FM rádióval is rendelkezik, 10 csatornabeállítással és 12 óra működési idővel. A tartós és számos különböző sporttevékenység közben tesztelt MP3RUN rossz fényviszonyoknál villanófényt ad, az LCD kijelzőhöz pedig háttérvilágítást, a zenehallgatás élményét 4 EQ beállítással dinamikus mélyhang kiemeléssel javítja.

A készülék legömbölyített formával és könnyen kezelhető gombokkal rendelkezik. A 2004-es termékcsaládhoz már egy speciálisan formatervezett kar- vagy derékszalag is tartozik, rugalmas Ultrex anyagból, amely biztonságos tartást és könnyű kezelhetőséget tesz lehetővé.

www.nike.com
www.philips.hu

Sony Ericsson

» Harmadik generációs telefon a Vodafone-nak

A Sony Ericsson forgalomba hozta harmadik generációs (3G) mobiltelefonját, a kisméretű és elegáns V800-at, amely szolgáltatások rendkívül széles választékát kínálja a Vodafone új, nagy sebességű mobilhálózatában.

A V800 széles képkezelési funkciókínálata, valamint a QuickShare jóvoltából a képtelefongomb egyszerű lenyomásával lehet kezdeményezni képtelefonhívásokat. Az 1,3 megapixeles kamera forgatható Motion Eye lencséjét a felhasználó magára irányíthatja, vagy hüvelykujjával kifelé fordítva környezetéről készíthet felvételeket. A beépített fotólámpa fényénél gyenge fényviszonyok között is készíthetők élvezhető videók és állóképek.

Kinyitott állapotban a nagy felbontású, 56 milliméteres színes TFT képernyőn 262 ezer színben jelenik meg az intuitív felhasználói felület, a fénykép vagy a bejövő hívások képtartalma. Összecsukott állapotban a külső kisebb képernyő képkeresőként szolgál, és megjeleníti a hívó azonosítóját és a hozzá rendelt képet – szintén színesben. MMS üzenetekben videót, állóképet és hangot küldhet és fogadhat, folyamatos letöltéssel pedig „streaming" videót is nézhet a felhasználó ezen a mobilon.

» V800: fejlett képkezelés és sokoldalú szórakoztatás

A V800-ban a beépített zenelejátszón meghallgathatók a korábban betöltött vagy Memory Stick tárolón lévő zenei anyagok – amelyek csengőhangként is használhatók. A zenelejátszó intézőjével áttekinthetően kezelhetők a zeneszámok, a könyvtárszerkezet pedig lehetővé teszi lejátszási listák összeállítását. A telefonnal egyszerre több feladat végezhető, azaz több alkalmazás is futtatható. Egy utazási iroda felhívása és az útiterv megbeszélése közben például letölthetők az iroda képes ajánlatai.

A V800 a gyártó szerint az első igazi világtelefon, amellyel minden 3G szolgáltatás elérhető, háromsávos kivitele és GPRS üzemmódja révén a világon szinte bárhol használható. Ez a mindössze 128 g tömegű és 102x49x24 mm méretű készülék példás módon ötvözi a szolgáltatások és funkciók széles kínálatát az ergonomikus kezeléssel és a tiszta, elegáns formákkal. A V800-hoz gyárilag jár egy 32 Mbyte-os Sony Memory Stick Duo; a külön vásárolható maximum 1 Gbyte-os további Memory Stick Pro Duo memóriákon pedig videók, állóképek, zenék és játékok tömege tárolható.

➲ Sony Ericsson ügyfélszolgálat
☎ **437-7300**
➲ **www.sonyericsson.com/hu/**

Siemens

» Összecsukható kamerafon elforgatható kijelzővel

A Siemens legújabb készüléke, az SF65-ös modell, a digitális fotózás és a mobiltechnológia legfrissebb vívmányait ötvözi – a készüléket a kijelző elforgatásával egy pillanat alatt elegáns mobiltelefonból digitális fényképezőgéppé lehet alakítani.

A beépített LED vaku és a négyszeres folyamatos zoom nappal és éjjel egyaránt nagy felbontású és éles fotók készítését teszi lehetővé. A készülék a sokféle funkció ellenére könnyen használható, így például fotózni a kijelző alatt található kamera, illetve zoom jelzésű gyorsgombok segítségével lehet. Az 1,3 megapixeles SXGA kamerával készített képek a 1280x1600 pixeles, 65 ezer szín felbontására képes kijelzőn tekinthetők meg.

A telefon műszaki színvonala mellett külleme is figyelemre méltó. A fantázianevén sarki fehér színű, fénylő felület és a minimalista forma határozza meg a készüléket. Mindössze 97 grammos tömegével és 91x44x23 milliméteres méretével az SF65 kicsi, könnyű és praktikus eszköz, amely 64 szólamú polifonikus csengőhangokat használ.

A fotószerkesztő funkcióval is ellátott telefonnal megörökített képek tárolását 18 Mbyte szabad felhasználói memória biztosítja. A tárhely kialakítása rugalmas: 103 kép menthető el SXGA minőségben (320 Kbyte), VGA formátumban 300 (60 Kbyte) és további 900 háttérképként (20 Kbyte). Az akár öt óra beszélgetési és 400 óra készenléti időt kínáló SF65 készülék Java-alapú játékokat és felhasználói lehetőségeket is rejt. A telefon várhatóan év végétől lesz kapható a hazai üzletekben.

» SF65: kecses csúcskészülék

➲ **www.siemensmobil.hu**
➲ **www.siemens.hu**

Intel, Roland Mouret

» Laptop chic

A nemzetközi hírű divattervező, Roland Mouret és az Intel három, korlátozott példányszámú, különlegesen dekoratív külsővel ellátott laptopot mutatott be. A Roland Mouret által az Intel számára tervezett laptopfedőlapok elsősorban olyan hölgyek számára készültek, akiknek életében egyre fontosabb szerepet kap a hordozható számítógép – akár a munka, akár a szabadidő keretében –, és ezért munkaeszközüket is trendivé és egyedivé szeretnék alakítani.

A sikkes „bőröket" könnyen a laptopok fedeléhez lehet erősíteni, de elsősorban az Intel Centrino mobiltechnológiát használó legújabb számítógépekre gondolva fejlesztették ki, mivel ezek már eleve könnyű és vékony kivitelben készülnek. A laptopborítások Roland Mouret legújabb Cruise kollekciójának mintáit hordozzák, mely ruhadarabok november elején jelennek meg az üzletekben. A kollekciót elsősorban könnyű útiruhák alkotják, innét az ötlet.

Roland Mouret az anyagokat úgy választotta ki, hogy összhangban legyenek a laptopok kivitelével általában használt szerkezettel, színekkel és anyagokkal. A kivitel központi darabja egy monokróm verzió, amelyet vékony rétegben Swarovski kristályok borítanak – így keltve csillogó ékszerhatást. Két másik mintát kő- és rózsaszínekben készítettek el. Ezeket egy vékony fémlemezre nyomtatták, amelyet emellett egy filmréteg is véd. A laptop külsejének megváltoztatása mellett olyan tervek is születőben vannak, melyek a hordozható és asztali számítógépek képernyőjét varázsolnák divatosabbá. Így már nem lehet messze az az idő, amikor a hordozható és viselhető számítógépek elmaradhatatlan kiegészítőként a kifutókon is megjelennek.

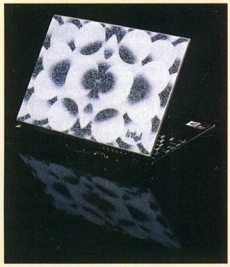

» Az ékszerhatás érdekében Swarovski kristályokat alkalmazott a divattervező

Összesen 350 különböző borítást készítenek majd, melyekhez kizárólag a net-a-porter.com/laptopchic/ weboldalon lehet hozzájutni.

➲ **www.net-a-porter.com/laptopchic/**

Adobe Systems

» A fotózás és videózás elemei

Az Adobe Systems két új szoftvert jelentett be amatőr digitális fényképészek és digitális videósok számára. Az Adobe Photoshop Elements 3.0 program új szervező- és megosztási funkciókkal, illetve a legújabb képszerkesztő eszközökkel bővíti az ismert fényképszerkesztő programot, az Adobe Premiere Elements program pedig a működevelő felhasználók számára biztosít professzionális színvonalú eredményeket egy teljesen új termékben, amely az egyszerű videorögzítést, a kifinomult szerkesztést és a gyors DVD-írást ötvözi.

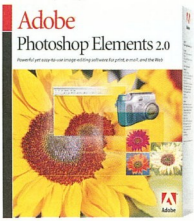

» Az Adobe Photoshop Elements korábbi verziója új szervező- és megosztási funkciókkal, illetve a legújabb képszerkesztő eszközökkel bővült

A külön termékként kapható Adobe Photoshop Elements 3.0 for Windows és Adobe Premiere Elements önálló kiskereskedelmi csomagban együtt is megvásárolható. A nagy teljesítményű szoftverrel a felhasználók a videoklipekhez állóképeket keverhetnek, majd dinamikus diabemutatókat és fényképekben bővelkedő videoprojekteket készíthetnek. A végeredményt átírhatják DVD-re, hogy barátaikkal vagy a családdal a tévé képernyőjén egyszerűen megtekinthessék.

A Photoshop Elements 3.0 új fényképszervezési és -megosztási lehetőségekkel szolgál. A felhasználók közvetlenül e-mailből keret-tel együtt is megoszthatják a fényképeket, a dinamikus diabemutatókat, amelyek zenét és különleges hatású átmeneteket is tartalmazhatnak, az egyszerűen használható internetes nyomtatási szolgáltatókon keresztül pedig kiváló minőségű fényképekhez juthatnak. A Photoshop Elements 3.0 új szerkesztőmegoldásokkal is bővül, többek között egykattintásos javításokkal, amelyek gyorsan feldobják a fényképeket, illetve kifinomultabb szerkesztőeszközökkel, amelyek segítségével eltávolíthatók a tökéletlenségek, hatásokkal és szűrőkkel, melyekkel átalakíthatók a képek, valamint korrigálhatók a színek és a megvilágítás.

Az Adobe Premiere Elements lényeges jellemzői közé tartozik a snittek átvitele a DV kamerákról a videó időtengelyére megbízható módon, fennakadások nélkül, a videoklipek automatikus eltolása a jelenetek vágásánál vagy átrendezésénél keletkező hely kitöltése érdekében, valamint az integrált DVD-írás. A felhasználók egyszerűen használható különleges hatások hosszú sorával, például hajlítással, csavarással és pásztázással, illetve stúdióminőségű jelenetátúsztatásokkal és feliratokkal próbálkozhatnak. Az Adobe Premiere Elements felhasználói egyszerre maximum 99 hangsávon hanghatások és zene hozzáadásával adhatják meg a házi mozizás hangulatát.

www.abobe.com

Pinnacle Systems

» Pluszstúdió és médiakészlet otthoni videósoknak

A Pinnacle Systems bejelentette Studio Plus és Studio Media Suite videoszerkesztő szoftvereit otthoni felhasználók számára. A Studio Plus önállóan és a Media Suite csomag részeként is megvásárolható.

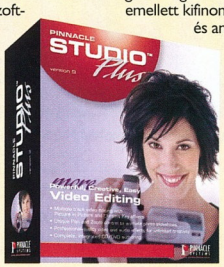

» A Pinnacle Studio Plus videoszerkesztő programjával profi effektusok készíthetők házilag

A Studio Plus a korábbi verzióhoz képest olyan fejlett funkciókkal bővült, mint a második videosáv kezelése, a kép a képben (PIP) és a green screen effektus. A felhasználók emellett a Dolby Digital Stereo Creator segítségével a látványhoz illő minőségi hanganyagot is rögzíthetnek. A szoftverrel emellett kifinomult diavetítéseket és animációkat készíthetnek, amelyet akár kétrétegű DVD lemezen is rögzíthetnek a Dual Layer DVD formátum támogatásának köszönhetően.

A Pinnacle Studio Media Suite a Studio Plus mellett képés hangszerkesztő programokat, CD- és DVD-író szoftvert, digitálismédia-szervezőt, valamint egy körülbelül 1,5x2 méteres zöld hátteret tartalmaz a trükkfelvételek otthoni elkészítéséhez.

www.pinnaclesys.com/studioplus/

SanDisk

A nagy kártyás

A SanDisk az ImageMate 12-in-1, az ImageMate 5-in-1 és az ImageMate CompactFlash bemutatásával három nagy sebességű kártyaolvasóval bővítette kínálatát. A digitális fényképezőgépekkel vagy más fogyasztói elektronikai készülékekkel rendelkező felhasználók számára jelenthetnek megoldást ezek a rugalmas eszközök. Mindegyiküket a közvetlen adatátvitelre szolgáló gombbal és szoftverrel látták el, a képek ezáltal könnyen átmásolhatók a merevlemezre, átnevezhetők a fileok és elküldhetők e-mailben.

Az ImageMate olvasókat a fényképek, digitális videofile-ok, zenefile-ok és más típusú adatok gyors átvitelére szánták, amihez a gyors USB 2.0-s kapcsolatot használják. A fényképek könnyebb osztályozását, megosztását és megtekintését a mellékelt Adobe Photoshop Album 2.0 Starter Edition szoftver segíti.

» Az ImageMate 12-in-1 gyakorlatilag bármilyen formátumú memóriakártyát képes olvasni

Az ImageMate 12-in-1 olvasó gyakorlatilag a piacon található bármilyen formátumú memóriakártyát képes olvasni, adapter csatolása nélkül. Egyszerre több kártya is behelyezhető az olvasóba, és az adatok szabadon másolhatók közöttük. Az eszköz dokkolóállomása azok számára is kényelmes megoldás, akik hordozható számítógépükkel szeretnék használni az ImageMate olvasót. Utazáskor a többkártyás olvasó lecsatolható a dokkolóról, és a rövid kábel segítségével a hordozható számítógép USB portjához könnyen csatlakoztatható. Ajánlott kiskereskedői ára 34,99 dollár.

Az ImageMate 5-in-1 olvasó több különböző formátumú kártya használatát is lehetővé teszi. A file-ok ezzel az eszközzel is egyszerűen másolhatók egyik formátumú kártyáról a másikra. Ajánlott kiskereskedői ára 19,99 dollár. A CompactFlash egykártyás olvasó segítségével pedig egyszerűen másolhatók át file-ok az I-es és II-es típusú CompactFlash kártyákról. Az eszköz ajánlott kiskereskedői ára szintén 19,99 dollár.

Az új memóriaolvasók 2004 októberétől kerültek forgalomba. Minden SanDisk ImageMate olvasó megfelel az USB Mass Storage Class (MSC) szabványnak a Windows Me, Windows 2000 (SP3+), Windows XP és MacOS 10.1.2+ operációs rendszerek alatt. Az olvasók teljesen kompatibilisek a Windows 98SE, Me, 2000, XP és MacOS 9.2+, MacOS X v10.1.2+ operációs rendszerekkel.

www.sandisk.com

Logitech

» Bluetooth és multimédia az íróasztalon

A Logitech újdonsága a diNovo Media Desktop 2.0, az ismert, letisztult vonalvezetésű vezeték nélküli íróasztal-megoldás továbbfejlesztett változata, amely immár a Bluetooth technológiát is alkalmazza. A megújult MediaPad mellett tartozik hozzá egy hub, amellyel az asztali PC-hez csatlakoztathatók a Bluetooth eszközök.

A távirányítóként működő MediaPad segítségével kényelmesebb a zenehallgatás, a videók és fotók nézegetése. Az eszköz együtt használható a Musicmatch Internet Radióval, az iTunesszal, a Windows Media Player 9-cel és a Winamp 5-tel. A Musicmatch Internet rádió egy ingyenes streaming-music szolgáltatás, több mint kétszáz professzionálisan programozott csatornával. A felhasználó kiválaszthatja a saját Musicmatch Internet Radio válogatását, és a hangerőt akár három méter távolságból is szabályozhatja a MediaPad segítségével.

A MediaPad támogatja továbbá a Yahoo! Messenger 6.0 chatszolgáltatást, valamint az MSN Messenger 6 hálózat internetes szolgáltatást. Ugyancsak együttműködik az MSN Hotmail és Yahoo! Mail levelezőprogramokkal. A MediaPad segítségével a Microsoft Windows XP Media Center 2004-ben is könnyedén lehet navigálni.

» A diNovo Media Desktop 2.0 távirányítóként is használható számos médialejátszó, levelező- és csevegőprogramhoz

Azzal, hogy a termék a legújabb Bluetooth technológiát is támogatja, a teljesítmény jelentősen javul, ami azt jelenti, hogy körülbelül 25%-kal nőtt az elemek élettartama a diNovo Media Desktop 2.0 egérnél, a billentyűzetnél és a MediaPad terméknél, összehasonlítva az első generációs diNovo Media Desktop megoldással.

A Bluetooth technológia 1.2-es verziójának másik újítása az alkalmazkodó frekvenciaváltás (Adaptive Frequency Hopping), ami előnyös választássá teszi a diNovo Media Desktop 2.0 terméket a vezeték nélküli hálózaton dolgozók számára. Ez az újítás minimálisra csökkenti az interferenciát a Bluetooth és a Wi-Fi vezeték nélküli technológia között. A diNovo Media Desktop 2.0 ezenfelül együttműködik azokkal az újabb mobiltelefonokkal is, amelyek támogatják a Bluetooth 1.2 technológiát.

➲ **www.logitech.com**

Trust

» 7.1-es hangkártya házimozihoz

A Trust legújabb 714DX 7.1 Sound Expert belső PCI hangkártya a 7.1-es hangrendszereket is támogatja. Így 8 hangszóróval biztosítja a valósághű hangzást DVD filmekhez és játékokhoz, továbbá 5.1-es térhatású és kétcsatornás (sztereó) hangzást elő tud állítani a nyolc csatornán. Szoftvere segítségével a felhasználó egyszerűen és gyorsan beállíthatja a különféle környezeteknek megfelelő térhatású hangzást, és a hangszínszabályozóval egyedi igényéhez igazíthatja a hangszínt.

» A Trust 714DX 7.1 Sound Expert minden elterjedt DVD Surround szabványt támogat

A Trust 714DX 7.1 Sound Expert minden elterjedt DVD Surround szabványt támogat, közöttük a Dolby Digital EX-t, a Dolby Digital 5.1-et, a DTS ES-t és a DTS 5.1-et. Az EAX 1.0 és 2.0, az Aureal 3D és a Direct Sound3D szabvány optimális hanghatásokat adnak játékokhoz.

A Trust 714DX Sound Expert különösen jól használható a Trust 8110 7.1 Home Theatre System házimozirendszerrel. Ez a 7.1-es hangrendszer és a WinDVD 5 szoftver a 7.1-es kártyával együtt teljes DVD-házimozirendszer kiépítését teszi lehetővé. A hangkártyán 8 kimenet biztosít csatlakozást a 8 hangszóróhoz, egy mikrofon és egy line-in bemenet fogadja a mikrofon és egyéb karaoke-berendezések jeleit. Található rajta még koaxiális S/PDIF sztereó kimenet 24 bit/96 kHz minőségű hang lejátszásához és S/PDIF sztereó bemenet digitális hangrögzítéshez. A Trust 714DX 7.1 Sound Expertet többnyelvű használati útmutatóval, valamint az illesztőprogramokat és egyéb programot tartalmazó CD-ROM-mal forgalmazzák 14 490 forintos ajánlott bruttó kiskereskedelmi áron.

➲ Multimédia Magyarország
☎ **463-9030**
➲ **www.multimedia.hu**
➲ **www.trust.hu**

Creative

» Az ihlet hangja

A Creative bejelentette Inspire hangszórócsaládjának frissítését. Az Inspire T3000 hangszórók 2.1 csatornás hi-fi minőségű hangzást biztosítanak a munkaasztalon. A szatellitekben a magassugárzó mellett középsugárzó is van, hogy biztosítsák a pontos, tiszta zenei hangvisszaadást, fenntartva az egyensúlyt a mély és magas hangok között, amit a reflexnyílással ellátott mélysugárzó erőteljes basszushangjával támogat meg. A hangrendszer elemei állványra vagy falra is szerelhetők, és vezetékes távirányító jár hozzá, amelyen vonalszintű bemenet, fejhallgató-kimenet, valamint hangerő- és basszusállítási lehetőség kapott helyet. Egy videojáték-adapter biztosítja a sztereó televíziókhoz, illetve játékkonzolokhoz való csatlakoztatás lehetőségét.

Az Inspire T5900 hangszórók 5.1 csatornás kivitelűek, és számítógépen filmekhez, játékokhoz, valamint zenehallgatáshoz is használhatók. A kétutas elülső szatellitek magas- és középsugárzót tartalmaznak. Az első centersugárzó vízszintes felépítésű a könnyebb elhelyezés érdekében, és extra teljesítményt nyújt az erőteljesebb hatás végett filmek és játékok esetén. A megerősített, reflexnyílással ellátott mélysugárzó erőteljes basszustartománya emeli a realitásérzetet, a sokoldalú csatlakoztathatóság révén pedig a hangszórók a PC-n kívül más jelforrásokkal is használhatók.

Játékokban, filmeknél, zenénél a körülölelő 7.1 csatornás térhatású hangtér igénye esetén az Inspire T7900 hangszórók nyújtanak megfelelő teljesítményt. Sound Blaster 7.1 hangkártyákkal párosítva a legújabb és legfejlettebb szabványokat is támogatják a térhatású hangzás terén. Az Inspire P5800-as hangszórók pedig kiemelkedő ár–teljesítmény aránykukkal hívják fel magukra a figyelmet az 5.1 csatornás hangzást nyújtó rendszerek mezőnyében.

» Az Inspire T3000 hangszórók 2.1 csatornás magas hanghűséget nyújtanak a munkaasztalon

➲ Ramiris Rubin Rt.
☎ **388-3200**
➲ **www.ramiris.hu**
➲ **www.creative.com**

Videózás és a számítógép

Ha szeretnénk visszatekinteni a videózás fejlődésére, egészen az ötvenes évekig kell leásnunk a technika történetében, hosszú kutatómunka után ugyanis ekkor született meg az első videomagnó az Ampex laboratóriumában.

Nagy Zoltán

Az első videomagnó akkora volt, mint egy megtermett szekrény, és születését több mint hét év kutatómunka, fejlesztés előzte meg. Az első felvételről történő műsorsugárzás 1956. november harmincadikán zajlott a CBS csatornáján, Hollywoodban. Az Ampex a Mark IV-es masinájával több nagy elektronikai fejlesztőlaboratóriumot is lefőzött egy igen egyszerű ötletnek köszönhetően: míg a többiek irtózatos szalagsebességgel igyekeztek megfelelő sávszélességet elérni, addig ugyanezt az Ampexnél forgófej alkalmazásával oldották meg.

Nem tartott sokáig az az időszak, amikor a videózás csak a profik kiváltsága volt, hiszen 1963-ban megjelent az első amatőr, otthoni felhasználásra szánt videokészülék, ami körülbelül 45 kg-ot nyomott. 1968-ban pedig a Philips piacra dobott egy hordozható, színes felvétel rögzítésére képes tranzisztoros berendezést, ami már csak 22 kilós volt.

Már annak is 28 éve, hogy a JVC bemutatta VHS rendszerű videomagnóját. 1976 óta ez a rendszer meghódította a világot, maga mögé utasítva más kazettaformátumokat. Talán hihetetlen, de a Philips által fejlesztett LaserDisc már 1980-ban elérhető volt, pedig a digitális rendszerű rögzítés csak évekkel később kezdett elterjedni.

Napjainkra a fejlődés hihetetlenül felgyorsult. Ahogy a számítógép a szobányi szekrényekről asztalon is elhelyezhető kis dobozkákba zsugorodott, miközben a képességei több nagyságrenddel nőttek, úgy került egyre közelebb egymáshoz a videózás és a számítástechnika. Ma a legnépszerűbb műsorhordozó a digitális alapokon nyugvó DVD, így akinek nincs számítógépe, de van DVD-lejátszója, az igenis digitális alapon szórakozik.

Régebben a tévékészülékeket is kisebb szekrénybe építették, ma mindaz, ami kell a tévévételhez, elfér egy kártyán, sőt egyetlen chipben. Amihez régebben több száz méternyi mágnesszalag kellett, az ma elfér néhány Gbyte-on. Nem csoda, sőt törvényszerű tehát a számítógép és a tévézés, videózás összefonódása. A VHS, bár még jól tartja magát, végérvényesen halálra van ítélve, és még csak nem is a DVD-felvevők, hanem a számítógépek, az olcsó tévékártyák, a folyamatosan fejlődő tömörítőprogramok megjelenése okozza ezt. Az szinte biztos, hogy a manapság használható digitális formátumok messze nem fognak olyan szép kort megérni, mint a VHS, hiszen a DVD-nek már erősen inog a trónja, és mire a blue-ray vagy a nagy felbontású DVD úgy elterjed, mint a VHS, addigra még nagyobb kapacitással, felbontással, képminőséggel fog előállni valamelyik fejlesztő cég.

Már kapható olyan noteszgép, ami amellett, hogy helyettesítheti az asztali gépeket, kiválóan használható tévé és videomagnó helyett. Persze egy ilyen notebook ma még sokkal drágább, mint a videomagnó és a tévé együtt...

Rengeteg érv szól amellett, hogy „dobjuk ki" a régi cuccot, és álljunk át a digitális videózásra. Az egyik az, hogy gyűjtöm a régi cuccokat, szóval, ha kidobják, csak mondják, merre... Félretéve a tréfát, ma már a legtöbb háztartásban van számítógép, amelyből minimális összegből (legalábbis kevesebből, mint amennyibe egy jó minőségű videomagnó kerülne) videokészüléket lehet csinálni. Egy csapásra megszűnik a videokazetták tárolásának problémája (persze egy merevlemez soha nem lehet elég nagy), egy felvételt akárhányszor meg lehet nézni minőségromlás nélkül, és ha valaki kölcsönkér egy filmet, nem kell az eredetit odaadni, elég egy másolatot. Mi kell még?

Talán egy kis szakértelem. Mert akármennyire igyeknek a gyártók, a számítógépes videózás még messze áll attól, hogy felhasználóbarátnak nevezzük. Ha pedig mégis az, akkor rengeteg előnyéről kell lemondani, és pont azok a tulajdonságok vesznek el, amikért igazán érdemes a PC-t a videomagnó helyére emelni. Persze sokan gondolják úgy, hogy egy DVD filmet nem ördöngösség lejátszani... Aztán csak csodálkoznak, amikor a képernyőn a film helyett egy üzenet jelenik meg: valami hiányzik a számítógépről, ezért a mozizás ma elmarad. És ha nem olyan bonyolult dolog, akkor miért használják oly kevesen a videokártyák tévékimenetét?

Az is a baj, hogy félünk használni az újdonságokat, a technikai vívmányokat. Van egy ismerősöm, aki minden követ megmozgatott, hogy legyen DivX lejátszására képes asztali DVD-je. És amióta megvan neki, csak DVD filmeket gyűjt, holott ugyanabból a forrásból jutna DivX is. Elég neki a tudat, hogy le tud játszani DivX-et, ha akar. Valahogy így van ez sokaknál a számítógéppel is: megvan, de nem akarják kihasználni a képességeit. Pedig ki kell próbálni mindent, amit meg lehet valósítani a géppel, nem szabad megragadni egy szinten. Olyan rohamléptekben fejlődik a technika, hogy ha egy kicsi szünetet tartunk, már igencsak nehéz újra felvenni a lépést.

Az én gyermekeimnek már nemcsak az természetes, hogy van otthon számítógép, hanem az is, hogy kedvenc műsorukat nem kazettára rögzítem, hanem merevlemezre, amit utána ők a tévén néznek meg. Mivel a fantáziájuk nincsen korlátok közé szorítva, nem lepődnek meg azon, hogy mi mindenre képes egy PC. Nekünk is így kellene viszonyulnunk a számítógéphez. Legyünk tehát merészek, kíváncsiak, használjuk ki a számítógép lehetőségeit, élvezzük előnyeit. PCM

Dobozba zárt profizmus **16. oldal**
Az Adobe Video Collection 2.5 olyan eszközöket ad a videózás iránt érdeklődő felhasználó kezébe, amelyekkel a DVD film elkészítésének minden munkafolyamata elvégezhető.

Házi mozi **22. oldal**
Az otthoni, hobbiszintű DVD-készítés egyik legnagyobb hátráltatója az, hogy az ehhez szükséges szoftverek drágák. Van azonban ingyenes alternetíva is: A DVDAuthoring csomag minden eszközt a kezünkbe ad – ingyen!

Jó összeköttetés **24. oldal**
Van egy PC-nk DVD-meghajtóval. Szükségünk van még emellé egy asztali lejátszóra is? Nem. Csupán össze kell kötni a gépet a tévével. Mi kell ehhez?

Dobozba zárt profizmus

Az Adobe sajtóközleményei szerint magát a céget is meglepte videofeldolgozó programcsomagjának sikeres fogadtatása. A saját DVD-szerkesztő programjával 2003 októberében, vagyis kissé lemaradva jelentkező szoftvercég annyira azért nem lepődött meg, hogy ne lovagolja meg a népszerűséget: szinte minden elemében továbbfejlesztette programcsomagját.

Branyiczky Gábor

Az Adobe egyébiránt nem újonc a számítógépes videofeldolgozás területén, sőt két programja, a vágásra-szerkesztésre hivatott Premiere és az azt részben kiegészítő, de valójában önálló filmtrükk-előállító program, az After Effects már hosszú évek óta jelen van a piacon. Ezeket a hobbi- és otthoni elvárásoknál jóval komolyabb alkalmazásokat egészítette ki a tavalyi év végén megjelent Encore DVD (DVD-menüszerkesztő és DVD-író program), valamint a Syntrillium felvásárlása után Auditionnek átkeresztelt Cool Edit Pro hangvágó, -keverő és effektezőprogram.

Saját hagyományainak megfelelően az Adobe a Video Collection 2.5 szoftvercsomagját is két, Standard és Professional összeállításban teszi hozzáférhetővé. A két csomag közötti különbséget a Photoshop CS és az After Effects 6.5 verziója jelenti, a Pro csomagba az effektszerkesztőből is a Pro változat került. A Standard kollekcióba, a szerényebb hatásválasztékú After Effects 6.5 Standard kapott helyet, és a terjedelmes kézikönyvhalom közé állított lemezek közül a Photoshop CS telepítőkészlete hiányzik. A felsőkategóriás – és ennek megfelelő áron beszerezhető – képszerkesztő program ugyan nem létszükséglet a filmek vágásához, DVD-k szerkesztéséhez, de jelentősen fel tudja gyorsítani a munkát.

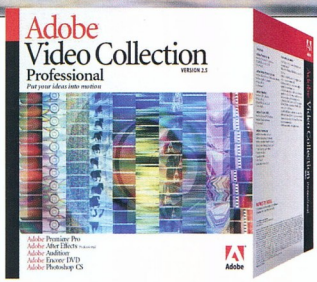

EGYÜTTMŰKÖDÉS A Video Collection 2.5 elemei külön-külön is megvásárolhatók, de együtt olcsóbbak, és igen szorosan képesek is együttműködni egymással. A Premiere Pro 1.5 például nemcsak véglegesített After Effects-trükköket képes fogadni, de a munka során átszerkeszthető effektusok is bemásolhatók a vágásra kerülő anyagba, és néhány, az After Effectsszel érkező speciális hatást közvetlenül is lehet használni a videoágó programban. A Photoshop CS hasonló „beépülési képessége" talán még ennél is sokoldalúbb, hiszen mindhárom képekkel dolgozó szoftver gond nélkül kezeli le az egymásba ágyazott rétegeket. No persze az előkészített művet lemezre szerkesztő Encore DVD-re sem lehet panasz az együttműködési képessége miatt. A Premiere Pro és After Effects kimeneti file-jaiban – AVI és MPEG-2 formátum esetén – felismeri az időtengelyen kijelölt vágópontokat, meggyorsítva ezzel a fejezetek induló pontjainak beállítását.

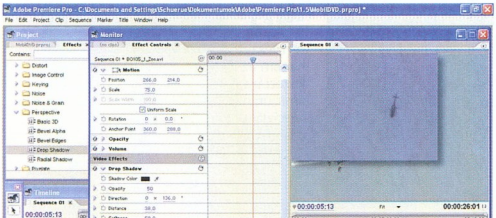

» Áttekinthető effektkezelés a monitorablakba behívható panelen

Az egymáshoz kapcsolódó alkalmazásokat legjobban talán egy DVD mozgó menüjének elkészítése példázza, ami gyakorlatilag a három alkalmazáson zökkenőmentesen átívelő feladat. A Photoshop CS-ben megtervezett és felépített menüt After Effectsben megmozgatva és esetleg a mozgáshoz kapcsolódó további hatásokkal felruházva lehet átadni a DVD kódolását elvégző Encore DVD-nek. Mindvégig megtartva az eredeti rétegszerkezetet, néhány gyors beállítással elvégezve a teljes menüszerkesztést.

ADOBE PREMIERE PRO 1.5 Az Adobe Premiere Pro népszerűsége az első verzió megjelenése óta töretlen a hobbiszintnél komolyabb igényeket támasztó felhasználók körében. A teljes eszközkészletet kínáló alkalmazás legfrissebb verziója természetesen bővült néhány képességgel és lehetőséggel, de alapvető szerkezete és működési elvei változatlanok, ismerős környezetet kínálva a gyakorlott Premiere-felhasználóknak.

Források. Ahhoz, hogy valamit szerkeszteni lehessen, szükség van forrásanyagra –

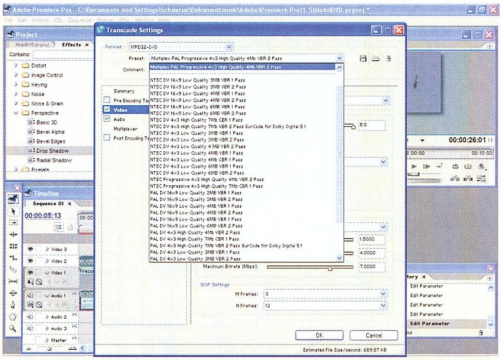

» Kézi beállítás helyett számos előre definiált kódolási beállítás közül is választhat a felhasználó

a források kezelésében igen rugalmasnak mondható a Premiere Pro: a számítógépes videoformátumok jó részét, közte a Windows Media 9, QuickTime, de külön telepített dekóderrel a DivX formátumú file-okat is kezeli. Ugyanakkor külső forrásokból, alkalmazáson belül is képes a merevlemezre menteni, DV kameráról a számítógép IEEE-1394-es csatolóját használva, és támogatja számos digitalizálókártya közvetlen vezérlését is.

A lementési-digitalizálási folyamat ráadásul kötegelt feldolgozásként, emberi felügyelet nélkül is futtatható.

A forrásanyagok könyvtárrendszerű logikai rendezésére módot kínáló Project Managerrel még a sok klipből összeállított hosszú videók esetében is kézben tartható, hogy mire és hol van szükség. Az áttekinthető szerkesztést segíti az is, hogy nem kötelező egyetlen folyamatként összeállítani a véglegesnek szánt filmet, hanem szekvenciákra bontva is vágható az anyag, és végső fázisként csak ezeket a szekvenciákat kell sorrendbe állítani.

Vágások, szűrők, áttűnések. A tényleges vágás a forrásanyagok idővonalra illesztésekor megkezdődhet, mert már a bemeneti monitoron kijelölhető a beilleszteni kívánt szakasz, de az egymáshoz viszonyított fölé-alá rendeltséget is ábrázoló idővonalon sorakozó videókra és hangsávokra egyetlen egérmozdulattal „bedobhatóak" a használni kívánt források. A húzd és ejtsd szerkesztés továbbra is jellemző a klipekkel és szekvenciákkal végzett munkára, sőt még a beállításokra is, persze akár pixelre, képkockára, századmásodpercre pontosan, számokkal is meghatározható mindez.

A képszerkesztőkből ismerős szűrők köszönnek vissza a Premiere eszközkészletében is, kiegészítve számos, csak mozgóképnél használható speciális hatással.

A szűrők alapvetően egy klip teljes hosszára érvényesek, ám egyszerűen beállítható, hogy csak meghatározott képkockák között lépjenek működésbe, vagy hogy folyamatosan változzanak beállításaik. Ezzel a módszerrel lehet például lassan fekete-fehérbe forduló hatást létrehozni, vagy a képen végigsöprő lencseeffektussal díszíteni egy beállítást.

Százas nagyságrendben állnak rendelkezésre áttűnési effektusok az egyes jelenetek összefűzésére, elválasztására. A lehetőségek tárháza a térbeli elemre feszítéstől és annak mozgatásától az egész finom áttűnésig terjed. Ezek sebességét, irányát és más lényegi jellemzőit szabadon lehet módosítani.

Gyakorlatilag kimeríthetetlen eszközkészletet ad a szerkesztő kezébe, hogy ma-

Az Adobe After Effects 6.5 Professional újdonságai

- *Clone Tool:* az ötféle előzetes beállítást kínáló klóneszköz lehetővé teszi, hogy több képkockáról egyszerre távolíthassuk el a nemkívánatos képelemeket, miközben a származási képkocka látható marad.
- *Animation Presets:* animációk változóinak tetszőleges kombinációja – transform, mask, effekt és szöveg – elmenthető animációs beállításként, amit más képkockákon is gyorsan lehet a későbbiekben alkalmazni.
- *Color Finesse:* részletes és különleges színkorrekcióra is módot kínál a 32 bites lebegőpontos rendszer, melyet „egykattintásos" szín-, kontraszt-, telítettség- és szemcsekezelő eszközök egészítenek ki.
- *Motion Tracker:* a képelemek elmozdulását követő eszköz lehetőségei bővültek. Szabadon megadható számú ponttal, vagy előre definiált egy-, két- és négypontos beállításokkal követhetők le akár térbeli mozgások is. A lekövetett mozgási útvonal pedig utólag a felhasználó által is módosítható.
- *Speciális effektusok:* 60 beépülő effektussal gazdagodott a 2.5 verzió.
- *Szöveganimáció:* minden részletében szabadon megszabható szöveganimáció és 250 előre tárolt animációs minta áll rendelkezésre a feliratok-címek elkészítéséhez.
- *Firewire preview:* külső NTSC vagy PAL videomonitoron is követhető az aktuális feladat előnézeti képe.
- *OpenGL:* szélesebb körű a munka gyorsítására hatékonyan használható OpenGL-es videokártyák köre.
- *Programozhatóság:* parancsnyelvet használva összetett programok írhatók a gyakran ismételt munkafolyamatok automatizálására, szöveg- és réteghozzáadástól és -cserétől egészen a renderelési várakozási sor meghatározásáig.
- *Integráció:* Adobe Photshop CS és Illustrator CS file-ok réteges szerkezete minden hozzájuk kapcsolódó jellemzővel importálható. Másolás-beillesztés útján lehet Adobe Premiere-klipeket behúzni, illetve animált menüket átadni az Encore DVD számára.

gát a mozgóképet is lehet mozgatni, tetszőleges méretet, középpontot, hosszúságot és magasságot adni neki. Létrehozhatók például kép a képben hatások az egymás feletti képrétegek megfelelő sorrendbe állításával és méretezésével. Mivel az ezeket a hatásokat szabályzó változók is variálhatók az idő, pontosabban a képkockák függvényében, csak a fantázia – illetve a jó ízlés – szab határ a lehetőségeknek.

Hangok, feliratok, kimenetek. Hangok nélkül a legszebben összevágott film is csak félkész, ám ettől nem kell tartani a Premiere-t használva. A forrásanyagok saját hangja mellett más digitális formában tárolt zene vagy zörej is kísérheti a képsorokat, de egy mikrofonnal közvetlenül is vehető fel kommentár, gondosan a betekintő ablakban pergő látnivalókhoz igazítva. És bár hangszerkesztésben az igazi nagyágyú a programcsomag Audition nevet viselő alkalmazása, számos feladatot el lehet végezni a Premiere saját eszközkészletével. A lehetőséget itt is az idővonalon szabadon elhelyezhető hangsávok, ezek vágása és különféle szűrők, hatások teremtik meg.

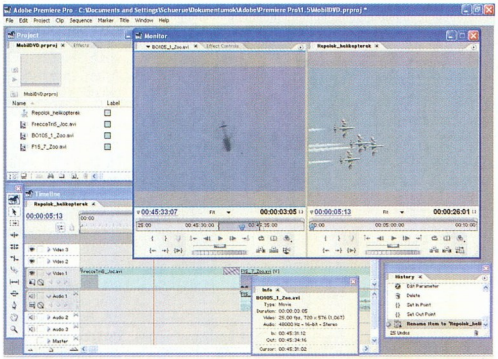

» A forrásanyagokból valóban szükséges képsorok már az idővonalra emelés előtt kiválaszthatók

Sokoldalú képességeket felvonultató feliratozómodul is van a Premiere Próba – a felirat persze nem úgy működik, mint a DVD-k ki-be kapcsolható feliratai, hiszen a Title Designerrel készült szövegek a renderelés során kikapcsolhatatlanul részévé válnak a képnek. Főcímek és végefőcímek készítésére viszont kiválóan használható, de saját „csatornalogó" elhelyezésére is alkalmas. A feliratozó begépelt betűk mellett képeket, közöttük alfa-csatornás átlátszó képeket is kezel.

A végeredmény. Alapvetően nem valós idejű vágóprogram a Premiere, vagyis vágásokkal, hatásokkal, feliratokkal és miegyebekkel összeállított anyag véglegesítése egy, a teljes film hosszánál tovább tartó számítási folyamat eredménye. Ahhoz azonban nem kell végrehajtani a renderelést, hogy a munka eredményét láthassuk. Kellően erőteljes gépen az egyszerűbb hatásokkal felruházott vagy effekt nélküli képsorok gyakorlatilag valós időben jelennek meg, és lehetőség van részek átmeneti renderelésére is.

A véglegesítéshez, renderéléshez szükséges idő attól is függ, hogy milyen kimenetei formátumot választ a felhasználó. Mert a Premiere Pro ebből is sokfélét kínál, a megfelelő hardverrel felszerelt konfiguráción akár videokamerára vagy -magnóra is kiírható a kész film, de a számítógép merevlemezére is számos digitális formátumban felkerülhet. A DV, AVI és internetes terjesztésre optimalizált formátumok mellett részletesen beállítható és a beállításablonok mentésére is képes felületet kínáló Media Encoderrel Video-CD-re vagy DVD-re is közvetlenül előkészíthető az anyag.

Ugyanakkor a filmipari munkában köztes szabványnak számító AAF (Advanced Authoring Format) és EDL (Edit Decision List) formátum támogatásának köszönhetően több munkaállomásos szerkesztés esetén a projekt renderelés nélkül is exportálható filmipari vágó- és authoring-rendszerekbe.

AFTER EFFECTS 6.5 PROFESSIONAL

Szintén többszörösen bizonyított Adobe terméket köszönthetünk az After Effects 6.5-ben, ami a korábbi verzióknál már megszokott módon Standard és Professional változatban jelenik meg. A különbség köztük elsősorban a hatásmodulokban van, az általános változat két- és háromdimenziós animációra koncentráló plug-injei a profi verzióban kiegészülnek filmtrük-

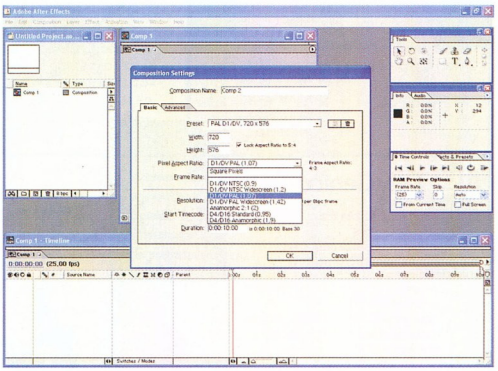

» Szabványos és anamorf képarányú animáció is létrehozható

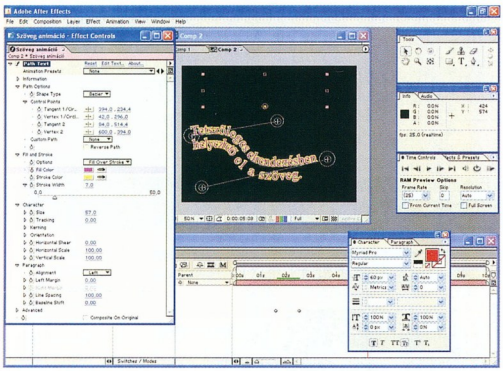

» Nemcsak térben, hanem időben is szabadon helyezhető, színezhető és hajlítható a szöveg

kök létrehozását segítő eszközökkel. A Video Collection Professional változata természetesen az After Effectsből is a hasonló verziót hordozza.

Animáció, automatizálás. Ismét csak elő kell hozakodni a Photoshop-analógiával, hiszen az After Effects roppant hasonló célra született, mint a képszerkesztő program, csak éppen itt nem állóképeken, látszó testek animálásáig terjednek a program lehetőségei. A hierarchiába rendezett rétegekkel, szűrőkkel és hatásokkal gyakorlatilag egyetlen másodperc valós felvétel nélkül létrehozhatók videoanyagok. Rengeteg reklámszpotot, műsorfőcímet és egyéb After Effectsszel készült képsort láthatunk nap mint nap a televízióban is. A mozgatás és szűrőkkel való módosítás hanem videoanyagokon lehet apróbb-nagyobb módosításokat végrehajtani, kiegészíteni látványelemekkel egy jelenetet, vagy éppen teljes egészében számítógépen létrehozni.

A legegyszerűbb animációtól a szövegekfeliratok tetszőleges, ívek-görbék mentén történő mozgatásán át – ami messze felülmúlja a Premiere Pro főcímszerkesztőjének képességeit – a térbelinek mellett pixelalapú rajzeszközöket is kapunk a látvány kialakításához.

A rétegek és a képkockák sorrendjének követésére itt is az idővonal szolgál, ám a könnyebb követhetőség végett ez egyben a szűrők és effektusok beállítási lehetőségeit kínáló felület is. Ugyanis az egyes rétegek és a rájuk érvényes hatás összes változójának értékei képkockára megadhatók. Arról pedig, hogy gyakran használt animációkat ne kelljen minden egyes alkalommal beállítani, a tetszés szerinti könyvtárstruktúrába szervezhető beállításmentési lehetőség gondoskodik. A sokszor ismétlődő feladatokat pedig teljes egészében lehet automatizálni szkriptekkel – ezeket automatikusan végrehajtja a kijelölt forrásfile-on az After Effects.

Speciális effektusok. Nem véletlenül szerepel a program nevében is az Effects szó, hiszen már az alapváltozat igen széles választékát adja a filmre/animációra utólag elhelyezhető speciális effektusoknak. A Professional változatban olyan – kék vagy zöld háttér előtt forgatott – jelenetek és tetszőleges hátterek részben áttetsző rétegekhez rendelésére és egymáshoz illesztésére használható eszközök is megtalálhatók, amivel akár sci-fit is lehet készíteni. A 6.5-ös verzióban jelentős fejlesztésen átesett Motion Trackert, azaz a kijelölt képelem mozgását követő eljárást használva pedig a csak egyben rendelkezésre álló képsorok-felvételek is rétegekre bontha-

CSÖPPENTSE KÖLTSÉGEIT!

Még nem cserélte le tintasugaras nyomtatóját?

Próbált már tintasugaras nyomtatóval gyorsan és költséghatékonyan nyomtatni? Sikerült...?
Mert másképp is lehet.

Xerox lézernyomtatók

További információért hívja a 436-8958-as telefonszámot.
Látogasson el www.xerox.hu Web-oldalunkra.

© 2004 XEROX CORPORATION. Minden jog fenntartva.
A XEROX® és a Mert másképp is lehet a XEROX CORPORATION bejegyzett védjegyei.

XEROX®
Technology | Document Management | Consulting Services

	Video Collection Standard	Video Collection Professional	Termék ára*	Upgrade ára*
Program\programváltozat	Standard	Professional		
Adobe After Effects 6.5	●	●	293 750/476 250 Ft***	88 750/128 750 Ft***
Adobe Audition 1.5	●	●	110 000 Ft	26 250 Ft
Adobe Encore DVD 1.5	●	●	201 250 Ft	36 250 Ft
Adobe Photoshop CS	○	●	285 000 Ft	73 750 Ft
Adobe Premiere Pro	●	●	275 000 Ft	36 250 Ft
Csomag ára*	476 250 Ft	696 250 Ft		
Csomag upgrade ára*	366 250/91 250 Ft**	550 000/91 250 Ft**		

*: Dobozos termékre vonatkozó, javasolt bruttó kiskereskedelmi árak. **: A csomag bármely elemének korábbi verziójáról teljes csomagra frissítés/korábbi verziójú csomag frissítése. ***: Standard/Professional változat.

Az Adobe Premiere Pro 1.5 újdonságai

- *Projektkezelés:* a forrásanyagok áttekinthető és testreszabható kezelése a nem használt file-ok automatikus eltávolításával, a felhasznált források konszolidálásával, valamint az archiváláshoz történő elkülönítésének lehetőségével bővült.
- *24P/24PA-támogatás:* a Panasonic 24P és 24PA formátumú kameráival készült felvételek kezelésének lehetősége.
- *Bezier keyframe:* a görbét és a sebességet részletesen beállítva folyamatosabb animációk, effektusok készíthetők.
- *Kedvenc effektusok:* a részletesen paraméterezett effektusok beállításaikkal együtt elmenthetők.
- *HD-tartalom támogatása:* HD-felbontású videoszerkesztésre és mentésre is módot kínál.
- *Auto Color Adjustment:* Adobe Photoshop stílusú, „egykattintásos" szűrőkkel módosíthatók az egyes képkockák vagy a teljes idővonal szín- és kontrasztjellemzői.
- *AAF és EDL támogatása:* a program a projekt adatait kezeli (ment és beolvas) szabványos Advanced Authoring Format és Edit Decision List file-okban.
- *Integráció:* A Premiere Prón belül készíthetők el a projektbe illeszkedő felbontású és pixelarányú állóképek az Adobe Photshop CS szolgáltatásainak közvetlen használatával. Adobe After Effectsszel másolás-beillesztés módszerrel is lehetséges a szerkesztett anyagok oda-vissza adása, valamint az After Effects jó néhány beépülő szolgáltatása elérhető a Premiere Próban is.

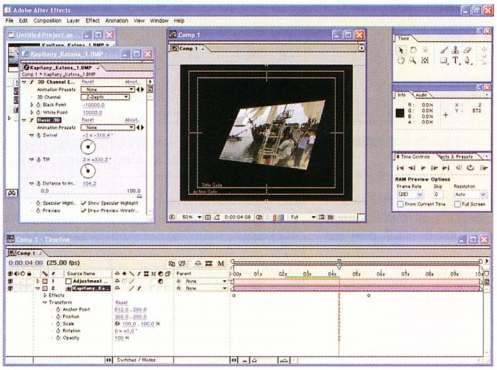

» Az effektusok változói külön ablakban, jóval áttekinthetőbb formában megadhatók

tók. A munka jó részét a számítógépre hagyva lehet például lézerkardot adni a tévéből felvett párbajtőrözők kezébe, csak a tőr végpontjait kell kijelölni, amit szépen lekövet és színes fénnyel tölt ki a program. A szoftver korábbi verziói egész estés mozifilmekben (Dune) és tévésorozatokban (Star Trek) bizonyították ilyen irányú képességeiket.

Erőforrás-gazgálkodás. Bár nem kevés figyelmet fordítottak az Adobe fejlesztői a legújabb processzorok lehetőségeinek maximális kihasználására, komolyabb számítási feladatokat igénylő műveleteknél hamar kevésnek bizonyulhat egy erős konfiguráció a valós idejű előnézet létrehozásához. Bizonyos szűrőknél és határoknál segítséget jelenthet, hogy az OpenGL-utasításokat hardveresen végrehajtó videovezérlővel tehermentesíthető a központi processzor, de általánosságban a memóriába és merevlemezre egyaránt dolgozni képes cache-rendszer jelenti ilyen esetben a megoldást. Az animációt vagy annak részét rétegenként kiszámítja a program, az így létrehozott átmeneti renderelést pedig valós időben, teljes minőségében képes visszajátszani akár ablakban, akár kontrollmonitoron, ráadásul a rétegek elkülönített kezelésének köszönhetően módosítás esetén csak azt a réteget kell újraszámolni, amelyen változtatott a felhasználó.

Átjárhatóság. Szóba került már, hogy a Video Collection Professional alkalmazásai nemcsak külön megvásárolható szoftverek, hanem képesek a szoros együttműködésre is. Különösen igaz ez az After Effects Professionalre. (Persze a Standard változatra is, csak ott nincs mellette Photosop CS.) Az After Effects nemcsak egyszerűen behúzza a Photoshoppal készült állóképeket, hanem rétegrendjét felismerve külön kezeli a layereket. A szövegek valóban szövegként és nem képként szerkeszthetők a képszerkesztő elindítása nélkül. Premiere-rel való együttműködése nem merül ki a véglegesített animációk forrásanyagként való felhasználásában, a mentett Premiere-projekteket teljes egészükben vagy csak meghatározott szekvenciáikban importálni lehet egy kis utómunkára, az After Effects animációival és hatásaival megváltoztatott képsorok pedig közvetlenül alkalmazásból alkalmazásba másolhatók. A sorból természetesen nem maradhat ki az Encore DVD sem, melyben a mozgómenük kialakítására használható az oda-vissza működő After Effects-kapcsolat.

A kész animációk AVI formátumú kimenete mellett a Windowson futó After Effects közvetlenül képes DVD-re kész MPEG-2-tömörítésű file renderelésére is, de más vágórendszerekkel való együttműködésnek sincs akadálya, ha azok ismerik az AAF vagy az Avid natív OMF (Open Media Framework) formátumot.

•

Következő számunkban hasonló részletességgel foglalkozunk az Adobe Video Collection csomag másik két programjával, a hangsávok szerkesztésére használható Adobe Audition 1.5-tel és a DVD végső formába öntését segítő Encore DVD 1.5-tel, hogy mozgóképszerkesztő eszköztárunk teljesen legyen. PCM

»infó

- Az Adobe Video Collection angol nyelvű honlapja: **www.adobe.com/products/dvcoll/main.html**
- Az Adobe Video Collection Professional magyar nyelvű honlapja: **http://trans-europe.hu/product.cfm?id=151>**
- Az After Effects által támogatott OpenGL-es videovezérlők listája: **www.adobe.com/products/aftereffects/opengl.html**
- Az Adobe letöltési oldala (Encore DVD, After Effects, Audition, Premiere Pro próbaverziókkal): **www.adobe.com/products/tryadobe/main.jsp**

GABA COMPUTER

Ha az ár mellett...
...a minőség is számít.

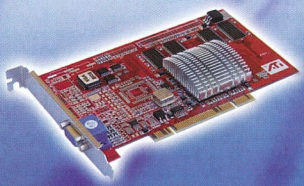

Új termék: GABA BUDDY!
Előnyei:
- egy számítógép, több monitor, egér, billentyűzet
- elég egy jogtiszta software
- maximum 5 felhasználó, 5 méteres távolságban
- irodai célra ideális
- otthoni használatra praktikus

Címünk: 1097 Timót utca 4/a
Telefon: 281-4222
Fax: 347-0003
info@gabatech.hu
www.gabatech.hu

TCO 99 ECOLOGY ENERGY SOCIAL ERGONOMICS

3 év helyszíni garancia

Hivatalos márkaszervíz:
Profi Szervíz Központ
1047 Gárdi Jenő u. 41.
Telefon: 399-0405
www.profiszerviz.hu

PROFI SZERVIZ KÖZPONT

Házimozi

Ma már nem utópia, ha valaki otthonra DVD-írót szeretne magának vásárolni. A legtöbben valószínűleg adattárolásra használják, pedig a DVD elsősorban videofelvételek tárolására lett kitalálva.

Nagy Zoltán

A videós felhasználás (ami alatt most a DVD-Video formátumot értjük) feltétele, hogy a megfelelően előkészített file-okat szigorúan meghatározott formátumban helyezzük el a lemezen. Ebben a feladatban segítségünkre lehetnek a kereskedelmi programok könnyített változatai, amelyeket egyes írókhoz mellékelnek, ezekkel azonban az a baj, hogy igen korlátozott képességűek, és messze nem tudják kihasználni a formátum adta lehetőségeket. Ráadásul nem is biztos, hogy egyáltalán kapunk ilyen programot, és ha igen, akkor az csak windowsos gépen fog futni. Ami pedig ezeknél többet tud, azért már mélyebben kell a pénztárcába nyúlni – ezt kevés otthoni felhasználó fogja megtenni.

Ez, érthető módon, nem elégítette ki a linuxos felhasználókat. Az űrt a DVDAuthor programcsomag próbálja betölteni. A linuxos hagyományoknak megfelelően a DVDAuthor alapvetően parancssoros kezelésű. A csomag több programból áll, az mpeg2enc-cel MPEG-2-es videofile-t lehet előállítani, az mplex-szel egy video- és egy hangfile-t lehet összefűzni, a spumux feliratot fűz a videofile-ba, a jpeg2yuv pedig JPEG képfile-okat alakít át yuv formára, amiből aztán MPEG videofile-t készíthetünk (természetesen állóképest). A leglényegesebb azonban a DVDAuthor, ami a tényleges VOB file-t készíti el.

Mivel ezek a programok csak megfelelően előkészített nyersanyag esetében használhatók, ezért szükség van még valamilyen képszerkesztő programra, ami lehet akár a GIMP is, valamint egy hangszerkesztő programra, ha nem vagyunk megelégedve a kísérőhanggal. Ez is bármilyen program lehet, a lényeg, hogy 48 kHz-es hangot kell előállítania.

A DVD SZERKEZETE Ahhoz, hogy meg tudjuk tervezni saját DVD-nket, tisztában kell lennünk azzal, hogyan épül fel általában egy DVD film (lásd a keretes szövegrészt).

Mivel a legtöbb gyári lemezen egy film van, általában a lemez behelyezése után a VMGM menüvel találkozunk (például amikor kiválasztjuk, hogy milyen nyelven jelenjen meg a további menü), de az is előfordul, hogy egyből a VTSM menü jelenik meg, amelyből jelenetválasztás, hang és felirat, esetleg extrák almenübe, vagy egyből a főműsor első fejezetének elejére lehet ugrani – vagyis megkezdődik a lejátszás. Az almenük lényegében további VTSM menük – ezeket tetszés szerint lehet tovább egymásba ágyazni.

Az már látszik, hogy nem gyerekjáték összerakni egy összetett DVD-t. Munkánkat némileg megkönnyítheti néhány segédprogram, amelyek grafikus felülete könnyen kezelhető, és a munka legnehezebb részét leveszik a vállunkról. De a részletes tervezést és előkészítést nem ússzuk meg.

Első lépés a videoanyagok előkészítése. A DVDAuthor használatának feltétele ugyanis, hogy a nyersanyagok megfelelő formátumban legyenek, vagyis meg legyenek vágva, és MPEG-2-ben, az alkalmazott normának (PAL vagy NTSC) megfelelő felbontásban legyenek tömörítve.

Ha nincs más, a csomagban található egy mpeg2enc nevű tömörítő, amivel létre lehet hozni az MPEG file-okat, de célszerűbb valamilyen külső programot, például TMPEGENC-et használni. A TMPEGENC-et használva jobban tudunk gazdálkodni a rendelkezésre álló hellyel, főleg ha változó bitrátás tömörítést alkalmazunk, valamint a képminőség is jobb lesz vele. A TMPEGENC beállításához válasszuk a *DVD (PAL).mfc* mintafile-t, és kimeneti típusként válasszuk a *Video only* típust. A *Setting* gombra kattintva

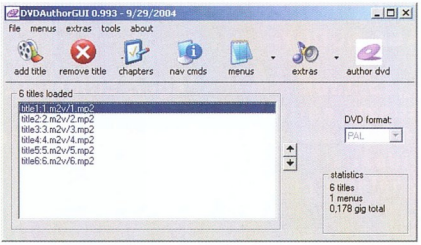

» A DVDAuthorGUI felülete meglehetősen purität

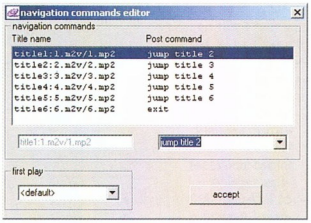

» Itt állítható be, hogy az egyes tételek végén mi történjen

részletesen beállíthatjuk a tömörítés módját, hosszabb videoanyagok esetében érdemes ezzel részletesen megismerkedni, most elégedjünk meg az alapbeállításokkal.

Ugyanitt tudjuk elkészíteni a hangsávot is, ugyanis itt külön kell kezelni a képet és a hangot. Nagy problémát ez sem jelenthet, mindössze annyit kell tennünk, hogy betöltjük az egyes file-okat, csak most az *Audio only* kimeneti típust választjuk. Így egy .mp2 kiterjesztésű, 48 kHz-es file-t kapunk, ami tökéletesen megfelel DVD-hez.

Amíg a tömörítés készül, tervezzük meg a DVD szerkezetét. A legegyszerűbb esetben nincs menü, ekkor a lejátszó elkezdi lejátszani a behelyezett lemez tartalmát (jó esetben). Saját műsor előállításakor azonban ez nem elég.

Példaképpen a tavalyi repülőnapon felvett video-összeállításunkat használjuk. **(A gyakorláshoz szükséges összes file megtalálható DVD-mellékletünk /dvdauthor könyvtárában.)**

ELŐKÉSZÍTÉS A menükészítéshez tudni kell, hogy a menüpontok, amiken a DVD távirányítójával lépkedünk, valójában feliratként vannak tárolva a lemezen, vagyis hasonlóképpen kell őket létrehozni. Egy menüpontnak három állapota van, az alap, amikor nincs kiválasztva, a kiválasztott és az aktivált.

Minta-DVD-nken szeretnénk egy nyitómenüt használni, amelyből kiválasztható, hogy az összeállítás melyik részét tekintjük meg. Ehhez kiragadtam egy állóképet a videoanyag elejéből, amelyet elláttam a menüfeliratokkal, majd menuhatter.jpg néven elmentettem.

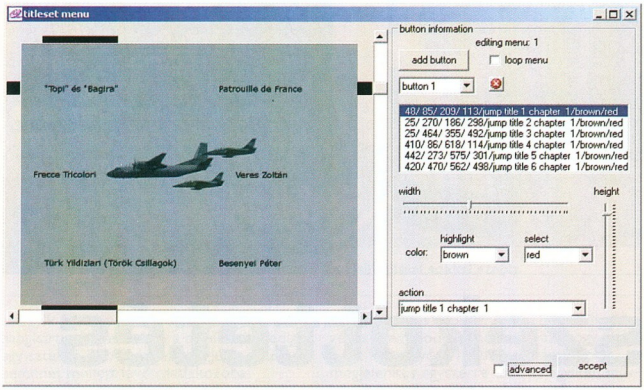

» A menügombok beállítása nem egyszerű, de nem is lehetetlen

Következő lépésként készítsünk MPEG-2-es adatfolyamot a JPEG képből, a *jpeg2yuv -n 25 -l p -f 25 -j menuhatter.jpg | mpeg2enc -n p -f 8 -o menuhatter.m2v* parancs kiadásával. Ehhez az is kell, hogy a DVDAuthor csomagban lévő programok a PATH környezeti változóban megadott könyvtárak egyikében legyenek, ha nem így van, akkor a fenti parancssort ki kell egészíteni a programok elérési útvonalával is. Ha rendben lefutott az utasítás, kaptunk egy .m2v file-t, amit lejátszhatunk például az mplayerc-cel.

DVDAUTHORGUI Mindent előkészítettünk, indíthatjuk a DVDAuthorGUI programot. Bár kezelőfelülete puritán, a célnak megfelel. Azt azonban nem szabad elfeledni, hogy a program semmilyen ellenőrzést nem végez a beadott file-okon, vagyis ha valamelyiknek nem megfelelő a formátuma, az csak a végső DVD-készítése közben kapott hibajelzésekből derül ki.

Első lépésként az *add title* gombra kattintva töltsük be az egyes részeket (1.m2v, 1.mp2 2.m2v 2.mp2 stb.). Két file-kiválasztó ablakot kapunk: az elsővel a videofile-t, a másodikkal a hozzá tartozó hangfile-t kell megadni. Ha nem sorrendben töltöttük be a részeket, semmi baj, a listában tetszés szerint rendezhetjük őket.

A DVDAuthorGUI készít egy alapértelmezett navigációs parancslistát, ami gyakorlatilag abból áll, hogy az első title befejezése után a másodikra ugrik, azután a harmadikra és így tovább, vagyis folyamatos lejátszásra kerül a teljes anyag. Ezen változtathatunk is a *nav cmds* gombra kattintva. Itt kiválasztjuk a kívánt title-t, és hozzárendelünk egy parancsot, ami lehet egy másik title-ra ugrás, kilépés vagy a menü meghívása. Az utolsó tételhez tartozó parancs a lejátszás megállítása, ezt átállíthatjuk például a menü meghívására, vagy visszaugorhatunk az első fejezetre, újrakezdve a lejátszást. A *first play* mezőben az választható ki, hogy a lemez első lejátszásakor mi történjen. A *default* beállítás az első menüre ugrást jelenti.

MENÜRE FEL! Fogjunk bele a menükészítésbe! A *menus* nyomógomb alatt több választási lehetőség van, nekünk most az *add titleset menu*-re van szükségünk. Itt is két file-megnyitó ablakot kapunk, az elsőben a videót, a másodikban a hozzá tartozó hangot kell megadni. Az elsőben válasszuk ki a menuhatter.m2v file-t, a másodikban pedig, mivel most nem terveztünk hangot a menühöz, elég *Cancel*t nyomni. Bár állóképes menünk van, tehetünk alá zenét, ezt majd később ki is próbáljuk.

Kapunk egy ablakot, amelyben látható a menü háttere, és van egy *add button* feliratú nyomógombja is. Ezzel lehet elhelyezni a menüképen a gombokat, amelyeket számítógépen ez egérrel, az asztali DVD-lejátszón pedig a távirányító kurzorgombjaival lehet kiválasztani és aktiválni. A gomb elnevezés nem igazán pontos, inkább keretek ezek, amelyek megjelennek az egyes menütételek körül, amikor rámutatunk. Így ha nem készítünk külön menüfeliratokat a kiválasztott és az aktivált állapothoz, akkor is teljes értékű menüt tudunk előállítani. Megadható az is, hogy kiválasztáskor és aktiváláskor milyen színű legyen a keret, alapértelmezettként mindkét esetben fekete. A keret elhelyezése kissé nehézkes – gyanítom, a DVDAuthorGUI fejlesztője nem akart belebonyolódni a közvetlenül egérrel történő kijelölés programozástechnikai szépségeibe.

Az *add button* gombra kattintva létrehozzuk első menügombunkat. Ennek paraméterei megjelennek a még üres listában, a későbbiekben innen lehet kiválasztani azt, amelyikkel foglalkozni szeretnénk. A menügomb helyét a kép alatt és mellett lévő, gördítősávszerű (de nem az) eszközzel lehet meghatározni, a szélességét és vastagságát pedig a lista alatt lévő *width* és *height* feliratú csúszkákkal lehet változtatni. A menügomb oda kerül, ahol a függőleges és vízszintes fekete sáv fedi egymást. A lejátszás során majd egy keret jelenik meg az éppen aktuális menüpont körül.

Ezt a műveletet minden egyes menüponthoz el kell végezni. Ezután rendeljünk funkciókat a menüpontokhoz, amelyek értelemszerűen a kívánt részre történő ugrások lesznek. Az első gombhoz tehát az *action* listából válasszuk a *jump title 1 chapter 1*, a másodikhoz a *jump title 2 chapter 1* elemet és így tovább. A listában csak az aktuális projektre jellemző elemek jelennek meg, esetünkben az egyes tételek, a lejátszás befejezése és a menüre visszaugrás. Most csak egy menünk van, de több menüszintnél azok között is lehetne lépkedni.

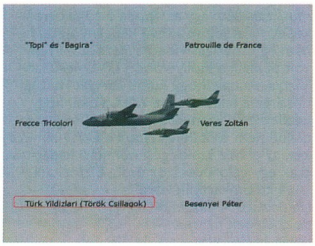

» A végeredmény: bekeretezett menüpont

Ha mind a hat menügombbal végeztünk, akkor gyakorlatilag készen is vagyunk a DVD összeállításával. Mentsük el a projektfile-t *(File → Save project...)*, majd kattintsunk az *author dvd* nyomógombra. Meg kell adni a programnak egy könyvtárnevet, ahova a végleges DVD-anyagot helyezheti, ez lehetőleg egy még nem létező alkönyvtár legyen. Ezután hátradőlhetünk, hogy megvárjuk, amíg lefut az autorizálás. Utána a célként megadott könyvtár video_ts alkönyvtárában megtaláljuk a kész DVD-t. Lemezre írás előtt érdemes kipróbálni, hogy tényleg azt csinálja-e, amit szeretnénk.

•

Következő számunkban folytatjuk a DVD-készítést, melynek keretében mozgó menüt készítünk, és feliratozzuk a filmet.

A DVD szerkezete

A struktúra legfelső szintjén a *titleset* áll. Minden DVD-n van legalább egy titleset. Minden titleset egy vagy több *title*-t (tétel) tartalmaz. Egy title általában egy egész filmet foglal magában, amelyek *chapter*ekre (fejezetek) vannak osztva.

Menüje lehet az egész lemeznek (VMGM) és a titleseteknek (VTSM) is. A VMGM menükből az alábbi pontokra lehet ugrani:

- egy másik VMGM menüre;
- egy titleset első VTSM menüjére;
- egy titleset kezdetére;

A VTSM menüből az alábbi helyekre lehet ugrani:

- ugyanazon titleset másik VTSM menüjére;
- egy titleseten belüli title-ra vagy chapterre;
- a lemez első VMGM menüjére.

Mindkét típusnál van még több hasznos ugrási cél, de számunkra ezek a legfontosabbak. Az összes lehetséges célt a *dvdauthor –help* parancs segítségével lehet megtudni.

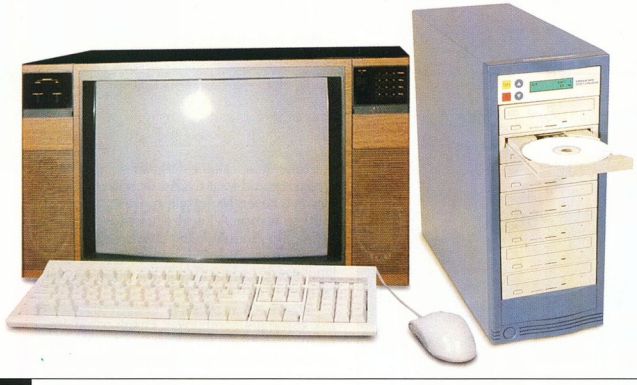

Ma már ritka az olyan videokártya, amelynek nincs tévékimenete, vagyis a legtöbb számítógépet viszonylag egyszerűen lehet házi szórakoztatócentrummá alakítani, és megspórolhajuk a DVD-lejátszó vagy a játékkonzol árát.

Jó összeköttetés

Nagy Zoltán

Réges-régen, a multimédia hőskorában még külön – és igen drága – kártya kellett ahhoz, hogy a számítógép képét tévén jelenítsük meg. A legtöbb esetben nem is a munkaasztalt vagy az éppen futó program képét varázsolták a tévé képernyőjére, hanem egy speciális videolejátszóét – ilyen volt például a Hollywood+ DVD-lejátszó kártya. Annak, hogy külön kártyát használtak erre a feladatra, az volt az oka, hogy kezdetben a számítógépek külső segítség nélkül nem tudták lejátszani a DVD lemezeket, az ehhez szükséges számítási kapacitást csak egy célprocesszor tudta biztosítani.

A külön kártyák kora leáldozott. A videokódoló chipek ma már olyan olyan olcsók, hogy egyáltalán nem jár szignifikáns árnövekedéssel, ha egy grafikus kártyára tévékimenetet is építenek. Ezt a grafikus chipek fejlődése is elősegítette, hiszen mostanra már minden modern chip támogatja a többmonitoros üzemmódot, ráadásul úgy, hogy az egyes megjelenítők felbontása és képfrekvenciája egymástól függetlenül állítható be.

» Tipikus videokártya DVI-, tévé- és monitorkimenettel

Minden adott tehát, hogy a második megjelenítő egy tévékészülék legyen. De miért is jó ez? Elsősorban azért, mert a számítógép a legtöbb családban egyszemélyes szerkezet, úgy van elhelyezve, hogy többen nehezen férnek hozzá. Másodsorban azért, mert a tévékészülékek képernyője jó esetben jóval nagyobb, mint a számítógép monitora, így az élmény is nagyobb, és több személy tudja figyelemmel kísérni az eseményeket.

CSATLAKOZÁS A tévékészüléket a videokártya tévékimenetére kell kapcsolni. A kimenet elnevezése kissé csalóka, hiszen nemcsak tévét lehet rákötni, bár az tény, hogy erre használják a leggyakrabban. Alapsávi videojel jön ki rajta, amit olyan tévén lehet megjeleníteni, amelynek van videobemenete. A háztartásokban lévő tévék 80%-a valószínűleg ilyen – ha csak antennabemenet van a készüléken, az a mi esetünkben nem használható.

A grafikus kártyák videokimenete szinte mindig S-Video rendszerű. Ez azt jelenti, hogy külön vezetéken kerül továbbításra a világosságjel (gyakorlatilag egy fekete-fehér videokép) és a színinformáció. Ezáltal mindkettőnek megnőtt az elérhető sávszélessége, ami nagyobb sorfelbontást, jobb képminőséget eredményez. Sajnos vannak olyan tévékészülékek, amelyek nem tudnak S-Video-jelet fogadni, ezek többnyire régebbi darabok, de meglepő módon az egészen új típusok között is találunk ilyet.

Első lépésként tehát meg kell határozni, hogy milyen bemenete van a használni kívánt tévékészüléknek. Ha nincs rajta jellegzetes kis kerek, négypólusú S-Video-csatlakozó, az még nem feltétlenül jelent rosszat, mivel előfordulhat, hogy az Euroscart aljzat(ok valamelyike) van így bekötve. Ekkor egy olyan csatlakozódugót kell venni, amelynek egyik fele scart, a másik fele pedig általában többfunkciós, van rajta S-Video, kompozit videó, valamint sztereó hang is. Arra ügyelni kell, hogy a csatlakozó mindenféleképpen bemeneti legyen, mert a kimeneti típuson más érintkezők vannak bekötve, így befelé nem fog menni jel. Jobb esetben a csatlakozó átkapcsolható, hogy kimenetként vagy bemenetként szolgáljon.

» A scart aljzattal ellátott tévékbe átalakítóval lehet S-Video-kábelt dugni

Ekkor nincs más hátra, mint venni egy olyan közösítő csatlakozót, amely az S-Video-jelet kompozit videóvá alakítja – szerencsére ilyeneket olcsón lehet kapni nagyobb áruházakban is. Ha kényelenek vagyunk ilyet használni, akkor igyekezzünk úgy megoldani a problémát, hogy a közösítő csatlakozó a kábel tévé felőli végén legyen, ekkor ugyanis végig nagy sávszélességen utazik a jel, és csak a végén kerül összefésülésre. A lehetőségekhez mérten ezzel is tudjuk csökkenteni a minőségromlást.

Ne feledkezzünk meg a hangról sem, hiszen annak nem sok értelme van, ha a képet a tévén nézzük, miközben a hang a monitor mellett lévő hangrendszerből szól. Ha nagy képernyős, sztereó tévénk van, akkor akár lehet a tévé saját hangszóróit is használni, ekkor egyszerűen a videojel mellé bekötjük a hangjelet. Ehhez a legtöbb esetben olyan kábelt kell használni, amelyiknek

» Jól látható, hogy gyorsabb a videokép, mint a megjelenítési mód

» Élsimítás nélkül elég csúnya lehet a kép

» Élsimítással sokkal szebb

az egyik fele egy mini jack dugó, ez megy a hangkártya kimenetébe, a másik fele pedig egy sztereó RCA-pár, ezt dugjuk a videobemenet mellett lévő csatlakozóba.

BEKAPCSOLÁS Ha megvagyunk a csatlakozással, jöhet a számítógép bekapcsolása. Azért csak most, mert egyrészt az áramkörök nem lelkesednek az üzem közbeni csatlakoztatásért, másrészt a videokártyák általában a bekapcsolás során ellenőrzik le, hogy van-e a videokimeneten megjelenítő.

A tévét hasonlóképpen lehet használni, mintha második monitor lenne a számítógépre kapcsolva, tehát általában kétféle üzemmódot lehet kiválasztani. Az első, ritkábban használt beállítási mód a mirror, vagyis a tükrözés. Ekkor a számítógép saját megjelenítőjén és a tévén ugyanaz a kép látható. Ez azt is jelenti, hogy mindkét megjelenítőnek ugyanakkora felbontással kell dolgoznia. Itt nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy mivel a DVD felbontása 720x576 képpont, a tévé képernyőjén már a 800x600-as felbontás is megfelel. Ezért érdemes akár a játékot, akár a videolejátszó programot úgy beállítani, hogy teljes képernyős üzemmódban 800x600 képpontos felbontást használjon.

Van egy kis probléma azonban a tükrözéses üzemmóddal, mégpedig az, hogy hiába a két képernyő, a hardverrel támogatott megjelenítés egyszerre csak az egyiken működik. Ha tehát elindítunk egy videolejátszó programot, akkor a megjelenítéshez használt hardveres overlay miatt csak az elsődleges képernyőn lesz látható a videokép, a másikon csak a lejátszó kerete, vagy teljes képernyős módban semmi sem lesz látható. Ennek kiküszöbölésére be lehet állítani úgy a számítógépet, hogy a tévé legyen az elsődleges megjelenítő, ami viszont a napi munka során nem szerencsés. Ennél egyszerűbb és jobb megoldás, ha a videolejátszó programot állítjuk be úgy, hogy ne használja a hardveres overlay felületet. Ezt általában úgy lehet megtenni, hogy kikapcsoljuk a megjelenítés hardveres támogatását. Ez persze újabb problémát vet fel, nevezetesen azt, hogy hogy a pusztán szoftveres megjelenítésnél a gyors mozgásokat, képváltásokat nem minden lejátszóprogram tudja követni, illetve a képminőség esetenként láthatóan csúnyább lesz, mivel mindenféle élsimítás nélkül kerül a képernyőre a kép.

Fontos feladat tehát, hogy megfelelő lejátszóprogramot találjunk. Ilyen például az Media Player Classic, amelyben végig lehet próbálgatni a különböző megjelenítés módokat, hogy megtaláljuk azt, amelyik egyaránt látható és élvezhető a második képernyőn, jelen esetben a tévén is.

A játékokkal sokkal jobb a helyzet, mert azok tükrözés üzemmódban mindkét megjelenítőn láthatók – bármelyiket használhatjuk, sőt ha a tévét választjuk, akár le is kapcsolhatjuk a PC monitorát.

Következő számunkban gyakorlati útmutatást adunk a három legelterjedtebb tévékimenetes grafikus chippel (Nvidia GeForce, Ati Radeon és SiS 650) ellátott számítógépek tévékimenetének beállításához és használatához.

Külső hangrendszer használata

Ha nagy képernyős tévénk van, akkor valószínűleg van hozzá külső, jobb esetben térhatású hangrendszer. Ekkor annak a módját kell megtalálni, hogy a számítógépet milyen módon csatlakoztatjuk ehhez. Ha van sokcsatornás bemenet az erősítőn (és nem is foglalt), akkor egyszerű a dolgunk, hiszen a legtöbb modern PC-s hangkártya vagy alaplapi hangchip támogatja a hatcsatornás, pontosabban az 5.1-es kimenetet. Még könnyebb a dolgunk, ha van a számítógépen digitális audiokimenet, amit az erősítő megfelelő bemenetére lehet kötni. Ezt használva DVD-zéskor teljes térhatású hangzást lehet élvezni, kompromisszumok nélkül.

Azért is szerencsésebb a digitális csatlakoztatás, mert az analógot mindig dugdosni kell, attól függően, hogy hol szeretnénk hallgatni a számítógépből kijövő hangot, a monitornál vagy a tévénél, a digitális csatlakozást viszont, jó esetben, nem kell állandóan megbontani.

Oszlopreklám

Közterületi óra

Hulladéktároló

Üvegfólia

Volánbusz

Óriásplakát

Korlátreklám

Automata

Az ESMA Kft. 1989-es megalakulása óta a közterületi reklámpiac meghatározó szereplője

:: nagyfokú nézettség, jó emlékezeti hatás
:: olyan helyeken is, ahol más reklámhordozó nem megengedett
:: jól behatárolható célcsoportok

ESMA

ESMA Spanyol-Magyar Reklám Kft.,
1139 Budapest, Fáy u. 20.; Tel: 451-6500; Fax: 451-6501; esma@esma.hu; www.esma.hu

Előfizetési akció!

Az információ házhoz jön!

~~1 PCM = 1496 Ft~~

Mi lakására szállítjuk mindössze 999 Ft-ért!

Új előfizetőink között három hónapig – októbertől decemberig – minden hónapban értékes ajándékokat sorsolunk ki.

A sorsoláson azon új vagy előfizetésüket megújító olvasóink vesznek részt, akik adott hónap 15-éig kiegyenlítették az előfizetési díjat.

És mindehhez értékes ajándékokat nyerhet!

15 Értékes DVD-film

1 DVD-író

3 MP3-lejátszó

800 FineReader 6.0 karakter felismerő program

100 előfizetőnk visszanyerheti előfizetése árát

...és egyéb értékes nyeremények!

Az itt látható képek csak illusztrációk.

Szaby

» World of Warcraft speciális kiadás

A WoW webhelyén nemrégiben megjelent egyik hír szerint a Blizzard hamarosan erősen feltuningolt World of Warcraft dobozkával fogja meglepni a megszállott játékosokat. Az ugye csak természetes, hogy a „pikk-pakk" tartalmazza majd a teljes program CD-ROM-os, illetőleg DVD-ROM-os változatát. Emellett a vásárlók gazdagabbak lesznek a WoW egy hónapos előfizetésével, a játék teljes zeneanyagával, továbbá a fejlesztésről készített DVD filmmel is. Lesz még a Mikulás-csomagban egy igencsak művészi kidolgozású *The Art of World of Warcraft* című, nagyjából 200 oldalas, kemény kötésű album, a fejlesztők által dedikált *Collector's Edition* könyvecske, valamint egy szépen kimunkált térkép a kalandorok számára Azeroth, Lordaeron, Khaz Modan és Kalimdor földrészről. Sőt, a vásárló még egy 10 napos, tetszőlegesen felhasználható regisztrációt is bezsákol. A csomag árát egyelőre nem találtam meg, de lehet, hogy jobb is :).

» CSEPEGŐ QUAKE IV-INFÓK «

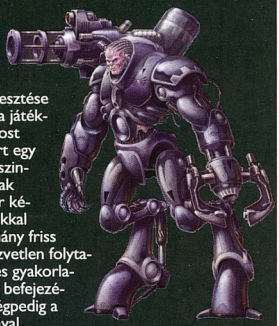

Mint bizonyára emlékeztek rá, az id szinte a Doom 3 bejelentésével azonos időben adta a jónép tudtára, hogy megkezdődött a Quake IV fejlesztése is, de értékelhető ízelítőt a játékból azóta sem kaptunk. Most megtörni látszik a jég, mert egy szép szeptemberi napon (szinte a semmiből) egyszer csak megjelentek a neten kövér képecskék, jóféle beszámolókkal megspékelve. Lássunk néhány friss tudnivalót. A Quake 4 közvetlen folytatása lesz a Quake 2-nek, és gyakorlatilag órákkal az előző rész befejezése után veszi kezdetét, mégpedig a második invázió elindulásával. A strogg ellenfelek ugyanis legnagyobb erőfeszítéseink ellenére sem fogtak padlót kellő alapossággal, sőt, találtak egy új Makront (a kiberharcosokat vezető legfőbb hatalom), és ismét butus fejükbe vették az emberi lények totális likvidálását. Itt jövünk a képbe természetesen mi, de nem ám mindig magányosan, Rambo módjára, hanem sok esetben csapattal együtt. A komplexumok belsejében velünk lesznek régi jó csúzlijaink, mint például a blaster, a nailgun, a shotgun, vagy a géppityu, a kültéri megmozdulások pedig valóságos kánaánt jelenthetnek az ilyesféle harcok szerelmeseinek, ugyanis nagy tereket és rengeteg vezethető járművet ígérnek a fejlesztők. A strogg bestiák elleni harcban egyébként silány emberi mivoltunk mit sem ér, ezért úgy néz ki, társaink műtéttel átalakítanak majd amolyan félig gép, félig ember halálosztóvá. Innentől kezdve különféle testbe ültethető szerkezetekkel még jobban feltápolhatjuk magunkat az ellenséggel szemben. A régiek mellett sok új fegyver is lesz, ezeket a tervek szerint kedvünkre felszerelhetjük kiegészítőkkel. A multiplayer opcióról egyelőre annyit tudni, hogy nagyjából a Quake III stílusát követi. Megjelenési dátum: venicdán.

» Half-Life 2

Több mint egy éve az ominózus szeptember 20-i HL2-bejelentésnek, játék pedig még mindig sehol... Azonban nagyon úgy tűnik, hogy a malmok nem álltak le, csigalassúsággal bár, de azért őrölnek. Gabe Newell, a Valve fejese szeptember közepén bejelentette, hogy a Vivendi ölébe pottyantották a játék RC1 verzióját, ami gyakorlatilag az anyag gold előtti változatát jelenti. Magyarra fordítva mindez annyit tesz, hogy a Valve a maga részéről *teljesen készen* van a játékkal! A labda így most a Vivendi térfelén pattog, ők döntik majd el, vélhetően két hideg banánturmix kimért elszürcsölése közben, hogy szerintük is kiadható állapotban van-e már a lambda jellel ellátott piszkavas. Az mindenesetre biztató jel lehet mindenki számára, hogy időközben 5-6 játékmagazin is bejelentette a saját, közeljövőben megjelenő Half-Life 2-tesztjét, sőt, az angol PC Gamer értékelése már ki is szivárgott, ami nem kevesebb, mint 96%! Ugyancsak a közeli megjelenést sejteti, hogy több amerikai online kereskedő cég honlapján már feltűnt a Half-Life 2 Collector's Edition hirdetése, a dobozka tartalmának részletezésével együtt, holott azt hivatalosan még be sem jelentették. Másrészt a Valve is látványosan elkezdett unatkozni, volt idejük például vagy 40 új képet

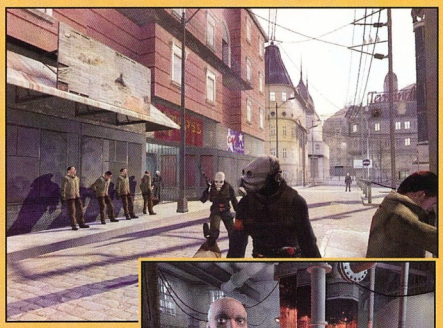

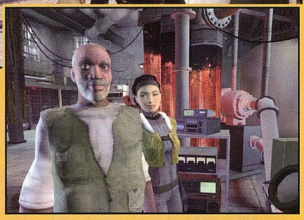

kidobni a netre. Úgy néz ki, hogy a HL2 gyűjtőknek szánt szeretetcsomagjában a következő matériák rejtőznek majd: Half-Life 2 DVD-ROM, Counter-Strike: Source, Half-Life: Source, XL-es méretű Limited Edition póló, továbbá egy Half-Life 2 Prima Book, amely több mint 100 exkluzív képecske segítségével mutatja be, hogyan készült a játék. A Standard Edition 6 CD-n foglal majd helyet. A Steamen is többféle változat lesz elérhető, a következők szerint. Bronz kiszerelés: HL2 és CS: Source. Ezüst kiszerelés: Bronze, HL: Source, Day of Defeat: Source, plusz Valve-háttértörténet. Lesz majd Gold változat is, benne: Silver, a Prima Games stratégiai leírása, 3 db HL2 poszter, HL2 baseballsapka, HL2 képeslap, egyéb HL2 apróságok, a HL2 zenéit tartalmazó CD, és egy sorsjegy. Utóbbival utazást lehet nyerni egyenesen a Valve-hoz (minden ötezredik megvásárolt Gold Edition után kisorsolnak egy utat). Bár hivatalos megjelenési dátum még nincs, egyes fórumok szerint nagyon valószínűek a következő időpontok: Amerika – november 23., Európa – november 26. Egyébként a Steamen időközben lezárult a negyedik letöltési fázis, melynek során a leendő vásárlók a textúrák, az alrendszerek és a modellek után újabb fontos HL2 file-okhoz juthattak hozzá.

» Újabb részletek a Doom 3 filmről

Régóta tudjuk már, hogy lesz Doom film, de ennél sokkal többet nem nagyon, hiszen hatalmas kavarás megy a projekt körül. Nemrégiben azonban hitelesnek mondható források beszámoltak arról, hogy mégsem az eredetileg megnevezett „The Rock" (például Skorpiókirály) játssza majd a főszerepet, hanem Karl Urban, aki legutóbb például a Gyűrűk Ura-filmekben alakította Eomer szerepét (de a Chronicles of Riddickben is feltűnt). Karl a Doomban John Grimm szakaszparancsnok személyét formázza majd, aki a Marson kemény elit kommandósként harcol a bestiákkal. Miután az UAC felelős szülei haláláért, nemcsak a démonok, hanem a szupercég iránti düh is hajtja. Másik főszereplő az angol színésznő, Rosamund Pike, aki egy Samantha nevű tudós kisasszonyt alakít. Fentiektől eltekintve egyébként úgy néz ki, Dwayne „The Rock" Johnson is tiszteletét teszi majd a pokolban, igaz, nem főszereplőként, hanem mellékkarakterként. Szintén a filmet érintő hír, hogy változás történt a rendező személyében is. Így az alkotást mégsem Enda McCallion, hanem Andrzej Bartkowiak jegyzi, aki várhatóan október közepén meg is kezdi a forgatást két producer – Lorenzo Di Bonaventura és John Wells –, továbbá Dave Callaham forgatókönyvíró hathatós segítségével.

» The Elder Scrolls IV – Oblivion

Elképesztő minőségű képek láttak napvilágot a Bethesda legújabb játékából, amely pillanatok alatt, szinte a semmiből bukkant elő. Már a Morrowind sem volt piskóta, de a sorozat mostani inkarnációja minden korábbi képzeletet túlszárnyal. Ez a grafika az Unreal 3.0, vagy a Doom motorral is lazán felveszi a versenyt. Ami a sztorit illeti, a főszereplő (azaz mi, a játékosok) megint csak rabként indul Cryodillban. Fogsága alatt véletlenül szemtanúja lesz az uralkodó likvidálásának. A császár még halála előtt megkéri hősünket arra, hogy találjon meg valakit, aki képes bezárni Oblivion kapuit (melyek a legfőbb méltóság trónörökös nélküli halála következtében nyíltak meg, utat engedve mindenféle gonosz teremtményeknek). A játékban képesek leszünk állatokat (ló és egyéb krícsörök) is meglovagolni. Az NPC-ket kiemelkedően okosnak ígérik, a bejárható terület viszont (nyilván a magas grafikai igény miatt) az előző részhez képest kisebb lesz. Megjelenés: 2005 tele.

» EIDOS «

Az Eidos háza táján rengeteg a kavarás mostanság, és mivel a cég számos nagynevű játék jogait birtokolja, melyek többségének ráadásul készülőben van a folytatása, ezért gondoltam, áttekintést készítek nektek a helyzetről, úgy hiszem, sok rajongót érinthet.

• Új Tomb Raider-bejelentés várható hamarosan. Az Eidos legfrissebb pénzügyi beszámolójában sok érdekességre bukkanhatunk, például arra, hogy említés történik a Tomb Raider-sorozat 7. részéről, amely a Crystal Dynamics fejlesztése alatt áll, és a mostani pénzügyi év negyedik negyedévében tervezik kiadni. Nem tudni, mennyire lesz célravezető hosszú távon ez a rókabőr-politika, mindenesetre – mint a következő hírekből is kitűnik –, az Eidos elég rendesen ráállt erre a vonalra.

• Hitman 4: Bloodmoney. Az imént említett pénzügyi jelentés szól a Hitman: Contractsról is, amelynek eladásaival a kiadó annak ellenére elégedetlen, hogy közel kétmillió (!) darab kelt el belőle világszerte. Ahhoz persze bőven elég bevételt hozott bőrfejű barátunk, hogy az Io Interactive már javában a negyedik rész munkálatain serénykedjen. Az előző epizódokhoz képest több dolog változni fog, így például – hallgatva az előző rész grafikáját firtató kritikus szavakra – kidobják az eddig használt 3D-s motort, és teljesen újat készítenek.

• Deus ex Project: Snowblind. Úgy tűnik, testvéreihez hasonlóan még a Deus ex univerzumban is akad némi extra lefejni való, zöldes árnyalatú bankjegy. Ennek biztos tudatában (az Eidos előzékeny útmutatásai alapján) a Crystal Dynamics PC-re, Xboxra, továbbá PS/2-re fejleszti Snowblind nevű FPS-ét (a Deus ex harmadik része ráadásul ettől függetlenül készül!). A sztori 2065-ben játszódik, de nem részletezem, ugyanis első blikkre minden meglepetéstől mentes kliségyűjteménynek tűnik. A játékban természetesen főszerephez jutnak a Deus exben megismert fegyverek és elektronikus eszközök is. Megjelenés: idén ősszel.

• Thief 4. Na erről aztán tényleg elég kevés az infó, ezért én sem eresztem bő lére. Nemrégiben az Eidos, illetőleg a Crave Entertainment elnöke egy interjú során elárulta, hogy nemcsak a Deus ex harmadik része, hanem a következő Thief játék is készülőben van. Egyelőre annyit tudni róla, hogy a korábbiaktól eltérően ezúttal nem folytatják a hagyományokat, hanem szeretnék új, modern környezetbe helyezni az alapkoncepciót, ennek megfelelő fegyverekkel és helyszínekkel. Az elgondolás nem rossz, bár, hogy a régi rajongók miként fognak hozzá viszonyulni... Na, majd meglátjuk!

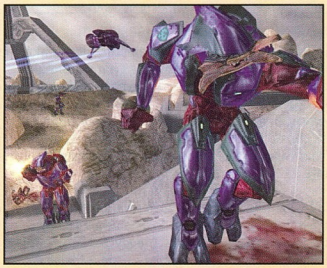

» Szeptemberi aranyeső

Helyszűke miatt íme címszerűen néhány rég várt és szeptemberben aranyba váltott játék neve. Rome: Total War – Creative Assembly: nagyszabású stratégia szuper grafikával. Knights of Honor – Black Sea Studios: középkorban játszódó birodalomépítős stratégia. Myst IV: Revelation – Ubisoft: kalandjáték. Shadow Ops: Red Mercury: taktikai rambó FPS. Final Fantasy XI: Shadows of Promathia: kiegészítő. Tiger Woods PGA Tour 2005: golf. Full Spectrum Warrior – Pandemic (Lucasarts): katonai FPS. Star Wars Battlefront – Pandemic (Lucasarts): csapatalapú hent. Már boltokban a Tribes: Vengeance (FPS), továbbá – bár még nincs hivatalos bejelentés – a hírek szerint készen van a Halo 2 is!

Fehérek a zöld pokolban

Úgy gondolom, egyetérthetünk abban, hogy a háborús FPS-ek trónján 2002 óta rendületlenül a Medal of Honor: Allied Assault trónol. Egy-két bátrabb puccskísérlet persze történt, de a 2015 fejlesztőgárdájának munkáját egyelőre senki sem tudta letaszítani.

INFOBOX

Kategória: **FPS** • Kiadó: **VU Games** • Fejlesztő: **2015** • Web: **www.menofvalorgame.com**

- Választható karakterek
- 13 egyjátékos küldetés
- A MOHAA készítőinek legújabb alkotása

Tinman

A játéktörténelem során persze előfordult már, hogy másik utód került vezető pozícióba, de a Men of Valor esetében az előzetes képek és trailerek alapján úgy fest, nem várható ekkora változás.

VIETNAMI JÁTÉKOK RENESZÁNSZA Machine Heavy Gunner Vietnam, Shellshock Nam 67', Conflict Vietnam, napokon belül a Pacific Assault és november 26-án Men of Valor – nem tudni, mi történt a fejlesztőkkel, de úgy látszik, megunták a második világháború történéseit feldolgozó programok áradatát. Igazán értékelnénk, ha a fentebb említett játékok nem egymás nyakában lihegve próbálnák legyűrni konkurenseiket.

Igen, kedves olvasó, a Men of Valor megint egy FPS, és már megint a vietnami harcok szolgálnak a történet alapjául. Szerencsére a MoV saját kategóriáján belül sokkal többet kínál versenytársainál. Nézzük szép sorjában, a 2015 csapata min is munkálkodott az elmúlt pár évben.

REKLÁMSZÖVEG A legutóbbi Unreal motort licencelő játék a harcokban való amerikai részvétel hivatalos kezdetétől, 1965-től az 1968-as Tet-offenzíváig próbálja meg bemutatni a háború borzalmait. Az engine jelentős fejlesztésen esett át, hiszen az Unreal motornak aligha sorolhatnánk az erősségei közé a vietnami flóra és fauna megjelenítésének képességét. Ahhoz, hogy a játék külleme megfeleljen az elvárásoknak, a 2015 csapata hónapokat töltött a növények, fények és időjárási körülmények minél életszerűbb megvalósításával – bump-mapping, pixel és vertex shaderek alkalmazása stb. révén.

John Whitmore, a projekt vezetője szerint a 13 egyjátékos küldetés mindegyike megtörtént eseményeken alapul. A játék újrajátszhatóságát remélhetőleg nagyban javítani fogja a három választható karakter (tengerészgyalogos, zászlós, közkatona). Katonának a küldetések teljesítésével egyre feljebb léphet a ranglétrán, eközben a ránk háruló feladatok nehézsége is fokozódik.

Az ígéretek szerint a MOHAA katonáinak amúgy sem rossz intelligenciáját sikerült magasabb szintre emelni. A vietkong harcosok végre nem rontanak ránk agyatlan zombik módjára, hanem igyekeznek valódi dzsungelharcosként viselkedni. Rejtőzködnek, közelebb lopóznak, terelnek társaik felé – tehát határozottan taktikus magatartást tanúsítanak.

A Shellshockhoz hasonlóan most is egy kisebb csapat tagjaként kell majd megjárnunk a poklok poklát, de ha hihetünk a (gyakran túlzó) ígéreteknek, akkor végre katonatársaink nagy segítségünkre lesznek küldetéseink során. Egy leegyszerűsített kezelőfelületen akár parancsokat is adhatunk a nálunk alacsonyabb rangú harcosoknak.

Vérbeli FPS játékból manapság már nem hiányozhatnak a vezethető járművek és azok rögzített fegyvereinek használata. A MoV egyjátékos és többfős üzemmódban is lehetőséget nyújt helikopterek, páncélozott járművek, terepjárók vezetésére. Szorult helyzetben tehát légitámogatáshoz, vagy komolyabb rögzített fegyverek bevetéséhez folyamodhatunk.

MIRE SZÁMÍTHATUNK? A jelenlegi „vietnami konkurenseknél" sokkal jobb játékra. Két éve a MOHAA szinte forradalmi újításokat és játékélményt hozott a PC-s FPS-ek világába. Meggyőződésem, hogy igazán remek kiadvánnyal lehetünk gazdagabbak – de a Half-Life 2 árnyékában ez édeskevés lesz az átütő sikerhez.

» Far Cry-életérzés

„Hónapokat töltöttünk a dzsungel minél élethűbb képének megalkotásával, de még mindig van mit csiszolnunk."
John Whitmore

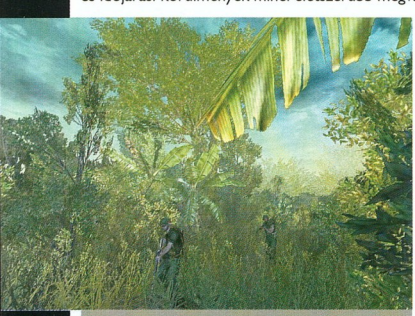

» Nem könnyű a katonaélet

Kapcsoljon nagyobb sebességre!

Ricoh Aficio 2032
Komplett dokumentum-kezelés igény szerint

32 lap/perces készülék most csak egy 22 lap/perces áráért!*

A Ricoh Aficio 2032 modulárisan bővíthető, nagy termelékenységű, fekete-fehér digitális másoló közepes munkacsoportok számára.

A legújabb digitális technológiát felhasználva az Aficio 2032 nemcsak percenként 32 lap (akár kétoldalas) másolását és elektronikus szortírozását kínálja, hanem egy nagysebességű nyomtató/szkenner modullal, valamint opcionálisan egy csúcsminőségű fax kártyával is rendelkezik.

Az Afico 2032 felhasználóbarát kezelését a web alapú dokumentum- és eszközmenedzsment alkalmazások segítik, melyek segítségével az eszközök távolról monitorozhatók és menedzselhetők, ráadásul a használatához csupán egy közönséges böngészőre van szükség.

Az Aficio 2032 számos módszerrel támogatja az irodába érkező, az irodában keletkező és az irodából kimenő papír és/vagy elektronikus dokumentumok hatékony kezelését, megosztását és az összes népszerű hálózati környezetbe integrálható.

*: Az ajánlat csak az M5 konfigurációra érvényes, ami magában foglalja a kétoldalas eredeti lapbehúzót, a duplex egységet és a hálózati nyomtató/szkenner modult. Az akció 2004. december 31-ig tart.

Our earth. Our tomorrow

RICOH

Ricoh Hungary • Tel.: 270-9797 • www.ricoh.hu

Fület befogni, nyakat behúzni!

Demó a DVD-n

Különleges helyzetben vagyok – úgy írhatok véleményt egy játék kiegészítőjéről, hogy az alapjátékot csupán pár napja volt alkalmam végigjátszani. Hazudnék, ha azt mondanám, nem direkt akartam így.

INFOBOX

Kategória: **FPS** • Kiadó: **Activision** • Fejlesztő: **Grey Matter** • Web: **www.callofduty.com**

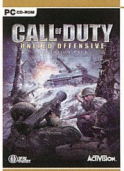

- 12 egyjátékos pálya
- A háborús szimulációk magasiskolája
- 2004 eddigi legjobb küldetéslemeze

ARÉNA

Call of Duy **89%**

Medal of Honor **90%**

MOHAA – Spearhead **81%**

Tinman

Látni akartam ugyanis, hogy egy ekkora név kiegészítője vajon mennyire ér a nagy elődök nyomába, és mi az a játék, amelyre a legmegszállottabb stratégák nyomban rávetették magukat. Ha a hamarosan megjelenő MOHAA – Pacific Assault kiegészítője nem kapja össze magát, és nem hozza a háborús/FPS műfajban eddig még soha nem látott jelenetek sorát, akkor bizony ki kell jelentenünk, hogy a 2004. esztendő legjobb küldetéslemezének járó címet egyértelműen a CoD – United Offensive tudhatja magáénak.

A játéktörténelem egyik legjobbja. Nem, nem túlzok. A CoD megint megcsinálta. A Gray Matter csapata remekművet tett le az asztalra – ezt a játékot már nem is a játék megnevezés illeti meg, sokkal több annál. Az Activision gondozásában megjelent szoftver szinte tökéletes háborús szimulátor, minden egyes porcikájából sugárzik a hozzáértés és a profizmus.

A szaksajtó már az alapjátékot is olümposzi magasságokba emelte, és aki végigjátszotta, olyan élményekkel állhatott fel PC-je mellől, mintha maga is megjárta volna a hadak útját. Az Infinity Ward remekműve által játékosok milliói élhették át, és – ami fontosabb – értették meg a II. világháború borzalmait. Emlékeztek még a sztálingrádi ütközetre, a Reichstag elfoglalására, a rettegő honfitársak arcára? Akkor sejthetitek, mi vár rátok a kiegészítőben...

» A németek új V3-as rakétája

ÖREG MOTOR NEM VÉN MOTOR! Talán fölösleges elemezgetnem azt az állítást, hogy öt év a számítástechnikában borzalmasan nagy idő. Erre 2004 végén az Activision halálos nyugalommal dobja piacra a programot, „nyugdíjasnak" számító alapmotorral, és – láss csodát – az kőkemény hódításba kezd. Hogyan lehetséges ez?

Nos, a válasz játékosszemmel nézve nagyon egyszerű, míg programozói szemmel nézve jóval bonyolultabb. Ha játékosként ránézünk a CoD kiegészítőjére, első pillantásra nem biztos, hogy azonnal rávágnánk: ez kérem egy Quake motoros játék. Bár anizotrop szűrésnek, 3.0-s shadereknek, magas minőségű textúráknak nyoma sincs, a program mégis remekül fest. Míg az alapjátékot a már említett Infinity Ward csapata követte el, addig a kiegészítőt a Gray Matter stúdió csapatának köszönhetjük. Egyiküknek sem lehetett könnyű dolga. A CoD és kiegészítőjének grafikus motorjában szinte észrevehetetlenül dübörög a jó öreg Quake III motor. A karakterek kidolgozottsága és a tereptárgyak részletességi foka mai szemmel nézve hagy némi kívánnivalót maga után, de ennek köszönhetjük azt, hogy a játék még akkor sem lassul le túlzottan, amikor egyszerre 50-60 katona vív élethalálharcot a képernyőn.

„BELEREMEG A FÖLD, AMIKOR MEGSZÓLAL..." Ha igazán hátborzongató élményre vágysz, feltétlenül szerezz be 5.1-es hangrendszert! A zenék – akárcsak az alapjátékban – kitűnően illeszkednek a történésekhez, és akarva-akaratlan eszünkbe juttatják, mekkora bátorsággal és hazaszeretettel küzdöttek a szövetséges katonák. A hangokról szintén csak pozitívan tudok nyilatkozni. A robbanások félelmetesen élethűek, a fejünk fölött áthúzó Stukák hangja a szívbajt hozza ránk. Nem egyszer megesett velem, hogy amikor fentről osztották az áldást, kényelmes székemben üldögélve orosz katonatársaimmal együtt én is lehúztam a fejem. A lövészárokban pedig már-már éreztem annak a reménytelenségnek és halálfélelemnek a töredé-

„Egy ember halála tragédia. Millióké statisztika."
Joszif Visszarionovics Sztálin

» Fület befogni, nyakat behúzni!

két, amit anno az oroszok katonák érezhettek a német alakulatokkal szemben. Ennél többet egy játéknak nem is kell nyújtania – de a COD-UO még erre is képes rátenni egy lapáttal.

A VÁLTOZATOSSÁG MOST IS GYÖNYÖRKÖDTET Már a menü kinézete is kellemesre sikeredett, de ahogy az elődben, úgy most is változik a háttér ahhoz igazodva, hogy éppen melyik oldalhoz tartozunk. A küldetések számára és változatosságára sem lehet különösebb panaszunk, hacsak a nehézségük nem okoz majd helyenként órákon át tartó problémát. A gyakran megjelenő „filmes kölcsönzések" pedig ebben az esetben is javára válnak az amúgy sem rossz játéknak. Egyik küldetés alkalmával például a Memphis Belle képsoraira, míg egy szövetséges akció során a Navarone ágyúi című filmklasszikus mozzanataira emlékezhetünk. Az első rész megjelenésekor Gabe Newell azt ígérte, hogy eljött már az az idő, amikor a játéktervezőknek kell felejthetetlen képsorokat kreálniuk. Ebből a szempontból az UO csak erős közepesre vizsgázott, mert szinte minden egyes küldetése felidéz egy-egy háborús filmet, de igazán újat

» Mobil erő

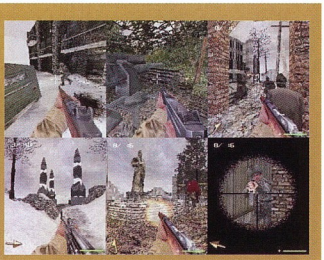

A Call of Duty az N-Gage történetének eddigi legsikeresebb játéka lehet! Valószínűnek tartom, hogy a legtöbb PC-s játékos most legyint egyet, és halkan kuncogva tovább lapoz. Pedig korántsem vicces a hír, az Activision teljesen komolyan gondolja: a Call of Duty október 19-én végre megfertőzi a mobilplatformot is. Bár az N-Gage 3D-s képességei messze nem elegendőek egy PC-szintű program futtatásához, de aki már látta az Ashen vagy a Ghost Recon mobilváltozatát, az azonnal komolyan veszi azt a kijelentést, hogy a Call of Dutynak igenis van létjogosultsága ezen a „konzoltípuson". Nézzétek csak meg a mellékelt képet...

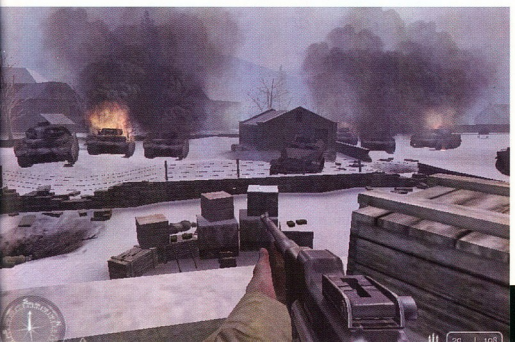

» A Memphis Belle nyomdokain

nem képes felmutatni. Úgy gondolom, ez nem nagy baj – nem szégyen a profiktól lopni, ha azt mesterien tárják a nagyérdemű elé.

> *„Ha nem vetünk véget a háborúnak, akkor majd a háború vet véget nekünk."*
> **H. G. Wells**

Az egyjátékos küldetésekben számtalan szárazföldi, légi és vízi jármű fegyverzetének kezelésére adódik alkalmunk. Nem szeretnék poéngyilkosnak tűnni, de annyit engedtessék meg elmondanom, hogy a motorcsónakos küzdelmek már-már a Far Cry magasságában járnak. A CoD erősségei közül a manapság legfontosabbról még nem ejtettem szót: a többjátékos lehetőség most sem maradhatott ki a mókából. A fejlesztők számtalan jól átgondolt és szemet gyönyörködtető pályát passzíroztak fel a 12 egyjátékos küldetés mellé. Bár a MOHAA multiplayer varázsa megismételhetetlen, de ebben a kategóriában a CoD majdnem letaszítja a királyt a trónról.

„EZT EGY ÉLETEN ÁT KELL JÁTSZANI..." A CoD kiegészítőjéről alkotott képet csak tovább javítja jelenlegi ára. Sajnos vannak a piacon olyan termékek, melyek feleennyi játékidőt ígérnek dupla pénzért, végül negyedennyi játékélményt sem nyújtanak. A COD-UO-t mindenképpen nagyon jó vételnek tartom, de kizárólag felnőtt játékosok számára! Úgy érzem, ők az a célcsoport, akik alkalmasak arra, hogy tisztelettel emlékezzenek meg a háborúban elesett hősökről, és feldolgozzák azt az audiovizuális háborús „sokkot", amiben a játék helyenként részesíti őket. PCM

» **Pro:** Félelmetesen valósághű háborús hangulat és látványvilág, jó értelemben vett filmes „lopások".

» **Kontra:** A gépi intelligencia még mindig nem az igazi. Nincs anizotrop szűrés. Magasabb nehézségi fokozaton esélytelen a harc.

» HANGULAT:	25/25
» JÁTSZHATÓSÁG:	24/25
» EREDETISÉG:	07/10
» GRAFIKA:	16/20
» AUDIO:	10/10
» ÉLETTARTAM:	08/10

ÖSSZESEN **90%**

» **Gépigény:** PIII 800 MHz, 128 MB RAM, 1 GB HDD, 32 MB VGA

Demó a DVD-n

A háború korszaka

Nincs nyugalom a halhatatlanok számára. Tán felesleges volt a küzdelem a sötét hadúr, Lord Ahriman és csúszómászó serege ellen? A háború dobjai újra fékezhetetlen dübörgésbe kezdtek. Most még csak alig hallhatóan, de már vészjóslón. Végzetterhes ritmusuk végre megütötte Sofiya Fairfax fülét.

» Ez már olyan létszám, amennyinél megizzad a Celeron

INFOBOX

Kategória: **Stratégia** • Kiadó: **Gathering** • Fejlesztő: **TimeGate Studios** • Web: **www.timegatestudios.com**

- Változatos fajok
- Érdekes történet
- Egyedi megoldások

ARÉNA

Warcraft III 93%

Warcraft III – Frozen Throne 92%

Ground Control II 85%

Tinman

„Ismeretlen erő ostromolja a határokat, városok lángja festi vörösre az ég alját, porrá zúzott előőrsök, szeretteiket sirató földművesek jelzik az elkárhozott lelkek útját. A Kormányzó gyanúja beigazolódott, egy hamvaiból feltámadt ősi Ceyah áll a káosz és pusztítás mögött. Új korszak hajnala kezdődik... a háború korszakáé!"

HISTORIKUS RETRO A TimeGate Studios fejlesztőiről már az előzetesek alapján tudni lehetett, hogy meglehetősen szeretik a Blizzard RTS munkáit. Mentségükre legyen mondva, hogy a 3 évvel ezelőtti elődöt (és annak küldetéslemeze) igyekezett kicsit mást, kicsit többet adni a megfáradt stratégáknak. Anno azok a játékosok, akik kipróbálták – két C&C epizód között – a programot, elégedetten álltak fel a 30-40 órányi tiszta játékidő elteltét követően.

Akkoriban a Strategy First – a kiadó – nagyon jól mérte fel a piacot, és a játékkal kisebb vihart kavart a posványos RTS-belvizekben. Az Ahriman's Gift kivégzése után kicsit úgy éreztem, az átütő sikerhez nem lehet elég a vonzó belbecs – sajnos –, korunk fő irányvonalának megfelelően a népnek már nem elég a kenyér, cirkuszból kell több.

CIRCUS MINIMUS Nagyjából egy év telt el azóta, hogy kiderült: a rétegjáték Kohannek utódja születhet. Mikor fülembe jutott a hír, hogy ismét a TGS csapata jeleskedik majd a program megalkotásában – akár hiszitek, akár nem – teljesen ugyanazt a játékot láttam magam előtt, mint amelynek a 25 egyjátékos küldetését végigharcoltam. Bevallom, picit csalódtam.

A Kohan II összességében egy tisztességes, becsületes, „reggel nyolctól este hatig" legyártott, valós idejű fantasy-stratégia. Ezzel nem lenne semmi baj, ha az elődökhöz hasonlóan a KoW nem ekkora konkurensek között debütált volna. Ez a játék tipikus iskolapéldája annak, hogy egy kiadó hibás döntése hogyan taszít az ismeretlenségbe jó progikat. A programot ugyanis a legnagyobb nyári pangás közepén kellett volna a stratégák asztalára tenni, mert valljuk be, uraim (remélem, hölgyeim is), tele vagyunk. Warhammer 40000, Rome: Total War, Armies of Exigo... köszönjük szépen, jóllaktunk, és különben sem szeretnénk félretolni a már asztalunkon lévő finomabbnál finomabb falatokat. A Kohan II egyetlen, de sajnos nagyon csekély szerencséje, hogy stílusa is az. A tutorialt külön ki kell emelnem, mert annyira szájbarágós, hogy még a búgócsiga rejtelmeit kutatóknak sem okoz különösebb fejtörést, hogy aztán a várva-várt egyjátékos küldetéseknek szenteljék azt a pár napot, amit a KoW nyújt.

A program küllemét – bármennyire is szeretném – kevéssé tudom dicsérni. Nem rossz, de évekkel ezelőtt is láttunk már szebbet. A karakterek, az épületek, a természet, bár egységet alkotnak, de mégis folyton úgy érezzük, mintha editorban pakolgatnánk szerteszét a dolgainkat. A maximális grafikai beállítások mellett nak köszönhetően a Warcraft rajongóinak egy része talán ad majd egy esélyt neki. Félő, akkor már túl késő lesz...

» A hullák számából ítélve jobb lesz, ha erősödöm még

GYENGE KEZDÉS UTÁN ERŐTELJES VISSZAESÉS Tudjuk jól az örök érvényű mondást: „Profiktól lopni bocsánatos bűn." De ennyit? Már a játék kezdetekor, a menüt meglátva ér minket az első meglepetés. Ez bizony kísértetiesen Warcraft jellegű. A menük, a gombok, a háttérkép, az aláfestő zene mind-mind a Blizzard örökségének tűnik. Az a furcsa, hogy ami ott tetszetős volt, az itt

A Kohan II nem több, mint egy tisztességesen megalkotott RTS, mely meglepő fürgeséggel halad a Warcraft III nyomdokain.

» Góliátnak hiányzik egy kereke

sem mondanánk, hogy a Warcraft III és küldetéslemezének fagyos trónja immár nem a mi világunk. Az árnyékok részletezettsége közepesnek mondható, ezen a fronton igazán megerőltethették volna magukat a TGS-fiúk. Bár a program futtatásához elegendő lehet egy alsókategóriás celeronos konfiguráció, de érthetetlen módon a KoW nagyobb csetepaték közben még erősebb gépeken is okozhat meglepetéseket. Ezzel el is soroltam az összes negatívumot. Hát igen, a Kohan II: Kings of War lényegét tekintve egészen kellemes darab.

„MÁR LÁTOM A FÉNYT AZ ALAGÚT VÉGÉN." -IC- Az egész programmal az a legnagyobb baj, hogy nem képes az azonnali szórakoztatásra és lenyűgözésre. Aki végigvitte, az viszont többé-kevésbé csak dicsérgetni tudja.

Kezdjük talán a hanganyaggal. A játék alapzenéje azonnali klasszikus, a küldetések alatti szólamok szintén remekbe szabottak, és bizony árnyalatnyival jobban sikerültek, mint hasonszőrű társaié! A hanghatások kevésbé lenyűgözőek – egyetlen hibájuk az, hogy kettő, legfeljebb három hangra képesek csak egységeink, a buzgó egérkattogtatás dacára. A történet igazán változatos és pergő, nagy kár, hogy az árulással és intrikával teli átvezető jelenetek is a nagy név szellemét idézik.

A Kohan igazi erőssége azonban mindig is a játékmenet volt. Bár az elődökhöz képest picit automatizáltnak tűnik az egész város menedzselése, de végre nagyobb hangsúlyt fektettek a nyersanyagok ésszerű felosztására. Egyetlen – nélkülözhetetlen – eszközünk az arany lesz. Ennek hiányában a városok, egységek, őrtornyok védelmét nem leszünk képesek megfelelően ellátni, és a felénk kószáló shadow harcosok pillanatok alatt kiegyenlíthetik sérelmeiket.

Apropó, harcosok... A legtöbb stratégiai játékban megszokhattuk, hogy ha van elég nyersanyagunk, akkor mást sem kell tennünk, csak a „training" feliratú gombot nyomkodnunk, és percek alatt a legütősebb haderőt tudhatjuk magunkénak. Szerencsére ezt a fejlesztési módszert itt elfelejthetjük. Egyrészt egységeink kisebb csapatokba összevonva kezelhetők, másrészt mindegyik csapatnak irányítóra van szüksége. Mindezt megkoronázandó egy-egy csapatban korlátozott számú, meghatározott alakzatba rendezett katonát vezényelhetünk. Az alakzat formája erősen befolyásolhatja a csapat alapvető képességeit (ezeket természetesen fejleszthetjük), így érdemes mindig a helyzetnek megfelelő alakzatba rendezni díszes társaságunkat. További furcsaság, hogy kijelölt egységeinknek nem adhatunk egyetlen célpontot, így előfordulhat, hogy a leggyengébb ellen cséplése közben annyi találatot kapunk a legerősebbtől, hogy végleg elveszítjük a küzdelmet.

Hősünk esetleges elestekor már nem kell súlyos pénzeket letennünk a feltámasztásához – mint az elődökben –, hanem tengernyi tapasztalati pontot elpocsékolva automatikusan újjáéledhet a legközelebbi székhelyen.

HA ELVONUL A VIHAR... A jelenlegi felhozatal annyira vonzó, hogy a Kohan II végigjátszására az átlagos stratégának nem feltétlenül jut ideje. Óva intenék azonban mindenkit attól, hogy alábecsülje a játékot. A Kohan ugyanis gyenge pontjai ellenére felejthetetlen alkotás. A Kings of Warnak minden zöldfülű és veterán RTS-harcos polcán kötelezően ott kell lennie – de szigorúan a Warcraft epizódjai mögött. PCM

>> Bontják a házad?

A TGS csapata bizonyos értelemben a Settlers „fórumszaggató" történéseire próbál ráverni. (Megjegyzem, sikerrel!) Ha ismerősnek találod a következő jelenetsort, akkor érezd magad letolva:

Békében és boldogságban igyekszel teljesen kiaknázni kicsiny városod lehetőségeit. Úgy érzed, eljött az idő, erős vagy már, megteheted. Döntöttél. Építészeidnek kiadod az egyértelmű parancsot: „Nagyobb városközpontot!" Erre ők kirohannak, hogy azt tegyék, amihez a legjobban értenek... dolgozik a reszelő, nagyokat üt a csákány, cseng az üllő, serénykedik a siserehad. Végeztek. Sötét kráter tátong az előbb még élettel teli kastély helyén. Mi történhetett? A választ ugye már te is sejted?

» Szőke nő kohanozik: „Azt értem, hogy én vagyok a sárga nyíl... de akkor ki ez a sok ember?"

» **Pro:** Tengernyi generálható karakter. Történet. Zenék. Igazi RTS-vérfrissítés.

» **Kontra:** Picit szegényes küllem. Nehezen felismerhető ellenfelek. Egy idő után monotonná válhat.

>> HANGULAT:	20/25
>> JÁTSZHATÓSÁG:	21/25
>> EREDETISÉG:	06/10
>> GRAFIKA:	16/20
>> AUDIO:	09/10
>> ÉLETTARTAM:	09/10

ÖSSZESEN **81%**

» **Gépigény:** P4 1,5 GHz, 256 MB RAM, 700 MB HDD, 64 MB VGA

Véres valóság

„1967. szeptember 10. Még mindig esik. Harmadik napja másfelsem eszem, csak a sárgáktól lenyúlt furcsa színű, bambuszrügyre emlékeztető gusztustalan kocsonyát. Hányok tőle, hányok ettől a tetves országtól is. Mióta itt vagyok, alig látok élő embert...

INFOBOX

Kategória: **Akció/TPS** • Kiadó: **Eidos** • Fejlesztő: **Guerrilla** • Web: **www.shellshockgame.com**

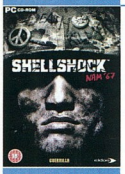

- Kiemelkedő háborús hangulat
- „Lányokért" folyó küzdelem
- Élethű durvaság

ARÉNA

Freedom Fighters 93%

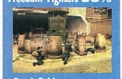

Battlefield: Vietnam 85%

Vietcong 79%

Tinman

...disznók tépik az elesettek húsát – volt, aki még élt. Shooter tizedes lesz a következő, aki fűbe harap, ezt garantálom. Az ostoba a saját egységére kért napalmesőt. Persze, hogy nem látta jól a koordinátákat – tíz hónapja vagyok a zöld pokolban, de józanul még nem láttam. Bár igaza van, ezt másképp nem lehet bírni. Én megúsztam, de Taylornak nem sikerült. Jó srác volt... szerette a bagót. Mondtam is neki mindig: „Attól a szeméttől még rákot kapsz." Hát nem kapott. A napalm rosszabb. Hosszú percekig csak üvöltött a szerencsétlen, mire teljesen leolvadt a bőréről a hús. Uramisten... az a szag. Inkább a vietkong golyók.

(Részlet egy tengerészgyalogos naplójából)

SZŰZ GERILLÁK Az ezredfordulón alapított, jelenleg 85 alkalmazottat foglalkoztató Guerrilla csapata eddig talán csak a PS/2-re megjelent Killzone című shooterükről lehet ismert az egyszeri játékos számára. A majdnem 100%-ban fiatalokból álló fejlesztőgárda nem kisebb célt tűzött ki maga elé, mint létrehozni az eddigi legrealisztikusabb háborús „szimulátort". Ezt a hírt a szakma kétkedve fogadta, ugyanis a holland ifjak PC-re elkészült első munkája nem éppen olyan, mint amilyennek azt a reklámszlogenek leírták.

A fejlesztés korai szakaszában felröppent hírekre azonban pozitívabb reakciók érkeztek az amszterdami székhelyű csapathoz. A Guerrilla az Eidosszal karöltve ugyanis nem kisebb előadók dalait licencelte, mint a legendás Cher, Status Quo, Eddie Floyd, Roy Orbison, The Monkees – hogy csak a nagyobb neveket említsem. Bevallom töredelmesen, e nevek hallatán abszolút pozitívan fogtam a játék teszteléséhez. Érdeklődésem tovább fokozta, hogy az élethű hangulat kedvéért a fejlesztők igyekeztek a való élet dolgait belecsempészni művükbe. Ez többé-kevésbé sikerült nekik...

KÖZÉPKATEGÓRIA ALJA? Az első kellemes élmény a játék indítása után ért. A bevezető képsorokban ugyanis a ténylegesen megtörtént eseményeket foglalták össze számunkra a készítők. Végre nem kellett végignéznem unalmas párbeszédeket ahhoz, hogy elkezdődjön a vérre menő küzdelem. A játék grafikája maximális beállítások mellett csak erős közepesnek mondható – nem vártam csodát, de a Far Cry és a Doom 3 látványvilága után ez bizony ma már csak gyenge közepest ér. A hangokról és zenékről csak kedvezően nyilatkozhatok. Igazi hatvanas-hetvenes évekbeli háborús hangulat uralkodik a programnak mind a 12 pályáján.

» Mi ez a nagy fejetlenség, gyerekek?

A játék motorja az árnyékokkal rendkívül mostohán bánik, dinamikus fényforrásokat és pengeéles textúrákat aligha fogunk találni a pályák bármelyikén. A grafikus motor számtalan furcsasága közül a legkirívóbb eset az volt, amikor egy óvóhely kijáratához értem, és a földön keresztül majdnem az arcomba lógott a keleti bakancs.

A dzsungel megvalósítása első ránézésre korrektnek tűnt, de élővilágnak szinte nyoma sem látszik. A fák és más növények szinte hozzá vannak szögelve a terephez, még sűrű „napalmáldás" kel-

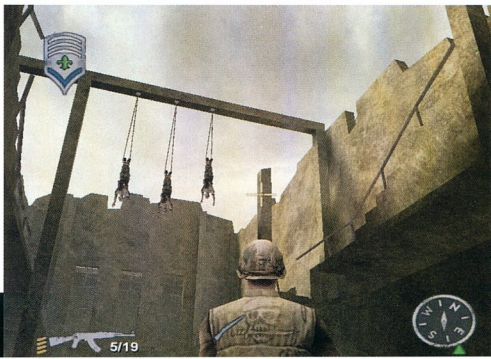

» A játék lényege egy mondatban

lős közepén sem görbül meg egy hajtásuk sem. Furcsának és egyértelmű melléfogásnak tartom, hogy a játékban nincs többjátékos üzemmód, pedig a téma ordít egy ilyen opcióért! A hangzatos PR tevékenység szavai még a fülemben csengtek, amikor a játék felénél rádöbbentem, hogy ennél lineárisabb játék kevés van a piacon. A Barbie Fashionnel kezet rázó nyílegyenes játékmenet mellett a Shellshocknak sajnos még számtalan „fehér foltja" van, melyek felsorolásához öt oldal is kevés lenne.

A mellettünk, illetve ellenünk harcoló M.I. a Shellshock képességeihez mérten meglepően jól teljesít, bár az egyik érdemjegyet amiatt kell bevésnem a bizonyítványba, mert társaink kizárólag a történethez igazodva halálozhatnak el.

Más. Egyik alkalommal azt a feladatot kapta derék kompániám, hogy elrejtett fegyvereket kell keresniük egy civilekkel teli őserdei faluban. Egy faházhoz érve elindultam a lépcső felé, hátha ott rejtőzik az utolsó lőszeresláda – illetve csak indultam volna, ugyanis a meredekebb lépcső a Shellshock világában leküzdhetetlen akadály. Gondoltam, felugrok és úgy talán sikerülni fog ez a bonyolult művelet – így 2004 alkonyán –, de próbálkozásaim rendre kudarcot vallottak, ugyanis a játékban nem lehet ugrani. Nincs ugrás funkciógomb, de még erre utaló magatartás sem rontja az összképet.

>> Megdöbbentő tények

- A II. világháborúban egy átlagos amerikai gyalogos 40 napot vett részt a harcokban. Vietnamban ez az időtartam hatszorosára emelkedett.
- A véreskezű Ngo Dinh Diem hatalmának megdöntése után 3 héttel Kennedy elnököt Dallas belvárosában lövések érték. Egy órával később halott volt.
- 7484 amerikai nő szolgált a vietnami harcterekben.
- 58 148 amerikai katona vesztette életét, míg a vietnami veszteségek egyes becslések szerint elérhetik a 15 millió főt.
- A Vietnamban harcoló amerikai veteránok 91%-a örül annak, hogy szolgálhatta hazáját, 74%-uk pedig nem bánta meg a harcmezőn történteket.

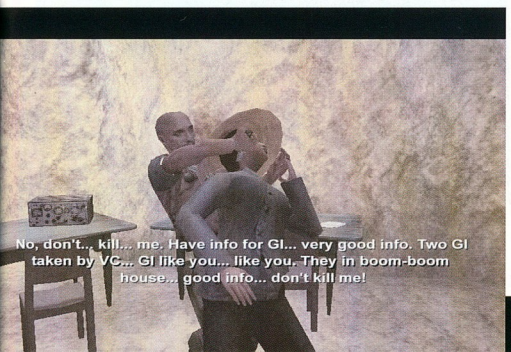

» Az ölés művészete

Hollandiában a gravitáció talán rendkívüli esemény (melynek végén a derék fejlesztők talán elmennek skandinávlottót venni), ezért – a Doom első epizódjának jegyében eljárva, fittyet hányva az eltelt tíz évnek – nem adták meg nekünk azt a bagatell lehetőséget, hogy kedvenc Rambónk legalább egy faágon átröppenhessen. Kissé nehézkesnek érzem az irányítás ilyen jellegű felfogását is, hiszen minden lényeges cselekedet az akciógombbal történik. Ennek ismeretében már meg sem lepett, amikor a fegyverszakértővel folytatott diskurzus közben, egy „No, thanks." válasszal beleresztettem véletlenül egy rövid sorozatot.

> *„Amerika a történelme során még soha nem követett el akkora hibát, mint a vietnami háború."*
>
> *Richard M. Nixon*

Ha már a negatívumoknál tartok, engedtessék meg rávilágítanom az ellenfelek és azok változatossága között fennálló furcsaságra. Az ember elvárná egy TPS játékban, hogy ne három-négy

» Elég már az extrém sportokból, srácok!

» Meki... korai évek

» „Vöröslik az ég alja, vért ontottak az éjjel"

ellenfél jöjjön vele szembe az alatt a röpke 5-6 óra alatt (az időtartamon már meg sem lepődöm), amíg egy edzett „HC gamer" legyűri a programot.

Bár kissé puritánul kidolgozott állapotban, de legalább járművekre is rábukkanhatunk a zöld pokol mélyén. Legnagyobb sajnálatunkra ezek vagy díszítőelemek, vagy megsemmisítendő objektumok, így kevés örömet lelhetünk bennük.

18+ Remélem, a fiatalabb korosztály már régen elaludt a cikken, így bátran nekikezdhetek a játék jobbik, érdekesebbik és sötétebbik oldalának elevenen való felboncolásához. Kezdjük talán azzal, hogy nem véletlenül kapta sem a játék, sem pedig ez a fejezet a 18+ alcímet. A készítők brutalitást ígértek és Vietnam valódi arcát. Sajnos vagy sem (mindenki maga döntse el), ezt meg is kapjuk. Az átvezető animációk már az elején sem túl bizalomgerjesztő képet tárnak elénk. Néha annyira brutális és megdöbbentő jelenetekkel találkozhatunk, hogy még a Bloodrayne-en edződött szemünk is optikát cserél kinjában.

Ha mindez nem lenne elég ahhoz, hogy megbotránkozzunk, akkor már meg sem fogunk lepődni azon, hogy a harcok alatt megölt katonáktól szuvenireket szerezhetünk, és a tábori seftesnél elcserélhetjük erotikusan pózoló lányok képeire – hogy a sokkal érdekesebb „nyúl a nyúl hátán" belépőjegyet ne is említsem. Na de hiszen kitettük a 18-as karikát... Ezzel az érdekes, de korántsem olcsó belépőjeggyel lehetőségünk lesz szeizmológiai tesztet végezni az addig előttünk zárt fabódéban. Ehhez asszisztenseket is választhatunk magunknak, akik csupán tartják a gerendát, miközben egyre mélyebbre hatolunk a mészkőben és dolomitban gazdag tárnákban.

Nos, a Shellshock meglehetősen erőszakosra és embertelenre sikeredett. Nagyon sok helyen olvastam már, hogy ez hiba. Könyörgöm, Vietnamban majdnem ugyanezek történtek meg élesben, így azt gondolom, ha valami a valósághoz közeli, az nem a fejlesztők hibája, hanem az akkori politikusoké, akik hibás döntéseikkel lehetőséget teremtettek arra, hogy mindezek a szörnyűségek megtörténjenek. Nem szeretnék ebbe jobban belemenni, de annyit még hozzáfűznék, hogy egészen addig nincs ezzel semmi gond, amíg a szoftverkereskedők betartják a törvényt, és nem adnak el tizenéveseknek ilyen típusú játékokat.

Összességében a Shellshock: Nam '67 az eddigi legbrutálisabb és ebben a tekintetben legélethűbb vietnami témájú játék, mely többplatformos kivitelben eddig napvilágot látott. Jelenlegi borsos ára és pofátlan rövidsége miatt azonban csak az erős idegzettel és vastag pénztárcával felvértezett játékosoknak ajánlom. PCM

» **Pro:** Korhű atmoszféra. Változatos küldetések. Helyenként meghökkentően valósághű helyszínek. Szinkronszínészek teljesítménye.

» **Kontra:** Kamerakezelés lehetne használhatóbb. A játékban nem érhető el az ugrás funkció!? Nehézkes irányítás. Nagyon rövid.

» HANGULAT:	20/25
» JÁTSZHATÓSÁG:	12/25
» EREDETISÉG:	06/10
» GRAFIKA:	12/20
» AUDIO:	08/10
» ÉLETTARTAM:	01/10

ÖSSZESEN **59%**

» **Gépigény:** PIII 1 GHz, 256 MB RAM, 3 GB HDD, 32 MB VGA, DVD-ROM

» A játék egyik legmeglepőbb jelenete

DAT 2004 Konferencia ▪ 2004. november 8-9.

MATÁV Tölösi Péter Konferencia Központ - 1013 Budapest, Krisztina krt. 55.

A Magyar Tartalomipari Szövetség (MATISZ) XIV. alkalommal rendezi meg a DAT Konferenciát idén a tartalomalkotók legjobb megoldásai - **best practice** címmel

A DAT 2004 Konferencia az Európai Unió és a hazai programok keretében megvalósuló kiváló tartalomipari projektek (best practice) bemutatását tűzte ki céljául, ezzel elősegítve a legjobb megoldások terjesztését és a lehetséges fejlődési irányok kijelölését.

Program-tervezet

2004. november 8. - Plenáris ülés
Tudásgazdaság és a tartalom: *Dr. Bakonyi Péter* helyettes államtitkár - IHM
Tartalomipar a Nemzeti Fejlesztési Tervben: *Veress József* főtanácsadó - MEH
Az európai tartalomipar fejlődése: *Prof. Peter Bruck* elnök - ICNM Ausztria
Kerekasztal: Az állam, a vállalkozói és a civil szféra tartalomipari együttműködése

KÉT NAP - 9 SZEKCIÓ - 50 ELŐADÁS - 300 RÉSZTVEVŐ

2004. november 8. - Szekcióülések

A barátságos Internet • eTurizmus • eEgészség
Tartalomipari kerekasztal
eFestival Gála - díjátadás
A hazai online és a multimédia szakma kiváló digitális tartalomfejlesztési gyakorlatát bemutató eFestival 2004 nyerteseinek kihirdetése

2004. november 9. - Szekcióülések

Digitális jogkezelés • eKormányzat • eKultúra - könyvtár
eKultúra - NDA
A tartalom és a K+F • Pályázói Akadémia
PATENT konzultációs workshop (angol)
Felkészülés a 6. K+F keretprogram, eContent+ pályázataira az eseményen való részvétel ingyenes

Bővebb információ: www.matisz.hu 213-5089

Támogatók: Informatikai és Hírközlési Minisztérium, Microsoft, arvato systems BERTELSMANN, PATENT Bringing SMEs to Excellence

Internetmegosztás

Billion és DrayTek ADSL/kábel routerekkel!

Tűzfallal

biztonságosan!

Végfelhasználóknak 10% kedvezmény,
ha az alábbi jelszót vásárláskor bemondja: *Nekem a biztonság az első.*

INFORMATIKA GAMAXNET

1114 Budapest, Bartók Béla út 15/c
Telefon: 372-7180, Fax: 372-7181
Internet: www.gamaxnet.hu
Nyitvatartás: H-P 9-17 óráig

Be-Va-Chip Számítástechnikai Kft.

1201 Bp., Kossuth L. u. 31./B
Üzlet és szerviz Tel./fax: 287-8230, 283-1111
Nyitva: mindennap 9–21-ig • bevachip@axelero.hu

Komplett számítógép konfigurációk igény szerinti összeállításban már 2 év teljeskörű garanciával!

Be-Va Euro S2 Sulinetes konfiguráció
- DFI NFII 400-AL, chipset nvidia nforce2, ATA133, 8xAGP, 5PCI Slot
- AMD XP 2600+
- 256MB RAM (DDR 400MHz)
- Samsung 80GB (7200) HDD
- Radeon 9200SE 128 MB
- LG CD-iró (52/32/52)
- DEER ATX 300W
- párhuzamos, soros ps2 egér, ps2 billentyűzet, vga, fejhallgató, mikrofon, rj45
- Suse Linux Starter Kit 9.0 HU
- 64 MB USB PEN DRIVE

BRUTTÓ ára: 119.900 Ft

Be-Va Euro S3 Sulinetes konfiguráció
- Abit VT7, chipst via PT880, fsb 800 MHz, DDR RAM 400MHz, (X AGP, Serial ATA RAID, USB 2.0, ATX
- Intel Celeron 2400MHz dobozos
- 256 MB RAM (DDR 400MHz)
- Samsung 80GB (7200) HDD
- Radeon 9200SE 128 MB
- LG CD-iró (52/32/52)
- DEER ATX 300W
- párhuzamos, soros ps2 egér, ps2 billentyűzet, vga, fejhallgató, mikrofon, rj45
- Suse Linux Starter Kit 9.0 HU
- 64 MB USB PEN DRIVE

BRUTTÓ ára: 119.900 Ft

Visszaigényelhető kedvezmény: 60.000 Ft

Sulinetes akciós termékeink bruttó áron:

AbitIS7-E2	20.200 Ft	HDD Samsung 160 GB 8M	28.400 Ft	VGA Sapphire Radeon 9800Pro	62.600 Ft
Abit NF7-S2	22.990 Ft	Nyomtató HP3550	16.500 Ft	Monitor 15" LG 710B	31.700 Ft
Intel Celeron D 2667Mhz	27.990 Ft	Nyomtató HP 7260	23.500 Ft	Monitor 15" LG T710B	35.200 Ft
AMD Sempron 2600+	29.990 Ft	DVD-iró LG 4082BB 8"	21.238 Ft	Monitor 15" LG F700B	41.100 Ft
Ram Apacer 256/400	11.500 Ft	DVD-iró LG 4120 B 12"	24.875 Ft	Monitor 15" TFT LG 1530S	87.200 Ft
Ram Geil 256/400	13.700 Ft	DVD-iró Samsung 8"	19.500 Ft	Pendrive 128 MB	7.990 Ft
Ram Apacer 512/400	22.000 Ft	VGA Sapphire Radeon 9600SE	21.900 Ft	Pendrive 256 MB	12.990 Ft
Ram Geil 512/400	24.875 Ft	VGA Sapphire Radeon 9600XT	43.400 Ft	Pendrive 512 MB	19.990 Ft
HDD Samsung 80 GB	18.300 Ft				
HDD Samsung 120 GB	23.300 Ft				

Ha szeretne olcsón, „szinte féláron vásárolni, nézzen be hozzánk, www. bevachip.hu

Július 1-jétől már minden adófizető jogosult a Sulinet Expressz keretében vásárolni! Sulinet expressz

Légi lovagok

Első világháború... ebben a háborúban harcoltak először a levegőben is. Még fából épített gépeken szelték az eget a pilóták, akik a légi harcot lovagias összecsapásnak tekintették, és ennek megfelelő tiszteletet tanúsítottak ellenfeleik iránt. Közéjük akarsz tartozni? Akkor gyerünk – ez a te játékod!

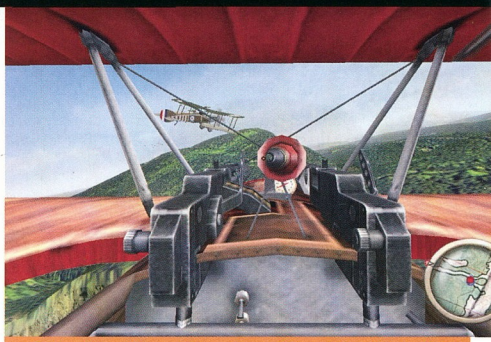

» Csak tudnám, ki szerelte az orrom elé ezt a piros hurkatöltőt!

INFOBOX Kategória: **Arcade repülőgép-szimulátor** • Kiadó: **Gathering** • Fejlesztő: **Silver Wish** • Web: **www.gathering.com/wingsofwar**

- Arcade játékmenet
- Többjátékos mód
- Változatos küldetések

ARÉNA

Falcon 4.0	79%
Shark Tale	70%
Spider-man 2	50%

aTis79

Nem, nem csaptam fel játékokat népszerűsítő szlogenek írójának – bár a bevezetőt újra elolvasva úgy érzem, nem csinálom rosszul, szóval várom az ajánlatokat :) –, csak megpróbáltam előzetesen érzékelteti, miként zajlottak azok a légi ütközetek, amelyekbe mindenki belecsöppenhet, ha betölti a Silver Wish stúdió játékát. Fejlesztőinek – akik mellesleg a kis hazánkhoz közeli Csehországban szorgoskodnak – ez az első játéka, de ez nem érződik rajta. Nagyon jól összerakott program, PC mellett Xboxra is kiadták.

ELIGAZÍTÁS Elöljáróban csak annyit, hogy aki arra számít, hogy végre komoly első világháborús repülőgép-szimulátorra akadt, annak csalódást kell okoznom, ez ugyanis ízig-vérig arcade progi – akinek ez a stílus nem tetszik, az a későbbi mellékhatások elkerülése végett gyorsan lapozzon tovább :). Szóval... a játékban egy zöldfülű angol pilóta, név szerint Benjamin bőrébe bújva lovagolhatjuk meg a szövetséges – főképpen az angol – légiflotta legjobb repülőgépeit, és harcolhatunk az első világháború híres csataterei felett, több mint 80 küldetésben. Igen, a kicsit egyedi megoldásnak köszönhetően tényleg ennyi küldetés található a játékban. Erről mi magunk is könnyen meggyőződhetünk, nem kell mást tennünk, mint a főmenüben a hadjárat menüpontját kiválasztani, és így előtűnnek a hadszínterek szerint csoportosított küldetéssorozatok. Bökjünk rá az egyikre, és rögtön kiderül, honnan jön össze ez a nagy küldetésszám, ugyanis a rövid eligazítás alatt – ennek során katonás hang közli velünk a fontosabb feladatokat, de akár el is olvashatjuk azokat, ha nem értenénk ízes english beszédét – nem ritka, hogy akár 8-10 különböző feladatot is ránk bíznak, és akkor a bónusz és titkos küldetéseket még nem is számoltam.

Ehhez kapcsolódóan ki kell térnem a program talán egyetlen hibájára is, bár ez inkább hiányosság, mint hiba. Készítői elfeledkeztek a körítésről, és bár a játék megjelenése előtti ígéretekben a Maffia című játékban található hasonló sztorivezetés is szerepelt, de ez a fejlesztés során valahogy kimaradt. Emiatt semmi konkrétat nem tudunk meg a küldetések háttereről, a csataterekről, a harcoló felekről. És ez igaz a saját emberünkre is – a nevét is csak onnan tudjuk, hogy a csata folyamán a társaink a rádióban Benjaminnak szólítanak. Kár, hiszen talán ez az egyetlen hiányossága a proginak, de mivel a Silver Wish-nek ez az első játéka, nézzük el nekik, és reméljük, hogy a következőben már odafigyelnek erre is.

A feladatok egyébként ennek ellenére elég változatosak, hiszen azon kívül, hogy az ellenséges pilóták repülőire vadászunk, ránk bíznak más érdekes feladatokat is. Íme néhány, a teljesség igénye nélkül: felderítő repülések, amelyekben nem ritkán fényképeznünk is kell; saját kémünk ellenséges területre való bejuttatása, különböző fontos üzenetek szállítása; ellenséges járműkonvojok, vonatszerelvények támadása; saját bombázók biztosítása, léghajók levadászása. Sőt, néha alkalmunk nyílik arra is, hogy beüljünk a bombázókon és a léghajókon található géppuskaállásba, ahol csak az a dolgunk, hogy a felénk közeledő ellenséges vadászokat a géppuskával semlegesítsük, még mielőtt ők teszik ezt velünk. És ha már a géppuskafészkeknél tartunk: ne lepődjünk meg, ha néha el kell szakadnunk kedvenc repülőnktől, és egyszer csak páncélozott járművön vagy vonaton található gépágyú mögé pottyanunk, és azzal kell hidegre tennünk annyi ellenséget, amennyit csak bírunk. A pottyanást itt szó szerint kell érteni, mivel az egyes fel-

» Hé, csak nem egy Fradi-szurkoló?

>> A nagy elődök

Az első hasonló témájú játék, a Blue Max 1983-ban jelent meg C64-re. Nekem még volt szerencsém játszani vele – nem emulátoron, hanem egy igazi, lélegző C64-en –, és a grafikát leszámítva ugyanazt nyújtotta, mint a most tesztelt játékunk... egyszóval király volt :)!

A másik nagy elődd, a Wings már 1990-es, bár ez sem PC-re készült, hanem Amigára. Nem más fejlesztette, mint a legendás Cinemaware – ők jegyzik a méltán híres Defender of the Crown című játékot. A Wings elég ismert és elismert játék volt amigás körökben, és ha ránéztek a mellékelt képre, láthatjátok, miért.

» Hahóóó! Itt keresnek hómunkásokat?

adatok között nem ritka a járműcsere – vagy egy másik repülőre kerülünk, vagy az előbb említett földi járművekbe –, és ezt úgy oldották meg, hogy emberünk kiveti magát kedvenc szárnyasa üléséből, majd belepottyan az alatta szálló másik repülőbe, vagy földi járműbe. Ám ennek sokkal érdekesebb módját is felfedezhetik, akik nagyon figyelnek, ugyanis Benji fiúnk néha komoly akrobataképességeiről tesz tanúbizonyságot, és a gépet nem lefelé hagyja el, hanem felfelé, mintha valami szerkezet kilőné az ülésből. Meg kell hagyni, mókás látvány.

Még egy dologról nem esett szó, ez pedig a mentés lehetősége. A fejlesztők ezt a konzolos játékokra emlékeztető módon oldották meg – nem menthetünk bárhol, hanem a feladatok közben néha megjelenik egy kis lemezikonnal jelölt földi célpont vagy léggömb, és ezt szétlőve elmentődik a pillanatnyi játékállás.

FELSZÁLLÁS Jöjjön, aminek jönnie kell, minden repülős progi lényege, maga a repülés és persze a repülők. Mivel arcade játékról van szó, senki ne számítson egetverő repülési fizikára, se a repülők élethű viselkedésére, de ez azt hiszem nem is baj, hiszen nem szimulátorral van dolgunk, és így még talán élvezetesebb is. Egyébként két irányítási mód közül választhatunk, de nagy különbséget nem fedezhetünk fel közöttük, hacsak annyit nem, hogy a realisztikus irányítást választva kicsit finomabban tudjuk terelgetni a madarat, és picit instabilabb. Induláskor repülőnk fegyverzete és motorja alapszintű, de ne aggódjunk, az arcade-os hagyományokhoz híven különböző powerupok felvételével – melyeket színes zászlók jeleznek a terepen – tuningolhatjuk a masinát. A masinát, illetve a masinákat, amelyekből összesen 24 található a játékban, és a fejlesztőket dicséri, hogy mindegyikhez egyedi pilótafülke-nézetet készítettek, pedig az ilyen jellegű progikban a játékosok nagy része a külső nézetes repülést kedveli. A madarak egyébként elég pofásak, látszik, hogy időt szántak a modellezésükre, sőt a harcok során elszenvedett sérülések is látszanak rajtuk: felszakadozik a borítás, letörik a szárnyvég, láthatóak a golyók ütötte nyomok. Ezért azt hiszem jár egy piros pont.

» Ászok ásza

Az első világháború legismertebb és legtöbb légi győzelmet arató pilótája Manfred von Richthofen, ismertebb nevén a Vörös Báró volt. Abban az időben, amikor 22 légi győzelem után már ásznak számított egy pilóta – hozzáteszem, ezt nagyon kevesen érték el –, ő 80 légi győzelmet aratott. Egyike azoknak, akik megkapták az első világháború legmagasabb német kitüntetését, a legendás Pour le Mérite-et.

» Ahaaa... Winnetou azt üzeni, hogy kész az ebéd!

TÉRKÉP E TÁJ Nem ejtettünk még szót az alattunk elsuhanó tájról. Gondosan kidolgozták – repülhetünk télen, havas táj fölött, nyáron zöld erdők és sárgálló búzamezők határozzák meg a látványt. Repkedhetünk verőfényes napsütésben és koromsötétben, esőben, ködben, sőt nem ritka, hogy az időjárási körülmények egyik pillanatról a másikra megváltoznak egy adott küldetésen belül. A tájat gazdagítják még a különböző méretű falvak, városok és gyártelepek, repülőterek hatalmas léghajóhangárokkal, melyekbe akár be is repülhetünk, lövészárkok és a harcoló csapatok táborai. A kedvencem az a pálya, amelyen szűk kanyonokban terelgethetjük a gépmadarat, és hatalmas völgyek felett átívelő viaduktok alatt repülhetünk át úgy, hogy azt még Besenyei Péter is megirigyelné.

KÖTELÉKBEN Említést érdemel még a többjátékos rész, hiszen van neki olyanja is. *Deathmach* és *Team Deathmach* játékmódban vadászhatunk egymásra a haverokkal, ahol azon kívül, hogy bármelyik géppel repülhetünk, még a madár kinézetét is egyedivé tehetjük a rengeteg különböző festés közül válogatva.

•

A Wings of War nem lesz sem az év játéka, sem a repülőgép-szimulátorok királya, de remek szórakozást nyújt. Az utóbbi időben elég kevés ilyen jellegű arcade-lövöldözős játékot dobtak piacra, szóval mindenkinek, aki egy kis arcade mókára vágyik, itt az alkalom: take off and fire!

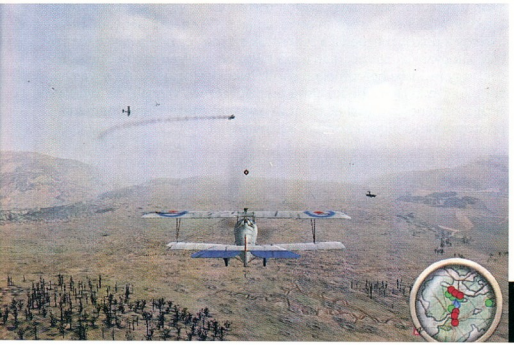

» **Pro:** Rengeteg küldetés, pörgő játékmenet, szépen kidolgozott tájak és repülők, magas felbontásban is „röcc" nélkül futott.

» **Kontra:** A háttér-információk és a körítés teljes hiánya.

HANGULAT:	22/25
JÁTSZHATÓSÁG:	23/25
EREDETISÉG:	07/10
GRAFIKA:	17/20
AUDIO:	06/10
ÉLETTARTAM:	06/10

ÖSSZESEN **82%**

» **Gépigény:** PIII 1,8 GHz, 256 MB RAM, 1 GB HDD, 64 MB VGA

Ki itt belépsz...

Álmok. Mindennapjaink gyakori vendégei. Néha kellemesek, szépek, máskor viszont félelmetesek és felkavaróak. Kialakulásukat, működésük pontos lényegét még ma is jobbára homály fedi, de egy biztos: alapvetően befolyásolják életünket, még akkor is, ha ennek nem vagyunk éppen tudatában.

INFOBOX

Kategória: **Horror/kaland** • Kiadó: **Konami** • Fejlesztő: **Konami Tokyo** • Web: **www.konami.com/silenthill4**

- sok elemében megváltozott játékmenet
- 14 pálya
- hullámzó hangulat

ARÉNA

Silent Hill 3 **90%**

Resident Evil 3: Nemesis **80%**

Alone in the Dark: The New Nightmare **68%**

Sz@by

Aki azonban rémálmoktól elgyötörten ébred, nagyon jól tudja, miért telik olyan borúsan, kedvetlenül a napja. Henry Townshend, a South Ashfield-i apartman 302-es szobájának lakója kétséget kizáróan ilyen fickó. De hogy amit átél, maga körül lát, az valóság, vagy álom csupán? Maga sem tudja biztosan, ezért nap mint nap egyre mélyebbre hatol a borzalmak világába, hogy választ kapjon kérdéseire. Mást nem is nagyon tehet, mert lakásából immár egy teljes hete nem tud kijutni...

JAPÁN MESE HAB NÉLKÜL Nem semmi az a sikerszéria, amit a Konami Entertainment Inc. az utóbbi években produkált. A kezdetben még csak néhány B kategóriás termékkel egyensúlyozó csapat napjainkra sikerjátékok tucatjait forgalmazó, fejlesztéssel és kiadói tevékenységgel egyaránt foglalkozó óriási vállalattá nőtte ki magát, példátlan eladásokat produkálva. Tegyük hozzá, ez az előretörés nem véletlen, a társaság jó stratégiával és hozzáértéssel, profi módon vált azzá, ami. Miközben manapság a mezőny más szereplői örülnek, ha legalább egy-két nagyobb név lapul a tarsolyukban, addig a Konami aranytojást tojó tyúkok egész baromfiudvarában kapirgálhat gyémánt félkrajcárok után – lásd: Metal Gear Solid, Silent Hill, Air Force Delta Strike, Ninja Turtles stb.

A cég korábban főleg sport-, autós és gyermekeknek szánt játékai révén volt ismert világszerte. Nem is olyan rég vágott bele a kifejezetten felnőtteknek szóló, horror stílusú játékok készítésébe. Bölcsen döntöttek a fejlesztők, amikor a versenytársak hibáiból okulva a jól bevált, és már unalomig ismert klisék ismételgetése helyett inkább az igényesség mezsgyéjére irányították a szerelvényt. Ez a hozzáállás kezdettől fogva szinte a sorozat védjegyévé vált, így a siker már a Playstationre 1999-ben megjelent Silent Hill számára is borítékolható volt. Nem túlzás azt állítani, hogy profi megközelítésével a Konami új életet lehelt az akkoriban már egyre inkább zsákutcában veszteglő „túlélő horror" műfajba.

SILENT HILL Tömény zsenialitás. Így tudnám két szóban összegezni azt a teljesítményt, amit a Konami a Silent Hill játékokkal az elmúlt években letett az asztalra. Ez alól bizonyos tekintetben a negyedik rész sem kivétel, de ne szaladjunk ennyire előre, mert úgy sejtem, sokan vannak, akik csak most találkoznak először ezzel a névvel.

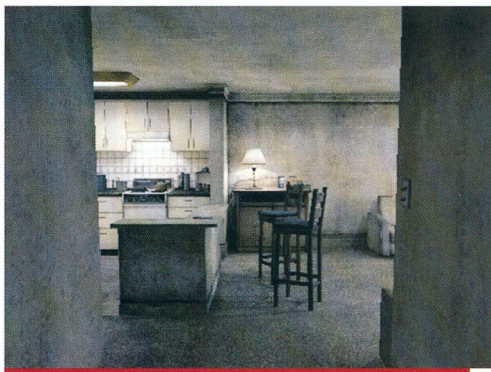

» A játék elején még ilyennek látjuk a nappalit a hálószoba felől

Silent Hill hegyekkel körülvett, folyó menti kisváros, ahol néha nagyon furcsa, sőt borzalmas dolgok történnek egyesekkel. Ennél többet biztosan kijelenteni azonban nemigen lehet. Az a véleményem, hogy ez a város a pokol, mégpedig a szereplők személyes pokla, olyan formában, ahogyan azt tetteik után a számukra valamilyen szempontból fontos, vagy jelentős helyszíneken sérült lelkükkel megélik. Az egyes epizódok egymással többé-kevésbé összefüggésben vannak, de mindegyik önálló történetet mesél el, tehát az alapvető megértéshez nem kell pontosan ismernünk a korábbi eseményeket.

A SZOBA A sorozat legújabb részének főszereplője Henry Townshend – 28 éves fickó, immár két éve él egyedül a Silent Hillhez nagyon közeli Ashfield déli negyedében, egy bérházban (vagyis inkább apartmanban – tudjátok, ugyanolyan kialakítású számozott szobák minden emeleten). Henry átlagos fiatalember, semmi kirívó tulajdonsága nincs, hacsak nem egyvalami... Rémálmai vannak már egy ideje minden éjjel,

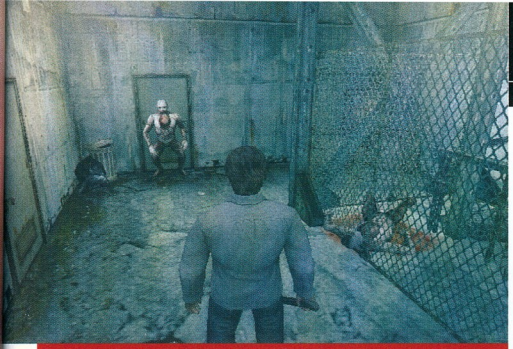

» A bérház sötét folyosóin szokatlan, majmokra emlékeztető hangú és viselkedésű szörnyek támadnak ránk

borzalmas teremtményekről, szellemekről, melyek az ő lakásában öltenek testet, és kegyetlen gyorsasággal próbálják elvenni tőle a legfontosabbat: az életét.

Egyik reggel a férfi – legnagyobb döbbenetére – arra ébred, hogy rémálmai részben manifesztálódtak, ugyanis valaki (vagy valami) masszívan belánczolta az ajtaját. A vízcsapok el vannak zárva, az ablakok nem nyílnak, a telefonvonalnak is annyi, ráadásul Henry hiába dörömböl saját ajtaján, hiába ordít, nem hallja őt senki, mintha ott se lenne... Miközben hősünk azon morfondírozik, mi a fene történik vele, hatalmas dübörgés hallatszik a fürdőszoba felől. Kiderül, hogy a berendezési tárgyak jó része valamilyen erő hatására eltörött, helyettük csak sötét lyuk tátong a falon. Úgy dönt, utánajár a dolgoknak. Leereszkedik a mélybe, ahol számos kaland átvészelése után lassanként feltárul előtte a döbbenetes igazság...

KÜLCSÍN, TÖRTÉNET, EGYÉB APRÓSÁGOK A játék grafikája összességében, mondjuk úgy, megüti az átlagos szintet (szándékosan nem a „megszokott" kifejezést használtam, de erről később). Ami kifejezetten dicséretes, az továbbra is a szereplők modellezése, illetve az animáció. A karakterek ábrázolása ugyan semmit sem fejlődött, de még így is nagyon szép munka az összes emberi szereplő külseje, és profizmus jellemzi az átvezető képsorokat is, látványosak, hangulatosak – ezek tehát hozzák a korábban megszokott minőséget.

A fegyvertár bizony kibővült, elég jelentősen újított a Konami, nemcsak a választható csúzlik mennyiségével, hanem azok jellemzőit tekintve is. Ennek megfelelően vannak lőfegyverek, nagy pengehosszúságú, az élet kioltására is alkalmas vágó-szúró eszközök (ahh, ezt biza Garamvölgyi László se mondhatta volna szebben a Kriminálisban :), továbbá golfütők, spray-k, és más szokatlan cuccok. Ezek közül némelyek egy idő után eltörnek, megrongálódnak, így meg kell tőlük szabadulnunk. Erre otthon nyílik lehetőség, ahol egy ládában rejthetjük el az összes tárgyat, amit csak felszedegetünk a túlélőtúra során. Ami a hangulatot illeti, nagyjából az is rendben van, tipikus Silent Hill. Ugyan a zenei betétek számát (és az atmoszferikus, baljós, félelmetes hanghatásokat) keveslem, de ez most ilyen.

A pozitívumok között első helyen kell kiemelnem a történetet, amely – csakúgy, mint az előző három részben – most is büntet! Kár lenne tagadni, önmagában véve a koncepció remek! Egészen eredeti, jó ötlet, olyasmi, amire hatásosan lehet(ne) építkezni. Rengeteg kérdést vet fel a szituáció, például, hogy melyik az igazi valóság, a szobán belüli, vagy az azon kívüli világ, létezik-e egyáltalán a Henry által korábban valóságként megélt létsík, ki maga a főszereplő, mikor álmodik, és mikor nem, kijut-e valaha fogságából, és ha kinyílik az ajtó, vajon ugyanazt látja-e majd, amit a kémlelőlyukon keresztül szokott? Hihetetlen, ahogyan a japán srácok képesek tekergetni a cselekményszálat! Belegondolni sem tudok, hány munkaórába kerülhetett kitalálni az összes szöveget, felvehető tárgyat, majd beilleszteni azokat a történetbe, oda, ahová valók – mindezt úgy, hogy végig kellően sejtelmes, ugyanakkor logikus maradjon az összkép. Minden elismerésem érte, komolyan mondom, bármelyik ünnepelt hollywoodi forgatókönyvíró példát vehetne tehetségükről!

Mielőtt önfeledt tapsikolás után elégedetten hátradőlnénk karosszékünkben egy kis kaviáros pezsivel, telítve azzal a bódító tudattal, hogy megint milyen hiper-szuper játékot készített a Konami, sajnos rossz hírrel is kénytelen vagyok szolgálni: ezúttal már korántsem minden olyan rózsaszín. Miért? Nézzük csak.

A FEKETELEVES Vegyük a történetvezetést. A helyszín kiválasztása a cselekmény szempontjából elsőrangú, ezt már mondtam. Viszont a fej-

>> Máris készül a sorozat következő darabja

Akira Yamaoke, a Konami egyik fő guruja a napokban bejelentette: készítik a folytatást. Még nem döntötték el, hogy a negyedik részben megismert történetet bontják-e tovább, vagy teljesen újba kezdenek. Az is nyitott kérdés, hogy a cselekmény színteréül újra Silent Hillt, vagy egy másik helyet választanak. A fejlesztők az eddigieknél több hadonászást ígérnek a rozsdás baltával, és a történetvezetés koncepciójában is terveznek némi változtatást. Komoly hörgéseket eredményezett a rajongók körében az a bejelentés, miszerint a következő Silent Hillben még több szerepet fog kapni a negyedik epizódban debütált FPS-nézet. Egyelőre azonban túl kevés az infó a véleményalkotáshoz – azt mondom, várjuk meg, mire jutnak a srácok!

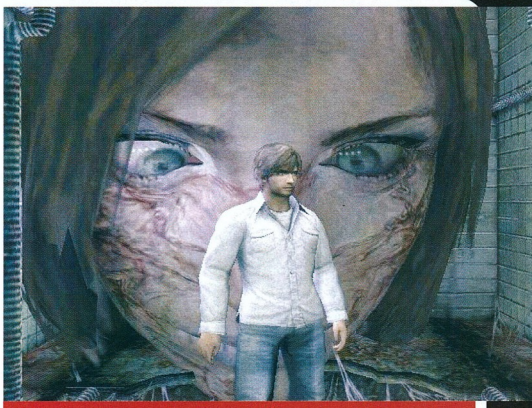

» A fejlesztők groteszk műve: a kórház egyik szobájában Eileen őrült arcával találjuk szembe magunkat

» Nagyon meg fog gyűlni a bajunk ezzel a hosszú hajú rémséggel – egyébként a szó szoros értelmében „kísértetiesen" hasonlít a Kör című filmben szereplő lányra, Szamarára

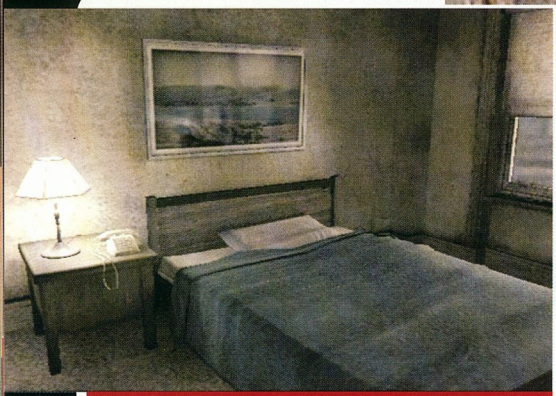

» Az egyetlen hely, ahol Henry biztonságban érezheti magát: a hálószoba

» A játék elején valakinek az álmában járunk, és így látjuk a lepusztult lakást. Akit akkor irányítunk, az még nem Henry. Hogy akkor ki? Megtudhatjátok a Silent Hill 4 érdekességeit bemutató másik írásomból

lesztők a bejárati ajtóval együtt saját magukat is leláncolták, és a mozgástér leszűkítésével olyan megoldásokra kényszerültek, melyek miatt az izgalmak pillanatok alatt szitkozódásba válthatnak (és sokszor váltanak is). A mentési lehetőségek elvétele, továbbá a felvehető tárgyak korlátozása nyilvánvalóan azt a célt szolgálják, hogy a mesterségesen gerjesztett, kényszerű bolyongás közepette élesen érzékeljük a benti és a kinti világ közötti ellentéteket, ezáltal fokozódjon a feszültség. Nem vették azonban észre, hogy rengeteg bosszúságot okoznak így a játékosoknak, illetve számtalan esetben lefékezik a cselekmény lendületét! Más kérdés, hogy ha a pályákon is lehetne menteni, máris odaveszne a „szoba kontra másik világ" koncepció – de ez így akkor sem jó megoldás. Végtelenül kiábrándító tud lenni, hogy állandóan haza kell szaladgálnunk cuccok miatt (vagy azért, mert szükség lenne rájuk, vagy mert éppenséggel helyet kéne csinálni valaminek), így emiatt sokszor nem tudunk minden idegszálunkkal a pergő történetre összpontosítani.

Meglehetősen gyatra, és elhibázott a harcrendszer, illetve az irányítás. Tudom, hogy ez konzolos port, de az előző játék(ok)nál emlékeim szerint ezzel nem volt probléma. Az opciók között be lehetett állítani, milyen legyen a kameramozgás, és azt rövid idő alatt nagyon jól meg is szoktuk. Ezúttal viszont nincs választás. Kérdezem tisztelettel, miért?! Olyan megerőltető lett volna némi figyelemmel megtisztelni a PC-s játékosokat, ha már egyszer a Konami úgy döntött, hogy ezen a platformon is szeretne pár fillérecskét keresni? Egyszerűen hajmeresztőek néha a kameraállások, főleg egyes küzdelmek során! Mindamellett hihetetlen az a lassúság, amivel a főhős mozog – csigánál is lomhább! Henrynek valaki benyom egyet, hősünk hátrahőköl vagy kifekszik, ocsúdik, feltápászkodik, támadóállásba lép, majd ütésre emeli kezét. Eközben eltelik néhány másodperc, mi pedig fanyar képpel, tehetetlenül lessük az éveknek tűnő idő múlását, vajon belefér-e még ebbe az öt másodpercbe egy esetleges félreugrás (vagy inkább félretápászkodás). Szerintem semmi gondot nem jelentett volna olyan pörgős harci metódust begyúrni a kódba, mint amilyet például a Prince of Persiában megismerhettünk. És nem csak az ütés gyorsaságával van gond. Ugyanis Henry automatikusan támadóállásba lép, amint egy szörny közel merészkedik hozzá. Ez akkor nagy baj (látni fogjátok ti is), amikor sok ellenfél ront ránk egyszerre, mivel a legyőzött rondaságokat nem elég szétnyiszálni, el is kell azokat taposni, különben felkelnek. Azonban Henry éppen a többiek közelsége miatt nem fog rálépni a már legyőzött rémségek testére, hanem idétlenül csápol tovább a még mozgók felé. Így miközben azokkal bénázik, mindig felocsúdik valamelyik, előzőleg lebaltázott féreg, és a kör máris kezdődik elölről. Ez pedig újabb szitkokat generál bennünk, közbeiktatva természetesen a játék értékeinek indulatszavakkal többszörösen nyomatékosított, és nem kevéssé baljós megkérdőjelezését, továbbá szerencsétlen fejlesztők felmenőinek aktív bevonását.

>> A Silent Hill film

A milliós eladásokat produkáló játékok manapság szinte mind filmvászonra kerülnek előbb-utóbb – House of the Dead, Alone in the Dark, Resident Evil, Doom, Tomb Raider, Bloodrayne stb. –, ezt a sorsot a Silent Hill sem kerülhette el. A film rendezője Christophe Gans, főszereplői Nicolas Boukhrief és az Oscar-díjas Roger Avary. Az alkotás a Konami részvételével készül, így a minőségi játékokhoz hasonlóan könnyen lehet belőle igazi gyöngyszem az ostoba, kényszer szülte feldolgozások tengerében.

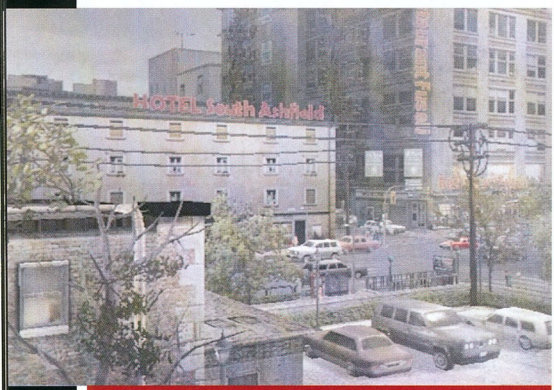

» A városka éli megszokott mindennapjait, miközben Henry saját lakásába bezárva az életéért küzd

Legnagyobb gondom a grafikával van. Hogy ez most milyen engine, meg nem tudnám mondani, hiszen korábban még a Silent Hill 2/3 motorjáról szólt a fáma (Metal Gear Solid 2), majd arról jöttek a hírek, hogy mégis inkább a Metal Gear Solid 3 átszabott engine-je lesz az alap. Azért nézek értetlenül, mert amit ezúttal látunk, az egyik említett játék (motor) színvonalát sem éri el! A Silent Hill 3 grafikája – azt hiszem, nyugodtan mondhatom – abszolút művészi volt. Minden apró részletét maximálisan kidolgozták, a textúrák elsőrangú képi világával, döbbenetesen eltalált helyszíneivel, és módfelett eredeti ellenfeleivel tarolt. Légköre olyan nyomasztóra, olyan rettenetesre sike-

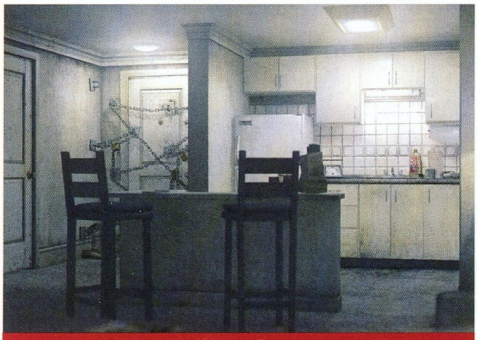

» Henry otthona egész pofás lenne... csak azok a hatalmas láncok rontják le az összképet

rült, hogy sokszor 20 perc is bőven elég volt belőle (meggyőződésem szerint, ha vizuálisan megjeleníthető, milyen lehet a pokolban létezni, akkor az SH3 egyes – például kórházas – pályáinál jobban erre semmilyen művészeti forma és senki nem képes!). Ezúttal más a helyzet. Sajnos. Az előző rész beállításait kukába hajítva (ahol akár 1600-as felbontással, 2048-szoros textúraélesség mellett is játszhattunk!) most nincs semmilyen grafikai opció, a felbontás pedig legfeljebb 1200x1024. Nem vitás, legalább jól fut átlagos gépeken is, de nagyon vérszegény. A berendezési tárgyak száma a korábbiakhoz képest kevés, kidolgozottságuk gyatrább, textúráik életlen folthalmazok. Azt hiszem, joggal lenne elvárható egy folytatástól, hogy minimum hozza azt a szintet, mint elődje(i). Külön kiemelném, hogy a Silent Hill 4-ben szinte egyáltalán nincs igazán sötét helyszín!! Döbbenet. Az előző részek beltéri pályái, a zseblámpa által vetett élethű árnyékok után most még csak világítóeszköz sincs, nem hogy sötétség... Egy horrorban. Ezzel a fejlesztők – mondanom sem kell – akkorát tapostak saját játékuk nyakára, hogy tán még a gyári CD-kre is rágették a bakancs nyomát.

DIÓHÉJBAN Sok elemében megváltozott játékmenet, 14 epizód, a korábbiaknál jóval több fegyver, hullámzó hangulat.

Végül néhány gondolat a játék felépítéséről. Az a nagy igazság, hogy nagyjából félidőtől kezdve ismétlődnek a pályák! Magyarul ugyanazokon a helyszíneken megyünk végig még egyszer. Engem nem nagyon lehet beetetni azzal, hogy ez a sztori miatt alakult így. Inkább az állhat mögötte, hogy sürgető volt a határidő, minél gyorsabban ki kellett adni a folytatást, és nem maradt elegendő idő további pályák legyártására. Ez bizony nagy baj, mert a Konamitól nem ezt szoktuk meg! Másrészt itt vannak a játékmenet zökkenői. A fejtörők nagyon sok esetben feleslegesen túl vannak bonyolítva, ráadásul bizonyos naplóbejegyzésektől eltekintve többször előfordul, hogy fogalmunk nincs, mit is kéne egy adott helyszínen a továbblépés érdekében tenni, és ezt logikai úton sem lehet kikövetkeztetni. Ilyenkor jön az értelmetlen, órákig tartó bolyongás, kétségbeesett, idegtépő rohangálás, mígnem elege lesz a játékosnak, és dühösen kezdi keresni az Exit menüpontot. Bizony, a Silent Hill 4 játékélményét ezzel is tönkrevágták jó néhány esetben a fejlesztői! Még akkor is ez a véleményem, ha egyébként a megtalált papírfecnik gondos áttanulmányozásával sok apró titokra magyarázatot lelhetünk.

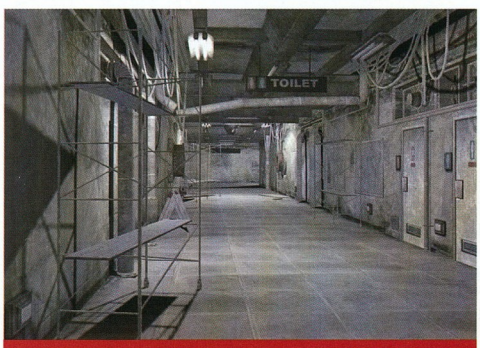

»A pince kihaltnak tűnik. Vagy ez csak a látszat?

» A Silent Hill 4-ben nehezebb legyőzni bizonyos ellenfeleket. A szellemek például képesek falakon át közlekedni, és a semmiből előbukkanni. A fejlesztők nagyon hatásos grafikai megoldást alkalmaztak

ÖSSZEGEZVE A Silent Hill 4 jó játék, de nem kimagasló. Története elsőrangú, szereplői, helyszínei továbbra is eredetiek. Azonban számos olyan betegségtől szenved, amelyek miatt sajnos nem közelíti meg előző két (három) „testvérét", sem hangulat, sem pedig külcsín terén. Lesz mit kijavítani a következő részben, már ha a fejlesztői hallgatnak a vásárlók szavára.

Rajongóként számomra csalódás, sokkal többet vártam ennél, különösen sérelmezem a gyatra grafikát, illetve a sötét atmoszféra totális hiányát. Másik oldalról, objektíven szemlélve persze az is igaz, hogy ez a játék még ilyen „betegen" is nagyságrendekkel többet tud adni, mint vetélytársai. Ezért a sok negatívum ellenére csak azt mondom: rajongóknak (majdnem) kötelező, és a többieknek is megér egy próbát!

» **Pro:** Ismét elsőrangú történet; jól eltalált helyszínek; néhány okos új ötlet; jól kitalált ellenfelek; négy különböző befejezés.

» **Kontra:** Jelentős grafikai visszaesés; aránytalanul nehéz fejtörők; végtelenül frusztráló, hosszas barangolás egyes helyeken; idegesítő irányítás

HANGULAT:	21/25
JÁTSZHATÓSÁG:	14/25
EREDETISÉG:	10/10
GRAFIKA:	14/20
AUDIO:	07/10
ÉLETTARTAM:	09/10

ÖSSZESEN **75%**

» **Gépigény:** P4 2 GHz, 512 MB RAM, 64 MB VGA

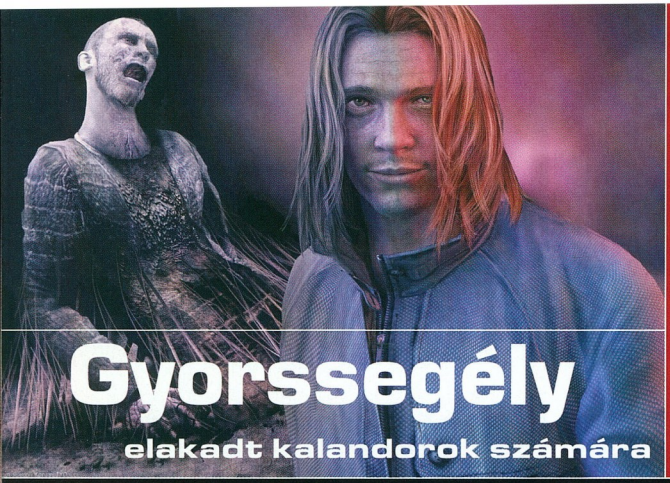

Gyorssegély

elakadt kalandorok számára

Sziasztok! A Silent Hill játékok nyakatekert játékmenetükről híresek, és a fórumok is tele vannak kétségbeesett, tanácstalan rajongók kérdéseivel, ezért úgy gondoltam, hasznos lehet megosztanom veletek a legtipikusabb buktatókat és azok megoldásait. Szűkös a hely, ezért kimerítő végigjátszás leírására nincs lehetőség, csak a legfontosabb dolgokra térek ki nagyon röviden.

Szöby

Miután állást menteni ezúttal *kizárólag* a lakásban, a narancssárga könyvnél lehet, ezért minden feladat végrehajtása után érdemes menteni (és lehetőleg mindig más helyre!).

A másik „nagy" újítás a különféle eszközök tárolását érinti. Vége a jó világnak, most már mindössze 10 tárgy lehet nálunk, a többit az otthoni ládában lehet/kell elhelyezni. Nagyon fontos ezért, hogy minden küldetés előtt nézzétek át, mire lesz, illetve mire nem lesz szükségetek, és ha megoldható, maradjon némi hely!

Figyeljetek arra, hogy a játékban kevés energiaital található. Ezért célszerű bespájzolni a ládikába, amennyit csak lehet. A történetnek nagyjából a feléig, amint Henry visszatér a lakásába, azonnal megkezdődik gyógyulása – tehát addig nincs is szükség az életitalok pazarlására. Ám később nagyon jól fog jönni!

Amikor egy tárgyat valahol használni szeretnétek, de mégis azt írja ki a program, hogy ez nem lehetséges az adott helyen, próbálkozzatok többször is! Ezt ugyanis a fejlesztők nagyon rosszul oldották meg. Ha nem pontosan a kívánt szögben és távolságra álltok, akkor sok esetben nem használhatók az egyébként helyesen kiválasztott eszközök.

TIPPEK A VÉGIGJÁTSZÁSHOZ Az erdőben Jasper a csokis tejért (amit otthonról, a hűtőből lehet elhozni) fog adni cserébe egy ásót. Ezzel el kell menni egy fáig, ami alól kéz alakú gyökerek állnak ki. Onnan megszerezhetitek a rozsdás, véres kulcsot, azonban észre fogjátok venni, hogy a Wish House-hoz visszaindulva nem tudtok tovább jutni, mert a program mindig visszadob a kiindulási pontra. Megoldás:

» Az erdőben, egy kéz alakú gyökér alól szerezhetjük meg a rozsdás kulcsot

vigyétek haza magatokkal a kulcsot, tegyétek be a ládába, aztán menjetek át az erdei pályarészen így, majd a háznál térjetek megint csak vissza a lakásba, a kulcsért. Körülményes, de csak így működik.

Sokaknak a legtöbb bosszúságot a Water Prison pálya végigvitele okozta, nem véletlenül. Először is, a feladatok végrehajtásához fényre van szükség. Ennek érdekében másszatok fel a börtön legtetejére (dupla ajtón be), majd a kör hátsó oldalán tekerjétek meg a csapot, ami megindítja a generátorok működtetéséhez szükséges vizet. Ezután a harmadik emeletről, az egyik cellából kiindulva ugráljatok le az összes lyukon át egészen addig, míg az alagsorba nem értek (shower room). Innen el lehet jutni a közeli létráig, bár előtte mindenképpen menjetek a spirál alakú lépcsőn tovább lefelé. Ott, a nagy vízikerék előtti táblán lesz egy kulcs, arra szükség van, vegyétek fel. A létrához visszaérve és felmászva rajta, a fickó kiszabadítása viszonylag könnyen megy, a legtöbben ezután akadtak el. Nos. Mindkét szinten, ahol forgatható csapok vannak, a falakon lévő lyukakon keresztül be lehet nézni a mögöttük lévő szobákba. A lényeg tulajdonképpen az, hogy legyen némi világosság a konyhában, mert az ajtó számkódját nem lehet másképpen beütni, Henry nem lát rendesen. Nézzétek meg a térképet, ami alapján be tudjátok lőni, hogy a konyha a létrához viszonyítva hol helyezkedik el. Ha a megfelelő cellákat a csapok elfordításával egymás alá rendezitek, megoldódik a probléma. Mindig azt a cellát válasszátok, ahol a lyuk melletti ágy is véres! Ha ezek kerülnek egy vonalba, lentre is jut fény, így már csak az a dolgotok, hogy felhelyezzétek az ajtóra a korábban megszerzett Placard of Watchfulnesst, és beüssétek a kódot (0302).

A következő probléma sokaknál a Building World pályán adódott, mégpedig a számzáras ajtó kódjával. Menjetek vissza a lakásba, és nézzetek ki az ablakon. A kód a bár reklámtábláján olvasható telefonszám utolsó négy számjegye (3750).

Az Apartment Worlddel kapcsolatban sokan panaszolták, hogy nem találják az egyik vörös papírcetlit. Megoldás: a 102-es szoba konyhájában tapossátok el az összes piócát, majd nézzetek be a hűtőbe.

A 301-es lakásban található üzenet azt mondja, hogy a 303-as kulcsa a 302-es lakosztályban, az ágy alatt található. De hol? Megoldás: menjetek haza, ott lesz a kulcs az ágy és az ablak között a padlón.

A Hospital World pályát megelőzően gondot okozhat a továbbjutás, miután a fürdőszoba falán eddig tátongó lyuk megszűnt létezni. Megoldás: a bejárati ajtónál találtok egy Succubus Talisman nevű tárgyat, és egy vörös naplót. Menjetek be a mosókonyhába, a falon keletkezett fura mintázatnál használjátok a talizmánt, majd sorban illesszétek be a már korábban megszerzett placardokat (Temptation; Source; Watchfulness; Chaos). Ezzel új átjáró nyílik a következő világba.

Az Apartment Worldben fogtok találkozni egy kabátos fickóval, aki letesz a földre egy babát (Shabby Doll). Ha ezt a játékot nem vesztitek fel, vagy nem helyezitek az otthoni ládába, akkor a későbbiekben semmi különös nem történik. Ellenkező esetben a lakás falán többször is megjelennek majd síró gyerekek szellemei, tehát szerintem hagyjátok ott a babát, ahol van.

Amikor másodszor jártok az erdőben (Forest World), nagyon zavaró lesz, hogy a fáklya rendre elalszik, és ez rengeteg fölösleges

mászkáláshoz vezet. Erre gyógyír, ha visszamentek a lakásba, és fáklyát átitatjátok a mosókonyhában található olajjal, így égése tovább tart.

Szintén második alkalommal, a Building World területén összesen négy tárgy bír komolyabb jelentőséggel, ezeket kell felvenni: a gyertyákat (ezeket helyezzétek majd az egyik szoba asztalán lévő tortára), a labdát (a kosárba tegyétek a többi mellé), a kitömött macskát (az állatkereskedésben található egyik ketrecbe rakjátok), illetve a biliárdgolyót (ennek a biliárdasztalon lesz a helye). A bárban észrevehetitek, hogy a régi kód már nem működik. Megoldás: hívjátok fel otthonról a régi számukat telefonon, a gépi hang pedig bemondja az új kódot (4890). Az utolsó pályaszakaszon találtok egy helyiséget, amelybe táblákon vonagló szörnyek ereszkednek le. Legyőzni őket egyenként szinte lehetetlen, de van egy megoldás: próbáljatok sérülést okozni mindnek (legjobb, ha pisztollyal). Észre fogjátok venni az egyiknél, hogy ha azt lövitek, akkor az összes többi is sebződik. Nosza!

Az utolsó előtti pálya helyszíne a 302-es lakáson kívüli terület és az apartman. Először is nyilván ki kell jutni a lakásból. De hol vannak a kulcsok az ajtót lezáró lakatokhoz? Nos, vegyétek magatokhoz a csákányt, és használjátok a hálószoba, illetve a fürdőszoba közötti keskeny falrészen. A bent talált hullánál lesznek a kulcsok!

A 105-ös szoba zárva, hat lakat alatt! Megoldás: érintsétek meg mind a hat felakasztott testet, melyeket szobákban, illetve folyosókon lelhettek fel. Az 1F hallban lesz majd egy átvezető filmecske, de mielőtt bemennétek a 105-ösbe, tanácsolok valamit, ami alapjaiban befolyásolhatja a játék kimenetelét (majd meglátjátok, miért mondom ezt). Gyógyítsátok meg Eileent! Megoldás: taszigáljátok a lányt az előszoba közepére. Gyújtsatok meg egy szent gyertyát, és próbáljátok elérni, hogy a lány a közelében legyen. Ahogyan a gyertya ég, úgy fognak Eileen sebei is eltűnni. Azonban nem szabad megvárni, amíg a gyertya teljesen elég, különben a nő sérülései visszatérnek (ez egyébként titkos trükk, ami nem része a rendes játékmenetnek). Ezért abban a pillanatban, amikor a nő testéről eltűnnek a foltok, futás a 105-ös szobába!

Most pedig lássuk a végső megmérettetést! A nagy csata előtt a következőket ajánlom. Először is, gyógyítsátok meg magatokat, amennyire lehet. Válasszatok két fegyvert (például pisztolyt és baltát), továbbá ha van, akkor egészségitalt. Az a lényeg, hogy mivel minden másodperc számítani fog, ezért legyen minél több szabad hely az inventoryban (persze ez kevéssé megoldható, de ha maradna nyolc, az lenne a legtutibb). Legyen nálatok az Umbilical Cord is! Ha mindezzel megvagytok, mentsetek állást, és irány lefelé a titkos helyre, ahol a hulla volt, ott kell lemászni. Amikor a vonagló szörnyeteg elé értek, első dolgotok legyen, hogy használjátok az Umbilical Cordot. Ha ez megvan, akkor futás, szedjétek össze mind a nyolc szigonyt a körben álló testekből, és vágjátok bele a bestiába. Ennek hatására Walter Sullivan sebezhetővé válik. Nem lesz egyszerű, de intézzétek el a fickót a lehető legrövidebb idő alatt. Ügyességetektől és korábbi magatartásotoktól függően a négyféle befejezés egyikét láthatjátok majd.

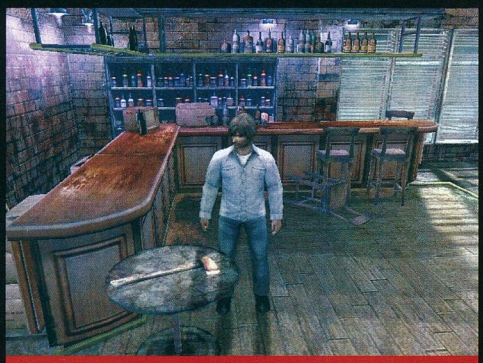

» A fejszét a bárban lehet felvenni, itt található a számzáras ajtó is, továbbá a biliárdasztal. Erre kell majd második alkalommal helyeznünk a korábban megtalált golyót

» A szobába leereszkedő szörnyetegek közül meg kell találni azt, amelynek megölésével a társai is jobblétre szenderülnek

Néhány szót végül a rangsorolásról. A Silent Hill 4-ben a játékidő, Eileen sebződése, az otthoni szellemek előzése, továbbá a papírok összegyűjtése alapján végső értékelésre kerül sor. Egy csillag 10%-ot jelent, tehát maximum 10 csillagot lehet elérni. Ha legalább egyszer végigviszitek a játékot, megnyílik a *Brand New Fear* opció. Itt tudtok szerezni Eileennek például nővérruhát (a 303-asban találjátok, és ha elég jól szerepeltek, a harmadik végigjátszásban lehet majd felvenni). Legalább 9 csillagos teljesítés esetén a következő játékban, a 102-es szobában gépfegyvert találhattok. 10 csillag elnyerése után (például ha *hard* fokozaton 2 óra alatt teljesítitek az összes küldetést) a következő végigjátszás alkalmával a metróállomáson választhattok egyet a játékban található összes fegyver közül, és onnantól kezdve csak azzal nyomulhattok majd. Ennek a szupernehéz módnak a leküzdése után pedig elnyerhetitek a szuperkönnyű játék opciót is. Ekkor szabadon választhattok valamennyi fegyver közül, és minden alkalommal, amikor hazamentek, 10 életital vár majd benneteket a hűtőben, továbbá 6 doboz töltény a spájzban.

A SOROZAT EPIZÓDJAINAK TITOKZATOS ÖSSZEFÜGGÉSEI

KI HAL MEG ELŐSZÖR? A játék legelején, amikor az „alternatív világban" vizsgálgatjuk a nappaliban lévő képeket, a dívány fölött, a Silent Hillt ábrázoló tájkép mellett egy gyermek fotója látható, nyilván Henryé. A főhős mégis azt mondja, nem ismeri azt, aki a képen van! Nem ismeri fel saját magát? A „normál" 302-es szobába később visszaérve pedig már más a fénykép. Sőt. Amikor odamegyünk a tévéhez, a főszereplő reakciója: „Mi ez? Azt hittem, itt egy lemezjátszó volt". Ha megnézitek a múltbéli 302-es szoba elosztását, valóban ott lesz a lejátszó! Így tehát a helyzet kézenfekvő: a játék elején nem Henryt, hanem Joseph Schreibert irányítjuk, őt nyírja ki a szellemalak! Az összefüggés: Joseph újságíróként dolgozott, ő volt Walter Sullivan 15-ik áldozata. Többször nyomozott Silent Hillben Walter után, és utolsó napjait ugyanúgy a 302-es szobába bezárva töltötte, mint Henry. Az általa írt napló bejegyzései sokat segítenek nekünk a játék során.

A TITOKZATOS KÉZNYOMOK Biztosan észrevettétek a kémlelőlyukon keresztül, hogy a folyosó falán véres kéznyomok vannak, kezdetben 15, majd egyre több, egészen 19-ig. Mit jelenthet ez? Nos, Joseph Schreiberrel bezárólag ugye 15 áldozat volt. Minden alkalommal, amikor Walter megöl valakit, újabb kéznyom keletkezik (a további áldozatok sorrendben: Cynthia Velasquez, Jasper Gein, Andrew DeSalvo, és Richard Braintree).

AZ „ÓHAJ-HÁZ" REJTÉLYE Az erdőben álló Wish House-ban a következő mondatok olvashatók: „Megtaláltad már Alessát? Walternél hogy halad a folyamat? Küldj nekem jelentést!".

» Ha felveszitek a Shabby Dollt, és berakjátok a ládába, előbb-utóbb gyermekek szellemei fognak megjelenni a környéken

» A Water Prison pályán, a cellában található lyukon keresztül lehet lejutni a konyhába (jól látható, hogy itt az ágy nem véres, csak a padló, tehát a szobák elforgatásakor ne ilyet válasszatok!)

Később a 301-es szobában előkerül Joseph üzenete is, ami szó szerint megegyezik azzal a Hope House Article-lel, melyet még a Silent Hill 3-ban találtunk, annyi különbséggel, hogy a „Hope" szó „Wish"-re változott. Mi ennek az értelme? A sorozat eseményei alapján biztosak lehetünk abban, hogy Claudia Wolf és Walter Sullivan valamelyik életszakaszukban mindketten éltek a Hope/Wish House-ban. Ott hallottak a kultikus tanokról, és nőttek fel végül olyan pokoli célokkal, mint megteremteni a „Paradicsomot" (Claudia), vagy a gonosz erők segítségével egyesülni az „Anyával" (Walter). Vajon Alessa is élt ott? Nos, több mint valószínű, hogy Alessa Gillespie, Heather Mason és Cherryl Mason ugyanaz a személy! Amikor Heather a Silent Hill 3-ban a Brookhaven Kórházban talált „Hope House Article"-t olvassa, megjegyzi, hogy mindez ismerősen hangzik számára. Emlékeztek? Ez egyértelműen az Alessa és a Wish House közötti múltbéli kapcsolat bizonyítéka.

A SUNDERLAND FAMÍLIA Az ugye hamar kiderül, hogy a South Ashfield Heights Apartment egykori házfelügyelőjének neve Frank Sunderland. A jellemzésekből megtudjuk, hogy rendes fickó volt, akinek azonban fia, valamint menye is eltűnt korábban. Vajon ők lettek volna a Silent Hill 2-ből ismert James Sunderland és Mary Shepherd-Sunderland? Minden bizonnyal! És emlékeztek, mit mondott Douglas Cartland nyomozó a Silent Hill 3-ban? Azt, hogy mindössze egyetlen eltűnési eset volt, melyet nem tudott megoldani. Csak nem James-é...? Valószínűleg igen!

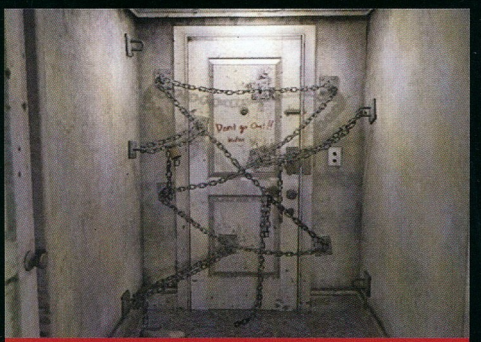

» Az ajtót lezáró lánc lakatjaihoz majd a lakás titkos kamrájában oszladozó hulla zsebében találhattok kulcsot

A HIÁNYZÓ FESTMÉNYEK Az apartman 202-es szobájában találunk egy képsorozatot, melyet a lakás egykori bérlője festett mindazokról, akik a házban éltek. Kivétel a 302-es és a 303-as lakosztály, illetve annak lakói. Azonban, ha összeszámoljuk, három vászon maradt üresen. Vajon kik maradtak ki? Minden bizonnyal Joseph, Henry és Eileen.

A KÓRHÁZ REJTÉLYE Biztosan észrevettétek, hogy a kórházban a Doctor's Lounge-ban Henry masszívan néz egy papírköteget, annak ellenére, hogy semmit nem lehet onnan felvenni. Annyi azonban kiderül, hogy egy csecsemő kartonjai hevernek az asztalon. Vajon ez miért kelti fel a főszereplő figyelmét? Nos, tudjuk azt, hogy Walter a 302-es szobában született, szülei elhagyták, és Frank Sunderland talált rá, aki bevitte a csecsemőt a kórházba. Úgy tűnik tehát, hogy Henry Walter Sullivan gyermekkori aktáira lelt rá...

A VÉGJÁTÉK Az események vége felé felakasztott hullákat találunk, mindegyiknél elhangzik egy férfi és egy nő közötti beszélgetés. Kik ők? Valószínűleg Walter szüleit halljuk, amint többek között gyermekük megtartásáról vitáznak. A becsavart testek között van vélhetően a szülőpáros is. Mivel a „másik világ" gyakorlatilag Walter gyermekkorának „revíziója", vajon hogyan jelenhetnek meg a felakasztott testek az ő emlékképeiként? A megoldás eléggé nyilvánvaló: Walter elborult elméjében saját szüleit is meggyilkolta!

KI AZ A RACHAEL? Amikor a Silent Hill 2-ben James találkozik Laurával a Venus Tears Barban, a nő mesél egy Rachel nevű nővérről, akitől Mary levelét kapta. A Silent Hill 4-ben, a 106-os szobában is elhangzik egy ápolónő neve, de egy betűvel másképpen, Rachaelként. Vajon a két személy ugyanaz? Nagy a valószínűsége annak – különösen, mivel az apartman gondnoka Frank Sunderland volt –, hogy James és Mary is ugyanebben a házban éltek korábban. Tehát kézenfekvő, hogy Rachael és Mary annak idején valamilyen kapcsolatban álltak egymással!

A NAGY KÉS: WALTER SULLIVAN ÉS JAMES SUNDERLAND „KAPCSOLATA"? A 302-es szoba titkos fülkéjében találunk egy érdekes, nagy kést, amellyel Walter a „beavatkozásait" végezte. Az eszköz ismerősnek tűnhet. De honnan? Van-e bármi köze azokhoz a késekhez, amelyeket a Silent Hill 2 piramisfejű ellenfelei tartottak maguknál? Egyáltalán nincs kizárva, hiszen őket is Silent Hill hozta létre, James elborult agyának kivetüléseiként. És ne feledjük, Walter Sullivan legalább kétszer megjelenik a Silent Hill 2-ben! Először az apartmanban, ahol James a mosókonyhából nyíló lyukon keresztül megszerez egy újságcikket, amely egy gyerekgyilkosról, Walter Sullivanról szól! Másodszor a temetőben, ahol négy bűnöző kiásott sírját találjuk: James Sunderlandét, Angela Oroscóét, Eddie Dumbrowskiét és... Walter Sullivanét! Magyarul, abban az időben, amikor James Silent Hillbe ért, Walter még javában szedte áldozatait. James Sunderlandet a „piramisfejek" elítélték felesége meggyilkolásáért. Nyilvánvalóan Waltert is, innen tehát a visszatérő kés képe!

KeSzo Kft.

1055 Budapest, Falk Miksa u. 6. Tel.: *332-8717* Fax: 302-5136
www.keszo.hu *e-mail: sales@keszo.hu*

A szakértő szoftverkereskedő

Vásároljon közvetlenül az importőrtől!

TOAD 8.0 /Pro/Xpert	***216.000 / 364.000 / 565.000***
WinRAR magyarul is	7.900
Total Commander magyarul is	7.900
AcdSee 6	
Norton Antivirus 2004 magyar/angol	16.800 / 18.000
Norton Internet Security 2004 magy./ang.	16.800 / 22.000
Panda Antivírus Titanium/Plat./I.Sec.	5.600/12.000/15.000

Egyedi szoftver regisztrációk
Internetes beszerzések
Hagyományos dobozos szoftverek
Mennyiségi liszenszek

Az igazi választékot nálunk találja!

Kérje egyedi árajánlatunkat!

Áraink a 25% ÁFA nélkül értendőek!

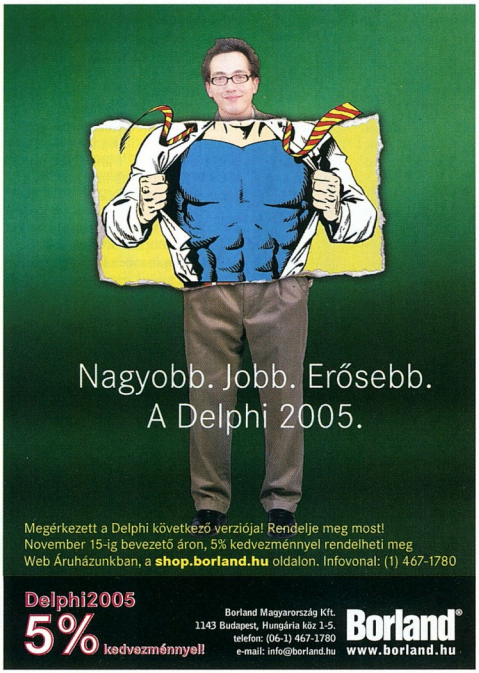

★★★-os ÁRON

SAMSUNG Blokknyomtatók

teljes választéka

SRP-770 **112.000,-**
Termo vonalkódnyomtató

SRP-350 **79.900,-**
Termo blokknyomtató

STP-131 **62.000,-**
Termo blokknyomtató

SRP-270A **55.000,-**
Mátrix blokknyomtató

STP-102 **47.600,-**
Termo blokknyomtató

Feketedobozos nyomtató
NOVEMBERTŐL kapható!!!

Kizárólagos forgalmazó:
PÉNZTÁRGÉPCENTRUM
1146 Budapest, Thököly út 53.
Tel.: 422-0778, 383-3928, Fax: 422-0779
www.penztargepcentrum.hu
Áraink az ÁFÁ-t nem tartalmazzák!

Asour CRAS1002 és CRAS9488

Olvasásból jeles

Az új, modern PC-házak legtöbbjén található elöl USB, hang- és egyéb csatlakozó, de nem mindegyiken és nem minden lelhető fel. A régi vagy kevésbé jól felszerelt házak hasznos kiegészítője a Flash Genie Multireader. Az A-Tech 8 az 1-ben olvasója kétféle kivitelben is kapható.

» Kártyaolvasó és többfunkciós csatlakozóaljzat

A nagyobbik, a CRAS9488 egy 5,25 colos meghajtóhelyre építhető be. Tartalmaz három audiocsatlakozót, egy USB és egy IEEE-1394-es aljzatot, valamint egy SATA csatlakozót, amihez külső SATA merevlemezt lehet illeszteni. Mindezekhez belül is megvan a megfelelő csatlakozási lehetőség, az audióhoz például külön kábel található a csomagban, amelyet a házon hátul kivezetve a hangkártyába vagy az alaplapi hangcsatlakozókba lehet dugni. Külön csatlakozója van az előlapi USB kimenetnek és a kártyaolvasónak. Ennek egyszerűen költségcsökkentés az oka, mivel így nem kellett egy USB hubot is építeni a készülékbe.

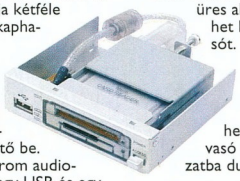

» Kisebb méretben csak USB csatlakozója van

Az USB 2.0-s kártyaolvasó egyébként érdekes megoldású. Elsőre semmi furcsa nincs rajta, van két nyílása, amelyekbe összesen hétféle (CF, MMC, SD, MD, SM, SM és SM Pro) kártyát lehet dugni. Annak ellenére, hogy nincs mindegyik kártyának külön rés, viszonylag egyszerűen meg lehet találni mindegyiknek a helyét. Ami szokatlan, az a kidobógomb a kártyanyílások mellett. Ezt megnyomva az egész olvasó kiugrik a helyéről, amit megragadva teljesen ki is lehet húzni. A hátulján van egy kihajtható USB csatlakozó, amit csak be kell dugni egy üres aljzatba, és máris lehet használni az olvasót. Ha a rövid csatlakozót nem lehet bedugni, akkor egy hagyományos USB kábelt is lehet használni, az olvasó végében lévő aljzatba dugva.

» A kártyaolvasó külön is használható

A kisebbik, a CRAS1002 3,5 colos meghajtóhelyet igényel, például a floppymeghajtó helyére vagy alá/fölé lehet építeni. A csatlakozási lehetősége kimerül egy USB aljzatban, viszont legalább belül is megelégszik egy csatlakozóval. A kártyaolvasó ugyanaz, mint a nagyobbik testvérben, és ugyanúgy lehet kidobatni, hogy külső olvasóként használjuk.

A CRAS9488 ára bruttó 10 300 Ft, a CRAS1002-é 7300 Ft, a garancia mindkettőre 1 év. *(NZ)*

➲ Kelly-Tech (nagykereskedés) ☎ **350-1246**
➲ **www.kellytech.hu/hun/smart/asour/CRAS1002.htm**
➲ **www.kellytech.hu/hun/smart/asour/CRAS9488.htm**

Gaba GPD-708 DVD-lejátszó

Autósmozi

Ismerek olyan video-, illetve számítógépfüggő embereket, akik nyaláshoz felpakolják a szórakoztató eszközöket (tévé, DVD-lejátszó, játékkonzol, számítógép stb.), és így vonulnak el pihenni. Ízlés dolga. De ha már mindenképpen vinni akarunk valamit, azt is meg lehet oldani helytakarékosan és egyszerűen egy olyan készülékkel, amely több funkciót is egyesít magában.

Ilyen a Gaba hordozható DVD-lejátszója. A készülék kifejezetten kicsi: mindössze 158x200x30 mm. A fedelében található LCD képernyő 1440x234 képpont felbontású, ez nem túl sok, de kellő távolságból nézve már nem zavaró. Az alsó részen található a felnyíló fedelű lemezfészek, mellette pedig egy kezelőpult, amivel távirányító nélkül is lehet vezérelni a lejátszót.

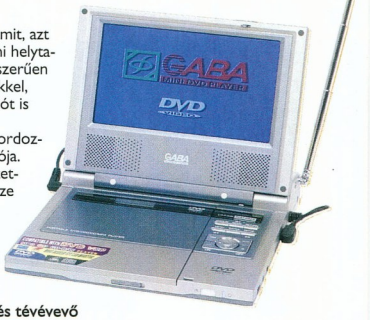

» DVD-lejátszó és tévévevő egyben

A készülék a gyári lemezek mellett írt DVD-t és CD-t is elfogad. DVD-lejátszóként az alapfunkciókat tudja, de extrákat különösebben nem tartalmaz. Beállítható, hogy mi legyen az alapértelmezett nyelv a lejátszott lemezeken, amennyiben tudjuk, hogy mi a magyar négyjegyű kódja. A DVD-olvasó jól bírja a megrázkódtatásokat, így kocsiban, útközben is nézhető (ez alól persze kivétel lehet néhány autópálya).

Az oldalán számos csatlakozó található, ezek segítségével külső megjelenítőt, sőt Dolby Digital dekódert is kapcsolhatunk hozzá. Ugyanitt videojelet is tud fogadni, így rákötheto videomagnó, játékkonzol, videokamera, digitális fényképezőgép, bármi, aminek kompozit videokimenete van.

A lejátszó csak külső tápegységgel működik, ez lehet a mellékelt hálózati táp, vagy a szintén mellékelt szivargyújtó adapter. Ha ennél is mobilisabbak szeretnénk lenni, akkor egy külső akkumulátorpakkot lehet a lejátszóhoz illeszteni, ami mellesleg tartalmaz egy tévétunert is. Ezt saját és külső antennáról is lehet üzemeltetni. Sajnos tévézés közben nem használható a távirányító, így a tévé kezelőszerveit csak a képernyő mögött matatva lehet elérni. Kicsit zavaró, de megszokható, hogy a tévé képe széthúzva, a képernyőt kitöltve jelenik meg.

Ha meguntuk a néznivalót, MP3-as lemezeket is lejátszhatunk, persze ilyenkor érdemes valamilyen külső hangszórót használni, mert a sajátja elég gyenge. Általában nem mondható tökéletesnek a készülék, vannak még hibái, de ezek jó része betudható annak, hogy mi még egy tesztpéldánnyal találkoztunk, ami a sorozatgyártás előtt készült. A végleges változat már várhatóan jól használható lesz, főleg hosszú utakon vagy esős nyári napokon. Mindezért bruttó 89 990 Ft-ot kell fizetni, 1 év garancia mellett. *(NZ)*

➲ Gabatech ☎ **281-4222**
➲ **www.gabatech.hu**

ImpressCam DXG

Gyerekjáték a fényképezés

A gyerekek egyre fiatalabb korban kezdik az ismerkedést a digitális technikával, így a digitális fényképezőgépekkel és a videokamerákkal is. Ez jó, de az nem szerencsés, ha ehhez az ismerkedéshez a család értékes fényképezőgépét és kameráját használják.

» Mint egy igazi digitális videokamera elölről...

Nagyon megfelel viszont erre a célra az ImpressCam DXG készüléke. Az Impress-

» ...és még hátulról is

Cam új márka a hazai piacon, és elsősorban az amatőr felhasználókat, illetve a fiatalkorúakat célozza meg készülékeivel. A DXG jelű kamera első ránézésre teljesen olyan, mint egy videokamera, csak sokkal kisebb. Adattárolásra SD kártyát használ, amit a négy ceruzaelem mellett lévő foglalatba kell elhelyezni. Megfogni is úgy kell, mint egy kézi kamerát: ha a pánt alá dugjuk a jobb kezünket, a tetején lévő kezelőgombok pont az ujjbegyek alá esnek, a hátsókat pedig hüvelykujjal lehet matatni. Optikai keresője nincs, erre a célra egy kihajtható LCD kijelzőt lehet használni – ennek felbontása 280x220 képpont, ez nem túl sok, de ahhoz elég, hogy becélozzuk a témát.

Az optika kis átmérőjű, és egyszerű kivitele ellenére nem fix fókuszú. A zoom viszont csak digitális, így nem is érdemes használni, mert jócskán rontja a kép minőségét. Videó módban 320x240 és 640x480 képpontos felbontásban lehet felvételt készíteni, 30, illetve 15 képkocka/s sebességgel. Az értékekből látszik, hogy nem kifejezetten európai környezetben történő használatra készült, de számítógépen lejátszva ez nem okoz problémát. A felvételeket tévén is meg lehet jeleníteni, ekkor lehet PAL és NTSC normát választani.

Fényképező módban 2048x1536 képpontos (3 Mpixel) optikai felbontásra képes, ami nem rossz, főleg ha a telefonba épített fényképezőgépek felbontására és képminőségére gondolunk. A gyenge fényviszonyon az optika alá épített vaku segíthet, aminek van automata, pirosszemcsökkentő és mindig működő üzemmódja.

A készített képek minősége megfelel a kategóriájának, kissé zajos, de arra jó, hogy a gyermekek maguknak megörökítsék azt, amit szeretnének, akár álló-, akár mozgókép formájában. A kamerához magyar nyelvű leírást is mellékelnek CD-n, ára bruttó 59 990 Ft, a garancia 1 év. *(NZ)*

ImpressCam
☎ 201-0748
www.impresscam.hu

Sunlink HDICB3RA
Keretben vagy anélkül

A merevlemez hurcolásához, cserélgetéséhez az egyik legnépszerűbb eszköz a merevlemezfiók. Gyorsan csatlakoztatható, bár ki kell kapcsolni hozzá a számítógépet, viszont ugyanolyan gyors, mint a beépített merevlemezek. Persze szükség van hozzá egy megfelelő keretre, amit be kell építeni a számítógépbe. Ezt a problémát külső IDE/USB átalakítóval lehet áthidalni, ami újabb hurcolandó eszközt jelent.

Sokkal egyszerűbb, ha ezt az átalakítót eleve beépítik a merevlemezfiókba. Külsőleg a fiók nem különbözik hasonló társaitól, az előlapján van két méretes szellőzőrács, ami megkönnyíti annak a légáramnak az útját, amit a keretbe hátul beépített ventilátor kavar. A kihúzást segítő fogantyú egyben arra is szolgál, hogy pontosan helyén tartsa a fiókot. Ha nem a keretben van, akkor meg lehet vizsgálni a hátulját, ahol diszkréten meghú-

Nyomtasson 80%-kal olcsóbban!

Kiürült tintapatronját ne dobja el. A patron újratöltésével akár 80%-os megtakarítást is elérhet a minőség feláldozása nélkül.

Keresse fel az InkTec honlapját, ahol
- akár a patron akár a nyomtató típusának ismeretében kiválaszthatja, hogy melyik InkTec utántöltőre vagy patronra van szüksége.
- egy térkép segítségével kiválaszthatja az Önhöz legközelebbi **InkTec Töltőállomást** illetve **InkTec Shopot.**

www.inktec.hu

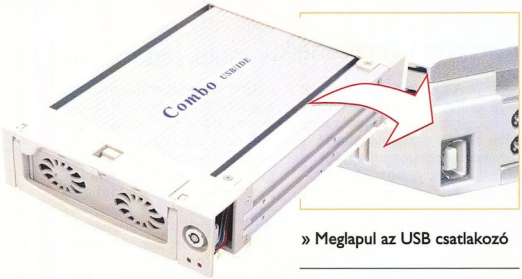

» Nagy szellőzőkkel van ellátva a fiók

» Meglapul az USB csatlakozó

zódik egy kapcsoló a fiókcsatlakozó mellett, ezzel lehet átkapcsolni az IDE és az USB üzemmód között. A hátsó rész másik sarkában van a tápcsatlakozó, amire sajnos szükség van, mert az USB portról levehető áram nem tud egy nagyméretű merevlemezt táplálni. Így ügyelni kell arra, hogy a tápegység velünk legyen, ha nem keretben szeretnénk a fiókot használni. Maga az USB aljzat a fiók oldalán kapott helyet, amibe bármilyen USB kábelt be lehet dugni. A beépített átalakító USB 2.0-s, így az átviteli sebessége alig kisebb, mint a beépített merevlemezé, vagyis nagy adatmennyiség mozgatásakor sem kell hosszan várni.

Az IDE/USB átalakítóval ellátott fiók kerettel együtt bruttó 9200 Ft, a garancia 1 év. *(NZ)*

➲ Kelly-Tech (nagykereskedés) ☎ **350-1246**
➲ **www.kellytech.hu/hun/mobilrack/sunlink/HDICB3RA.htm**

BenQ Joybee 610

Akarom!

A Joybee névről már sokaknak beugrik az MP3-lejátszó, ez a monitorairól és projektorairól megismert gyártó számos, itthon is kapható MP3-lejátszójának közös márkaneve. A 610-es modell azonban nagyon kilóg közülük, mert bár tud MP3-at lejátszani, az „csak egy dolog", öt alapvető képességét kombinálva a három kezelt adathordozóval minimum tucatnyi szolgáltatást kínál.

A CD-toknál nem sokkal méretesebb készülék a formatervezés kevéssé extrém irányát kedvelőknek nagy valószínűséggel szimpatikus, bár tapintásra kissé sérülékenynek tűnik a műanyag ház. A benne lakozó lejátszó a digitális és tömörített zene megszólaltatása mellett – kompozit vagy S-Video-kimenetén külső megjelenítőhöz kapcsolva – kép és videó lejátszására használható. A menüben megadható, hogy PAL vagy NTSC formátumú képet közvetítsen-e, az utóbbit használva progresszív módba is kapcsolható – kár, hogy ennek a PAL szabványt használó Európában nem sok hasznát vesszük.

Az AV, fülhallgató-távvezérlő és digitális hangkimenet között szerényen meghúzódó mini-USB csatlakozóval számítógéphez kapcsolható külső CD/DVD-olvasóként (24/8-szoros sebességgel), vagy CF-meghajtóként az alján meghúzódó CF-kártyaolvasót használva. A Type I/II-es és Microdrive CF kártyákat is befogadó aljzat nem csak számítógéphez kötve használható – kocogásnál akár egész albumra szóló rázkódásvédelmet biztosítva. A kezelt adathordozók: DVD, CD, DVD-R/RW, DVD+R/RW, CD-R/RW, CF Type I/II, MicroDrive. Lejátszott, megjelenített formátumok: DVD-Video, DVD-ROM, miniDVD, Video-CD, SVCD, CDDA, CD-ROM, MP3, JPEG.

» Formatervezése nem hivalkodó

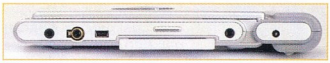

» Csatlakozói is csak sejtetik képességeit

A mobil használathoz szükséges Li-ion akkumulátort kívülről kell a készülékhez kapcsolni, a mellékelt vastag béléső hordozózsák már erre a nagyjából 3 cm-rel meghosszabbított méretre készült. Egy feltöltés MP3 esetén 7 órányi, CD esetén 4 órányi, DVD esetén pedig 3 óra 20 percnyi lejátszási időt biztosít.

Mobil használatkor a fülhallgató-távvezérlővel irányítható a lejátszó, melynek egysoros, háttér-világítású LCD kijelzője az alapvető tételsorszámot és a lejátszási időt mutatja. Bár elfogadható hangú „füldugót" mellékelnek, bármilyen mini-jack dugós füles csatlakoztatható hozzá. A gombok letiltásához (véletlen lenyomása ellen) mind a készüléken, mind a vezérlőn van egy csúszka.

Asztali, tévére kötött lejátszóként használva a kényelmes kezelésről egy hitelkártyánál alig nagyobb távirányító és a képernyőn megjelenő menük gondoskodnak. Megjeleníthető így például egy MP3-as zenéket tartalmazó DVD-könyvtárstruktúrája, hogy könnyebben megtaláljuk a keresett muzsikát.

A Joybee 610 ára képességeihez viszonyítva roppant kedvező: bruttó 40 500 Ft (a garancia 2 év), így igencsak megfontolásra érdemes a készülék beszerzése. *(BG)*

➲ Ramiris Rubin ☎ **888-3200**
➲ **www.benq-eu.com → Products → Personal AV**

Primera Signature Z1

Nyomás a lemezre!

A Primera nyomtató segít abban, hogy egységes, jól olvasható jelöléssel láthassuk el a CD-ket, DVD-ket. A kör alakú befogóból azonnal látszik, hogy ez a készülék nem is használható másra, így nem kell azon versenyezni, hogy most dokumentumot nyomtassunk vagy lemezt. A szerkezet viszonylag egyszerű, nem a lemezt mozgatja, hanem a nyomtatófejet, ezért aztán nem is tudja kihasználni a teljes lemezfelületet, csak egy-egy négyzet alakú területet. A nyomtatás hőtranszfer eljárással történik, amihez speciális lemezre van szükség. Ez kívülről láthatóan nem különbözik más lemezektől, de a felületén megtapad az alkalmazott festék. Csak egy színnel lehet a lemezre nyomtatni, és nem tudunk árnyalatokat sem létrehozni. Ennek ellenére nyomtathatunk grafikát is, elsősorban vonalas ábrákat.

» Gyorsan láthatók el felirattal a korongok

A lemezre kerülő nyomatot a mellékelt programmal lehet létrehozni. Ez azonnal megmutatja, hogyan néz ki a kívánt szöveg vagy ábra a korongon. A betűket a szövegszerkesztőkben megszokott módon lehet formázni. Nemcsak egyenesen lehet írni, hanem körívben is.

Az egyes lemezcímkék elmenthetők, így ha hasonlót kell létrehozni (például ugyanaz a szöveg, csak a sorszám változik), akkor elég átjavítani, és már mehet is. Több segítséget ugyan nem nyújt a sorozatnyomatok készítéséhez, de ha ipari mennyiségben szeretnénk lemezt feliratozni, akkor egyébként sem erre a készülékre van szükség. Ez arra elég, hogy egy kisebb iroda saját szükségleteit kielégítse. Mindezért bruttó 49 990 Ft-ot kell fizetni, a garancia 1 év. *(NZ)*

➲ Multimedia.hu ☎ **463-9030**
➲ **www.multimedia.hu/termek.php3?tabla=cdnyom&sor=4&a=0**

Pannon Power UPS-ek

» Szüntelen áramlás

Ha áram van, minden van – hangzik egy modern kori bölcsesség, és valóban: a számítógép egyik legnagyobb ellensége az áramkimaradás, amitől jobb esetben csak az aktuális adatok vesznek el, de komoly meghibásodásokat is okozhat.

Nagy Zoltán

Nemcsak akkor van baj, ha teljesen elmegy az áram, az sem tesz jót, ha van ugyan, de nem megfelelő a feszültsége. Az ilyen jellegű problémákra jelent megoldást a szünetmentes tápegység, röviden UPS (uninterruptible power supply).

Áramot legkönnyebben áramból lehet csinálni, így kézenfekvő, hogy a szünetmentes tápegységek ezt a módszert alkalmazzák, áramot pedig akkumulátorban lehet a legegyszerűbben tárolni. A szünetmentes tápegységek tehát egy akkumulátorból, valamint az egyenáramot váltóárammá átalakító áramkörből és a megfelelő vezérlésből állnak. Működésük módja szerint megkülönböztetünk off-line és on-line eszközöket, az off-line UPS-ek csak akkor kapcsolnak át akkumulátoros táplálásra, amikor erre szükség van (elmegy az áram, vagy valamelyik paramétere kívül esik a beállított határértékeken), míg az on-line berendezések állandóan az inverterről tápálják a rákapcsolt fogyasztókat.

Így nem is tűnik bonyolultnak a működésük, de a megvalósítás egyáltalán nem egyszerű. Talán ezért is van, hogy az UPS-piacon viszonylag kevés szereplő osztozik. Kevesen tudják, de ezek között van hazai cég is, az Ipari Elektronikai Kft., amely egyebek mellett Pannon Power márkajelű berendezéseit forgalmazza. A cég nem kezdő a szakmában: több kórházban, biztosítónál, nagyvállalatnál működnek már rendszerei. A termékskála gyakorlatilag minden igényt lefed az egy munkaállomást kiszolgáló kis készüléktől az egyedi kivitelezésű, teljes intézmény biztonságos üzemelését lehetővé tevő nagy rendszerekig. A kisebb teljesítményű készülékekbe be van építve az akkumulátor, a nagyobbaknál viszont külső akkumulátorházban kapnak helyet, így az áthidalási idő gyakorlatilag tetszés szerint növelhető, és az akkuk karbantartása, cseréje is egyszerűbb.

A család legkisebb képviselője az IP200-as sorozat, melynek tagjai 500 és 1200 VA közötti teljesítményt tudnak szolgáltatni. A különböző teljesítményű típusok csak méretben térnek el egymástól, a szolgáltatásaik megegyeznek. A család minden tagjára jellemző az automatikus feszültségszabályozás, ami bemenő feszültségtől függetlenül mindig 230 V-ot ad a kimenetre, a zavarszűrés, ami csökkenti a nagyfrekvenciás zajokat és a nagy feszültségű csúcsokat (tüskék). A kimenetre nemcsak számítógépet, hanem akár lézernyomtatót is köthetünk (erre külön aljzat található rajta). A hátlapon lévő aljzatokba, mint ahogy azt az UPS-eknél már megszokhattuk, nem villásdugót, hanem speciális csatlakozót lehet dugni, olyat, amilyennel például egy monitort lehet egy PC tápegységéhez csatlakoztatni. Ezek mellett található egy másik csatlakozópár, amelybe a telefon bejövő, valamint a készülékhez menő vezetékét lehet csatlakoztatni. Ez megvédi a készüléket (az egyszerű végberendezést vagy egy kisebb alközpontot) a telefonhálózaton érkező anomáliáktól, amelyek könnyen előfordulhatnak például viharok esetén.

» Pannon Power UPS munkaállomáshoz

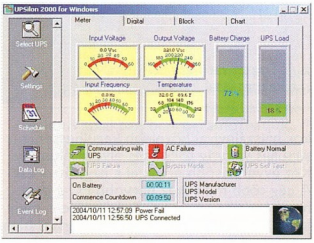

» A felügyelőprogram folyamatosan jelzi az UPS állapotát

Az UPS kritikus eleme az akkumulátor, ezért minden berendezésben teljesen zárt, gondozásmentes típusokat alkalmaznak, melyek élettartamát a tápegység lebegő töltős technológiája növeli. A készülék minden bekapcsoláskor önellenőrzést végez, hogy még üzembe helyezés előtt felderítse az inverter hibáját vagy jelezze a túlterhelt állapotot. Így elkerülhető, hogy az ezekből adódó meghibásodás üzem közben adódjon elő, leállást és adatvesztést okozva.

Magán az UPS-en mindössze egy kapcsoló van elől, amivel az egész berendezést, valamint a hozzá kapcsolt fogyasztókat lehet áram alá helyezni; a bekapcsolt állapotot és az aktuális üzemmódot három LED jelzi. Az UPS működését az UPSilon 2000 felügyelőprogrammal követhetjük nyomon: kijelzi a bejövő- és a kimenőfeszültséget, a bejövőfrekvenciát, az akkumulátor hőmérsékletét, töltöttségi szintjét, az UPS terhelését. Mindezt többféle módon (műszeren, táblázatban, blokkdiagramon, grafikonon) meg tudja mutatni, és naplóz is minden adatot.

Áramkimaradáskor a program le tudja állítani a rendszert, sőt ha valamilyen esemény történt, például elment vagy visszajött a hálózati áram, alacsony az akkumulátorfeszültség stb., értesít a helyi gépen, és/vagy e-mailt küld egy megadott címre, és/vagy modemen keresztül üzenetet küld egy személyhívóra (ha elérhető ilyen szolgáltatás).

A programba épített időzítő segítségével olyan feladatokat lehet automatikusan elvégeztetni, mint az operációs rendszer leállítása, indítása vagy a különböző idejű önellenőrző tesztek. Kérhetjük egyszeri alkalommal, naponta, hetente vagy havonta a végrehajtást. Mindezeket egyébként nemcsak időzítve lehet elindítani, hanem bármikor kézzel is.

Az UPSilon 2000 nemcsak a helyi, hanem távoli UPS-ek ellenőrzésére is használható. Ehhez csak annyi kell, hogy az adott berendezéshez kapcsolt számítógép elérhető legyen a helyi hálózaton. Az illetéktelen hozzáférés ellen jelszóval lehet védekezni. A programnak a windowsos mellett van Novell Netware, Linux és FreeBSD alatt futó változata is.

A berendezések ára a szolgáltatott teljesítménytől függ, a legkisebb, 500 VA-es 10 400 Ft, a legnagyobb, 1200 VA-es 25 500 Ft, a garancia a berendezésekre 2 év, míg az akkumulátorra 1 év. PCM

»infó

- Ipari Elektronika Kft. ☎ **481-0301**
- **www.upsplusz.hu**

Feltámad a Force Feedback

Mindennapos kép a számítástechnikával foglalkozó cégeknél: átlagos magyar vevő egérvásárlás céljából betér egy közepesen felszerelt hardverszaküzletbe, és kidülledt szemmel bámulja az enyhén szólva gyatra kínálatot.

Tinman

Az eladók általában 600 és 5000 Ft közötti árú egerekkel próbálják kielégíteni ezt az igenis fontos igényt. Meggyőzőképességüknek hála általában sikerrel járnak...

JÓL CSENGŐ NÉV A grafikus kezelőfelületű operációs rendszerek megjelenése óta a számítógép elengedhetetlen és legfőbb beviteli eszköze az egér. De miért kellene megelégednünk ezzel az 1963-ban feltalált ősdi eszközzel, amikor már évek óta vannak a piacon olyan lehetőségek, melyek alkalmazásával sokkal közelebb érezhetjük magunkat kedvenc masinánkhoz?!

Az Immersion cég neve a visszaható – Force Feedback, FF – technológiát picit is ismerők számára különösen jól csenghet. Az 1993-as alapítású cég mára a legnagyobb, FF technológiát alkalmazó termékek gurujává nőtte ki magát. A piacvezető cég jelenleg is olyan nagy nevekkel áll szerződésben, mint a BMW, Samsung, Apple, Electronic Arts, Boeing, Medtronic vagy a Logitech. Az első ilyen beviteli eszközük, az 1996-ban megjelent FF joystick azonnali világsikerként, pillanatok alatt beköltözött az otthoni felhasználók asztalára. Egy évvel később – a Windows 95 sikereit látva – a cég szakemberei szükségesnek tartottak az akkoriban már népszerű DirectX programozási felület alá egy API-t elkészíteni, mely lehetővé tette, hogy az egyszeri játékos hajszálnyival közelebb kerülhessen a virtuális valóság tökéletes élvezetéhez. Két évvel később érték el a nagy áttörést. A cég több mint száz nagyobb PC-s játékhoz készített egy speciális javítófile-t, mely lehetővé tette, hogy FF technológiával bíró eszközünkben szunnyadó erő végre felszínre törhessen.

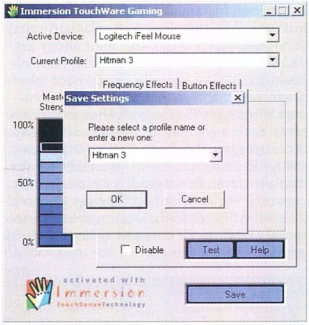

» A Touchware szinte bármilyen PC-s alkalmazással képes együttműködni

Mi is ez a technológia, melyet oly sokan szeretnek és használnak? Nos, a Force Feedback leegyszerűsítve olyan, mint a mobiltelefonok, illetve kéziszámítógépek rezgetőmotorja. Ezekben a készülékekben a már ismerős rezgést egyetlen piciny elektromos motor hivatott szolgáltatni. Ezt a végtelenül egyszerű elvet az Immersion professzionális szintre emelte azáltal, hogy több – és egy szoftver által tetszőlegesen vezérelhető – elektromos motort épített készülékeibe, melyek már-már megtévesztően élethű hatásokat, felületeket, objektumokat képesek érzékeltetni a felhasználókkal. Ezt a technológiát nem csak a szórakoztatóipar eszközeiben, hanem a gyógyászatban (laparoszkópiai, endoszkópiai szimulátorok), tervezésben (CAD, CAM), kutatásokban, digitalizálásban (3D-s testek digitalizálása) is alkalmazzák.

Az Immersion termékeinek fő felvevőpiaca egyértelműen a szórakoztatóipar. Gondoljunk csak a 60 milliós létszámú PS/2-es táborra, vagy a szintén milliós számokkal büszkélkedő Xbox-eladásokra – ezek gamepadjei már alapváltozatban bírnak FF technológiával. A PC-s közönség számára évek óta elérhetőek a kezdetben MIDI portra illeszthető, majd USB csatlakozófelületre váltó FF kormányok, joystickek és egerek. A Logitech cég Wingman névre keresztelt botkormánya volt az

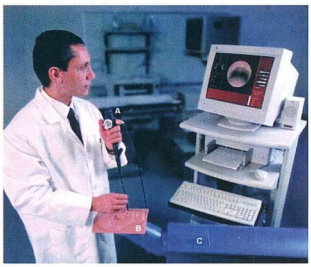

» Az Immersion a gyógyászatban is igyekszik a legtöbbet nyújtani

»infó

- www.immersion.com
- www.saitek.com
- www.logitech.com

Mindent csak mértékkel...

Pár nappal ezelőtt röppent fel a meglepő hír, hogy minden valószínűség szerint egy 15 éves tinédzser lett a visszahatás első áldozata. Az ifjú úriember napi 7-8 órát töltött el számítógépe előtt ülve, méghozzá folyamatosan FF technológiát használó játékokkal múlatta el ezt a nem csekély időt. A fejlődésben lévő gyermek kezeiben az idegek és receptorok nagy része pár év alatt annyira elgyengült, hogy egy idő után már nem bírták tovább a terhelést, és szinte teljesen felmondták a szolgálatot. A hosszas kórházi kezelés ellenére a fiú kezei még mindig rosszul reagálnak a külső ingerekre. Hideg hatására elfehérednek, erőtlenné válnak ujjai, míg meleg hatására keze elvörösödik és a legkisebb érintésre is fájdalommal reagál. Szülei – teljesen jogosan – perrel fenyegetőznek, amelynek kimenetele nem kétséges, hiszen sem a Sony, sem a Microsoft nem jelzi termékein, hogy azoknak egészségkárosító hatása lenne...

első igazán jól sikerült FF termék, de a nem sokkal később piacra dobott Rumble Padnek sem kellett szégyenkeznie.

Pár hónappal később megjelent az első visszaható egér. A szintén Wingman nevű beviteli eszköz vesztét a gyakorlatilag 4-5 cm-es mozgási szabadság már megjelenésekor előrevetítette. Különösen érdekes volt az az elképzelés, hogy sokkal érzékenyebbé tették az egeret, így a legkisebb mozdulatunkra képpontok százait repkedte át – erre a különleges érzékenységre persze az extrém rövid bejárható út miatt volt szükség.

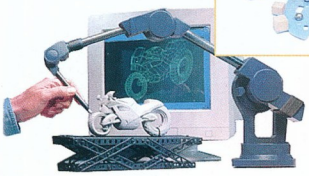

» A 3D-s testek digitalizálásának egyik alternatívája

IFEEL Az ezredforduló derekán debütált Logitech iFeel MouseMan már szinte teljesen tökéletes. Ennek a visszaható egérnek már USB portos a csatlakozófelülete, hogy az akkoriban divatba jött optikai pozicionálás képességét már ne is említsem. Az iFeel MouseMan a vastagabb pénztárcával megáldott játékosok igazi kedvencévé nőtte ki magát. Aki már játszott Medal of Honort ilyen egérrel, az jól tudja, miről beszélek...

» A Logitech egere a visszaható eszközök egyik legjobbja

Az előzőleg kiadott FF-„javítások" a játékosok legnagyobb örömére mind-mind működtek ezzel az eszközzel is. Külön dicséret illeti az eszköz formatervét, ízléses megoldásait – még a mélykéken világító Logitech emblémát is meglepően elégedetten fogadta a nagyérdemű.

A visszaható eszközök hatalmas hátránya, hogy az a szoftver, amellyel használni kívánjuk a technológiát, vagy már tartalmazza az FF-támogatást, vagy az eszközt gyártó honlapjáról kell letöltenünk a kiegészítést. Sajnálatos módon egyetlen visszaható eszköz sem lett annyira népszerű, hogy minden egyes játék valamilyen módon támogatni tudja ezt a nem mindennapi élményt nyújtó újítást. Az Immersion mérnökei szerencsére nem hagyták magukra az ilyen eszközökkel felvértezett játékosokat, és kifejlesztették a Touchware nevű FF-szoftverüket.

„ÉREZD AZ ERŐT KEZEDBEN..." Már korábban is kiadott az Immersion olyan kiegészítő szoftvereket, melyek segítségével akár még a szövegszerkesztőnk, táblázatkezelőnk, böngészőnk is sokkal interaktívabbá, ha úgy tetszik, „érezhetőbbé" válhatott.

A Touchware-t azonban nem egyetlen programhoz készítették, hanem bármilyen, egérrel, joystickkel, kormánnyal, vagy gamepaddel is irányítható szoftverhez – elsősorban játékokhoz. Érdekessége, hogy nem a megszokott módon küldi el az elektromos motoroknak a kívánt effektus előállítására szánt jelet, hanem a hangkártyánk jeleit dolgozza fel, majd a jelek erőssége szerint mozgatja a motorokat.

A szoftver első feltelepítésekor halk sípolást hallhatunk, majd a kezünkben lévő visszaható eszköz egy pillanatra megremeg. Ezt követően nyílik meg a beállítóprogram, itt módosíthatjuk a motorok rezgésének erősségét és frekvenciáját. A másik fül alatt elérhető ablakban beprogramozhatjuk, hogy eszközünk egyes gombjainak lenyomására milyen visszahatást kapjunk. A profilok legördülő menüpontja alatt korlátlan mennyiségben hozhatunk létre tetszésünknek megfelelően beállított visszahatási élményeket. A teszt során az iFeel MouseMan és a Rumble Pad is remekül együttműködött a Touchware beállításaival. A Call of Duty kiegészítőjét az előbbi eszközzel tesztelve igazán élvezetes volt játszani, de az Unreal, illetve a Warcraft III alatt is remekül teljesített az Immersion szoftvere.

TENGERENTÚLI KALAND Hosszas nyomozással sem sikerült hazánkban olyan forgalmazót találni, amely egyértelműen kijelentette volna, hogy képes a szoftver beszerzésére. Igazából erre nincs is különösebb szükség, ugyanis fejlesztőinek honlapjáról a Touchware-t online megrendelhetjük, és számlánkat átutalással kiegyenlíthetjük. A szoftver beszerzését minden visszaható eszköz tulajdonosának ajánljuk, ugyanis a háttérben való futásának köszönhetően a program a jövőbeni játékokkal teljesen kompatibilis. PCM

Pert nyert az Immersion

A kaliforniai bíróság az Immersion javára döntött abban a szabadalomsértéssel kapcsolatos perben, amely a cég, illetve a Sony közt zajlott. Bár még csak első fokon sikerült nyernie a visszahatási technológia nagyjainak, de az első fokon kihirdetett 82 millió dolláros kártérítés bizakodással töltötte el a cég képviselőit. Alig két éve csengett le a hír, hogy a Microsoft peren kívül egyezett meg a cég embereivel, a Sony mégis vállalta az akár évekig is elhúzódó pereskedést.

» A szoftver által támogatott eszközök sora igazán meggyőző

Csengőhangok
(polifónikus is!),
operátor logók,
képüzenetek,
hangos üdvözletek:
www.mobiloldal.tk

Minden teszt egy helyen!
www.tesztelo.hu

Olcsón, de jót!

Munkám során rá kellett ébrednem, hogy háromfajta csudabogár létezik. Az egyiknek (középkategória) még nincs személyi számítógépe, de mindenképpen szeretne, mert bár nem igazán tudja, hogy mire fogja használni, de mindenképpen kell neki, mivel „ez most olyan divatos".

Tinman

A másik típus (HC-gamer) már rendelkezik számítógéppel, de bővíteni szeretné (nem számít, hogy a VGA kártya ventilátorán még egy árva porszem sincs), mert nincs megelégedve a teljesítményével.

A harmadik („a legolcsóbbat") nagyon különös fajta... Ő az, aki (kövezzék meg érte akár) kizárólag dolgozni szeretne a gépével, és a mindenféle, pénzét kicsalni vágyó technológiai újítások nem különösképpen ösztönzik vásárlásra, sőt, már a gépbővítés gondolatára is kóros immunfolyamatok indulnak meg szervezetében.

E havi konfigurációajánlónkban az első terápiás csoporton próbálunk segíteni... Egyetlen, szinte elérhetetlen cél lebeg lelki szemeink előtt: „Olcsón, de jót!"

AZ ARANY KÖZÉPÜT A számítógéppel még nem rendelkező vásárlók mindenféle szaktudás híján az első felesége lányára, annak barátnőjére, a szobatársára, a rokonának a fiára, valamint a reklámokra hallgatva, csökönyösen ragaszkodnak bizonyos márkákhoz. Eltéríteni őket ésszerűbb irányok felé közel lehetetlen vállalkozás. További kívánságaik között szerepel az a naiv kérés, hogy: „Olyat szeretnénk, amit nem kell 4 év múlva lecserélni." A hozzáértőbbek erre persze előjönnek az esetleges időutazás gondolatával, valamint a Moore-törvény emlegetésével.

Komolyra fordítva a szót, nagyon nehéz korrekt áron olyan konfigurációt összeállítani, amely akár hosszú évek elteltével sem nevezhető különösebben rossz darabnak. Az aktuális helyzet pedig még gyászosabb jövőképet tár elénk, hiszen köztudott, hogy a jelenlegi CMOS technológiával, illetve a tranzisztorok számának növelésével (méretének csökkentésével) a processzorgyártó óriások már így is a végső határokat feszegetik. Bátran kijelenthetjük, hogy a kompatibilitás egyre inkább elérhetetlen álommá válik a jelenlegi körülmények között. Ettől függetlenül megpróbálunk utat mutatni mindhárom kategória lelkes képviselőinek.

» A Logitech termékek remek minősége már-már megkérdőjelezhetetlen – részlet a gyártó egyik billentyűzetéről

MONITOR Kezdjük talán a legfontosabbal, a monitorral. Számtalan helyen elhangzik, hogy a TFT monitorok mennyire kímélik a szemet és milyen szép képet adnak. Ezt nem is kívánom vitatni, ám esetünkben ilyen monitor vásárlására egyáltalán nem szánhatjuk rá magunkat, mivel az LCD kijelző árából már összeállíthatnánk egy alsóbb kategóriás konfigurációt.

A középkategória számára igazán jó és olcsó választásnak a 17 colos AOC 7Vlr (legnagyobb felbontása 1280x1024/75 Hz) CRT monitor tűnik, ugyanis 30 ezer Ft körüli bruttó árával és az általánosságban az eszközhöz járó 3 év helyszíni garanciával igazán szabatos kijelzőt tudhatunk magunkénak.

Az igazi hardcore játékos számára talán a legfontosabb eszköz a monitor. Nagyon nem mindegy, milyen felsőkategóriás kijelzőt választanak, hiszen a szemük erős terhelésnek lesz kitéve, így nemes egyszerűséggel kijelenthetjük, hogy a legdrágább 17 vagy 19 colos TFT monitor kívánkozik asztalukra. Sajnos az FPS-rajongóknak mélyen a pénztárcájukba kell nyúlniuk, ugyanis 200 ezer Ft alatt igazán jó válaszidejű monitort aligha találunk. Ettől függetlenül ár/teljesítmény arányban remek választás az Eizo Flexscan L568 (1280x1024-es ajánlott felbontás, 25 ms-os válaszidő). Ennél magasabb értékkel

»infó

- www.aliencomputer.hu
- www.depo.hu
- www.e-connect.hu
- www.pcland.hu

megvert TFT monitort játékos lelkületű gyének semmiképpen se válasszanak, mert a hosszú utánvilágítási idő következtében pergősebb jeleneteknél a kép elmosódottá válhat.

Akik kizárólag munkára, netezésre szeretnék használni gépüket, és mindenképpen ragaszkodnak az olcsó megoldásokhoz, azok számára elegendő lehet egy 15 colos CRT monitor beszerzése. A Gaba 1570-J (1024x768/85 Hz) típusjelű modellje bruttó 22 ezer Ft körüli árával, esetenként akár 3 év garanciával az egyik legolcsóbb megoldás jelenleg a piacon.

HÁZ A középkategóriás gépek, illetve a gazdaságosságot szem előtt tartó vásárlók kedvence vitathatatlanul a Codegen márka. Bár a korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy nem éppen a megbízhatóságukról híresek ezek a házak, úgy tűnik, az újabb típusoknál nagy átlagban nincsenek problémák. Ettől függetlenül kötelezőnek tartom az olcsóbb tápegységek esetében a túlfeszültségvédő „gépőr" jelenlétét. Ennek bruttó kiskereskedelmi ára nem éri el a 3000 Ft-ot – ne sajnáljuk rá a pénzt, nyugodtabban fogunk aludni. A Codegen házak 300 W-os tápegységgel szerelt típusai közül tengernyi szín- és formavariációval találkozhatunk, de nagyjából 7-8000 Ft körüli áron már házventilátorral felszerelt tornyokhoz juthatunk hozzá.

A játékos lelkülettel megáldott egyéneknek nem ajánlott alacsony minőségű házakat vásárolniuk, ugyanis a megbízható és csendes tápegység alapelem a csúcskonfiguráció összeállításakor. Két típusról mondhatom el, hogy soha nem láttam még garanciális cserét: Lian Li, illetve Chieftec házak esetében. Ajánlani az utóbbit tudom, mert bár mindkettő élettartam-garanciás, de a Chieftec AL01BL (mintegy 28 ezer Ft) házak, bár szolid külleműek, nagyon könnyen szerelhetőek, és tápegységük betonstabil feszültségértékeket produkál.

» Tuning esetén érdemes a memóriachipek hűtésére is gondolnunk – Ati 9800 Pro

ALAPLAP Az alsó- és középkategóriás gépek esetében nagyon könnyű a dolgunk. Az Asus, Abit, Gigabyte, MSI alaplapok Socket 478-as foglalattal már annyira alacsony áron kínálnak rengeteg extrát, hogy semmi értelme súlyos tízezreket kiszórni egy munkára vagy általános otthoni jellegű felhasználásra használt számítógép alaplapjára. A kedvenc – és azt hiszem, a legtöbbet legkevesebbért nyújtó – alaplaptípus vitathatatlanul az Elitegroup 648 FX-A. Amikor először volt alkalmam ilyennel találkozni, azt gondoltam, az üzletben elszámolták az árát vagy kilopták belőle az északi hidat :-). Ehelyett a 11 000 Ft-os alaplap HT és 800/533/400 MHz-es FSB támogatással, DDR 400/333/266, AGP 8x/4x, ATA 133/100/66, 10/100-as alaplapi hálóvezérlővel, 6 csatornás C-Media hangvezérlővel kerül forgalomba. Aki ennél olcsóbb megoldást tud ilyen paraméterekkel, az vagy hazudik, vagy illegálisan árusít :-). Sajnos a SiS 648FX és 963L chipkészlet nem teszi lehetővé a Dual Channel technológia használatát, de erre a többlet lóerőre nem is lesz szükségünk a munkahelyi vagy otthoni használat során.

A kőkemény játékosok persze csak nevetnek egy ilyen felszereltségű gépen, és az ő szemszögükből nézve igazuk van. A Socket 775-ös foglalattal szerelt alaplapokról nem szeretnék különösebben szót ejteni, ugyanis egyes típusok egyelőre drágák, picit instabilak és a jó öreg Socket 478 bőségesen kielégíti a legelvetemültebb játékőrültek igényeit is. Nekem folyamatosan rossz tapasztalataim voltak az AMD-vel szerelt lapokkal, így most ezekre külön nem térnék ki. Egy jövő-

» Öreg vasaló, de még mindig jól vasal!

PDA-SIM KÁRTYAOLVASÓ
Telefonszámai nem veszhetnek el többé!

Funkciók:

- Másolja biztonságos háttértárolóba telefonszámait
- Három SIM kártya adatainak tárolása
- Egyszerű kezelés! Számítógép nem szükséges
- Használható telefonregiszterként, számológépként, határidőnaplóként, ébresztőként, valuta váltásra....
- Minden forgalmazott SIM kártyával használható, adatok le illetvevissza töltésére
- Méret: 6,5 X 4,3 X 1,5 cm

5.990 Ft + posta költség
bruttó ár

Megrendelhető telefonon: 0670-6161724, SMS-ben: 0620-5556543, www.eshop-hu.com

East-West Trading BT
Petőfi S. U. 12, Budapest 1056
Tel: 061-2664038
Mobil: 0670-5573691
www.east-west-trading.net
info@east-west-trading.net

beni ajánlóban azonban mindenképpen szeretném ugyanezen kritériumoknak eleget téve az AMD platformot kivesézni.

Az Asus, Abit, Gigabyte, MSI, Chaintech márkák itt is jól szerepelnek, de személyes tapasztalatokból építkezve az Abit, illetve Asus mellett tenném le a voksot. Mindkét gyártótól kizárólag az Intel 875P chippel felvértezett lapokat ajánlanám. Az Abit IC7-Max 3 (nagyjából 40 ezer Ft) a cég egyik talán legjobban sikerült alaplapja, és nem nagyon jut eszembe olyan újítás, mellyel ez a lap ne rendelkezne. Az Asus felsőkategóriás P4C800-E Deluxe-a (45-48 ezer Ft) i875P chippel, az Abithoz hasonlóan igazán meggyőző tulajdonságokkal bír. Az AI BIOS és a szintén tuningbarát AI Overclocking jelenléte hajszállal az Asus javára billenti a mérleget. (Persze, az Abit is rendelkezik tuningbarát megoldásokkal, de a gyakorlatban nagyon jó érzés volt az AI-kkal dolgozni.)

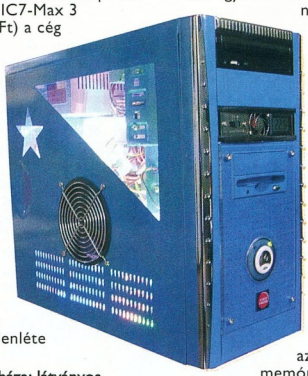

» A lehetőségek tárháza: látványos Codegen ház

PROCESSZOR Az Intel 1,7 GHz-es, 400 MHz-es FSB-jű Celeron processzora még túl is teljesíti az irodai és otthoni felhasználás keretein belül kitűzött célokat, ezért 10 ezer Ft körüli áron igazán jó vétel.

Minden játékos álma jelenleg egy 3 GHz-es, 800 MHz-es FSB-jű, 512 Kbyte másodszintű cache-sel dübörgő, Northwood magos Pentium 4 processzor. Az OEM változatokat messziről elkerülöm, mert a halálom, amikor egy nikecelldarabkára befőttesgumival ráapplikált atomerőművet nyomnak a kezembe. Arról nem is beszélve, hogy tuning szempontjából a dobozos verziókkal eddig sokkal több sikerélménnyem volt, mint tálcás testvéreikkel.

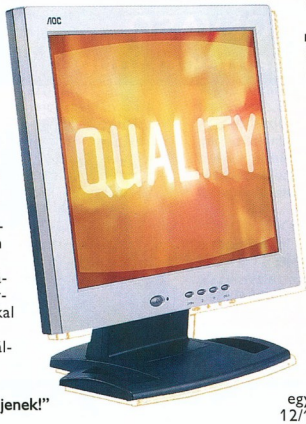

» „Játékosok kíméljenek!"

MEMÓRIA A spórolós géptulajdoknak és otthoni (el)használóknak DDR RAM-ból 256 Mbyte/333 MHz – valamelyik nevesebb gyártótól – évekig elegendő lehet. Egy ilyen modul ára jelenleg bruttó 8000 Ft körül jár.

A megszállott játékosoknak egyetlen kérdést szegeznék: „Milyen a Far Cry vagy a Doom III betöltése?" A válasz még a legerősebb videovezérlővel, legbikább processzorral megáldottaknál is ez szokott lenni: „Lassú". A bátrabbak (és tudatlanabbak) persze azonnal rohannak 10 000 rpm-es SATA winchesterek és X800 chipek után, mivel váltig állítják, hogy a kétcsatornás 2x256 Mbyte/400 MHz hipermárkás memória elég kell, hogy legyen. Aki azt állítja, hogy félgigányi memória több, mint elegendő, az lépjen át szépen a spórolós géptulajdok táborába! Játékra szánt gépekben ugyanis talán még a VGA kártyánál is fontosabb, hogy elegendő és villámgyors memória dolgozzon. Szigorúan hűtőbordával felszerelt Corsair vagy Kingston márkákkal álljunk szóba, ha valóban atomstabil rendszert szeretnénk. Eddigi pályafutásom során már annyi, de annyi hibás memóriamodullal hozott össze a balsors, hogy Memtest nélkül már az utcára sem merek kilépni ;-). Higgyétek el, a jól kiválasztott, bőséges memória megdolgozik a döbbenetesen soknak tűnő 50-70 ezer Ft-os áráért. Ráadásul az említett típusok nemcsak megbízhatóak és gyorsak, hanem kitűnően tűrik a tuningolást is.

MEREVLEMEZ Jelenleg egyértelműen a Maxtor a legnépszerűbb ezen termékek piacán. Az alsó-, illetve középmezőnybe sorolható gépekbe jó vétel lehet egy 40/60/80 Gbyte (10/12/14 ezer Ft) tárterületű merevlemez.

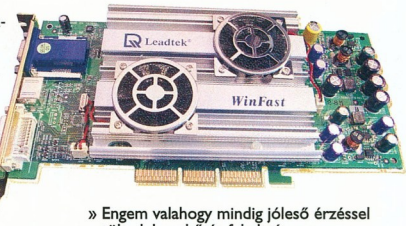

» Engem valahogy mindig jóleső érzéssel tölt el, ha a hűtés feladatát nem egy szimpla bordára bízzák

A Serial ATA csatlakozófelület rohamos elterjedése és olcsósága miatt a játékosok kedvelt típusai jelenleg a Maxtor DiamondMax Plus 9 120 Gbyte (9,3 ms elérési idő, 8 Mbyte cache, 7200 rpm) és a Samsung SP1312C, mely ugyanezen paraméterekkel rendelkezik, de drágább. Annyi hardveralkatrészt láttam már az 1-2 éves garancia után beadni a kulcsot, hogy azt kell mondanom, ne sajnáljuk azt a 3-4 ezer Ft-ot a Samsung winchesterére, ugyanis megér ennyit az a plusz 2 év garancia. Mindkét típusról elmondható, hogy csendes, gyors és megbízható.

VGA KÁRTYA Az évek óta népszerű Nvidia GeForce 4 MX 64 MB sorozat kitűnően alkalmas az általános célokra – filmek, internet, irodai alkalmazások, középkategóriás játékok stb. A jelenleg piacon lévő márkák közül nyugodtan választhatunk olcsóbbat is, ugyanis csak hajszálnyi különbségek vannak az egyes gyártók ilyen chippel felszerelt kártyái között.

A PCI-X-es kártyákkal szemezők feltétlenül várjanak még, mert aránytalanul drágák az ilyen kártyák.

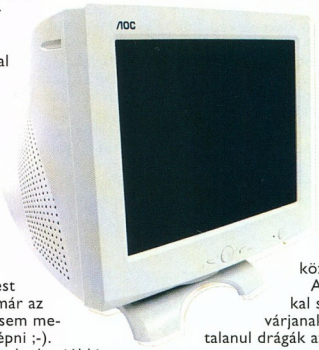

» Az alsóbb körök egyik jeles képviselője – AOC FT700

A legtöbb játékos úgy gondolja, hogy a VGA kártya ereje az egyetlen és legfontosabb tényező, melyre szüksége lehet. Az ilyen hibás gondolkodás néha elképesztő helyzeteket szülhet. A legemlékezetesebb számomra egy 18 esztendős úriember esete, aki a Keletiben seftelt Kobian 4x AGP-s alaplapba hosszú hónapok éhezése után megvásárolt egy Ati Radeon 9800 Prót. A hihetetlen kontrasztot csak tetézte, amikor elmondása szerint a „lassúak a 3D-s játékok" jelenségre válaszul mindenféle előképzettség nélkül a VGA BIOS-ába feltöltött egy XT-s BIOS-t. Ezzel nem is lett volna semmi probléma, de hogy miért gondolta azt,

hogy a hűtés nélküli memóriachipek mindent kibírnak, nem igazán értem.

Jómadarunk nyomdokain haladva mi se szerénykedjünk, tehát bátran bízzuk magunkat egy 9800 Pro erejére – bruttó kiskereskedelmi ára gyártótól és kiszereléstől függően 45-64 ezer Ft. A hűtését feljavítva (további 5-6 ezer Ft) és körültekintően eljárva megpróbálhatjuk a kártya BIOS-ának XT-re cserélését. Ne felejtsük el azonban, hogy a régi maggal szerelt kártyák esetében ez az út egyáltalán nem járható!

ALAPVETŐ BEMENETI ESZKÖZÖK Talán ez az egyetlen terület, ahol az irodai munkát végzőknek jobb eszközökre van szükségük, mint az egyszeri játékosoknak. Az optikai egerek árának drasztikus csökkenése (például a Samsung OMS3PB már 3000 Ft körül kapható) egyértelművé teszi, hogy a bölcs választás egy vezetékes, lehetőleg USB-s egér. A rádiós, illetve infravörös adatátvitelű egereknek nem igazán érzem a létjogosultságát az általunk tárgyalt egyik esetben sem. Nehézkes kommunikációjuk, töltési igényük miatt nem túl szerencsés választás még a legkiválóbb típus sem.

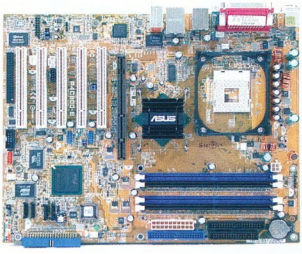

» Ez az alaplap olyan, mint egy jó somlói... tudja a dolgát – Asus P4C800

Az igazi játékos jobbja alatt szintén optikai egér pislog. Külön öröm, ha netalántán visszaható (Force Feedback) képességű a cincogónk. Mivel a pontosság például egy FPS esetében nagyon fontos, ezért jó választás lehet a Logitech MX510 – az MX technológiát magában rejtve gyors és pontos pozicionálást nyújt.

Billentyűzettípusokat nem kívánnék ajánlani, ugyanis ahány ember, annyiféle billentyűzet. Van, aki egyetlen mondatot sem képes bepötyögni arcrángás nélkül, ha ujjai alatt „keményen" kopognak a gombok. Mások a vezetékekkel bajlódnak, megint mások pedig az állandó elemcserékkel.

•

Mivel még nem érkezett hozzám különösebb konfigurációra ajánlatot kérő levél, ezért igyekeztem személyes tapasztalatokra támaszkodva irányt mutatni. Kérném azonban, hogyha bármilyen jellegű konfiguráció összeállításán törnétek a fejetek, akkor bátran írjatok erre a címre: tinman@ipma.hu :). PCM

Amikor felsőkategóriás hardverekről beszélünk, mindig extra szolgáltatásokat, különleges képességeket tulajdonítunk a szóban forgó alkatrésznek. Vajon a számítógépházaknál milyen újítást, kényelmi szolgáltatást képesek felmutatni a gyártók? A fényűzésen kívül van-e értelme a high-end házak közül választani?

Luxusvillák

Rábay Andor

A középkategóriás házakról szóló cikkünkkel azoknak próbáltunk segíteni, akik pénzükért a lehető legjobbat akarták kapni, viszont véges anyagi forrással rendelkeznek. A kategória kiváló házait ismerve felmerül a kérdés: létezik jobb is? Igen, létezik, de ez persze nem indokolja a sokkoló árcédulát, inkább a márkát, valamint azt kell megfizetni, hogy az utolsó csavarig minden a helyén van, tehát a legjobbat kapjuk. Azt sem szabad elfelejteni, hogy bizonyos területeken – például a hűtéstechnikájukkal – ezek a házak kiemelkedő szolgáltatást nyújtanak, valamint a látványvilág megteremtésekor is ügyeltek az „extravaganciára".

ANTEC P160 Az Antecnek már 3 éve hazai forgalmazója is van, ami örvendetes, mivel felsőkategóriás házakat kínál, mégpedig a konkurenciánál kicsit olcsóbban. A P160 eléggé futurisztikus, szemnek kellemes látványt nyújt. Alumíniumból készült, ami tényleg csak a high-end dobozokra jellemző. Az alumínium használata a hiedelemmel ellentétben nem jár hűtéstechnikai előnyökkel, viszont nagyon könnyűvé és széppé teszi a számítógépet.

A P160 frontlapja letisztult, amit a bézs floppy- és CD-meghajtók elcsúfítanának, ezért a cég olyan fedlapokat ad házához, melyet a beszerelt meghajtók elé kell rögzíteni, így azok funkcionalitása nem változik, viszont marad az egységes ezüst felület. A bekapcsológomb és az előlapi panel (USB, IEEE-1394, hang) forgatható és a ház tetején kapott helyet. A forgathatóság azért lehet előnyös, mert ha a ház az asztal alatt van, akkor is jól láthatók a működést jelző LED-ek, valamint elérhetők például az USB portok. Az oldallap kulccsal zárható, a csavarok használatát egy igen ötletes zárrendszerrel kerültek meg.

» Antec P160: elegáns alumíniumház, elforgatható frontpanel

Az oldallapot eltávolítva mindent a legnagyobb rendben találtunk. A 3,5 colos meghajtók rögzítéséhez nem kell állandóan csavarozgatnunk, ahogy a kategória többi típusánál sem, ráadásul gumi rezgéscsillapítók segítenek abban, hogy a lehető legkisebb legyen a merevlemezek keltette zaj.

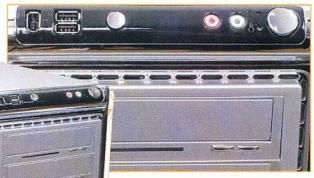

A szellőztetésről 12 centis ventilátorok gondoskodnak, egyet gyárilag kapunk hozzá, amely rezgéscsillapítóval van beszerelve. Szintén a kategória jellemzője a nagy ventilátorátmérő, amely alacsony fordulat és zajszint mellett is kiváló szellőzést biztosít. A ház előlapja alatt porszűrő lapul, melyet könnyű tisztítani, így pormentesen tarthatjuk gépünk belsejét, tehát lassabban kopnak és zajosodnak ventilátoraink. A PCI kártyákat csavarhúzót nem igénylő (kézzel csavarható, úgynevezett thumbscrew) csavarokkal lehet rögzíteni. Aki gyakran matat a gépében, igazán áldásnak érezheti a kivehető alaplaptálcát, miáltal például a hűtő felszerelése nagymértékben egyszerűsödik. Összességében nagyon eltalált ház, igazából csak a kihajtható talpat hiányoltuk, ám ennek hiányában is egy esztétikus, nagyon jól és gazdagon felszerelt típus.

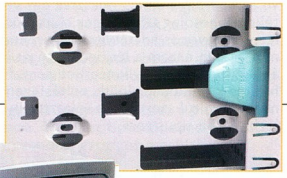

» Chenbro Gaming Bomb: ötletes csavarmentes szerelési lehetőség

CHENBRO GAMING BOMB A név alapján valami villágítós kínai gagyira gondolhatnánk, a Chenbro azonban mégis a felsőkategóriában indul, nem véletlenül. A márka friss szereplője a hazai kínálatnak, korábban a szerverpiacra termeltek. A Gaming Bomb kinézete valóban a játékos kedvű felhasználókat ragadhatja meg, több színben is kapható. A frontpanelt (USB, IEEE-1394, audio) a ház alján, egy felhajtható rostély alá rejtették, ami nem túl szerencsés, mert ha nem az asztalon, hanem a földön van a PC, akkor hajolgatni kell a fülhallgató vagy a pendrive csatlakoztatása végett.

Az oldallapot kulccsal lehet zárni, a fel/le szerelés gyors és kényelmes. A házon belül minden screwless, tehát csavarmentes, így a csavarhúzót száműzhetjük a szerszámos-

				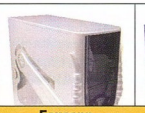	
Gyártó, típus	**Antec P160**	**Chenbro Gaming Bomb**	**Chieftec CX-03-BB-AW-OP**	**Foxconn Diabolic**	**Thermaltake Xaser III V2000A**
Weblap	www.senerit.hu/p160.htm	www.chenbro.com.tw	www.kellytech.hu	www.foxconnchannel.com	www.thermaltake.com
Műszaki adatok					
Oldallap szerelhetősége	egyszerű, ötletes	egyszerű, ötletes	egyszerű	kényelmetlen	egyszerű
Előlapi USB/IEEE-1394	2/1	2/1	2/1	4/1	2/1
Előlapi hang	fülhallgató és mikrofon	fülhallgató és mikrofon	fülhallgató és mikrofon	fülhallgató és mikrofon	fülhallgató és mikrofon
5,25 colos egységek	4	4	6	4	4
3,5 colos egységek (külső/belső)	2/4	1/3	2/6	2/4	2/6
Elülső ventilátorhelyek/méret	1/120 mm	1/92 mm	○	○	2/80 mm
Hátulsó ventilátorhelyek/méret	1/120 mm	1/120 mm	2/80 mm	1/120 mm	2/80 mm
Oldalsó ventilátorhelyek/méret	○	○	3/92 mm	○	2/80 mm*
Kereskedelmi adatok					
Forgalmazó	Senerit Hungary ☎ 215-6899	Senerit Hungary ☎ 215-6899	Kelly-Tech ☎ 350-1246	DTK Computer ☎ 412-3400	Bluefish Computer ☎ 814-1111
Forgalmazó webhelye	www.senerit.hu	www.senerit.hu	www.kellytech.hu	www.dtkcomputer.hu	www.bluefish.hu
Ár (bruttó végfelhasználói)	45 500 Ft	26 250 Ft	31 500 Ft	31 000 Ft	53 990 Ft
Garancia	3 év	1 év	2 év	1 év	1 év

*: +1/80 mm a tetején is.

láda legaljára. A belül rögzíthető 3,5 colos egységek száma elérheti a 6-ot is, ehhez azonban további meghajtókeretet kell hozzá vásárolni. Ez egyben azt is jelenti, hogy a keretek kiszedhetők, így mérhetetlenül egyszerűvé válik a merevlemezek rögzítése.

A szellőzésről hátul egy 12 centis ventilátor gondoskodik, elöl pedig egy 9,2 centis egységet lehet elhelyezni, így a forrófejű meghajtók is friss levegőhöz juthatnak. A könnyen leszedhető előlap mögött porszűrő is található, ám megítélésünk szerint nem túl hatékonyan végzi a rá bízott feladatot. A PCI kártyák rögzítése is pofonegyszerű. Nem csupán a kinézete miatt való gamereknek a Chenbro háza: tápegységet is találunk benne, így csak a játékhoz szükséges hardvereket kell beleönteni, nem kell az áramforrás kiválasztásával bíbelődni. A cég igen nagylelkű – egy 350 W-s, 12 centis ventilátorral szerelt FSP tápot kapunk, ami két dologról híres: minőségi, megbízható PSU, valamint kifejezetten csendes.

A ház eléggé masszívnak tűnt, a tesztelő 80 kilóját simán elbírta. Igényes a fényezése is, így hiányosságként a hibás tervezésű porszűrőt, a kissé gyerekes dizájnt, valamint az Antec P160-nál már említett kihajtható talpak hiányát említhetjük, ezeket leszámítva viszont egy nagyon jól összerakott házat kapunk, ami egy erős és csendes tápegységet is magában rejt, mégpedig meglepően kedvező áron.

CHIEFTEC CX-03-BB-AW-OP A Chieftec nem szorul bemutatásra, hiszen neve egybeforrt a kiemelkedően minőségi számítógépházak és tápegységek fogalmával. A híres DX sorozat ugyan kasszasiker lett, de a konkurencia nagyot fejlődött, tehát ideje volt valamit újítani. A cég a konzervatív utat választotta: a jól bevált alapokat fejlesztette tovább. Aki tehát arra számított, hogy az új házak merőben más arculattal és felépítéssel fognak érkezni, az biztosan csalódott, mert az eddig megszokott Chieftec formák estek át némi ráncfelvarráson.

A CX sorozat a legendásan masszív szerkezetre épül, így ezzel nem lesz gond, a közel mázsás terheléstesztet nevetve bírta. Az előlap egy zárható ajtóval van „eltorlaszolva", a frontpanel pedig ügyesen elrejtve, de szerencsétlen helyen, a ház alján található. Az oldallapot plexibetét ékesíti, hogy bárki megcsodálhatja hardvereinket. Kulcs is jár hozzá, így a vasat csodálók fölött nem győzedelmeskedhet a kísértés.

Belül a jól megszokott Chieftec látkép fogad, néhány módosítással. A belső 3,5 colos

Mobilitás és minőség IBM Business Partner

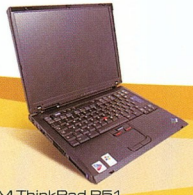

IBM ThinkPad R51
(Pentium® M 1.5GHz, 256MB, 64MB VRAM, 40GB, 15,0" TFT, DVD/CD-RW, WLAN, modem, ethernet, security, UltraNav, Active Protection, Windows XP Pro magyar)
319 900 Ft

IBM ThinkPad T42
(Pentium® M 735 (1.7GHz), 512MB, 60GB UHS, 15,0"TFT, Radeon 9600/64MB video, CD-RW/DVD, Intel® b/g wireless, security, Bluetooth, UltraNav, Li-Ion akku, gigabit LAN, Windows XP Pro, 3 év garancia)
549 900 Ft

Microsoft Office akció!
MS Office 2003
Small Business Edition
• Word 2003
• Excel 2003
• PowerPoint 2003
• Outlook 2003/Business Contact Manager
• Publisher 2003
61 900 Ft

Szám IT a technika

Üzleteink:
1139 Bp., Petneházy utca 47-51., tel.:(1) 237-5020, fax: (1) 237-5021
8000 Székesfehérvár, Petőfi utca 1., tel.: (22) 502-880
6722 Szeged, Bartók tér 13., tel.: (62) 552-233
e-mail:info@sprint.hu
Ne feledje, a Sprint nemcsak termékeket, hanem **honlapokat** is szállít. Bővebben a www.creativision.hu honlapon olvashat.

Árainkat tájékoztató jellegűek, a 25%-os áfát nem tartalmazzák.

www.sprint.hu

Még nem késő:
vizsgáltassa át szakképzett kollégáinkkal számítógépes rendszerét, hogy annak esetleges problémái ne zavarhassák az év végi munkában.
• A gépeken található operációs rendszerek és Office alkalmazások javítócsomagjainak telepítése
• Víruskeresés és víruskereső frissítés
• Gépek külső- és belső takarítása
• Hardware ellenőrzése
• Igény esetén software és hardware lista illetve költséghatékony rövid- és középtávú fejlesztési javaslat kidolgozása

sprint COMPUTER KFT.

Antec P160

- ⊕ Alumíniumház elforgatható frontpanel, szereléséhez nem kell csavarhúzó, gumi rezgéscsillapítók.
- ⊖ Hiányoznak a kihajtható talpak.

Chenbro Gaming Bomb

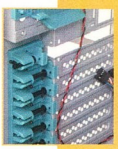

- ⊕ Masszív felépítés, csavarmentes szerelés, kivehető merevlemezkeret, gyárilag szerelt megbízható tápegység, kedvező ár.
- ⊖ Hibás tervezésű porszűrő, kissé gyerekes dizájn, hiányoznak a kihajtható talpak.

Chieftec CX-03-BB-AW-OP

- ⊕ Masszív felépítés, plexibetétes oldallap, elforgatott 3,5 colos meghajtóhelyek, rezgéscsillapítás, könnyen tisztítható légszűrő, csavarhúzó nélkül szerelhető.
- ⊖ Korszerűtlen dizájn, a lehető legrosszabb helyre került a frontpanel.

Foxconn Diabolic

- ⊕ Rendkívül könnyen kiszedhető alaplaptálca, elforgatott 3,5 colos meghajtóhelyek, csavarhúzó nélkül szerelhető, 400 W-os táp, fanductos CPU-hűtés, plexi oldallap.
- ⊖ Túlságosan extrém külső.

Thermaltake Xaser III V2000A

- ⊕ Masszív felépítés, a meghajtókat kulccsal zárható ajtó fedi, LCD jelzi a hőmérsékleti adatokat, 7 gyárilag beépített ventilátor.
- ⊖ Túl csicsás, drága.

egységeket fogadó keret nem a szokásos irányban áll, hanem 90 fokkal el lett forgatva, így a merevlemezek „feneke" kifelé néz a házból. A Chieftec szerint a kényelmesebb rögzítés miatt történt az átalakítás, szerintünk az előzővel sem volt semmi baj, de ez is jó. A meghajtók esetében gondoskodtak a rezgéscsillapításról is. Az elforgatott keret következtében a szellőzés is megváltozott a korábbi típusokhoz képest, ugyanis az orrban lévő ventilátorok eltűntek, pontosabban átkerültek a gép jobb oldallapjára, ami szokatlan kicsit, de érthető, hiszen a feladatuk a tüzes merevlemezek szellőztetése, ezt pedig így tudják a legjobban ellátni. A korábbi típusok hiányosságát orvosolták a könnyen tisztítható légszűrővel.

Csavarhúzóra talán egyedül a tápegység beszerelésekor lehet szükségünk, minden más rögzítésére kényelmesebb módszer is kínálkozik. A ventilátorok bepattintós, kiszedhető keretben foglalnak helyet, és a PCI kártyákat is egy kézzel állítható rendszer tartja a helyén. Kihajtható lábai nagyon stabillá teszik a házat. A CX sorozat nem hozott hatalmas újításokat, viszont nagyon kényelmesen szerelhető, nehéz, masszív házat kapunk, amely magán hordozza a klasszikus Chieftec-minőség összes jegyét. Ez pedig az esetek döntő többségében bőven elég. Egyedül a maradi dizájnt és a lehető legrosszabb helyre rakott frontpanelt említhetjük komoly negatívumként.

» Chieftec CX-03-BB-AW-OP: a plexibetétes oldallap elforgatott 3,5 colos meghajtóhelyeket mutat

FOXCONN DIABOLIC Egyre több oldaláról ismerjük meg a Foxconnt. A Diabolic például arra ad lehetőséget, hogy házépítő képességeiket tesztelhessük. Az egészen biztos, hogy nagyon divatos házról van szó, ugyanis az ufó témakör unalomig történő kimerítése után jelenleg a sátáni, túlvilági, pokolbéli érzés megjelenítése a sláger.

A Diabolic ennek eleget is tesz, az előlapból nem spórolták ki a műanyagot, egy démoni arc mered ránk, bekapcsolt állapotban pedig a szemei is világítanak, melyek amúgy az állapotjelző LED-ek szerepét töltik be. A felhajtható fogak alatt találjuk meg az USB, az IEEE-1394-es és az audiokivezetéseket, tehát a látvány érdekében kényelmetlen helyre rakták a frontpanelt.

A mintás plexivel ellátott oldallap le- és felszerelése nem túl kényelmes feladat, de ha végre bejutottunk a belsejébe, érdekes kép fogad minket. Az eszközök egy részéről ugyanis fogalmunk sincs, hogy mire való – itt aztán jó mentőövnek bizonyul a kézikönyv.

» Foxconn Diabolic: a fanductos CPU-hűtés rendkívül hatékony

Nagy előny, hogy kiszedhető az alaplaptálca. A Chieftec házához hasonlóan 90 fokkal van elforgatva a 3,5 colos meghajtók kerete. Ahogy a kategória többi házára, úgy a Diabolicra is igaz, hogy elavult eszköznek nyilvánítható a csavarhúzó, mindent ötletes reteszek vagy thumbscrew-k segítségével lehet rögzíteni, a meghajtóktól egészen a PCI kártyákig.

A házban egy 400 W-os, hagyományos kialakítású tápot is találunk, melyről más adatot nem találtunk. A szellőztetésről 1 darab 12 centis ventilátor gondoskodik, valamint a CPU-hűtő egy légtölcsérrel (fanduct) van megtámogatva, melyet korábban már bemutattunk a DTK házakkal kapcsolatban. A működése egyszerű: a ház oldallapjára egy állítható hosszúságú tölcsér van szerelve, amely a processzorhűtő fölé húzható, tehát a cooler ventilátora a külvilágból kapja a hideg levegőt, így javítja a hűtés hatékonyságát. A fanduct végén könnyen tisztítható szűrő kapott helyet.

A talp kihajtható, ám csak páronként, ami kényelmetlen lehet, ha a fal mellé akarjuk állítani. A Diabolic nem rossz ház, ám a dizájn miatt behatárolt a célközönség. Extrákból azonban nincs hiány.

THERMALTAKE XASER III V2000A A Xaser sorozat olyan, mint a Fradi: az ember vagy szereti, vagy utálja. Ez érthető is, hiszen a Thermaltake ugyanonnét veszi házait, ahonnét a Chieftec, tehát az alap azonos, ám a végső termék valami egészen más. A V2000A például szinte ugyanarra a testre épít, mint a Chieftec CX-03, ám ezt kívülről senki nem mondaná meg. Ennek oka a különleges dizájn, az élénk színek és a díszítőelemek sokasága.

Melyiket miért?

Az Antec P160 high-tech kinézetével hódíthat: bármely modern nappali vagy iroda képébe beleillik, a könnyű alumínium miatt pedig a szállíthatósága is jobb a többieknél. A 12 centis ventilátor és a rezgéscsillapítók a lehető legkisebb zajszint elérésében segítenek, a kivehető alaplaptálca pedig az állandóan babrálók számára lehet vonzó.

A Chenbro Gaming Bomb mindent tud, amit egy felsőkategóriás háznak tudnia kell: jó a szellőzés, sok meghajtó rögzíthető benne, teljesen csavarmentes belül, az pedig már csak hab a tortán, hogy egy kiváló tápegység is jár hozzá. A probléma inkább a kinézetével van – ízlés kérdése, de elegánsnak biztosan nem nevezhető.

A Chieftec CX-03-BB-AW-OP jó választás lehet azoknak, akik a megszokott Chieftec-minőséget keresik, de igényt tartanak az újításokra is, például a csavarmentes környezetre vagy az elforgatott meghajtókeretre.

A Foxconn Diabolic igazi újdonságokkal is rendelkezik, ide sorolható például az alaplaptálca könnyű kiszedhetősége is. A Diabolic mindent tud, amit a többiek, a dizájn az, amiben igazán eltér a hagyományos házaktól. Biztosan sokan lesznek, akiknek tetszeni fog, de az is valószínűsíthető, hogy irodák asztalain nem találkozunk e démoni jelenséggel.

A Thermaltake Xaser III V2000A valódi dizájnorgia, amely komoly és kényelmes típus, mind a belső, mind a külső tulajdonságokat vizsgálva. A Diabolichoz hasonlóan ez sem tud beolvadni környezetébe, de nem is ez a cél. A Xaser III V2000A egy tipikusan mutogatnivaló ház, az összes funkciójával együtt.

Ha olyan, mint a Chieftec, akkor rossz ház már nem lehet – mondhatja bárki, és igaza is van, nagyon masszív, tekintélyt parancsoló ház a Xaser III. Az előlap például nem a megszokott gyenge műanyag, hanem valódi fém, amelyen világító Thermaltake felirat is helyet kapott. A meghajtókat egy kulccsal zárható ajtó fedi. Ötletes szerkezetről van szó, ugyanis a kulcs állásától függően csak az ajtót vagy akár az egész előlapot is nyithatjuk, így azonnal hozzáférhetünk a porszűrőkhöz.

Gyárilag csak három 5,25 colos bővítőhelyet használhatunk, ugyanis a negyediket egy multifunkciós panel foglalja el. A rajta található potméterekkel négy ventilátor fordulatszámát állíthatjuk, valamint egy LCD-vel is fel van szerelve, melyen hőmérsékleti adatokat olvashatunk le, tehát hasznos készülékről van szó. Az előlapi kivezetéseket nem az előlapon, hanem a ház tetején, egy kis ajtó alatt találjuk meg, ami kényelmetlen lehet, ha az asztal alá rakjuk a házat, de a Thermaltake mérnökei biztosak abban, hogy egy ilyen kaliberű doboz inkább látható helyre kerül.

» Thermaltake Xaser III V2000A: LED-jeivel és LCD kijelzős előlapjával impozáns...

A plexis oldallapot levéve csupa hasznos kelléket pillanthatunk meg. Csavarmentes területre tévedtünk, ahol 90 fokkal elforgatott meghajtókeret és rengeteg ventilátor vár. Az alapvetően hűtéstechnikai eszközöket gyártó cégtől ez el is várható, az viszont már tényleg extra szolgáltatás, hogy mind a 7 helyre gyárilag raknak is egy légkeverőt, tehát a házban közel 10 ezer forintnyi ventilátor található, melyekhez porszűrő is jár, tehát a nagy légáramlás következtében sem kell aggódni a szennyeződés miatt.

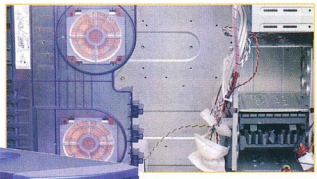

Kihajtható talpai stabillá teszik a dobozt. Erre a házra valóban ráillik az extravagáns jelző, a kinézet és a belső tartalom sem hétköznapi. Negatívumként talán azt említhetnénk, hogy a dizájn sokak számára túl csicsás, valamint ára meghaladja a félszázezer forintot.

ÖSSZEGZÉS A felsőkategóriás házak között nehéz lenne győztest hirdetni, hiszen szinte mindegyik ház rendelkezik az összes extrával. Az ár alapján sem lenne érdemes rangsorolni, hiszen kevesen adnak ki 30 ezer forintnál többet házra, akik pedig mégis ilyesmire adják fejüket, azok valószínűleg nem e tényező alapján mérlegelnek.

A felsőkategóriás házak tehát szinte tökéletes termékek, egyedül ízlésünktől és pénztárcánk vastagságától függ, hogy milyen típust választunk alkatrészeink következő otthonául. PCM

IBM ThinkVantage technológiák XII.

» Termékdinasztiák

A sorozat eddigi fejezeteiben áttekintettük a technológiákat, amelyeket az IBM a felhasználói számára biztosít. Ebben az utolsó részben áttekintést kapunk az IBM PC- és notebooktermékeiről, melyekkel igazán ki tudjuk használni ezen megoldások összes előnyét.

Biró Szilárd (szilard_biro@hu.ibm.com)

Bizonyára nem mondok újságot azzal, hogy az IBM PC-t az IBM fejlesztőmérnökei alkották meg, még az 1980-as évek elején. (Az első darabok 1981-ben kerültek forgalomba.) Ennek is köszönhető, hogy az IBM-nek mind a mai napig kifejezetten szívügye a PC, kiemelkedően nagy gondot fordít a fejlesztésekre.

Az IBM személyiszámítógép-kínálatát három fő csoportra oszthatjuk. Fontossági sorrend nélkül: az elsőbe tartoznak az úgynevezett grafikus munkaállomások, a másodikba az irodai PC-k, míg a harmadik csoportot a hordozható gépek alkotják.

A grafikus munkaállomások – angol elnevezéssel workstationök – kifejezetten nagy számítástechnikai és grafikus teljesítménnyel rendelkező modellek. Az IBM IntelliStationnek nevezi ezt a családot. Például ilyen gépeket alkalmaznak a filmstúdiók a filmek renderelésére, vagy az építészek, gépészek a CAD/CAM tervezőmunkájukhoz, de például a NASA-nál is dolgozik jó néhány darab, ahol az űrkutatásban végzett modellezésnél használják ezeket. (Ha a pénztárcánk megengedné, akár otthoni használatra is jó lenne, kiválóan futtathatnánk a legújabb 3D-s játékcsodákat.) Az irodai PC-k nevükben viselik a felhasználási területüket. Kifejezetten hétköznapi feladatokra tervezték, szövegszerkesztés, táblázatkezelés, levelezés stb. Az IBM-es márkanevük a ThinkCentre. Az IntelliStation családtól kiépítettségük és teljesítményük különbözteti meg ezeket. A harmadik csoport teljesen különbözik az előző kettőtől, ebbe tartoznak a hordozható gépek (notebookok), melyek az IBM terminológiában a ThinkPad nevet viselik.

INTELLISTATION Ezt a nevet hazánkban viszonylag kevesen ismerik. Ebben elsősorban a gépcsalád meglehetősen magas ára a ludas. Egy ilyen teljesítményű számítógépet valóban jóval kisebb befektetéssel összerakhatunk, ha az ingyenes reklámújságok hirdetéseiből mazsolázunk. Egy dologról azonban nem szabad megfeledkeznünk! Az IBM minden konfigurációját alapos kompatibilitási próbának veti alá, így ezeknél a gépeknél nem fordulhat elő, hogy például a videokártya nem működik együtt valamelyik másik alkatrésszel. Az itt következő honlapon megtalálhatjuk azokat az alkalmazásokat, melyekre bevizsgálták az IBM IntelliStationöket: ➲ **www.pc.ibm.com/us/solutions/intellistation/**. Három alcsalád különböztetünk meg. Az „A Pro" gépek a legújabb választékhoz tartoznak. AMD Opteron processzorok (maximum 2) és AMD 8131 chipset adják a gép lelkét. Az IntelliStation „M Pro" szintén két processzorig bővíthető, de ezek már Intel gyártmányúak, ahogyan a i875p chipkészlet is. A „Z Pro" az igazi nagyágyú, már-már szerver kiépítettségű gép, de szerverekre egyáltalán nem jellemző gigászi grafikus teljesítménnyel. Intel Xeon processzor és i7505 vagy az újabbakban i7525 chipset alakítja át az energiát. A videokártyaválaszték kifejezetten széles, az inkább matematikusoknak szánt 2D-s Matrox Millennium G450-től egészen a legújabb Nvidia Quadro FX 3400 3D 256MB PCI Express-őrületig. A gépek felvonultatják a számítástechnika csúcstechnológiáit. ECC memória, 16 bites Checksum Chipkill (ez a technológia képes 1, 2, 3 vagy akár 4 bit hibát is korrigálni egy memóriamodulon belül), 2 csatornás Ultra320 SCSI adapter (RAID-képességekkel), típustól függően 3-5 ventilátor stb.

» A „legkisebb" (6,5 literes) ThinkCentre és egy telefonkönyv

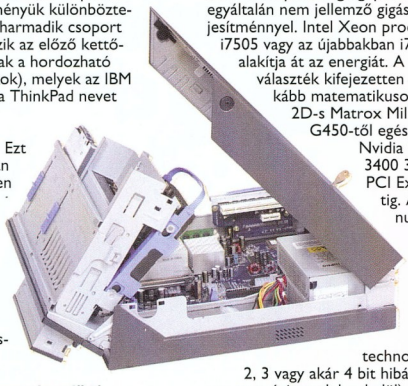

» Az IBM PC-k szerszám nélkül szerelhetőek (ThinkCentre S51)

Ha valaki további információkat szeretne, az keresse fel az IBM ➲ **www.pc.ibm.com/europe/intellistation/index.html** honlapját, ahol minden részletre kitérő leírásokat találhat az IntelliStationökről.

THINKCENTRE Ereszkedjünk most le a való világba! Minden számítástechnika iránt érdeklődő ember szívét megdobogtatják az IntelliStationök paraméterei, de az utakon is több Suzuki és Opel közlekedik, mint Ferrari vagy Jaguar. Nincs ez másképp a számítógépek esetében sem. Szövegszerkesztéshez, táblázatkezeléshez, levelezéshez és egyéb hétköznapi „rutin"-feladatokhoz nincs szükség ekkora teljesítményre. Az IBM ThinkCentre családját kifejezetten ennek a normál igénynek megfelelően alakították ki. Például a grafikus teljesítménynél fontosabb szempont a modell stabilitása. Az, hogy az adott géptípus fél, esetleg egy év múlva is elérhető legyen, mert akkor nem lesz szükség új lemezkép (image) készítésére. Előbbre való szempont a menedzselhetőség, hiszen ilyen gépekből akár több száz, esetleg több ezer is működhet egy cégnél. Ezeket felügyelni, rendben tartani nem kis feladat.

Érdekes módon itt is három alcsalád létezik. A ThinkCentre A, M és S sorozat. Az IBM úgy pozicionálja ezeket a gépeket, hogy az M és az S sorozat készül a nagyvállalatok részére, míg az A sorozat – elsősorban kedvezőbb árának köszönhetően – a kis- és középvállalkozások, otthoni felhasználók gépe. Természetesen ez ajánlás, nem jelent kőbe vésett szabályokat, csupán a felhasználók eligazodását szeretné segíteni. Jelenleg minden családban kétkét generáció létezik. Az 50-es sorozatok Intel 865G vagy 865GV, míg az 51-esek 915G vagy 915GV chipsettel készülnek.

» Az IBM PC

Az alapmodellek chipsetbe épített, míg az extrább modellek külön videoadapterrel állítják elő a képet. A beépített videoadapterek jó és rossz tulajdonságairól már többször olvashattunk akár jelen magazin oldalain is. A 6 vagy 8 USB 2.0-s, az 1-2 soros, 1 párhuzamos port ugyanígy a chipset alaptulajdonságainak hozománya. Az 51-es gépek már csak Serial-ATA, az 50-esek még vegyes (PATA vagy SATA) merevlemezzel készülnek. A mindenkori processzorválaszték az Intel termékpalettájának függvénye. Jelenleg a Prescott magos Celeron D vagy Pentium 4-es processzorok alkotják a kínálatot, az új inteles jelölésnek megfelelően a 300-as és az 500-as sorozat. Az optikai meghajtó nagyobb részben még CD-ROM, de léteznek modellek természetesen egyéb, korszerűbb olvasókkal is. A legtöbb gépben még megtalálható az 1,44 Mbyte-os floppymeghajtó.

Az M sorozat gépei hagyományos desktop és torony, az S sorozat pedig SFF (Small Form Factor – kis alakú) házban kapható. A legújabb IBM asztali gép kifejezetten a helyhiányban szenvedő felhasználóknak készült. A közelmúltban megjelent ugyanis az USFF (Ultra Small Form Factor) ház, mely minden eddiginél kisebb, ugyanakkor „teljes értékű" PC-t rejt magában. Az A sorozat a leguniverzálisabb a burok szempontjából, mivel ez a típus minden formában elérhető. A cikk elején már alkalmaztam egy hasonlatot az autóiparral kapcsolatban, most a szemléletesség kedvéért ezt folytatom: ahogyan a motorokat köbcentiben, úgy az utóbbi időben az IBM a PC-it már literekben méri :). Az érzékletesség érdekében álljon itt a házak mérete literben: torony – 38,75, desktop – 24, SFF – 9,3 és az USFF – 6,5 liter.

Ezekről a PC-kről részletes információkat találhatnak a ➲ **www.pc.ibm.com/europe/desktops/index.html** honlapon.

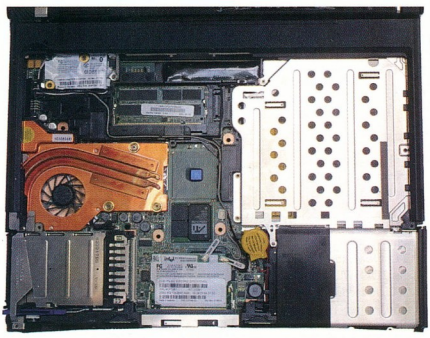

» Ahogyan kevesen látták: ThinkPad belülről

THINKPAD Az IBM notebookja. Már 1992-es megjelenésekor ezt a nevet viselte, így nem kellett időről időre új szavakat megtanulnunk. Érdekes módon itt is a hármas szám szerepel, amikor a termékválasztékot nézzük: ThinkPad R, T és X sorozat. Az R a legnagyobb család, tagjai között belépőszintű modelleket ugyanúgy megtalálhatunk, mint az asztali PC-kével vetekedő teljesítményű „erőgépeket". Ennek megfelelően az árkategóriák is széles szórást mutatnak. Az R50e például kifejezetten az alacsony árkategória képviselője, kiépítettsége is az alapvető számítástechnikai igények kielégítését szolgálja. Az R51-es sorozatban – az extrém elvárásokkal jelentkezőkön kívül – biztosan mindenki megtalálja a neki megfelelő modellt. A T sorozat a teljesítmény és hordozhatóság ideális egyensúlya, míg az X sorozat azoknak készült, akiknél a kis méret az elsődleges szempont (1,3 kg). Az IBM kizárólag az Intel mobil processzorait és chipkészletét használja, az asztali processzoros ThinkPad (G40) gyártása a közelmúltban megszűnt, és nem is várható a visszatérése. Néhány konkrét modellt leszámítva alapértelmezett a vezeték nélküli hálózati csatoló, a kombinált tapipad és pöcökegér (Ultranav), a beépített biztonsági chip. Ezekről a tulajdonságokról is bővebben olvashattak már az előző részekben. A naprakész, pontos választékot megnézhetik a ➲ **www.pc.ibm.com/europe/thinkpad/index.html** honlapunkon.

» ThinkPad T42 – könnyű, de erős

A számítástechnika gyors változásai talán ennél a géptípusnál jelentkeznek leginkább. Szinte minden műszaki berendezésnél, aminél értelmezhető – és sajnos olyanoknál is, ahol nem – a mobilitás került előtérbe. Az ezredforduló utáni években megszakadt a 90-es évek hihetetlen lendülete, így nem véletlen, hogy a fejlesztők most ezen a területen látják a kitörés lehetőségét. Az IBM fejlesztői is mindent megtesznek, hogy a „mozgathatósággal" járó akadályokat és veszélyeket a minimálisra csökkentsék. IBM Active Protection System, IBM Embedded Security Chip, Rapid Restore (mai nevén Rescue and Recovery), vízhűtéses hűtőrendszer, ThinkLight. Többek között ezek azok a kulcsszavak, melyeket az olvasók a cikksorozatból megismerhettek. Bízom benne, hogy akik elolvasták ezt a 12 részt, azok felismerik azokat az előnyöket, melyekhez egy IBM PC vásárlása esetén jutnak, így tovább növelve felhasználóink táborát – és azt is remélem, hogy a már IBM gépet birtoklók is találtak olyan dolgokat a leírásokban, melyeket felhasználva tovább erősödött meggyőződésük, hogy jól döntöttek, amikor az IBM kínálatából választottak. PCM

Top 5

» Itt van az ősz...

Megérkezett az ősz. Az első hideg reggelek, az első megfázási hullám, az első olyan este, amikor az ember sötétben indul haza a munkából. Persze vannak szép részei is, az ezerszínű fák, az első ködös reggel, amin azért át-átsüt a felkelő nap, és ilyenkor van a legjobb kirándulóidő.

Gáspár István

Most következik az a kinek hosszú, kinek rövid idő, ami a téli szünetig tart. Hívhatjuk máshogy is ennek az időszaknak a végét... Talán nem is nagyon lövök mellé, ha a karácsonyt tekintem annak, hiszen az akkori bevásárlásokra való felkészülést nem lehet elég korán elkezdeni.

Ha kereskedő lennék, a most következő majdnem két hónapban szépen lassan felemelném az árakat egészen addig, hogy ha karácsonyi akcióként kihirdetem valamennyi százalékkal olcsóbban (annyiért, amennyiért most a kutya se veszi), akkor aztán tóduljon a nép. Mivel nem vagyok kereskedő, csak gyanítom, hogy most is sokan követik majd ezt a módszert. Hasonlóan ahhoz, amikor egy ismeretlen programmal barátkozom, és megpróbálom elképzelni: ha én lennék a a programozó, vajon hova tenném a menüben azt a beállítást, amit éppen keresek. Hasznos módszer különben, tessék kipróbálni...

Azért jó hír is van, a merevlemezek ára, úgy tűnik, megállíthatatlanul zuhan, és bár a sebességük nem nőtt az elmúlt időben drasztikusan, a méretük annál inkább. A Maxtor már 300 Gbyte kapacitást emleget megfizethető áron, ami akár videózáshoz is bőségesen elég. Hajrá! PCM

Számítógépházak	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Compucase 6C28B	PCM 2004/8/60, Tesztgyőztes	14 000 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 4/0, 3,5 colos: 2/4	olcsó ház, ötletes újítások, csendes tápegység, elegáns design
DTK CAS-5BKPFC4U2FD	PCM 2004/9/50, Vásárlási Ajánlat	20 000 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 4/0, 3,5 colos: 2/3	vagány megjelenés, csendes tápegység, jó szellőzés, könnyű szerelhetőség
Chieftec Dragon DX-01BDU	PCM 2003/3/64, Tesztgyőztes	24 300 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 4/0, 3,5 colos: 2/4	masszív ház, jó szerelhetőség, kiváló szellőzés, 360 W
Antec Sonata	PCM 2004/8/66	40 300 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 3/0, 3,5 colos: 2/4	csendes és minőségi tápegység, prémium szellőzés, csendes PC-hez ideális
Thermaltake Xaser III V2000A	❍	62 500 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 4/0, 3,5 colos: 2/6	masszív alumíniumház, modern design, kiváló szellőzés, rengeteg extra

Socket A és Socket 754 foglalatos alaplapok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Asus A7V600	PCM 2003/11/63	15 900 Ft	Via KT600 chipkészlet	400 MHz-es PSB és PC3200-támogatással, nagyon jó ár, költséghatékony géphez
Asus A7N8X-E Deluxe	PCM 2004/8/51	21 700 Ft	Nvidia nForce2 Ultra 400 + MCP chipkészlet, 400 MHz-es PSB és PC3200-támogatás	teljes felszereltségű, prémium kategóriás Socket A-s alaplap, megbízható, dupla LAN
MSI KT880 Delta MS-7047	PCM 2004/8/51	24 100 Ft	Via KT880 chipkészlet	olcsó és jó tuningopciók, nagy hely a CPU-foglalat körül
Epox 8RDA3G	PCM 2003/11/63	29 500 Ft	Nvidia nForce2 Ultra 400 + MCP chipkészlet	fedélzeti duál Ethernet vezérlő, Firewire vezérlő, integrált hang
Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith	PCM 2004/7/16, Tesztgyőztes	50 000 Ft	Nvidia nForce3 250 chip	2. generációs chipkészlet, minden fontos vezérlő integrálva, gyors, sok kiegészítő

478PIN foglalatos alaplapok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
MSI PT880 Neo-FISR	❍	20 300 Ft	Via PT880 chipkészlet	költséghatékony P4-es konfigokba, minden fontos vezérlő integrálva, stabil, olcsó
MSI 865PE Neo2-PFS	❍	26 300 Ft	Intel i865PE + ICH5R chipkészlet	komoly tuningra vágyóknak, a legjobb 865PE-s alaplap, a gigabites LAN nélkül -PS a neve
Asus P4P800 Deluxe	PCM 2003/9/82, Vásárlási Ajánlat	28 300 Ft	Intel i865PE + ICH5R chipkészlet	sok szolgáltatás, komoly LAN vezérlő, nagyon jó tuningpotenciál, nagyon jó ár/érték arány
Gigabyte 8IK-1100	❍	33 300 Ft	Intel i875P + ICH5R chipkészlet	minden szükséggessel felszerelt 875P-s alaplap
Abit IC7-Max3	PCM 2004/5/38	40 600 Ft	Intel i875P + ICH5R chipkészlet	prémium minőségű, különleges hűtéssel, kiváló tuningpotenciál, rengeteg extra

Asztali processzorok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Intel Celeron 2200 MHz	❍	15 600 Ft	Socket 478-as, Northwood-128 mag, 128 Kbyte másodszintű cache, 400 MHz-es PSB	a magas órajel miatt a szűkös másodszintű cache ellenére is viszonylag gyors, kifejezetten jó áron
AMD Athlon XP 2600+	❍	20 400 Ft	Socket A-s CPU, Barton mag, 512 Kbyte másodszintű cache	olcsó, jó teljesítményű géphez, könnyedén tuningolható
AMD Athlon-64 3000+ (dobozos)	PCM 2004/3/42	38 600 Ft	Socket 754-es CPU, Newcastle mag, 512 Kbyte másodszintű cache, 3DNow!, SSE, SSE2, x86-64	a jelenlegi legolcsóbb Athlon 64-es CPU, gyorsabb a hasonló Pentium 4-nél, 64 bit
Intel Pentium 4E 2,8 GHz	PCM 2004/5/40	41 100 Ft	Socket 478-as CPU, Prescott mag, 1024 Kbyte másodszintű cache, Hyper-Threading, 800 MHz-es PSB, SSE3	az új Prescott mag, SSE3-támogatással, kiváló tuningpotenciállal, olcsó
Intel Pentium 4C 3,2 GHz	❍	47 000 Ft	Socket 478-as CPU, Northwood mag, 512 Kbyte másodszintű cache, Hyper-Threading, 800 MHz-es PSB	az egyik leggyorsabb Northwood, tuningra nem alkalmas, de alapjáraton is nagyon gyors

❍: nem írtunk róla

VGA kártyák	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Abit Siluro GeForce FX 5700 256 MB	❍	27 900 Ft	Nvidia GeForce FX 5700, 256 Mbyte DDR SDRAM, 128 bites memóriabusz	olcsó, az E változathoz képest kétszer nagyobb memóriával
Club3D 9600 128 Mb (tv, DVI)	PCM 2004/8/40	31 000 Ft	Ati Radeon 9600 chipkészlet, 128 Mbyte DDR SDRAM, 128 bites memóriabusz	az árához képest jó teljesítmény, alapszintű DirectX 9-es játékhoz
Connect3D Ati Radeon 9600 XT	❍	36 500 Ft	Ati Radeon 9600 XT, 128 Mbyte DDR SDRAM, 128 bites memóriabusz	a leggyorsabb 9600-as chip, nagyon jó áron
Albatron GeForce FX 5900XT 128 MB	❍	59 400 Ft	Nvidia GeForce FX 5900XT chipkészlet, 128 MByte DDR-II SDRAM, 256 bites memóriabusz	legjobb ár/érték arányú DirectX 9-es Nvidia 3D-gyorsító, csendes hűtés, videobemenet
Ati Radeon X800 Pro 256MB, HIS Excalibur	❍	128 600 Ft	Ati Radeon X800 Pro chipkészlet, 256 Mbyte DDR-III SDRAM, 256 bites memóriabusz	alig gyengébb az XT-nél, erőssége viszont, hogy kapható

DVD-olvasók, CD-írók, DVD-írók, kombinált meghajtók	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Teac CDW-552E (CD-író)	❍	8000 Ft	52/24/52-szeres sebesség, 100 ms átlagos keresési idő	gyors és kiváló minőségű CD-újraíró olcsón
Plextor PX-116A (DVD-olvasó)	❍	9600 Ft	16/48-szoros olvasási sebesség, 85 ms átlagos keresési idő	mindent olvas, gyors, megbízható, 2 év garancia, Plextor
LG GCC-4520B (DVD-olvasó, CD-író)	❍	10 300 Ft	52/24/52/16-szoros sebesség, 100 ms átlagos keresési idő	olcsón juthatunk mindent olvasó optikai meghajtóhoz
NEC 2500A (DVD-író)	❍	15 500 Ft	8/4/8/4/32/16/12/32-szeres sebesség, 120–130 ms átlagos keresési idő	mindkét lemezt 8x-osan írja vagy 4x-esen újraírja, megbízható, olcsó
Pioneer DVR107D (DVD-író)	❍	17 300 Ft	8/4/8/4/24/24/12/32-szeres sebesség, 120–130 ms átlagos keresési idő	mindkét lemezt 8x-osan írja vagy 4x-esen újraírja, megbízható

Merevlemezek	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Samsung SpinPoint SP0802N – 80 Gbyte	PCM 2003/12/70, Tesztgyőztes	16 000 Ft	Ultra ATA 133, 7200/perc, 2 Mbyte gyorsítótár	gyors, csendes és 3 éves garanciát vállalnak rá
Seagate Barracuda 7200.7 ST3120026AS – 120 Gbyte	PCM 2003/12/70, Tesztgyőztes	20 600 Ft	Serial ATA, 7200/perc, 8 Mbyte gyorsítótár	tekintélyes kapacitás, kiegyensúlyozott sebesség
Samsung SpinPoint SP1614N – 160 Gbyte	PCM 2003/12/70, Tesztgyőztes	21 900 Ft	Ultra ATA 133, 7200/perc, 8 Mbyte gyorsítótár	nagy, gyors, halk és kiegyensúlyozott
Maxtor MaxLine 7Y250MO – 250GB	❍	48 400 Ft	Serial ATA, 7200/perc, 8 Mbyte gyorsítótár	kapacitása mellett sebessége is figyelemre méltó
Western Digital Raptor WD740 – 74 Gbyte	PCM 2004/4/44	55 200 Ft	Serial ATA, 10 000/perc, 8 Mbyte gyorsítótár	RAID tömbökkel vetekedő sebesség, de csak SCSI-vel versenyképes ár

TFT monitorok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Samsung SyncMaster 152B	PCM 2003/2/60, Tesztgyőztes	95 000 Ft	ajánlott felbontás 1024x768 képpont, 25 ms képfrissítés, 241 cd/m² fényerő	kimenő modellként talán még olcsóbb is
Belinea 17" 10 17 51 LCD	❍	112 000 Ft	ajánlott felbontás 1280x1024 képpont, 25 ms képfrissítés, 250 cd/m² fényerő	170"/170" látószög, 90 fokig elforgatható talp, DVI bemenet
ViewSonic VX500	❍	128 000 Ft	ajánlott felbontás 1024x768 képpont, 30 ms képfrissítés, 216 cd/m² fényerő	nagyon szép kép, ViewSonic-minőség
AMW M170C	❍	130 000 Ft	ajánlott felbontás 1280x1024 képpont, 14 ms képfrissítés, 350 cd/m² fényerő	mindössze 3,9 kg, 160 fokos látószög, beépített hangszóró
Eizo Flexscan L557	❍	166 000 Ft	ajánlott felbontás 1280x1024 képpont, 25 ms képfrissítés, 250 cd/m² fényerő	DVI bemenet, beépített hangszóró, nagy kontrasztarány

CRT monitorok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
KTC K-7002FE	❍	30 000 Ft	LG képcső, 16 colos valós képátló, 0,25 mm képponttávolság	olcsó, de jó minőségű
CTX EX700F	❍	33 300 Ft	legnagyobb felbontás 1280x1024, 0,25 mm képpontméret, 16 col látható képátló	magas fényerő, 1024x768-ban 89 Hz képfrekvencia
Belinea 103055	PCM 2003/11/74, Vásárlási Ajánlat	35 500 Ft	lyukmaszkos, 16 col valós képátló, 0,24 mm képponttávolság	lyukmaszkos, mégis 1024x768-ban 115 kHz sorfrekvencia
Samsung SyncMaster 765 MB	PCM 2003/11/74, Tesztgyőztes	41 300 Ft	Dynaflat-X lyukmaszkos, 16 colos valós képátló, 0,23 mm képponttávolság, 85 kHz sorfrekvencia	egyedi technológia, jó képminőség, csökkenő ár
ViewSonic PF775	PCM 2002/1/66, Tesztgyőztes	94 000 Ft	rácsmaszkos, 16 colos valós képátló, 0,25 mm képponttávolság, 96 kHz sorfrekvencia	két rácsmaszkos remekmű

Tintasugaras nyomtatók	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
HP DeskJet 5550	PCM 2003/7/52, Vásárlási Ajánlat	30 000 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 17/12 lap/perc	elegancia és minőség elérhető áron
Lexmark X1150	PCM 2004/1/43	30 500 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 12/7 lap/perc	kedvező árú többcélú eszköz
Canon BubbleJet i550	PCM 2003/7/52, Tesztgyőztes	38 600 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 18/13 lap/perc	gyorsan és remek minőségben dolgozik
Canon BubbleJet i950	PCM 2003/8/49, Vásárlási Ajánlat	56 900 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 7/7 lap/perc	a legjobb fotónyomtató
HP Photosmart 7550	PCM 2003/8/49, Vásárlási Ajánlat	87 000 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 17/13 lap/perc	gazdagép nélküli nyomtatás, remek minőség

❍: nem írtunk róla

Lézernyomtatók	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
HP LaserJet 1010	PCM 2004/5/44, Vásárlási Ajánlat	42 000 Ft	12 lap/perc elméleti sebesség, 600x600 dpi felbontás	jó minőség, alacsony ár, belépőszint igényeihez igazítva
Oki B4300	PCM 2004/5/46, Tesztgyőztes	77 000 Ft	18 lap/perc elméleti sebesség, 600x1200 dpi felbontás	jó minőség, alacsony lapköltség, kompakt méret
Kyocera Mita FS-1900	PCM 2003/5/68, Tesztgyőztes	176 000 Ft	18 lap/perc elméleti sebesség, 2400x600 dpi felbontás	jó felszereltség, remek lapköltség
Xerox Phaser 6100DN	PCM 2004/7/33	200 000 Ft	színes, 16/4 lap/perc elméleti sebesség, 600x600 dpi felbontás	jó minőség remek formába öntve
Minolta-QMS magicolor 2350	PCM 2003/6/65, Tesztgyőztes	323 000 Ft	színes, 17/4 lap/perc elméleti sebesség, 1200x1200 dpi felbontás	folyamatos tónus, remek eredménnyel

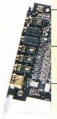

Hangkártyák	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Creative SoundBlaster Live! (OEM)	❍	5500 Ft	5+1 csatorna	még mindig megállja a helyét, és olcsó
Creative SoundBlaster Audigy Player (OEM)	❍	10 500 Ft	6 csatorna	a legjobb ár/teljesítmény
Creative SoundBlaster Audigy2 (OEM, PCI)	PCM 2003/2/44	21 900 Ft	6+1 csatorna	az Audigy méltó utóda, már-már felesleges (192 kHz) tudással
Terratec Aureon 7.1 Space	❍	25 500 Ft	8 csatorna	az összes 2 és 3 betűs rövidítés, ajándékszoftver
Terratec DMX 6Fire (dobozos, 6 csatlakozós)	❍	55 000 Ft	6 csatorna	megbízható, a digitalizálókártyák között viszonylag olcsó

Sztereó hangrendszerek	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Altec Lansing AVS300	❍	8100 Ft	teljesítmény: 2x3,5 W	olcsón jó minőség kisebb szobákba
Creative P380	PCM 2004/3/52	9300 Ft	teljesítmény: 2x6 W+17 W	kellemes, nyugodt hang
Teac PowerMax 1300	❍	20 000 Ft	teljesítmény: 2x12,5+35 W	csillogó hang és külső, precíz magasak
Altec Lansing 321	❍	30 000 Ft	teljesítmény: 2x15+35 W	hosszú távon is hallgatható, jó mélyekkel
Klipsch GMX A-2.1	❍	55 000 Ft	teljesítmény: 2x14+50 W	kitűnő hangminőség, extravagáns külső

Surround hangrendszerek	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Labtec Arena-530	❍	17 200 Ft	teljesítmény: 4x4+15 W, 5 hangdoboz	M3D térhatású dekóderrel sztereojelre is jó
Creative Inspire 4.1 4400	❍	20 000 Ft	teljesítmény: 4x6+15 W, 5 hangdoboz	kis helyet foglal, nagyot szól
Genius SW-5.1 Surround Home Theater (DHT510)	PCM 2003/4/60, Vásárlási Ajánlat	28 500 Ft	teljesítmény: 4x15+15+45 W, 6 hangdoboz	dekoratív fadoboz, minőségi hangzás
Kinyo VS-500R 5.1	❍	38 500 Ft	teljesítmény: 5x7+50 W, 6 hangdoboz	fadobozos mélynyomó, távirányító
Creative Gigaworks S750	PCM 2004/4/42	96 200 Ft	teljesítmény: 7x70+210 W, 8 hangdoboz	5.1-es anyagok felkeverése 7.1-re, hatalmas erő

MP3-lejátszók	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Creative MuVo 128 MB	PCM 2004/1/46	19 900 Ft	MP3-lejátszó és USB pen drive egyben	kompakt felépítés, jó hangminőség, olcsó
Diva GEM_128 MB	❍	30 000 Ft	MP3-lejátszó, FM rádió, diktafon	SD kártyával bővíthető
iRiver iFP-590	PCM 2004/5/34	45 000 Ft	MP3-lejátszó, FM rádió, diktafon, digitális magnó	valós idejű MP3-enkódolás, kitűnő hangminőség
Creative MuVo2 4 GB	❍	51 900 Ft	MP3-lejátszó, USB drive	4 Gbyte-os Microdrive féláron
iRiver iHP-120 20 GB	PCM 2004/5/34	94 900 Ft	MP3-lejátszó, FM rádió, USB drive, digitális magnó, diktafon	hatalmas kapacitás, kiváló hangminőség

Digitális fényképezőgépek	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Minolta DiMAGE Z1	PCM 2004/8/55	67 100 Ft	3,3 Mpixeles érzékelő, optika: 38–380 mm	10x-es zoomátfogás, széles körű beállítási lehetőségek
Canon PowerShot A80	❍	82 500 Ft	3,9 Mpixeles érzékelő, optika: 35–105 mm	nagyon jó kezelőfelület és képminőség
Pentax Optio S4	❍	84 500 Ft	4,0 Mpixeles érzékelő, optika: 35–105 mm	nagyon kicsi 4 megapixeles gép
Sony DSC-V1	❍	102 500 Ft	5,0 Mpixeles érzékelő, optika: 34–136 mm	nagyon jó felbontás, gyors autofókusz
Panasonic DMC-FX5	❍	103 800 Ft	4,0 Mpixeles érzékelő, optika: 35–105 mm	optikai stabilizátorral ellátott objektív

Routerek otthoni használatra	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
SMC Barricade 7004VBR v2	PCM 2004/7/92	13 800 Ft	4 portos switch, tűzfalfunkciók, DHCP szerver	megbízható, az általunk tesztelt legolcsóbb
Edimax BR-6104P	PCM 2004/7/92, Tesztgyőztes	14 200 Ft	4 portos switch, nyomtatószerver, tűzfalfunkciók, DHCP szerver	a legjobb ár–teljesítmény (szolgáltatás) viszony, beépített nyomtatószerver
SMC Barricade 7004ABR v2	PCM 2004/7/92, Különdíj	21 600 Ft	4 portos switch, tűzfalfunkciók, DHCP szerver, soros port	modemes kapcsolat megosztása is, kimagasló szűrés, NAT
Engenius EL-2511SR	PCM 2004/10/102, Különdíj	33 800 Ft	3 portos switch, tűzfalfunkciók, SNMP, wireless	akár 100 mW-os teljesítmény is megadható neki
Draytek Vigor 2200We	PCM 2004/10/102, Tesztgyőztes	53 800 Ft	4 portos switch, tűzfalfunkciók, kiemelkedő VPN és wireless-támogatás	rendkívül megbízható, tudásához képest olcsó

❍: nem írtunk róla

Visual DataFlex

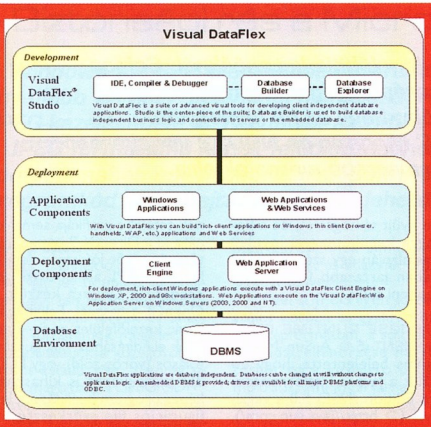

NEXT Software Kft
1119 Budapest, Andor u. 60
www.nextsoftware.hu, www.dataflex.hu
nextsw@nextsw.hu

A KIMSOFT novemberi ajánlata

Akció (amig a készlet tart)	
Borland Delphi 8 Prof. /Upgr.	**211 400,- / 94 900,-**
CorelDRAW Graphics Suite 12 Spec.	97 800,-
CorelDRAW Essentials 2	**26 400,-**
Macromedia WEB Tools MX (Flash MX Dreamweaver MX, Fireworks MX)	89 900,-
MS Office XP Standard (magyar)	**64 900,-**
MS Office 2003 SBS (magyar)	64 900,-
Norton Antivirus 2005 Hun.	**10 960,-**
Ulead Cool3D Studio	23 992,-
Visual Studio .NET Pro (Lic. + CD)	**174 900,-**
Szoftver újdonságainkból	
ACDsee 7.0 for Win32 / Upgr.	11 400,- / 8 900,-
Adobe InDesign 3 CS /Up.	**247 900,- / 58 700,-**
Adobe Video Collection 2.5 Std. (Premiere Pro, After Effects 6.5 Std., Audition, Encoder)	375 900,-
Borland C++ + BuilderX Developer	**247 900,-**
Cubase SX 3.0	165 100,-
FileMaker Professional 7.0	**82 900,-**
Install Shield X Prof. v10.0	324 900,-
Norton Ghost 9.0	**17 200,-**
Norton Internet Security 2005 /Upgr.	21 400,- / 12 800,-
Norton SystemWorks 2005 / Upgr.	**21 400,- / 13 200,-**
PDF Transformer 1.0	10 400,-
PaintShop Pro 9.0	**31 900,-**
QuarkXPress 6.0 for Win. Intern.	375 900,-
Recognita Omnipage Pro 14	**34 900,-**
Multimédia CD-ROM-ok	
Arcanum DVD könyvtár 1./2./3.(egyenként)	15 992,-
Angol-magyar Ország nagyszótár	**15 170,-**
Learn to Speak English 9.0 for Win32	9 592,-
Encyclopaedia Britannica 2005 DVD	**19 992,-**

Home Architect Deluxe v6.0	17 900,-
Adobe Acrobat 6 Std. /Up.	**94 900,-/31 900,-**
Adobe Acrobat 6 Prof. /Up.	142 900,-/47 900,-
Adobe Photoshop 8 CS /Up.	**224 900,-/53 900,-**
Akadémiai MoBiMouse Plus (német is)	15 000,-
AutoCAD LT 2005 /Upgr.	**252 900,-/84 900,-**
Borland Delphi 8 Prof. Upgrade (Akció!)	94 900,-
FineReader Pro 7.0 Prof.	**29 900,-**
F-Secure Internet Security 2004	14 200,-
Install Shield X Prof. v10.0	**324 900,-**
Macromedia Dreamweaver MX 2004	115 400,-
Macromedia Studio MX 2004 Spec.	**202 800,-**
MathCAD 11i Enterprice Win.	304 900,-
MagyarOffice 2.0 Prof.	**30 000,-**
MS FrontPage 2003 Hun.	42 900,-
MS Office 2003 Hun. Std. /Upgr.	**97 400,-/56 900,-**
MS Visual BASIC .NET 2003 Std.	30 600,-
MS SQL Server 2000 Developer Ed.	**13 400,-**
MS Works Suite 2004	26 400,-
Nero 6 (CD és DVD iró program)	**15 992,-**
PL/SQL Developer 6.0 (Single user)	35 900,-
SmartDRAW 6.0 Std./Prof.	**20 400,-/35 600,-**
TextPad 4.7 for Win32	7 800,-
Ulead VideoStudio 8 /Up.	**28 400,-/14 800,-**
UltraEdit v10.0	8 900,-
Visio 2003 Prof. /Upgr. (magyar)	**113 900,-/57 900,-**
Windows XP Home/Prof OEM	20 080,-/32 600,-
WinFax Pro 10 for Win /Up.	**23 400,-/14 200,-**

A közölt árak nem tartalmazzák a 25%-os áfát, és a helyszíni üzembe helyezés költségeit.

Adobe Creative Suites 1.0 Premium 347 900 Ft + áfa
Tartalma: Photoshop 8, Illustrator 11, InDesign 3, Acrobat 6 Pro, Golive CS

KimSoft '99 Szoftverkereskedelmi Kft.
1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.
Telefon: 319-0219, 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760
Részletesebb ismertetőkért, teljes árjegyzékért tekintse meg honlapunkat az Interneten: www.kimsoft.hu

WWW.ABBYY.COM

ABBYY
FineReader® OCR 7.0
Hogy több szabadideje legyen...

- Rendkívüli felismerési pontosság
- 177 nyelv felismerése
- PDF input / output
- Felhasználóbarát

ABBYY FineReader 7.0 Professional Editon és Corporate Edition
szövegfelismerő (OCR) szoftver magyar verziója

Újdonságok a ABBYY FineReader 7.0-ban:
- Szerkeszthető PDF fájlok
- MS PowerPoint és XML output
- MS Word 2003 integráció
- CPU Hyper-Threading támogatás
- Angol jogi és orvosi szótár
- Duplex szkennelés

ABBYY FineReader 7.0 Corporate Edition specialitás:
Konkurens licenckezelés: Hálózatban legálisan, korlátlan számú gépre telepíthető. Csak egyidejű használat esetén szükséges több licenc.

ABBYY SOFTWARE HOUSE

Win Computer
LICENCIA Kereskedelmi Kft.
1051 Budapest, József n tér 10.
T: 317-1055, fax: 317-2834
www.win.hu/fine.htm soft@win.hu

Kapható:
KeSzo Tel: 332-8717
Kim-Soft Tel: 319-8973
Szoftinfo: Tel: 412-1250

Viszonteladóknak:
BSC Tel: 452-4690
SVED Tel: 469-8000

Barangolás DVD-nken

Cikkek a DVD-ről

» Alkalmazások, rendszerkiegészítők
Novell Hálózati Alapcsomag 84. oldal
DVDAuthor 22. oldal
FFT a gyakorlati képfeldolgozásban 88. oldal
A Microsoft JPEG-kezelési hibájáról 71. oldal

» Alternatíva
Amigás és OS/2-es válogatás 100. oldal

» Freeware-ek
dBPowerAMP Audio Player/Music Converter 91. oldal
Jarte 2.6 72. oldal
OverDisk preview 73. oldal
P2P Volp 1.1 Beta 73. oldal
Secure Copy 2.3 74. oldal

» Linux
AfterStep 2.0 72. oldal

» Játékdemók
Kohan II: Kings of War 34. oldal
Call of Duty: United Offensive 32. oldal

» SAC
HelpScribble 7.3.2 72. oldal

» Próbaverziók
Paint Shop Pro 9 82. oldal
Active@ File Recovery Software 5.3 73. oldal
Stellar Phoenix Recovery Suite 78. oldal

» Honosító Műhely
Archivarius 3000 (v2.15) 80 oldal
Extra Drive Creator Pro 3.3 76. oldal

» Kincstár

Az a jó hír, ha nincs hír – legalábbis katonáéknál. Sajnos az elmúlt másfél hónap során egy igen szeretetre méltó olvasónk gondoskodott róla, hogy ez ne így legyen: rendszeresen kitette a PC Magazin-os NOD32 víruskereső frissítési kódjait egy-két ismertebb warez oldalra.

MPCM

Az eredményt persze sokan észrevették – miután a fejlesztő letiltotta ezt a kikerült kódot –, olvasóink nem frissíthették tovább a víruskeresőt. Mostani számunktól kezdve a felhasználónév–jelszó páros beírása helyett egy élesítő program érvényesíti újabb egy-egy hónapra a NOD32-t, csak el kell indítani a korongról.

Szintén a vírusokhoz kapcsolódik, hogy megjelentek a Microsoft JPEG-kezelési hibáját javító csomagok. Ez az igen fontos biztonsági javítás az MS-PATCH mappában található.

NOVELL HÁLÓZATI ALAPCSOMAG Bár a DVD kapacitása elég nagy, ebben a hónapban eléggé össze kellett húzni magunkat. Az ok a lemezünket gazdagító Novell kisvállalati csomagjának 3 felhasználóig ingyenes, úgynevezett Hálózati Alapcsomagjának mérete. Nem is került fel most az egész, csak a szerver- és tűzfalkomponens, valamint a windowsos kliensek. A többi része a jövő hónapban következik, de induláshoz ez is elég. Ehhez az ingyenes termékhez a Novell nem nyújt támogatást, de a korongra került magyar nyelvű leírás alapján egy számítástechnikában jártasabb felhasználó telepíteni tudja.

SUN J2SE RUNTIME ENVIRONMENT 5.0 A Sun Microsystems bejelentette, hogy elkészült a Java 2 Platform Standard Edition (J2SE) 5.0-s verziójával (➲ http://java.sun.com/). Az 5.0-s verziószámot az indokolja – a Sun szerint –, hogy a legtöbb újdonság most került a Javába az elmúlt csaknem egy évtizedben. A közel 160 fejlesztő dolgozott a szoftveren, melynek tanácsadói testületében több ismert cég szerepel (Apache Software Foundation, Apple, BEA Systems, Borland Software, Cisco Systems, Fujitsu, HP, IBM stb.).

A majdnem száz újdonság közül a legfontosabbak: a Java nyelven programozók új, a fejlesztést megkönnyítő eszközöket kapnak; a Java Virtuális Gép és a Java technológiára épülő elemek monitorozhatók és felügyelhetők az új management-kiterjesztések segítségével (Java Management Extensions); teljesen új grafikus felületet készítettek a Java alkalmazásoknak; új elem a méretezhetőség; a JVM kevesebb memóriát foglal, gyorsabban indul, ami az automatikus beállítórendszernek köszönhető; OpenGL API használatával lehetőség van hardveres gyorsítás elérésére.

Letölthető Linux, Windows, Solaris (SPARC és x86) és Linux AMD64 platformokra, DVD-nkre a 32 bites windowsos és linuxos változat került fel.

TRIGGER 0.5.0 Barokkos túlzás lenne azt állítani, hogy a három autót és hat pályát játékra kínáló Trigger a raliprogramok királyának címére pályázhatna. Fizikai modellje köszönő viszonyban sincs a valósággal, törésmodell nem létezik. A táj részletessége is hagy némi kívánnivalót maga után. Mindennek tetejébe grafikája sem használja ki a DirectX 9 összes lehetőségét – sőt jóformán semmit, hiszen a GPL alá tartozó játék eredetileg Linuxra készült, és OpenGL-t használ. Felhasználóbarát kezelőfelület pedig csak a játék elindításához van. A színeltolásos (vörös-zöld) vagy LCD-s 3D-szemüveget is kihasználni képes program beállításai a konfigurációs file szerkesztésével válnak hozzáférhetővé. Nem lovagolja meg az internet vagy helyi hálózat hullámait sem, a játékosnak mindig a kitűzött szintidővel kell megküzdeni, élő ellenfelek helyett.

Mégis kiérdemli mindazok figyelmét, akik szeretik azokat az autós arcade játékokat, ahol a padlógáz és a kanyarok „kilinccsel előre" történő bevétele a lényeg. És azokét, akik csupán szeretnének néhány percet lazítani munka közben. No meg azokét, akik nem játékerőműveket kormányoznak a cyberjátszótér ösvényein. A minimális erőforrást igénylő játék szőröstül-bőröstül, sem több 8 Mbyte-nál, akár USB kulcsról is játszható. Korongunkra a linuxos és a windowsos változat is felkerült egy bónuszpályával egyetemben.

MÉG EGY KIS JÁTÉK Gamer rovatunkban több izgalmas játékról is írunk. DVD-nkre a Kohan II – Kings of War és a Call of Duty – United Offensive demója került fel. És mellettük szerényen meghúzódik egy régóta várt érdekesség, egy jól működő emulátor a régi DOS-os játékok Windows 2000, XP és Linux alatti futtatásához: a DOSBOX 0.62. Gyorsult a processzoremulációja, javították a GUS-emulációt, valamint végre beleépítették az SB 16-emulációt is. Windows alatt kihasználja a DirectDraw nyújtotta gyors képernyőelérést. Egy 2 GHz-es gépből 80 MHz-es 486-ost képes varázsolni. Ez szinte minden régi DOS-os játéknak bőven elég. PCM

» Nicsak, régi ismerős!

Vírushíradó

» Biztonsági rés a Microsoft JPEG-kezelésében

A Windows XP SP2 megjelenése után nem sokkal a biztonsági szakértők egy újabb kritikus biztonsági hiányosságra bukkantak, ezúttal a Microsoft JPEG-kezelésében. A Windows, az Office és az Internet Explorer által a JPEG formátumú képek feldolgozásához használt közös, GDI+ elnevezésű komponensben egy ellenőrizetlen puffer túlcsordulás esetén tetszőleges programkód végrehajtására adhat lehetőséget.

Dévényi Viktor

Ennek okán valószínűleg új típusú, az említett hibát kihasználó e-mail férgek és „hátsóajtó"-programok megjelenésére számíthatunk a közeljövőben, annál is inkább, mert nemrég sikerült megoldani a „JPEG/GDI+" szoftverhiba gyakorlati kiaknázását, amit szerzője egy példaprogrammal a nyilvánosság elé is tárt. Így elhárult az akadály az elől, hogy a széles körben használt, helytakarékos JPEG (.JPG) formátumú file-okat kis módosítással alkalmassá lehessen tenni tetszőleges végrehajtható programkódok elrejtésére.

A szakértők szerint a problémát súlyosbítja, hogy a vírusellenes szoftverek alapbeállítás szerint a JPEG típusú képfile-okat nem ellenőrzik, hiszen eddig nem volt arra példa, hogy egy kártevőt egy valódi képfile belsejében rejtsenek el, és ne csak látszólagosan – dupla kiterjesztés használatával az eredeti kiterjesztést elrejtve – használják a felhasználók megtévesztésére. Ezért ahhoz, hogy ezek a file-ok se maradjanak ki az ellenőrzésből, a víruskeresők nagy részét eleinte kézzel kell átállítani az új követelményekre. Ennek elmulasztása rendszerünk és adataink biztonságát veszélyeztetheti.

Mivel a JPEG igen kedvelt, széles körben és gyakran használt képformátum, a sok járulékos adat ellenőrzése nagyobb terhet ró a vírusirtó programokra is, ami azzal járhat, hogy megnő e programok erőforrásigénye.

A biztonsági rés nyilvánosságra kerülése óta szerencsére már számos víruskereső program felismeri a szándékosan hibásan formázott JPEG file-okat, de a minél biztosabb védelemhez javasolt a hibát orvosló biztonsági javítás telepítése.

BEAGLE.AS Névváltozatok: Bagle, Begle, Bagel – AM, AR, AS, AX vagy AZ azonosítóval. Az antivíruscégek 2004. szeptember 28-án észlelték először a Beagle.AS nevű internetes féreg megjelenését, amely a korábbi változatokhoz hasonlóan e-mailben és peer-to-peer hálózatokban terjedve „hátsóajtó"-programot próbál telepíteni a fertőzött rendszerekre.

Maga a féreg egy UPX-szel tömörített és a felismerést megnehezítendő, bizonyos részein kódolt futtatható file. Elindításakor *bawindo.exe* néven a Windows rendszermappájába és *cjector .exe* néven a Windows mappába másolja magát, valamint egy regisztrációs bejegyzés segítségével gondoskodik automatikus indulásáról is. A kártevő két további file-t is létrehoz a Windows rendszermappában bawindo.exeopen és bawindo.exeopenopen néven. Ezek közül az első a féregprogramot tartalmazza egy véletlenszerűen generált kóddal a file végén, míg a második egy script – mindkettő az e-mailben való terjedéshez szükséges.

A Beagle.AS féreg átnézi a gépen található adb, asp, cfg, cgi, dbx, dhtm, eml, htm, jsp, mbx, mdx, mht, mmf, msg, nch, ods, oft, php, pl, sht, shtm, stm, tbb, txt, uin, wab, wsh, xls, xml kiterjesztésű file-okat, és ezekből e-mail címeket gyűjt. A fertőzött leveleket saját SMTP motorja segítségével küldi el a címzetteknek. A féreg által küldött fertőzött levelek könnyen felismerhetők a tárgy mező alapján, ahol a „Re: Hello", „Re: Thank you!", „Re: Thanks :)" vagy „Hi" kifejezések szerepelhetnek, míg a levél mellékleteként érkező file neve „Joke" vagy „Price", kiterjesztése pedig .com, .cpl, .exe vagy .scr lehet.

Mivel a féreg a file-cserélő (peer-to-peer) hálózatokon is megpróbál terjedni, ezért megvizsgálja a fertőzött gépek merevlemezét, és ha olyan mappát talál, amelynek a nevében a „shar" karakterlánc szerepel, akkor népszerű programok (ACDSee 9.exe, Adobe Photoshop 9 full.exe, Ahead Nero 7.exe, Kaspersky Antivirus 5.0, KAV 5.0, Microsoft Office 2003 Crack, Working!.exe, Microsoft Office XP working Crack, Keygen.exe stb.) nevét felhasználva bemásolja magát az adott könyvtárba.

A féreg egy hátsóajtó-komponenst is telepít, amely így jogosulatlan távoli hozzáférést engedélyez a fertőzött PC-khez a 81-es TCP porton és egy véletlenszerűen választott UDP porton keresztül. A kártevő megkísérel kapcsolódni a programkódjában rögzített nagyszámú webhely valamelyikéhez, jelentve a fertőzött gép adatait. Ennek célja, hogy össze lehessen állítani egy listát a fertőzött gépekről, amely alapján a zombi gépek alkotta hálózat tetszőleges feladatokra, például spam küldésre használható.

Elődeihez hasonlóan a Beagle-.AS is megpróbálja leállítani a memóriában futó biztonsági szoftverek folyamatait.

Az F-Secure és Kaspersky Anti-Virus szoftverek a [version=2004-09-29_01] vagy újabb dátumú frissítéssel már védelmet nyújtanak a féreg ellen. Trend Micro szoftver használata esetén legalább 2.183.09-es verziójú patternfile használata szükséges. PCM

Havi statisztika

Sor.	Százalék	Érték	Vírusnév
1.		57.41	I-Worm.Zafi.b
2.		11.71	I-Worm.Netsky.aa
3.		10.72	I-Worm.Netsky.b
4.		2.94	I-Worm.Netsky.q
5.		2.34	I-Worm.Bagle.z
6.		2.08	I-Worm.Netsky.t
7.		1.72	I-Worm.Netsky.y
8.		1.25	I-Worm.Netsky.d
9.		1.18	I-Worm.Lovgate.w
10.		0.75	I-Worm.Bagle.gen
11.		0.40	I-Worm.Netsky.o
12.		0.35	I-Worm.Bagle.ah
13.		0.31	I-Worm.Sobig.f
14.		0.28	Backdoor.Rbot.gen
15.		0.27	I-Worm.Bagle.ai
16.		0.26	I-Worm.Mydoom.g
17.		0.25	I-Worm.Netsky.m
18.		0.25	I-Worm.Netsky.r
19.		0.24	I-Worm.Mydoom.e
20.		0.24	I-Worm.Swen

» 2004. szeptemberi vírusstatisztika *(forrás: Kaspersky Lab)*

Vírusok egymás ellen

A Beagle e legújabb variánsa folytatta a „hagyományt": ismét borsot tör a Netsky készítőinek orra alá. Ha a számítógépen Netskyt észlel, töröl számos, a Netskyhoz tartozó registrybejegyzést, valamint a Netsky-változatok terjedésének megakadályozására létrehoz és lefoglal a memóriában olyan mutexeket (kölcsönös kizárás), amelyek a másik féreg működéséhez nélkülözhetetlenek lennének.

A szerkesztőségi anyagok vírusellenőrzéséhez a **Kaspersky Anti-Virus** programot is használjuk, amelyet a **2F 2000 Kft.**, a szoftver magyarországi forgalmazója biztosít.

AfterStep 2.0

Pihekönnyű ablakkezelő

Hosszú várakozási és fejlesztési idő után jelent meg az AfterStep ablakkezelő 2-es sorozatának első darabja. A kezdő linuxosoknak valószínűleg nem sokat mond ez a név, hiszen amikor a számítógépekben lévő memória mérete jelentős mértékben megnövekedett, nem igazan számít, hogy az ablakkezelő, amit használunk, 40-50 Mbyte memóriát foglal el, vagy csak 2-3-at. Nos, az AfterStep egy ilyen kis erőforrás-igényű, ugyanakkor nagyon hatékony és gyors ablakkezelő. Az előző 1.x-es verzióhoz képest igen sok fontos változtatást hajtottak végre rajta a fejlesztők, így a modern ablakkezelőkkel is felveszi a versenyt.

Kiemelkedő tudású képkezelő motort kapott, támogatja a True Type fontokat; UTF-8 Unicode-ot és Localest használ, valamint teljesen újra-írták a GUI-t.

Manapság bizony furcsának tűnhet egy ilyen ablakkezelő, de nem szabad elfelejteni, hogy nem mindig az alapértelmezett eszközök a legjobbak. Ha valaki egy régebbi gépen 128 Mbyte memóriával szeretné futtatni linuxos grafikus programjait, bizony le kell mondania a Gnome és a KDE nyújtotta kényelemről. Ilyenkor jöhet jól egy kicsi és hatékony ablakkezelő, mint amilyen az AfterStep. A telepítése nem okozhat gondot, habár nem mindegyik Linux változathoz készítették még el a csomagokat. Kicsomagolás után a *./configure*, a *make* és a *make install* parancsokkal egyszerűen felrakhatjuk a gépünkre. *(BJ)*

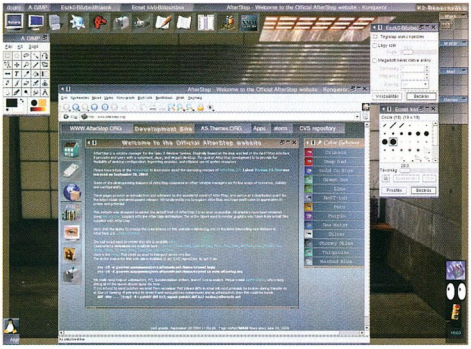

» AfterStep 2.0: egyszerű, kicsi és gyors

➲ Fejlesztők: **www.afterstep.org**
PCM DVD: /linux/afterstep/AfterStep-2.00.00.tar.gz
FREEWARE

HelpScribble 7.3.2

Önsegélyező

Az alkalmazások többségéhez kapunk – jobb, rosszabb, részletes vagy kevésbé részletes – segítséget, súgót. Ezeket az úgynevezett helpfile-okat többféle formátumban lehet elkészíteni. Ezek közül legelterjedtebb a WinHelp (*.hlp) és a HTML Help (*.chm). Ezek mellett van még, amikor teljesen saját formátumot készítenek a fejlesztők, de az esetek többségében az előbbi kettőt építik be az alkalmazásaikba.

Ezeket a helpfile-okat azonban nemcsak a programokhoz, hanem bármilyen leírás elkészítésekor fel lehet használni – akár online manuálhoz is. Ebben lehet segítségünkre a HelpScribble.

Kiválasztható a teljes rendszer telepítése, illetve az, amikor mi válogatjuk ki az összetevőket. Utóbbinál a következőket lehet kiválasztani vagy kihagyni: példaprojektek, helpfile HTML Help formátumban, helpfile WinHelp formátumban, nyomtatható dokumentum és shortcut ikonok.

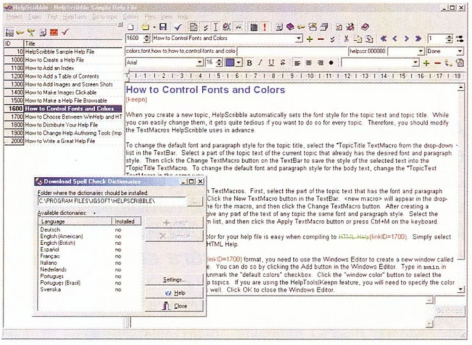

» HelpScribble – készítsünk saját helpállományokat, több nyelven is

A program telepítése után mindjárt használatba is vehető, hiszen aki dolgozott már a Wordpadnél bonyolultabb szövegszerkesztővel, annak nem lesz problémája a HelpScribble kezelésével sem. Ha mégis lenne némi bizonytalanság, akkor használható a segítség, ami a jól ismerten kívül külön – szerkeszthető – helpfile-ként is betölthető. Ugyanígy találunk az alaptelepítésben kész mintapéldákat, például a következőket: hogyan készítsünk helpfile-t, hogyan adjunk hozzá indexet, hogyan adjunk hozzá képernyőmentést, stb. A címszavakhoz egyszerűen rendelhetünk kulcsszavakat, böngészési szekvenciákat.

Ha hibázunk, akkor a program ablakának alsó részén lévő különálló részben láthatók a hibák.

A beépített helyesírás-ellenőrzővel többféle nyelvű helpfile-t nézhetünk meg – eddig a német, angol, spanyol, francia, olasz, holland, portugál és svéd nyelvi modulok készültek el. *(ST)*

➲ Fejlesztő: **JGsoft; www.just-great-software.com/** és **www.helpscribble.com/**
PCM DVD: \sac\utiltext\hlpscr73.exe
TESZT: 30 nap; 99 USD

Jarte 2.6

Ha kevés a WordPad...

Microsoft Office-ra, OpenOffice.orgra vagy más, méretes irodai csomagra nincs mindenkinek szüksége; az alapeszközöket nyújtó Windows-kellék, a WordPad alapvető igényeket elégít ki, de néha kevésnek bizonyul. A Jarte fejlesztői a WordPad funkcióit tupírozták fel.

A legfontosabb újítás a WordPadhoz képest a többdokumentumos kezelőfelület, vagyis egyetlen ablakban, füleken nyithatjuk meg az RTF, a DOC és a TXT formátumú file-okat. Ezt ma már több területen, például a böngészőknél is alkalmazzák, és sokkal praktikusabb, mint a menüsoron elhelyezett Ablak menü, mert egyszerűbben válthatunk át több megnyitott file között. A Jarte füleinek jobb gombos helyi menüiből hiányolom a file-kezelési lehetőségeket (megnyitás/mentés), de ez csak apró hiányosság.

Helyette érdemes rápillantani az állapotsor jobb oldali részére, mert az ott elhelyezett hat jelző egyike mutatja a nem mentett állapotot, és ha arra kattintunk, rögzíthetjük a byte-okba és bitekbe vésett gondolatokat. Itt visszajelzést kapunk többek közt a sortördelés bekapcsolásáról és a beragadt [Caps Lock] gombról.

A bal oldali eszköztár funkciói attól függően változnak, hogy az öt nagy gomb közül melyiket választjuk. Így van lehetőség a betűtípus átváltására, a szöveg formázására. A dokumentum statisztikáját az oldalak, szavak és karakterek számáról a *Tools → Word Count...* menüpontból megnyitható ablakban tekinthetjük át.

A kor igényeihez igazodva kezeli a hiperhivatkozásokat.

Ellenőrizné a helyesírást is, ha volna hozzá a Wintertree Software (➲ **http://www.wintertree-software.com/**) által kiadott magyar szótár. Ennek hiányában be kell érnünk a saját szótár létrehozásának és feltöltésének lehetőségével, bár a szótár nyelvén nem tudunk változtatni. Kárpótlásul a megadott időközönként automatikusan menti a szöveget. Kapunk hozzá egy vágólapkezelőt is, bár ez csak az aktuális „vágatokat" jegyzi meg.

A bruttó 19,98 dollárért regisztrálható *Jarte Plus* többek közt megjegyzi a nyomtatási beállításokat, és tárolja a könyvjelzőket, megjegyzések fűzhetők a dokumentumokhoz, megjegyzi az elmentett vágatokat. *(HJT)*

» Egy feltuningolt WordPad-helyettesítő

➲ Fejlesztő: **Carolina Road Software; www.jarte.com**

PCM DVD: \freeware\jarte_*.exe FREEWARE

Active@ File Recovery Software 5.3

Mentség a törlésre

A törölt file-ok visszaállítására szolgáló segédprogramok már a DOS-os idők óta népszerűek. Aztán jött a Windows 95 a Recycle Binnel, ami az átlagos meggondolatlan felhasználó véletlen törléseire egyszerű megoldást nyújtott, ezt esetleg kiegészíthettük a Norton-féle dupla védelemmel.

Az NTFS rendszerek alatt azonban az a művelet sokkal bonyolultabb. Az Active@ File Recovery for Windows többek közt erre nyújt megoldást.

Az IDE/ATA/EIDE/SCSI merevlemezekről, a floppykról és a különböző memóriakártyákról (CompactFlash, SmartMedia, Secure Digital/MultiMediaCard, Sony Memory Sticks) törölt (és még nem felülírt) adatokat úgy állíthatjuk vissza, mintha csak a régi DOS-os undelete programokhoz folyamodnánk. A komolyabban megsérült, felülírt file-okkal, illetve az újraformázott, elveszett partíciókkal sajnos nem tud mit kezdeni, de ez már túlmutat az ő hatáskörén, erre csak a jóval magasabb árkategóriában fekvő programok képesek.

Kezeli a hosszú file-neveket és a nem angol, speciális helyi nyelvű file-neveket. Sérült partícióról is visszaállíthatók vele file-ok, és képes a sérült MBR kezelésére is.

Az Active@ File Recovery a meghajtók vizsgálata után kilistázza a visszaállítható file-okat és mappákat. A program lelke egyetlen floppyra is telepíthető, így operációs rendszertől függetlenül is futtatható, ami különösen jól jöhet egy teljes rendszerösszeomlást okozó adatveszteség esetén. *(DB)*

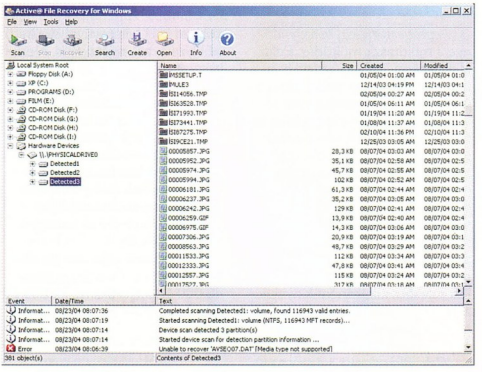

» Még nincs minden veszve

➲ Fejlesztő: **File-Recovery.NET; www.file-recovery.net**

PCM DVD: /cikkekhez/afc/TESZT: csak 32 Kbyte-nál kisebb file-okat állít vissza; 49/30 USD (üzleti/magán)

OverDisk preview

Mi mennyi?

Egy kép ezer szóval is felér – tartja a mondás. Bizony, sokszor azt sem tudja az ember, hogy mi foglal olyan sok helyet a merevlemezen vagy a partíción. Bezzeg ha láthatnánk! Íme, itt egy lehetőség erre...

Az OverDisk megvizsgálja a kiválasztott meghajtót, majd kördiagramban bemutatja a helyzetet. Ha rávisszük az egeret valamelyik kis körszeletre, gyorstippben megmutatja, hogy melyik mappáról is van szó, az hány elmappából és fileból áll, illetve mekkora a méret. A képernyő alsó sávjában a foglalt és elpazarolt területet is kijelzi. Megmutatja a kijelölt elem statisztikai adatait, valamint az elérési utat. Ha egy körszeletre kattintunk, egy szinttel mélyebben jeleníti meg az adott mappa tartalmát.

Négyféle színezési mód közül választhatunk, még régebbi Windowsokon is szabályozhatjuk a gyorstipp átlátszóságát. Sőt azt is megtervezhetjük, hogy miről tájékoztasson a gyorstipp.

Nemcsak a legnagyobb fileokról készíthetünk vele *statisztikát*, hanem a leghosszabb útvonalakról, a legtöbb file-t tartalmazó és legtöbb helyet felemésztő mappákról is. Egy másik lehetőség a *file-mérethisztogram*, amely oszlopdiagrammal ábrázolja az adott tartományba eső file-ok számát.

A pillanatnyi helyzetet úgy rögzíthetjük, hogy exportáljuk, majd importálással betöltve későbbi időpontban elemezhetjük a megörökített állapotot, legyen az FAT16, FAT32, NTFS, CDFS vagy UDF formátumú file-rendszer.

Némely file-kezelőben találunk ilyesféle funkciót, de az OverDisk szerzője ezt jóval alaposabban kidolgozta. *(HJT)*

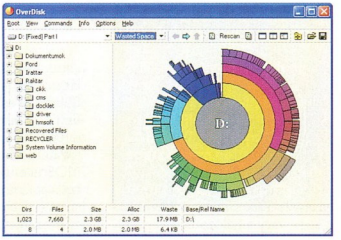

» OverDisk, a lemeztartalom-vizualizáló

➲ Fejlesztő: **Elias Fotinis; http://users.forthnet.gr/pat/efotinis/**

PCM DVD: \freeware\EFOverDisk_preview.exe FREEWARE

P2P Volp 1.1 Beta

Helyi távrecsegő

Helyi hálózatban társalogni hangosan? Igen, erre alkalmas a P2P VoIp, ami ráadásul még ingyenes is.

Az internetes telefóniához kiszolgálóra van szükség, de jelen alkalmazáshoz ez sem kell: a teendő mindössze annyi, hogy

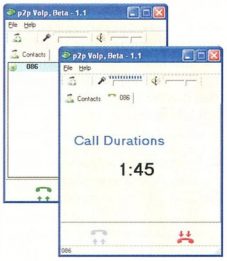

» IP-telefónia helyi hálózatban

valamennyi összekapcsolt gépre telepítsük a programot. A hangerő-szabályozó *Felvétel* módjában kiválasztjuk a mikrofont, és beállítjuk az érzékenységét, illetve a *Lejtszás* módban a hangszórók vagy a fejhallgató hangerejét. Ennyi előkészület után következhet munkatársaink, barátaink IP-címének és nevének bejegyzése a telefonkönyvbe.

A program meg tudja állapítani, hogy ki csatlakozott a hálózathoz, az elérhetőséget megváltozott grafikával adja tudtunkra. Beérkező hívás esetén nemcsak csengetést hallunk, hanem az óra környékén elhelyezkedő ikon is jelez. A hívás fogadása után a hangátvitel GSM 6.1 formátumban történik az UDP porton. Akár öt partnerrel is beszélgethetünk egyszerre.

A program nincs telezsúfolva opciókkal, de arra, amire kitalálták, remek. A disztribúció tartalmazza a forráskódot is, így aki kedvet érez a csiszolgatásához, előtte a lehetőség. *(HJT)*

➲ Fejlesztő: **Ivan Sorokin; http://phonesnd.com**
PCM DVD: \freeware\p2pv11.zip
FREEWARE

Secure Copy 2.3
Volt adat, lesz adat!

Norvég programozóknak több kiváló alkalmazást köszönhetünk (például az Opera böngészőt). A szintén norvég fejlesztésű Secure Copy is remekmű a maga kategóriájában.

Nagy file-ok másik mappába másolása eléggé leterheli a rendszert. A Secure Copyval a helyi gépen vagy a hálózatban végzett file-mozgatáshoz a minimum (850 Kbyte) és maximum (16 Mbyte) meghatározásával szabályozható a puffermére, de mindkét esetben lehetőség van a változó puffermére aktiválására.

A letöltéskezelőkből ismerős folytatás funkciót is integrálták az alkalmazásba, ami a több Gbyte-os file-oknál jön jól.

A másolt file épségét biztosítja a „visszatekerés" (GoBack) aktiválása és a méret beállítása. A moduláris felépítésnek köszönhetően plug-inekkel bővíthetjük a programot, webhelyén találunk olyan modult, ami CRC32 vagy MD5 ellenőrző összeggel kontrollálja az adatátvitelt.

A másoláshoz vagy áthelyezéshez két lehetőség közül választhatunk. A legkézenfekvőbb módszer, hogy az Intézőben kijelölt és jobb egérgombbal megfogott objektumokat áthúzzuk az új helyre, majd a gomb elengedése után felbukkanó helyi menü megfelelő parancsára kattintunk, aminek visszajelzéseként előtűnik a folyamatkijelzője. Alternatív megoldás, hogy a *Start* menü megfelelő programcsoportjából megnyitjuk a Secure Copy kezelőfelületét, felvesszük a listára a mozgatni kívánt file-okat vagy mappákat, majd megnyomjuk a *Start* gombot. Ügyeljünk arra, hogy legyen bejelölve az *Include source folder* (forrásmappa belevétele) opció, mert különben a kiválasztott mappát úgy mozgatja, hogy a teljes tartalmat viszi át file-ostul és almappástul a rendeltetési hely gyökerébe, elveszítve a főmappát. Azt is érdemes tudni róla, hogy file-ok esetén nem támogatja a csoportos kijelölést.

Használata azoknak ajánlott, akiknek nem a sebesség, hanem a megbízhatóság számít. *(HJT)*

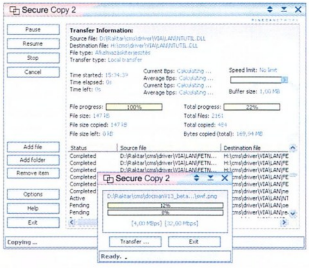

» A biztonságos file-másoló

➲ Fejlesztő: **Glenn Pineda; www.pineda.no**
PCM DVD: \freeware\sc2setup.exe, ff1setup.exe
FREEWARE

Provimax Kereskedelmi Számlázó
Multitaszk számlázóprogram

Mintegy két éve jelent meg a Provimax Kft. Kereskedelmi Számlázó programsorozata (KerSzám Light; KerSzám Silver; KerSzám, SzámKisker; SzámNagyker). A régebbi fejlesztésű szoftverek (Számla&Raktár, Mini-Kalmár, SzolgSzám, Mini-Raktár) mellé léptek be az új rendszerek. A fejlesztésben felhasználták a többezres felhasználói kör javaslatait és kéréseit.

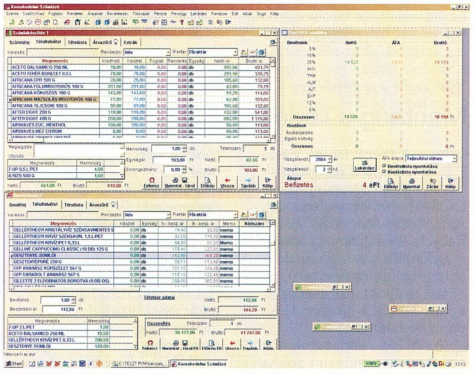

» A multitaszk előnyei

A programok egyik nagy előnye a multitaszk működés. Például a képernyőn hogy méretben meg van nyitva egy számlázási ablak, mellette egy bevételezés készítése is, és a havi áfa-analitika lekérdezése folyik. A fennmaradt területen további ablakokat helyezhetünk el ikonná zsugorítva.

A programokon belül úgy dolgozhatunk, ahogy azt az élet diktálja. Amikor éppen egy bevételezést végzünk a raktárba, akkor azt nem kell félbeszakítanunk, hogy a telefonon érkező rendelést felvehessük, hanem kinyitjuk a rendelési ablakot, és rögzítjük a partner megrendelését, majd folytatjuk a bevételezési feladatot.

Kiskereskedelmi üzletek nagy hasznát vehetik a vonalkódos pénztárgépes kiadás készítésének. A nagy, pultos rendszerekhez hasonlóan nagyon gyorsan lehet az árukat kiadni ebben az ablakban a megfelelő vonalkódolvasó segítségével. A program több pénztárgéptípust is támogat.

A programban található sok lekérdezés közül érdemes kiemelni a raktárkarton-kimutatást, melynek segítségével teljesen nyomon követhető az áruk mozgása és a készletek változása.

Minden programhoz részletes kézikönyv jár, de emellett munka közben [F1] billentyűvel elérhető a helyzetérzékeny súgó is. Nem hiányzik az APEH által előírt készítői nyilatkozat sem.

A programok adatkompatibilisek egymással, így a kisebb programokról gond nélkül lehet váltani a nagyobb tudásúakra. Támogatják a hálózati használatot is.

A bemutatóprogramok letölthetők a cég honlapjáról, vagy megrendelhető az ingyenes demó-CD.

A KerSzám Light ára áfa nélkül 24 000 Ft, a KerSzám Silveré 48 000 Ft, a KerSzámé 72 000 Ft, míg a SzámKisker 150 000 Ft-ba kerül. *(MI)*

➲ Provimax Kft. ☎ **470-0052;**
➲ **www.provimax.hu**

Mindent a Javából – JFTP 3.4

» Az univerzális FTP-kliens

A platformfüggetlen (illetve: sokszor majdnem platformfüggetlen) Javához nagyon sokféle alkalmazás található, de az nem jellemző, hogy az FTP-klienseket fejlesztők körében népszerű lenne. Egy kis keresgéléssel azonban találhatunk néhányat – ezek többsége csak alapfunkciókat kínál.

Sponga Tamás [stom@fw.hu]

A fellelhetők közül talán az egyik legjobb Javában írt FTP-kliens az indiai Sai Pullabhotla fejlesztette JFTP, aminek a közelmúltban jelent meg a 3.4-es verziója.

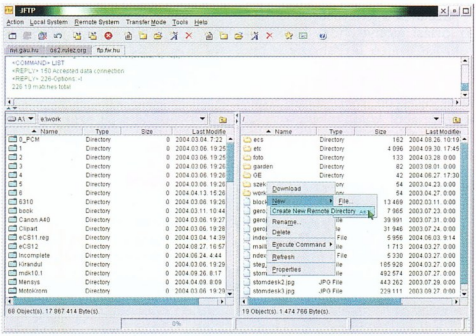

» Kinézetre és működésre is pontosan olyan, mint a natív FTP-kliensek

A grafikus kezelőfelületű alkalmazás tudja mindazt, amit egy mai FTP-kliensnek tudnia kell. Nyithatunk egyszerre több ablakot és bejelentkezhetünk különböző FTP szerverekre. A megszokott szolgáltatásokat mind használhatjuk (könyvtárkészítés, törlés, átnevezés, frissítés stb). Emellett támogatja a titkosított adatátvitelt az SSL (Secured Sockets Layer, ezen belül az SSL 3.0-t) és a TLS 1.0 protokoll szerint. Többféle kriptográfiai algoritmust – RSA, RC4, DES, Triple DES, Diffie-Hellman és DSA – használhatunk. Támogatja az explicit és implicit SSL csatlakozást.

A beépített Certificate Managerrel a fontos adatbázisokhoz lehet hozzáférni, megtekinthetők az igazolások jellemzői, valamint törölhetjük a saját bizalmas adatbázisainkat.

Proxy mögül is használható – támogatja a SOCKS proxyt. A transzfer alapbeállításakor a program automatikusan kiválasztja, hogy bináris vagy ASCII legyen, de a különféle file-okhoz különös is beírogathatjuk, ha mást szeretnénk (általában a default beállítás jó).

A 3.4-es verzióban újdonság a File Filters: különféle szűrőkkel adhatjuk meg, hogy milyen kritériumok szerint kívánunk le-, illetve feltölteni file-okat. Kiválasztható, hogy megjelenítse a rejtett (hidden) file-okat és könyvtárakat.

A JFTP annyira eltalált FTP-kliens, hogy szinte nem is különböztethető meg az adott operációs rendszerre írt natív alkalmazásoktól. Ha a gép elegendően gyors, akkor a kicsit hosszabb betöltődési idő sem tűnik fel.

A JFTP telepítését közvetlenül támogatja a program weblapja – a windowsos (98/Me; NT/2000/XP), MacOS X-es, linuxos, OS/2-es, solarisos, unixos változathoz saját telepítőszkriptek és/vagy pontos leírások találhatók, de minden más olyan platformon futtatható, amihez van Java Virtual Machine (JVM). A linuxos, windowsos és solarisos változat letölthető JVM-mel és anélkül is. A többi platformra csak Java Virtuális Gép nélküli változat van.

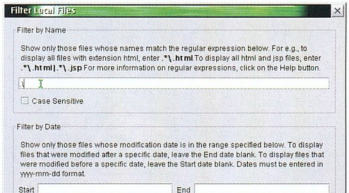

» A legutóbbi verzió főbb újdonsága az, hogy megadhatunk különféle szűrőket

TÖBBFÉLE LICENC A javás FTP-kliensnek háromféle licence van: nem üzleti (free), üzleti próbaverzió (időkorlátos) és üzleti. Ha az utóbbi kategóriába esik az alkalmazás felhasználása, akkor 25 USD-t kell fizetni érte. Természetesen otthoni használatra is ingyenes, csak kicsit eltérő a licenc.

A JFTP 3.4-et egyszerű telepíteni: meg kell adni néhány adatot, aztán a letöltés után install, és kész. A telepítés végén kapunk egy egyéni serial numbert, amit a program weblapján a Request License pont alatt (➲ http://www.myjavaworld.com/requestLicense/jftp/nonCommercialLicense.jsp) kérhetünk, néhány személyes adat és az egyéni szériaszám megadása után – e-mailben.

•

A JFTP 3.2-es és 3.4-es verzióját a következő operációs rendszereken teszteltük: UHU Linux 1.1.1, Yoper Linux 2.1.0, SUSE Linux 9.1, eComStation 1.14, eComStation 1.2 és Windows XP. Mindegyik platformra néhány másodperc volt a telepítés, majd utána tökéletesen működött.

Élesben is kipróbáltuk: több megabyte-os file-okat töltöttünk fel távoli gépre, és onnan le. Mindvégig stabilan működött.

Akinek elég erős a gépe, nyugodtan használhatja, nem tapasztal jelentős különbséget a natív FTP-kliensekhez képest. És meglesz az az előnye, hogy azonos felületen dolgozhat több operációs rendszer alatt is. PCM

»infó

➲ Fejlesztő: **Sai Pullabhotla; www.myjavaworld.com**
FREWARE/TESZT: 60 nap; 25 USD

Javás FTP-kliensek

Az alábbi FTP-kliensek a JFTP 3.4-nél kevesebbet tudnak. Érdekes azonban, hogy a legtöbb a JFTP elnevezést kapta – a verziószámban és az írásmódjukban (kis- és nagybetűk) különböznek egymástól, meg persze egészen máshogy néznek ki, és funkcióikban is jelentősen eltérnek.

JFtp: **http://j-ftp.sourceforge.net/**
JFTP – the FTP Client for Java 1.0: **www.kcmultimedia.com/jftp/**
JFTP-2.0: **www.something-java.com**
jftp 0.9.14: **www-unix.globus.org/cog/jftp/**
JavaFTP 0.1.0: **http://javaftp.sourceforge.net/**
Secure FTP 1.6.2: **www.glub.com/products/secureftp/**

Extra Drive Creator Pro 3.3

» Meghajtók mindenütt

A belorusz WinTools Software Engineering alaposan számba vette a virtuálismeghajtó-készítési lehetőségeket, aminek eredménye egy kevés helyigényű, párját ritkító, öt az egyben segédeszköz lett.

Herczeg József Tamás

A *virtuális CD*-ről valószínűleg szinte mindenki hallott: a CD-emuláció manapság elterjedt technológia. A Nero 6 csomagban a Nero ImageDrive két lemezkép hozzárendelését teszi lehetővé; a magánhasználatra ingyenes Daemon Toolsszal négy virtuális meghajtót hozhatunk létre. Természetesen az Extra Drive Creator Pro (EDCP) is támogatja ezt a technológiát: hátrányára írandó, hogy csak az ISO képfile-okat ismeri.

Az újabb Windows változatokban külön mappában tárolhatjuk a fotókat, a zenéket és a videókat. Az elővigyázatosabbak egyéb dokumentumaik (iratok, levelek, faxok stb.) tárolására is rendszeresítenek mappát, esetleg külön lemezt vagy a merevlemezen külön partíciót. Ezeknek a helyeknek az elérését jelentősen felgyorsítja, ha szabad betűjelet társítunk hozzájuk: nem kell a file-rendszer mélyére leásni. Az EDCP jelenlegi verziójában az ilyen *meghajtóként látszó mappa* az eredeti mappát tartalmazó meghajtó paramétereit és kötetcímkéjét veszi át, holott az ember azt várná, hogy egyedi tulajdonságokkal áldották meg a fejlesztők. Érdekes módon ennek a meghajtónak a mérete az eredeti meghajtóéval azonos, miközben az lenne a kézenfekvő, hogy a rajta tárolt információ helyigényét jelezze. A kötetcímke sem nevezhető át...

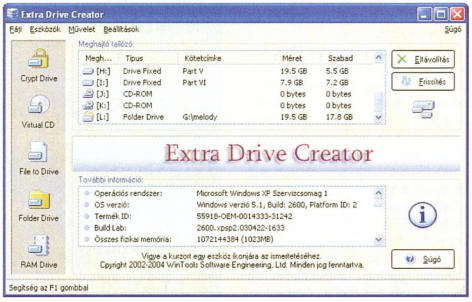

» Öt az egyben segédeszköz különféle meghajtók létrehozásához

A file-meghajtóhoz az IMG formátumot ajánlja a program, a titkosított meghajtó esetén DAT kiterjesztésű lesz a formázandó terület, amihez választhatjuk a betűjelet. Ezek a meghajtók is láthatók a file-rendszerben, viszont nagyon erős, 256 bites jelszóval korlátozott a hozzáférés.

Ezeknek a lehetőségeknek az az óriási előnye, hogy új betűjelű meghajtó létrehozásához nem kell újraparticionálni a merevlemezt. A *RAM-meghajtó*nál is előnyösebb, mert az a fizikai memóriából különíti el a kívánt Mbyte-okat, és a rajta tárolt információ a rendszer újraindításakor elvész. A szoftver intelligens: ha az ábécé utolsó betűje szabad, akkor azt kínálja fel.

Az EDCP használata rendkívül egyszerű, kezelőfelületének felépítése logikus. A főablak bal oldali sávjából érhetjük el az eszközöket. A középső felső részen látható meghajtótallózó mindig jelen van, az alatta lévő terület egyik szekciója listázza ki a szabad betűjeleket, illetve egy másik az eszközhöz létrehozott meghajtókat. Az egyes lemezek paramétereit az *Új meghajtó* gombbal előhívott ablakban adhatjuk meg. Az ugyanazon funkciójú meghajtók közül a jelölőnégyzetük kipipálásával engedélyezhetjük azokat, amelyekre épp szükségünk van. A létrehozható különféle meghajtók számának csak az ábécé betűi állítanak korlátot.

Első futtatásakor a megfelelő működés érdekében telepítenünk kell a csomagban lévő illesztőprogramokat. Ha a használat során problémák merülnek fel, a *Művelet* menüből ismételhetjük meg a driverek telepítését.

Az Extra Drive Creator Pro Windows NT, 2000, XP vagy 2003 rendszerekre telepíthető, futtatásához rendszergazdai jogok szükségesek.

Gyakran használt CD-inkről készített lemezképhez egy alkalmazás segítségével meghajtó betűjelet rendelhetünk. Ez a lemezkép meghajtóként jelenik meg a file-kezelőben, a hozzá csatolt image file tartalmának futtatására, amit így nem kell kiírnunk lemezre a használathoz. E módszer nagy előnye a gyorsaság, ugyanis a merevlemez eléréséhez rövidebb idő kell, mint a kompaktlemezhez.

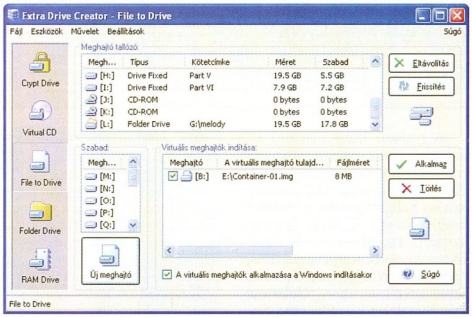

» Particionálás nélkül hasíthatunk ki egy szeletet a merevlemezből

»info

www.extradrivecreator.com
www.wintools.net
PCM DVD: \honosito\segedprogramok\rendszereszkozok\extradrivepro.exe
TESZT: 21 nap; 34,95 USD

Garantált biztonság

A Kingston Technology Company a világ legnagyobb független memória gyártója. Piacvezető szerepe nem véletlen; széles termékválasztéka **kiváló minőséggel** párosul. A kétezret is meghaladó számú terméke több mint tízezer rendszert képes támogatni és gyártmányaik a legszigorúbb műszaki, minőségi ellenőrzésen mennek át. A **"memóriakirály"** hazai disztribútor hálózata a közelmúltban a Juventus-Team Kft csapatával bővült. Az új disztribútor a Kingston ValueRAM és Digital Media termékcsaládját nagyrészt **raktárról biztosítja**, meglepően **kedvező áron**.

élettartam garancia*

Kingston TECHNOLOGY
Value RAM

Kingston TECHNOLOGY

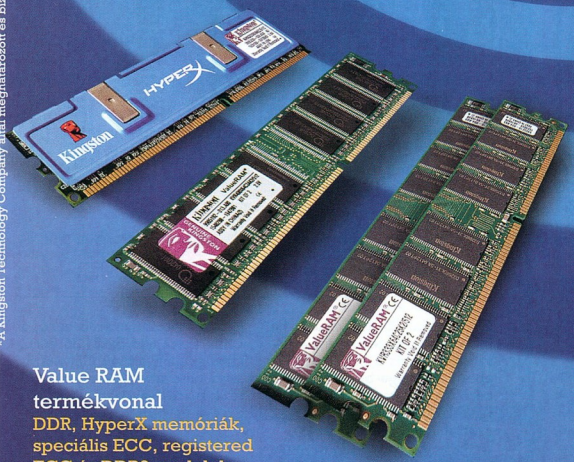

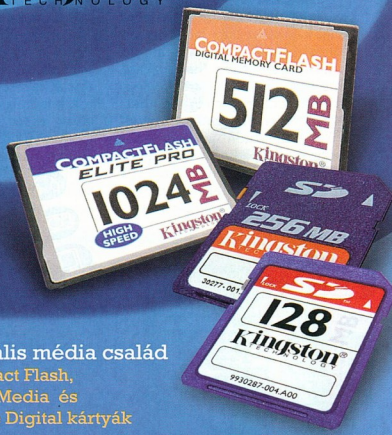

Value RAM termékvonal
DDR, HyperX memóriák, speciális ECC, registered ECC és DDR2 modulok

Digitális média család
Compact Flash, Smart Media és Secure Digital kártyák

*A Kingston Technology Company által meghatározott és biztosított élettartam garancia

Megvásárolható az ország egész területén a Gépbolt hálózat üzleteiben és az Interneten.

gépbolt
www.gepbolt.hu

Juventus Team
Számítógép alkatrész nagykereskedelem
A MŰKÖDŐ GÉPES KAPCSOLAT
1145 Budapest, Laky Adolf utca 36.
Telefon/Fax: (1) 469-5847
www.juventus-team.hu

Stellar Phoenix Recovery Suite

» Ha minden kötél szakad...

Kincset ér minden olyan program, amellyel valamilyen káreset után a merevlemezről látszólag eltűnt adatokat visszaszerezhetjük. A Stellar Phoenix Recovery Suite éppen ebben segít, sőt hibás CD-ink megmentésére is használt vehetjük.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A Stellar Phoenix Recovery Suite három programból álló csomag: a FAT&NTFS a windowsos rendszerek, a Stellar Phoenix CDROM a CD-k, a Stellar Phoenix Linux pedig a linuxos Ext2 és Ext3 file-rendszerek javítására specializálódott. A Stellar Phoenix nem destruktív módon dolgozik: a hibás területeket a szoftver csak olvassa, így még véletlenül sem okozhatunk kárt vele. A szoftver file-kezelő felülete a Windows intézőjére hajaz, ám minden mappa és file előtt egy kijelölőnégyzet található. Ezek kézi kiválasztásán túl keresés és szűrések segítik munkánkat.

ADATMENTÉS WINDOWSOS ÉS LINUXOS PARTÍCIÓKRÓL A Stellar Phoenix FAT és NTFS file-rendszeren képes a lomtár mellőzésével törölt adatokat visszaállítani formázott vagy hibás partíciókról is. A kiolvasott adatokat tetszőleges helyre (hordozható meghajtó, működő partíció, floppy, hálózati meghajtó) menthetjük. A program használata egyszerű, a teendőkön varázsló vezet végig. Első lépésben felmérést készít: felismeri a meghajtót, és megvizsgál minden lehetséges partíciót. Utána megvizsgálja a file-struktúra maradványait (bootszektor, FAT-másolat, root könyvtár) és az adatterületet.

Ezt követi a visszaállítás: minden menthető file-t és mappát kilistáz fastruktúrában, ahol kiválaszthatjuk, hogy mit szeretnénk menteni. Ha nem talál hiányzó logikai meghajtót a hagyományos keresés alatt, automatikusan elkezdi a speciális keresést logikai meghajtók után kutatva.

Linuxnál a lehetőségeink valamivel korlátozottabbak, ugyanis a program nem fut Linux alatt, hanem Windows alól kezeli az Ext2 és Ext3 partíciókat. A törölt file-ok visszaállítása csak logikai meghajtók esetén lehetséges – sérült super block vagy inode list esetén is. A visszanyert adatokat csak FAT vagy NTFS meghajtókra képes menteni.

KORONGOZÁS A CD-re archivált adatainkat viszonylag nagy biztonságban tudhatjuk, de a CD-n is előfordulhatnak sérülések, sőt az idő előrehaladtával egyre kevésbé lesznek olvashatók a lemezek. A lemezt karcolások, törés, a TOC (Table of Contents), az elsődleges és másodlagos kötetleíró hibája vagy sérülése esetén sem kell kihajtanunk, mert van még remény az adatok megmentésére a Stellar Phoenix CDROM-mal. A hibás korongról image file-t készíthetünk, és a továbbiakban ebből az image-ből próbálunk adatokat visszaállítani. Így biztonságosabban és legfőképpen gyorsabban dolgozhatunk.

Az adat-visszaállítási folyamatot logfile-ba rögzíti, ami hasznos lehet részleges visszaállítások alkalmával.

•

A Stellar Phoenix Recovery Suite ára 315 euró, de a csomag részei külön is megvásárolhatók: A Stellar Phoenix FAT&NTFS 157 euró, a csak FAT-ot, illetve a csak NTFS-t kezelő változat ára 78 euró, a Linux (Ext2 and Ext3) 86 euró, csakúgy mint a csak CD-visszaállító változat. A szoftvernek létezik maces változata is, ez 252 euróba kerül. PCM

Stellar Phoenix a gyakorlatban

A több mint egy éve telepített Windows XP már szinte használhatatlanná vált, így eljött az újratelepítés ideje. A fontosabbnak ítélt adatokat lementettük. CD-ről bootolás után töröltük a partíciót, újrapartícionáltuk és NTFS-re formáztuk a merevlemezt – nem gyorsformázással! A 13 Gbyte-os partíció eredetileg 10 Gbyte adatot tartalmazott.

Feltettük az új rendszert, amely az egyéb programokkal együtt összesen 7 Gbyte-ot foglalt. Erre eresztettük rá a Stellar Phoenixet, hogy a korábbi rendszerből visszanyerjünk néhány dokumentumot (amit azért előtte archiváltunk). A próba meglepően jó eredményt hozott, még olyan file-okat is sikerült visszaállítanunk, amiket a formázás előtt pár hónappal töröltünk – természetesen a lomtár mellőzésével.

Rendszerkövetelmény: Windows 95/98/Me; NT/2000/2003/XP, valamint 64 Mbyte RAM.

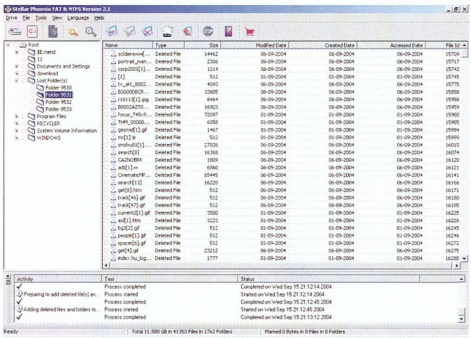

» Törölt file-ok egy formázott partícióról

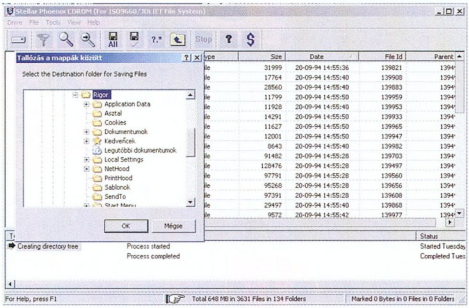

» Egy mára már nehezen olvasható 10 éves CD sem okoz gondot

»infó

- Fejlesztő: **Stellar Information Systems; www.stellarinfo.com**
- PCM DVD: /cikkekhez/stellar_suite.exe
  TESZT: nem ment, csak keres; 78–315 euró

SMS MMS mix — MEGA MOBIL MÁNIA

www.logostudio.hu

Így rendelj! Küldd el SMS-ben a kiválasztott kódszámot! Ha csengőt kérsz, a kód elé írsd be a táblázatból kiválasztott betűjelet! (Pl.: Nokia MONO csengés-NPN1234) Másnak küldöd?: A kód után egy szóközzel add meg a céltelefon 06 nélküli számát! (Pl.: NTPN1234 201234567)
Vezetékesről: Hívd a **06/90 411 805**-as számot és kövesd a szómitógép utasításait! Vigyázz: A Siemens képuzi és polifónikus csengés csak SMS-ben kérhető!

Csengőhangok betűjele:
MONO Nokia/Sam/Sony/E/LG...N
MONO Siemens.....Z
POLI Nokia.....B
POLI Ibbó típus.....D

SMS-szám: 06/90 63 50 63

VADIÚJ Csengőhangok

mindegyik POLIFÓNIKUS verzóban is!!!

TOP

McHawer:kimegyek a tem...PN2359
A Profi.....PN2402
Macskajaj.....PN2346
Tankcsapda:Be vagyok rúg...PN2366
Keresztapa.....PN2360
Gigi D Agostino:L amour.....PN2272
Az Operaház fantomja.....PN2317
TNT_Szekeres:Hiz a folyót..PN2367
Emilió:Ne nézz vissza rám...PN2219
Eamon:Fuck it.....PN2452

KOMOLY

Beethove:For Elise.....PN2371
J.Brahms:Magyar táncok....PN2291

ROCK

Beatrice:Azok a boldog sz...PN2320
LinkinPark:From the inside...PN2354
Edda:A kör közepén állok...PN2183
Linkin Park:Numb.....PN2187
Tankcsapda:Adjon az ég ...PN2258
Busted:Crashed The Wed...PN2176
Beatrice:Nyolc óra unka ...PN2277
Audioslave:AmTheHighwa...PN2304
Nickelback:FiguredYouOut...PN2311
Blink*182:I Miss You.....PN2306
Velvet Revolver:Slither.....PN2442
Jet:Cold Hard.....PN2437
Avril Lavigne:Dont tell me...PN2430
Offspring:Hit that.....PN2316
Audioslave:I'm the highwaPN2304
RepublicHit lenn:I vele...PN2397

FILM

Shrek 2.....PN2453
Dity Dancing2.....PN2451
A tűz óceánja.....PN2449
Evita.....PN2422
Love Story.....PN2406
Star Wars.....PN2385
Flashdance.....PN2380
Rocky.....PN2365
Valami Amerika.....PN2273
Vas.....PN2267
Titanic.....PN2260
Terminator.....PN2259
Gladiátor.....PN2231
Gyűrűk Ura: A Király visszaPN2229
Charlie Angyala.....PN2212

POP

DjSterbinsky:ClubRotation...PN2448
NellyFurtado:Forca.....PN2447
MarioWinans:I dont wanna...PN2446
Frankie:Fuck you right backPN2444
Bonbon,Gangsta:Kapod amPN2443
Velvet revolver:Slither.....PN2442
Usner:Confessions.....PN2441
HeavenStr.S:Csizbörger.....PN2351
LionerRichie:Just for you...PN2355
Maroon5:This love.....PN2357
Jet:Cold hard bitch.....PN2437
Janet Jackson:Just a little...PN2436
Faithless:Mass destructionSPN2434
Roxette:It Must Have Been..PN2414
McHawer:Mar minálunk.....PN2413
Mario:Szászor is.....PN2413
Mario:Sárga Rózsa.....PN2411
Mario:Gyöngyvirág.....PN2410
Sting:Fields of gold.....PN2407
Oldfield:Moonlight Shadow..PN2404
V-Tech:Homokba írt szerel..PN2265
Liza:Zápores6.....PN2238
Crystal:Itt megtalálsz.....PN2215
Robbie Williams:Sexed Up..PN2249
Black Eyed Peas:Shut Up!...PN2207
George Michael:Amazing...PN2223
LMC vs U2:Take me to the...PN2235
Nox:Szászsor ölelj.....PN2243
C.Aguilera:Can't hold.....PN2213
S.Paul.Sasha:I mSTillInLove.PN2271
Scooter:Maria.....PN2253
Scooter:Jigga-jigga.....PN2252
Tomcraft:Loneliness.....PN2261
Sylver:Wild horses.....PN2256
Bon-bon:Köszönjük.....PN2209
Tonka,L.McAllen:Get back...PN2262
Kate Ryen:Libertine.....PN2232
Pink:Trouble.....PN2195
Roy:Az otthon itt van.....PN2251
Gareth Gates:Sunshine.....PN2222
Madonna:Love Profusion....PN2239
Club54:Mégegyszer.....PN2433
Christina Milian:Dip it low...PN2432
Baby Gaby:Darabokra szak..PN2431
Akos:Az utolsó hangos dal..PN2429
Vangelis:Chairots of fire....PN2428
Queen:We will rock you.....PN2427
O-Zone:Dragostea din tei...PN2426
Mario:Imádok úta kelni.....PN2425
Mario:Elsőpri a szél.....PN2424
Mario:Amikor a szivem.....PN2423
Maoonna: Dont cry for me..PN2422
Kevin Lyttle:Turn me on....PN2421
Kuplá Kávé:Kék a szeme ...PN2419
Blue, S.Wonder:Signed sea.PN2418
B.Sreisand:Woman in love..PN2417
Alphaville:Big in Japan.....PN2416
Beatles:Yesterday.....PN2415
Unique:Uton.....PN2264
TNT:Nincs baj.....PN2257
Desperado:Eg veled.....PN2216
BabyG.Lala:Örült Szerelem PN2203
Venus:Mire jó.....PN2268
50Cent,G-Unit:If I Can't ...PN2339
Belga:Gyere kislány gyere ...PN2450
Usher:Burn.....PN2440
Pink:Last know.....PN2439
Kelis:Trick me.....PN2438
Anastacia:Left outside.....PN2340
Atomick:-RightNow2004.....PN2341
Atomick:-SomeoneLikeMe...PN2342
BasemetJaxx:GoodLuck.....PN2343
Blue:BreatheEasy.....PN2345
E.Iglesias:Kelis:Not in love...PN2189
George Michael:Patience.....PN2225
Gigi D Agostino:Silence.....PN2227
Seal:Love s ciniive.....PN2266
Atomick:If you come to me..PN2312
Kacsatánc.....PN2379
Matyi és a heg..:Necsi,necsi..PN2358
Scooter:Weekend.....PN2375
Hooligans:Játszom.....PN2349
The Rasmus:First day of.....PN2197
K.Minogue:Red Blooded W...PN2234
Romantic:A tűz amit gyújt ...PN2250
E!miio:Ne nézz vissza rám...PN2219
C.Aguilera:The Voice With...PN2214
Király L.:Szerelem utolsó...PN2233
Unique-Mozaik.....PN2263
Bon Bon:Vaiami Amerika....PN2273
Eminem:Lose Your Self.....PN2274
Ákos:Tűzvarázsló.....PN2275
ATB:Hold You.....PN2276
Crystal:Fújja el a szél.....PN2278
Desperado:Gyere és álmodj..PN2279
J.Lopez:Jenny from the b....PN2280
J.Timberlake:Cry me a river..PN2281
Padódó:Bye bye Szása.....PN2282
R-GO:Szeretlek is meg nem..PN2283
TNT:Egyetlen szó.....PN2196
D.Guetta:Love don't let me...PN2290
DJ Bobo:Chihuahua.....PN2292
Las Ketchup:Aserejé.....PN2296
Shania Twain:Ka ching.....PN2297
Eiffel65:Blue.....PN2298
Crystal:Jég a tűzben.....PN2178
Alicia Keys:You Don't Know.PN2303
Beyoncé:Me, Myself And I...PN2305
Madonna: Nothing Falls.....PN2310
Pink:God is a DJ.....PN2312
S.Kis-Bexton:I won't Ch...PN2321-3
Sting:Send Your Love.....PN2314
Sugarbabes:ToLostInYou....PN2315
Unique:Angyal.....PN2319
K.Minogue:Red Blooded W...PN2234
Romantic:A tűz amit gyújt ...PN2250
C.Aguilera:The Voice With...PN2214
Király L.:Szerelem utolsó...PN2233
Unique-Mozaik.....PN2263
Gigi D'Agostino:L'Amour T..PN2272
Bon Bon:Vaiami Amerika....PN2273
Eminem:Lose Your Self.....PN2274
Ákos:Tűzvarázsló.....PN2275
ATB:Hold You.....PN2276
Crystal:Fújja el a szél.....PN2278
Bestiák: A reggel tul messze.PN2171

Ha polifónikus csengést rendelté: 1. Küldd el a kiválasztott tartalom kódját a feltüntetett telefonszámra 2. a válaszban megérkezett wap cimet mentsd el könyvjelzőkbe! 3. a wap menu segítségével csatlakozz rá a megadott cimre 4. miután csatlakoztal, nyisd meg a már elmentett könyvjelzőt, a letöltés automatikusan elindul 5. mentsd el a letöltött tartalmat a telefonba (✉ = csak polifónikusban!Csak megfelelő WAP előfizetéssel használható a szolgáltatás!
(tesztelés: http://wap.logostudio.hu wap oldal)

Szines Háttérképek

WPN3260 WPN3466 WPN1502 WPN2898 WPN2951
WPN2507 WPN2891 WPN3767 WPN2903 WPN2886
WPN3483 WPN1617 WPN2492 WPN2521 WPN3334
WPN3757 WPN3717 WPN2619 WPN2522 WPN2883

AKCIÓ — Szuper JAVA Játékok

Mind a játék kérhető: Nokia3100, 3108, 3200, 3300, 3510i, 3530, 3595, 5140, 6100, 6108, 6200, 6220, 6230, 6610, 6650, 6800, 6810, 6820, 7210, 7250, 7250i, 7600, 8910i, Motorola T720, Siemens C60, MC60, S35, SL55, Samsung E100, X100, X600, Sharp GX10

TPN1060 — Dracula visszatért! Ezúttal a hideg jégvilagban kell győzelmet aratnod fölötte az sárkánnyod segítségével...
Meg: Nokia 3650,5100,6600,7650,N-Gage, Mot.A835,920,925,V90,300,400,500,525, 600,Siem.C55,65,CX65,M50,65,S65,SX1

TPN1063 — Robo kiszaadult ugyan de elfogtak garmadjét Evy-t! Segíts neki kijutni a szörnyu katonai bázisról.
Meg: Nokia 3650,5100,6230,6600,N-Gage Mot.V90,300,400,500,525,600,S.Ericsson T610,K700, Siem.C65,CX65,M65,S65,SX1

TPN1057 — Legujabb kore legszörnyebbjét a Kőszer Próbál meg a legjobban ismeradni! Az ujemanyag közben egyre fogy!
Meg: Nokia 3410,3650,5100,6230,6600, 7650,N-Gage,Mot.A835,V80,V300,400, 500, 525,600, Siem.C55,65,CX65/M50,55, S65,SX1,SonyEricsson K700.

TPN1062 — Robo csapdába esett egy titkos katonai bázison. Segíts Robonak kijutni a bázis 25 szintjéről!
Meg kérhető: Nokia 3410, 5100, 6310i, Siemens C55, M50, SonyE. T610

TPN1059 — Harcolj sárkányoddal lovagok, deneverék, zombik ellen és győzd le Drakulát!
Meg kérhető: Nokia 3410, 3650, 5100, 6600, 7650, N-Gage, Motorola A835, V600, 300, 400, 500, 525, 600.

TPN1058 — Partoljatod a labdát és bontsd le a falat, hogy átjuss a következő szintre! Klasszikus labdonto játék ujdonságokkal
Meg kérhető: Nokia 3410, 6310i, SonyE. T610, Siemens C55 M55.

SMS-szám: 06/90 62 92 62

Így rendelj: 1. Küldd el a kiválasztott tartalom kódját a feltüntetett telefonszámra 2. a válaszban megérkezett wap cimet mentsd el könyvjelzőkbe! 3. a wap menu segítségével csatlakozz rá a megadott cimre 4. miután csatlakoztal, nyisd meg a már elmentett könyvjelzőt, a letöltés automatikusan elindul 5. mentsd el a letöltött tartalmat a telefonba. (csak SMS-ben rendelhető!) A háttérkép/játék SMS díja: 799 Ft+Áfa. Csak megfelelő WAP előfizetéssel használható a szolgáltatás!
(tesztelés: http://wap.logostudio.hu wap oldal eléréseivel)

Képüzenetek és Siemens Logók

Ha a kódban a K helyére R-t írsz, Siemens Logót kapsz!

KPN3237 KPN3226 KPN2361 KPN3273 KPN2117
KPN2801 KPN2127 KPN2939 KPN2663 KPN1801
KPN3233 KPN1230 KPN1946 KPN2760 KPN2140
KPN2246 KPN3276 KPN3261 KPN1077 KPN1911

Siemens Képüzik

XPN1663 XPN1624 XPN1637

Operátor és Group LOGÓK

Ha a kódban az L helyére G-t írsz, Group Logót kapsz!

LPN1919 LPN2078 LPN5268 LPN3011 LPN6102 LPN6838
LPN1680 LPN2455 LPN2454 LPN1128 LPN2125 LPN4405

SMS FLÖRT

Szeretnél egy vad, erotikus fotó rólam? Megkapod, ha írsz!

Küldd el a kiválasztott lány nevét (pl.: PNJASMINE) és egy szóközzel neki szánt üzenetedet SMS-ben az alábbi számra. A LÁNYOK GARANTÁLTAN MINDEN SMS-RE VÁLASZOLNAK!

PNJASMINE (21) PNCHRISTY (20)

06/90 633 300

Az SMS díja: 240 Ft+Áfa/sms. INFO: 220 60 52

Mit mire kérhetsz?: logók: Az arra alkalmas Nokia, Siemens, SonyEricsson T100, T300, T310, T610, Samsung S100, S300, V200, C100, E710, LG G5400. Group logók: Arra alkalmas Nokia, Csengest: Arra alkalmas Nokia, Motorola E365, Siemens S45, ME45, C45, M50, MT50 A50, C55, S55, Samsung A110, A300, N100, N620, R210, S100, T100, SonyEricsson T100, T310, T610. Tobbszólama csengest: Nokia 3100, 3200, 3300, 3510, 3510i, 3650, 3660, 5100, 6100, 6200, 6220, 6600, 6610, 6650, 6800, 7210, 7210i, 7250, 7250i, 7650, 9210, 9210i, N-Gage, Motorola T720, T720i, T725, C336, A835, C350, E390, V500, V525, V600, V300, Panasonic GD67, GD87, X70, X60, Sharp GX10, Samsung S100, S105, T100, T400, V200, V205, I330, M400, A500, E700, E710, X600, Siemens A50, A55, A60, C55, C60, C62, M55, MC60, S55, SL55, ST55, SX1, Sagem My-X6, My-X3-2, SonyEricsson T230, T300, T610, T630, P800, P900, Z600, LG G5400. Csengest: Arra alkalmas Nokia, Motorola E365, Siemens S45, ME45, C45, M50, MT50 A50, C55, S55, Samsung C100, E710, V200, LG G5400, Sonyericsson T300, Kepüzenget: Arra alkalmas Nokia, Ericsson, Samsung, Siemens A50, C45, C55, ME45, MT50, SL45, SL45i, S55, SL55, SonyEricsson T300, T610, LG G5400. Szines háttérképet: Nokia 3100, 3200, 3300, 3510i, 3650, 3660, 5100, 6100, 6200, 6220, 6600, 6610, 6650, 6800, 7210, 7210i, 7250, 7250i, 7650, 8910i, N-Gage, SonyEricsson T610, T230, Z200, Z600, P800, Panasonic GD67, GD87, X60. Siemens C60, S55, SL55, MC60. Alcatel One Touch 735, Sagem My-X6, X3-2, X5. Motorola V300, Samsung S100, S300, S500, T100, T400, T500, E100, E700, P400, V200, V100, Sharp GX10, Sony S310, GX20. Az SMS díja 400 Ft+Áfa. 200 Ft+Áfa/sms. A szolgáltatás igénybevétel feltétele a megfelelő WAP beállítás és a szolgáltatás megfelelő WAP szolgáltatás igénybevétele. Az igénybevétel szükséges hozzájárulás jogtulajdonos: Studio10 Kft. 220 60 52

Aki keres, talál!

A katalogizálószoftvereivel hírnevet szerzett kanadai Wizetech Software idén júliusban tárta a publikum elé személyi dokumentumkeresőjét, a dolgok közepébe vágva egyből 2.0-val jegyezve a verziószámot. Az Archivarius 3000, sebességének köszönhetően, maga mögé szorította versenytársait.

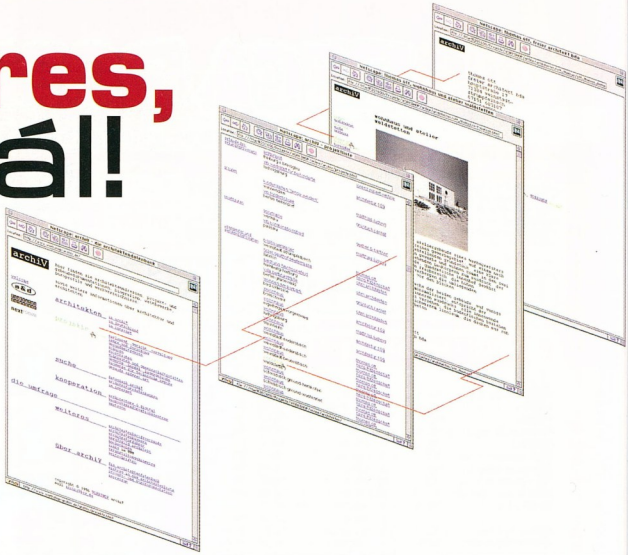

Herczeg József Tamás

A Wizetech Software 1999 óta foglalkozik a számítógépen tárolt adatok szervezésével. A dokumentumrendszerezés felé 2001-ben nyitottak, azonban 2004-ig sok nehézségbe ütközött olyan termék megalkotása, amelyik lekörözi a konkurenciát. Sok olyan ötlet halmozódott fel a katalogizálóalkalmazások (Advanced MP3 Catalog, Advanced Font Catalog, Advanced Link catalog, Music Express) fejlesztése közben, amit az Archivarius 3000 alkotása során tudtak igazán kamatoztatni.

Bevallom, nem vagyok híve az indexelt keresésnek, mert magát az indexet is gondozni kell: törlés esetén el kell távolítani a régi bejegyzéseket, új file-ok esetén pedig fel kell dolgozni a friss anyagot – sok a macera vele, időnk pedig véges.

Ennek tudatában – bizonyos feladatokhoz – mégiscsak érdemes ilyen alkalmazást használni, mert az erre specializálódott programok jóval gyorsabban kutatják fel a keresendő szöveget az indexben, mint az olyan kereső segédeszközök, melyek indexelés nélkül az adott útvonalon szöveget is fel tudnak kutatni (például az EF Find). Tehát, az indexelésbe fektetett idő megtérül. Az Archivarius 3000 be tudja tenni az indexbe a szövegkivonatokat; ha véletlenül töröltük az eredeti file-t, még van egy mentsvárunk a tartalom meglelésére.

Milyen file-típusok jöhetnek számításba az Archivarius 3000 esetén? Fel tudja dolgozni a Microsoft Word dokumentumokat, Excel munkalapokat, PowerPoint bemutatókat. A HTML-kódból is ki tudja olvasni a szöveget, és nem hiányozhat az RTF formátum sem. A bináris file-ok közül a Windows súgófile-ok (.HLP kiterjesztés), valamint a PDF file-ok jöhetnek számításba. Támogat néhány nálunk ritka formátumot is, gondolok a WordPerfectre, a PageMakerre, az MS Worksre. Több irodában, munkahelyen irodai programcsomag-alternatívaként az ingyenes OpenOffice.orggal dolgoznak – e cikk írásakor még nem szerepel a támogatott formátumok között, de már folyamatban van (a 2.16 vagy a 2.17-es verzióra ígérik). A HLP formátumú súgók támogatása mellé odakívánkozik a HTML-es súgók (.CHM formátum) támogatása is – erre még egy picit várni kell, de szerepel a fejlesztőcég várólistáján.

A modern ügyvitelhez hozzátartozik az elektronikus levelezés. Jelen alkalmazás az Outlook, Outlook Express, The Bat!, Mozilla, Thunderbird, Netscape postafiókokat tudja indexelni. Én helytakarékosság miatt nem szeretem a beérkezett üzenetek mellékleteit külön helyre menteni – az Archivarius 3000 ezeket is visszakereshetővé teszi. Nem probléma az sem, ha ezeket tömörített formában kapjuk, mert 13-féle archívumtípushoz (ZIP, RAR, ACE, ARJ stb.) fér hozzá. Aki a nyílt forráskódú 7-Zip natív .7z formátumába tömörít, annak még nem ajánlom az Archivarius 3000 használatát.

KERESÉS TÁVOLRÓL IS Nemcsak a helyi gépen, hanem a hálózat megosztott mappáiban, sőt cserélhető lemezeken (CD, DVD stb.) tárolt file-okat is képpes feldolgozni. A programnak van még egy hálózati vonatkozása: ha elindítjuk a *kiszolgálót*, akkor miután beírtuk a kliensgép webböngészőjének címsorába a kiszolgáló IP-címéből és portszámából álló hivatkozást (például http://127.0.0.1:80/), a távoli gépről csatlakozhatunk az indexelt file-hoz, és rákereshetünk a beírt kulcsszóra. Nagyobb méretekben gondolkodva megoldható az

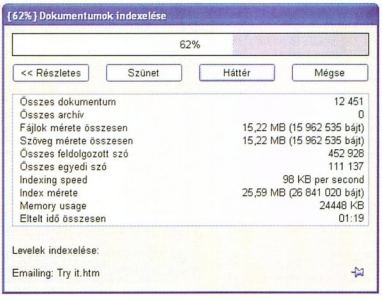

» Részletes információ az indexelt file-okról

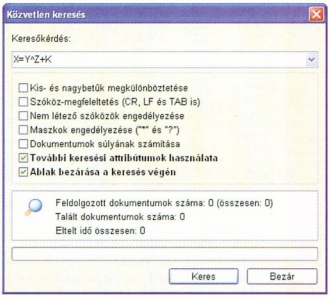

» Képleteket találhatunk meg a közvetlen kereséssel

»infó

- Fejlesztő: **Wizetech Software; www.wizetech.com**
- PCM DVD: \honosito\segedprogramok\rendszereszkozok\arch3000.exe
- TESZT: futtatási korlátok; 29,95/49,95/19,95 USD (magán/céges/diák licenc)

is, hogy az interneten keresztül a világ egy távoli pontjáról férjünk hozzá az adatbázishoz; a találatokat letölthetjük vagy elküldhetjük e-mailben.

Az index létrehozásában a varázsló lépéseit kell követnünk.

Ha bonyolultnak tűnik a lekérdezés, egy kattintással előteremthetjük a *Keresés varázslót*, amely felkínálja a dátum, méret, file-típus kiválasztásának lehetőségét, valamint beírhatjuk a keresendő és a mellőzendő kulcs-

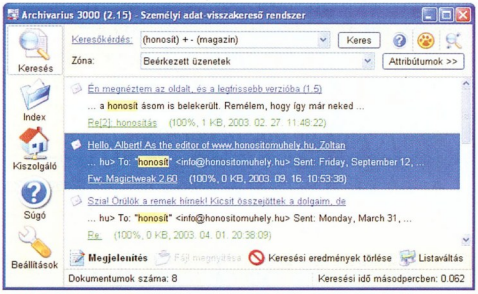

» A találatokat színnel kiemeli a program a főablakban

A harmadik fázisban engedélyezhetjük a *morfológiai*, azaz szóalaktani feldolgozást. Ez a szolgáltatás nem támogatja a magyar nyelvet, ezért azoknak ajánlom, akik sok idegen nyelvű szöveget tárolnak. A dokumentumkör meghatározása után logikus lépés a *kódolások* kiválasztása. Az Archivarius 3000 14-féle karakterkészletet ismer; van köztük maces is, így az Apple gépek dokumentumait is figyelembe tudja venni.

Többféle indexet hozhatunk létre: külön dolgozhatjuk fel az iratokat, külön a levelezést stb. Kereséskor mi dönthetjük el, hogy az összes vagy egy speciális *zónát* adunk meg. Az internetes keresőhelyekhez hasonlóan egyszerű vagy összetett lekérdezéssel kutathatjuk fel a kívánt dokumentumot. Aki már próbálkozott például a Google speciális keresésével megtalálni a hőn óhajtott információt, az otthon fogja magát érezni az Archivarius 3000 ötmezős *lekérdezés-szerkesztőjének* használatában. A logikai és a lekérdezésfinomító műveleti jelek kombinálhatók. Párját ritkító lehetőség, hogy kerek zárójelek használatával mi határozhatjuk meg a műveletek végrehajtásának sorrendjét.

Például: *("shareware" | "regisztráció") + -(wizetech | ivanov)*.

Ennek az összetett keresésnek olyan dokumentumok felelnek meg, melyek tartalmazzák a „shareware" vagy a „regisztráció" szót, viszont nem szerepel bennük sem a „wizetech", sem az „ivanov" szó.

Az egyéni és céges felhasználói réteget egyaránt megcélzó alkalmazás gyorsabb és hatékonyabb a versenytársainál. Az Archivarius 3000 kevesebb idő alatt indexel, és hamarabb mutatja meg az előnézetet, mint a régebbi piacvezetők, amit még azzal is felülmúltak, hogy több formátumot is támogat. Dokumentumkiszolgálóként ugyan alulmarad a dtSearch-csel (➲ **http://www.dtsearch.com/**) szemben, de biztos vagyok abban, hogy eljön az ideje, mikor az Archivarius 3000 átveszi a vezetést.

Magánfelhasználók nettó 29,95 dollárért rendelhetik meg a regisztrációs kódot; munkahelyi gépen történő használathoz ez az összeg magasabb: 49,95 dollár; diákok mindössze 19,95 dollárért vásárolhatják meg a licencét. Ez valóban méltányos ár, mert például a *The SleuthHound! Pro* (➲ **Szimat, keresd! PCM 2004/9/75**) licence 95,95 dollárért kapható. Az Archivarius 3000 frissítései a regisztrált felhasználóknak a vásárlástól számított egy évig ingyenesek.

vagy végleg eltávolíthatjuk az indexből. Itt van mód a lista négy formátumba történő *exportálására*, illetve a kijelölt tétel vagy akár az összes tétel szövegének TXT formátumban történő mentésére. Ha valamelyik tételre duplán kattintunk, a *nézőké-*tott, hogy ezzel a lehetőséggel speciális szövegre kereshetünk rá. Programozóknak például gyakran van szükségük ilyen karakterlánc felkutatására: *b := (a | b) x c*, a tudósok rátalálhatnak matematikai képletekre, például: $X = Y^Z + K$.

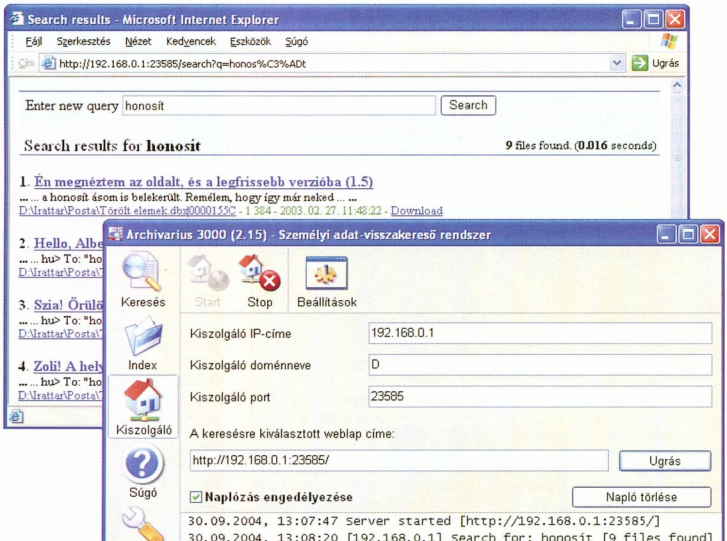

» A távoli gép webböngészőjéből kapcsolódhatunk a dokumentumkiszolgálóhoz

szót. A főablakban az *Attribútumok* gombra kattintva még több szűrési opció kínálja magát.

A találatokat webes stílusú részletes, vagy hagyományos, táblázatba foglalt listában tekinthetjük át. A jobb gombos kattintással előcsalható helyi menüből törölhetjük a találatot a listából *ben* megtekinthetjük a dokumentum teljes tartalmát, a kulcszót szövegkiemeléssel mutatva.

A főablak jobb felső sarkában találunk egy *Közvetlen keresés* gombot. Ehhez a funkcióhoz még nem tartozik témakör a súgóban. Érdeklődésemre a Wizetech Software arról tájékoztatott, hogy a program bármelyik 32 bites Windows rendszeren futtatható. Bár a dokumentáció nem tér ki a korlátozásokra, indexelés közben arról tájékoztatott a regisztrálatlan példány, hogy csak 10 ezer file-t tud feldolgozni. Korlátozott az időtartam és a futtatások száma is. PCM

Create Fotók és festmények

A JASC (Jets And Software Company) nem igazán követi a „megszokott" trendet. Ők nem hosszú évekre előre meghatározott határidők szorításában jelentetik meg programjaikat, hanem akkor, amikor úgy gondolják, hogy a fejlesztőcsapat valóban le tud tenni az asztalra valami érdekeset, értékeset.

Weisz Tamás

Ha a jó munkához három év kell, akkor a JASC vár három évet, mint például a Paint Shop Pro 5-tel 1995-ig vagy a Paint Shop Pro 8-cal 2003-ig; de ha gyorsabban haladnak a programozók, akkor akár egy év múlva sem félnek megjelenni egy újabb verzióval – mint például most, a Paint Shop Pro 9-cel. Így csak részben volt meglepő, hogy a Paint Shop Pro 8 tavaly nyár eleji megjelenését követően alig egy évvel a JASC honlapján letölthetővé tette a következő verzió béta-változatát, majd három „béta-kör" után, szeptember 7-én bejelentette zászlóshajójának, a Paint Shop Prónak legújabb, 9-es számot viselő verzióját.

DIGITÁLIS FOTÓK A JASC több mint négy évvel ezelőtt a digitális fényképezést helyezte a középpontba. A 2000-ben megjelent Paint Shop Pro 7-ben olyan új funkciók kaptak helyet, mint az automatikus színkorrigáló (Automatic Color Balance), kontrasztjavító (Automatic Contrast Enhancement), színtelítettség-javító (Automatic Saturation Enhancement) vagy az azóta is az egyik, ha nem a legjobb vörösszem-eltüntető (Red-eye Removal). A Paint Shop Pro 8-ban ezek olyan eszközökkel bővültek ki, mint a képeket (fél)automatikusan egyenesbe állító *Straighten Tool*, a perspektívahibák egyszerű korrigálására szolgáló *Perspective Correction Tool*, a háttéreltüntető *Background Eraser* és társai. Persze ez a „hagyomány" nem szakadt meg most sem, sőt!

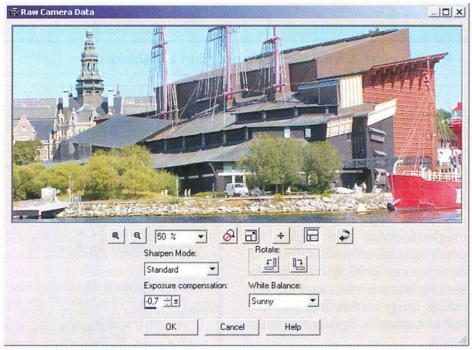

» A „digitális negatívokat" is megnyithatjuk a PSP 9-cel

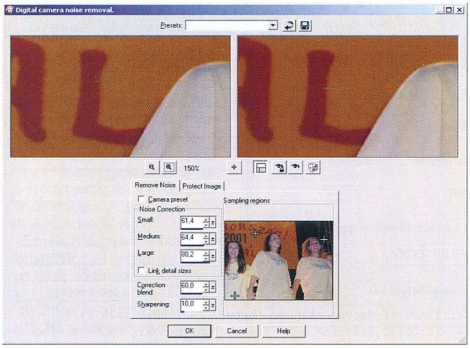

» Akár 10 helyről is mintát vehetünk a képek zajtalanításához

Az első kellemes meglepetéssel már a képek megnyitása előtt, a böngészéskor találkozhatunk. Ugyanis a *File → Browse* ablak bal oldala „kétfülű" lett, amelyből az egyiken a szokásos könyvtárstruktúrát találjuk, míg a másikon (Info) a digitális fényképezőgépek által rögzített EXIF-adatokat láthatjuk. Sőt akár rendezhetjük is a képeket ezen adatok szerint. Így például a fotókat nemcsak a file-ok utolsó módosítása, hanem a tényleges elkészültük alapján is sorba rendezhetjük. Vagy ha a fényképezőgépünkhöz GPS-t kapcsoltunk, akkor akár azt is választhatjuk, hogy a felvételek helyszíne szerint, északról délre vagy keletről nyugatra jöjjenek sorba.

Bár a Paint Shop Pro 9 mind gépválasztékban, mind tudásban jelentősen elmarad az Adobe száz dollárért kínált (a Photoshop CS-be már integrált) bedolgozómoduljától, mégis hat cég közel harminc fényképezőgépének „digitális negatívját" képes megnyitni. A megnyitás során választhatunk hat rögzített értékű fehéregyensúlyból, valamint a négy lépésben szabá-

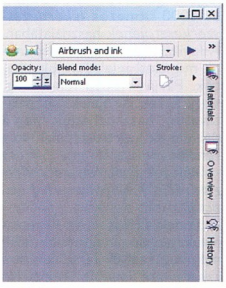

» Ha kicsi a monitor, jól jöhet a paletták minimalizálása

»infó

- Fejlesztő: **JASC Software Inc.; www.jasc.com/products/paintshoppro/**
- Nyolcmérföldes léptekkel (PSP8), PCM, 2003/7/67

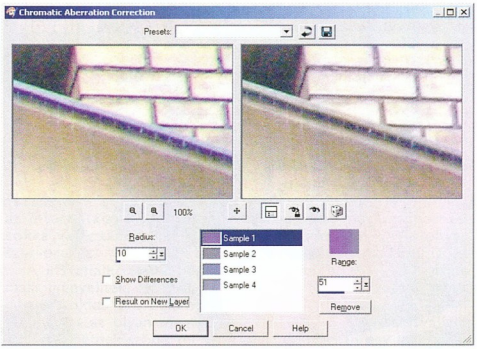

» A kromatikus aberráció eltávolítása

lyozható élesítés mellett –2,0 és +2,0 fényérték között 0,1-es lépésközzel korrigálhatjuk az expozíciót.

Az objektívek kisebb-nagyobb torzításainak kiküszöbölésére már régóta a rendelkezésünkre áll a Paint Shop Próban a *Barrel Distortion Correction*, a *Pincushion Distortion Correction* és a *Fisheye Distortion Correction* funkcióhármas, ám a lencsék színszórásából adódó kromatikus aberrációt, valamint a fő leg nagyobb érzékenységre, azaz erősítésre állított CCD-k zajának eltüntetése miatt eddig különböző trükköket kellett alkalmaznunk. Eddig. Ugyanis a Paint Shop Pro 9-ben két, ezekre a feladatokra szakosodott szűrő jelent meg a jelentősen átalakított *Adjust* menüben. Mind a *Digital Camera Noise Removal*, mind a *Chromatic Aberration Removal* ablakban tíz-tíz mintaterületet adhatunk meg, amelyek alapján a program – a lehetőségekhez és a beállításokhoz mérten – megpróbálja eltávolítani a képekről a nem kívánt digitális zajokat, valamint a lila és egyéb „árnyékokat". Azért, hogy a zajtalanításnak ne essenek áldozatul olyan finom részletek, amelyeket esetleg a szűrő zajnak tekinthet, a *Protect Image* fülön lehetőségünk van védetté nyilvánítani színtartományokat. A *Chromatic Aberration Removal* ablakban egy kapcsoló segítségével megtekinthetjük a képen bekövetkező változást, sőt arra is lehetőségünk van, hogy az újraszámolt képet új rétegre helyezzük, és így akár utólag finoman szabályozhassuk, hol van szükség igazán a korrekcióra, és hol nincs.

Ezekhez képest jóval kisebb jelentőségű – más, eddig is meglevő eszközökkel egyszerűen kiváltható – két új funkció a túlexponált képek háttérderítésre szolgáló *Backlighting*, illetve az alulexponált képek kivilágosítására használható *Fill Flash* szűrő.

A JASC több mint négy évvel ezelőtt a digitális fényképezést helyezte a középpontba.

FESTMÉNYEK, RAJZOK A Paint Shop Pro 8-ban jelentős változásokon esett át a JASC *Painting Engine* névre hallgató eleme, amely a különböző rajzoló- és festőeszközök működtetéséért felelős. Az akkor megjelent *Brush Variance* palettán számos beállítási lehetőségre nyílt mód, így többek között az ecsetméretet, a színezetet, a színtelítettséget vagy az ecsetsűrűséget változtathattuk meg az időtől, az ecset mozgásától vagy természetesen a nyomás- és dőlésérzékeny digitalizálótáblákról érkező jelektől függően.

Az eddigi „mesterséges" eszközök mellett a Paint Shop Pro 9 palettáján számos új, mégis hagyományosnak mondható eszközt találunk: ceruzát, különböző ecseteket és krétákat. És hogy mindezekkel még természetesebb hatást érhessünk el – természetesen – ezekkel nem a régi raszteres vagy vektoros, hanem saját „anyagalapú", úgy nevezett *Art Media* rétegekre dolgozhatunk, amelyeket nedvesíthetünk vagy száríthatunk szükség szerint a *Layers* menü új funkcióival. Ráadásul az új *Mixer* palettán kedvünkre „pacsmagolhatunk" a különböző festékekkel, hogy kikeverhessük a kívánt árnyalatokat.

Természetesen ezektől az eszközöktől senki ne várjon Corel Painter szintű képességeket, de jól jelzi, hogy a program fejlesztői gondoltak azokra is, akik szeretnék ilyen célokra is használni a Paint Prót. Ahogyan gondoltak azokra is, akik szívesebben dolgoznak kész vagy félkész grafikai elemekkel. Az új *Symmetric Shape Tool* például igencsak ismerős lesz mindazoknak, akik már használták a CorelDraw hasonló eszközét. Ezzel hasonlóképpen tudunk szabályos sokszögeket és csillagokat rajzolni, majd ezeket ugyanúgy alakíthatjuk mint a CorelDraw-ban. Nem új eszköz a *Rectangle Tool* és az *Ellipse Tool*, ám jelentősen megújultak, így például ezentúl nem kell a Grafikai tippek sorozatban bemutatott trükkökhöz folyamodnunk, ha lekerekített sarkú téglalapot szeretnénk rajolni.

RÉGI ADÓSSÁGOK A JASC két régi adósságát is lerója a Paint Shop Pro 9-ben. Az Adobe Photoshop-felhasználók már „időtlen idők óta" jó hasznát veszik a szelektív visszalépés lehetőségének. A nem meglepő módon *History* névre keresztelt új paletta immáron ez a lehetőség nyitva áll a Paint Shop Pro-felhasználók előtt is. A legfeljebb ezer (alapértelmezés szerint 250) utolsó lépést tároló paletta kiválaszthatjuk bármely – visszavonható – műveletet, majd eldönthetjük, hogy szeretnénk-e minden addig elvégzett lépést semmissé tenni, vagy csak a kiválasztottat – illetve mégiscsak végrehajtatni a már egyszer visszavonta(ka)t.

Másik ilyen régi restanciája volt a Paint Shop Prónak a radiális és zoomelmosásszűrő. Szerencsére csak eddig, ugyanis mostantól kezdve ezt is megtaláljuk az *Adjust* → *Blur* csoportban a jól megszokott többi „elmosó" mellett. PCM

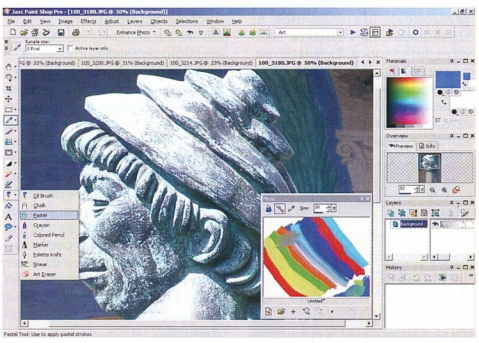

» A művészi eszközök és a keverőpaletta mellett még sok hasznos újdonságot találunk az új Paint Shop Próban

A PSP 9 által kezelt fényképezőgépek

Canon: 1D, 1Ds, 1D Mark II, D30, D60, 10D, 300D, Powershot G3, Powershot G5
Fuji: S2 Pro, S7000
Kodak: 14N, 14c, 760
Minolta: A1, A2
Nikon: D1, D1h, D1X, D2h, D100, D70
Olympus: E1, 5050, 5060, E10, E20
Pentax: ist

» A szelektív visszavonás is megjelent a PSP-ben

Káoszűző irodákba

Ma már a legkisebb vállalkozás is több számítógéppel rendelkezik. A gépeket hálózatban használják, az erőforrásokat megosztják egymás között. Az egyenrangú hálózat azonban számos elvi és gyakorlati korláttal bír. Az adatok, erőforrások rendelkezésre állása, a biztonság mind olyan kérdések, melyekben komoly kompromisszumra kényszerülünk.

_tz (tomori@puskin.sote.hu)

A legelterjedtebb Microsoft operációs rendszer Home verziója 5, a Professional 10 egyidejű kapcsolatot tud kezelni. Előfordul azonban, hogy a gépek nem hajlandóak felvenni egymással a kapcsolatot. A probléma fokozódik, ha meglévő régebbi verziójú Windows hálózatba kerül be egy XP. Ha nem homogén windowsos gépparkunk van, hanem szeretnénk Linux, OS/2, Macintosh gépeinket is hálózatunkban látni, netán PDA-kat is használni, még szakembereknek is komoly fejtörést okoz a megoldás.

Örvendetes, hogy a hardver ma már megfizethető. Más megközelítésben azonban nem is olyan jó dolog: húszezer forint körül egészen nagy kapacitású ATA merevlemezt kapunk. Ennek a nem túl magas összegnek jelentős része az adóhivatal és a kereskedők zsebébe vándorol, könnyen belátható, hogy nehezen pótolható adatainkat néhány ezer forintos kommersz eszközökre bízzuk. Persze vehetünk nagy megbízhatóságú SCSI eszközöket is, de ezek ára többszöröse az IDE társaiknak.

Talán nincs is olyan vállalkozás, amelyik nem használ internetet. A net megosztása jó ideje már a windowsokon sem okoz problémát. A Windows 2000 része egy primitív tűzfal, amely az XP-ből sem maradt ki, sőt az SP2-ben jelentősen továbbfejlesztették. Ez azonban csak alapszintű védelmet nyújt gépeinknek. Ha a hálózatunk nem is egy telephelyre korlátozódik, hanem kívülről, VPN (Virtual Privat Network) segítségével kapcsolódnak gépek hozzá, belátható, hogy a szabályalapú tűzfalak már nem nyújtanak teljes biztonságot.

Kevés az a munkahely, ahol a gépek csak egy felhasználót szolgálnak ki, vagy csak a felhasználó saját adatait tárolják. Bizonyos gépszám felett már rendkívül macerás a jogosultságok kiosztása, jelszavak szinkronizálása, a biztonság szempontjából rendkívül fontos a jelszavak ciklikus frissítése. A gyakorlatban használt jelszó nélküli vagy egyszerű jelszavas felhasználók nem biztonságosak.

Számos érvet lehet még felsorakoztatni a különben nagyon olcsó és kényelmes peer (egyenrangú) hálózat mellett. A cégek rengeteg, egymással többé-kevésbé kompatibilis megoldást fejlesztettek. Az OS/2 Warp 3, illetve a Windows 3.11 idején megjelent netbiosalapú hálózatok ma is élnek különböző Windows, illetve OS/2- (eComStation) verziókban, de már csak az idősebbek emlékeznek a Netware Lite vagy a Lantastic peer megoldásaira. Ki kell mondanunk: professzionális számítástechnikában az egyenrangú hálózatok fölött eljárt az idő.

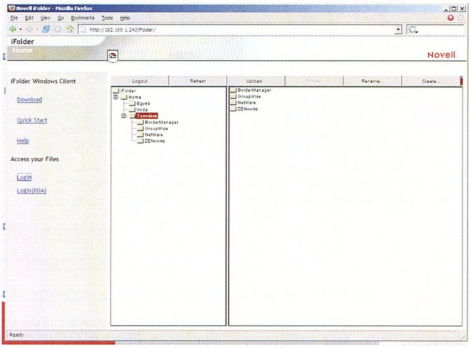

» iFolder: személyes mappáink bárhonnan bármikor elérhetők

HASZNÁLJUNK KISZOLGÁLÓKAT A kiszolgálók nem új keletű eszközök. Kezdetben bizonyos tekintetben csak szerverek léteztek, melyek buta terminálokat szolgáltak ki. A PC-k elterjedésével jelentek meg a ma használt szerverek, melyek először csak file- és nyomtatókiszolgálók voltak. A klasszikus Unix szerverek leginkább a nagyon sok felhasználós munkahelyeken terjedtek el. Magyarországon a szerver hosszú ideig a Novell Netware-t jelentette, de az azóta kihalt Banyan Vines, az IBM – Microsoft Lanserver és Lanmanager is ismert volt a mai OS/2 (eComStation) szerver, illetve az Windows NT (2000, 2003) szerverek őseként.

A klasszikus file- és nyomtatószolgáltatások mellett sok más feladatot is ellátnak a ki-

Mit várunk el egy small business szervertől?

Nagy adatbiztonságot, adatok és erőforrások százszázalékos rendelkezésre állását. Az internet biztonságos megosztását, cache segítségével a sávszélességgel való takarékosságot, fejlett csomagszűrést, távoli, nyilvános hálózaton történő biztonságos elérést, mobil eszközökkel is távoli menedzselhetőséget. Integrált szolgáltatásokat, melyeket akár webes felületen elérhetünk, ugyanakkor lehetőleg semmilyen megszokott alkalmazást ne kelljen lecserélni. Mindezt minél olcsóbb hardveren, a lehető legkisebb költséggel.

»infó

➲ www.novell.hu

Novell Hálózati Alapcsomag

- *Netware 6.5* szerver operációs rendszer
- *BorderManager 3.8* fejlett hálózati biztonságot nyújtó tűzfal, cache és VPN megoldás
- *GroupWise 6.5* integrált munkacsoportos program, levelezés, naptárkezelés, ütemezés stb.
- *ZENworks for Desktop 4.0* távfelügyeleti program

szolgálók – gondoljunk csak az internetalapú szolgáltatásokra vagy akár a terminálszerverekre.

A kisvállalkozások persze mást igényelnek, mint a nagy cégek, sokkal árérzékenyebbek, ezért az olyan megoldások kerülhetnek szóba, melyek egy gépen tudnak minél több és integráltabb szolgáltatást biztosítani.

MIT VÁLASZTHAT EGY KIS CÉG? Több megoldás is szóba jöhet. A Linux- vagy BSD-alapú kiszolgálók első közelítésben alacsony bekerülési költségükkel tűnnek jó megoldásnak. Sajnos komoly hátrányuk, hogy telepítésükhöz, üzemeltetésükhöz szakember kell.

A Microsoft a szerverének elérhetővé tette a small bussines verzióját. Előnye a megszokott felület, a kezelési, menedzselési filozófia. Hátránya, hogy csak Microsoft-platformú kliensgépeket, megoldásokat támogat, licence 1 szerverre terjed ki.

A Novell is kiadta a legújabb szerver operációs rendszerének small bussines változatát, melybe több szerverszolgáltatást bevonta, így átfogó megoldást biztosít a kisvállalkozásoknak. Támogatandó a mikro- és kisvállalkozásokat, ingyenesen elérhetővé tette mindezt. Az akcióban 3 licences Novell Hálózati Alapcsomag letölthető vagy disztributorokon keresztül elérhető, esetünkben DVD-nkről telepíthető. A telepítés után 3 hónapig használható szerverre ingyenes regisztráció után végleges licenceket kapunk.

Cikkünkben ezt a csomagot mutatjuk be. A DVD-mellékletünkön elérhető a Novell Hálózati Alapcsomag, a Novell Kisvállalati Csomag 6.5 ingyenes háromfelhasználós változata, amely a korongról való bootolás után telepíthető. A Netware 6.5 SB szerver és a BorderManager kapott itt helyet. A telepítési útmutató OpenOffice és PDF formátumban olvasható.

A következő számunkban a DVD-re kerül a kisvállalkozói csomag másik két eleme, a GroupWise munkacsoport és a ZENworks felügyeleti szoftver.

Ebben a cikkünkben a két első komponenssel foglalkozunk, a folytatás decemberben.

NETWARE 6.5 A kisvállalati alapcsomagban egy teljes funkcionalitású Netware 6.5 szerver van. A korlátozások: nem lehet elérni a clusterszolgáltatást, legfeljebb 100 felhasználó és 5 szerver lehet egy fában. Az ingyenes 3 felhasználós verzió bővítésére szükség esetén újabb licenceket lehet, illetve kell vásárolni.

A Netware-ünket elsősorban adataink tárolására fogjuk használni. Bár a szerverekbe SCSI lemezegységeket teszünk robusztusságuk, nagy megbízhatóságuk miatt, anyagi okokból valószínűleg kevesek fogják ezt megtenni. Ha IDE lemezegységeket vagyunk kénytelenek használni, mindenképpen javaslom a partíciók tükrözését. A hagyományos köteteket leváltotta az NSS. Ez a naplózó file-rendszer a sebessége és megbízhatósága révén a nagy kötetbe kapcsolási időket a percekről pár másodpercre csökkentette. A kötetek kapacitása a terabyte tartományba ugrott. A Netware 6.5-ben új Storage Resource Management (tárerőforrás-kezelés) szolgáltatások találhatók az iManager és Remote Manager interfaceekben.

A Netware szervert használhatjuk netmegosztásra is. A Novell Internet Connection Expert (NICE) egy grafikus felületű varazsló, melynek segítségével beállíthatjuk a modemes, ADSL-es, bérelt vonalas vagy akár kábelmodemes nethozzáférést. A csomagnak része a BorderManager tűzfal, melynek segítségével nagyfokú biztonságot nyújt az ilyen kapcsolatok számára. Ha megelégszünk alacsonyabb biztonsági szinttel – vagy túl bonyolultnak tűnik ennek a terméknek a konfigurálása –, egy ADSL router tűzfalát is használhatjuk novelles hálózatunk védelmére.

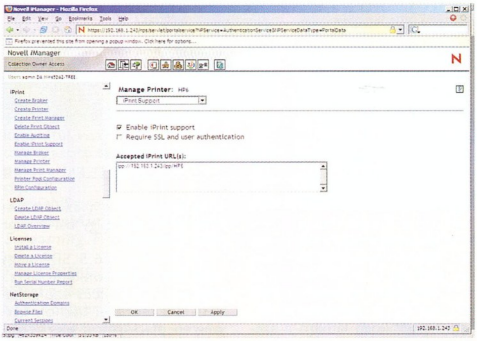

» iManager: szerverfelügyelet távolról

PRECÍZEN SZABÁLYOZOTT JOGOSULTSÁGOK A Netware fontos komponense az *eDirectory* (leánykori nevén NDS), ami talán a Novell legfontosabb fejlesztése és terméke, más platformokra (Windows NT/2000/2003, Sun Solaris, Linux stb.) is megírt LDAP-kompatibilis címtárszolgáltatás. A felhasználók azonosítását kezelő eDirectoryval szabályozható, ki érje el a cég hálózatán tárolt adatokat. Biztonsági rendszer védi a felhasználók személyazonosságát: csak a megfelelő jogokkal rendelkezők láthatják a hálózat elemeit. Nem kell jelszavak sokaságát megjegyezni a felhasználóknak a munkájukhoz: a Novell szolgáltatások az eDirectoryt használják ki annak érdekében, hogy a felhasználók egy jelszóval mindenhez hozzáférhessenek (single sign-on). Az eDirectoryval bonyolult felhasználói személyazonosságok kezelhetők. Mivel bővíthető, gyakorlatilag nincsen korlátja annak, hogy milyen adatokat kívánunk tárolni a felhasználókról. Az eDirectory ezután ezen adatok bármelyikét képes a felhasználók megkülönböztetésére – és ez alapján a hozzáférés biztosítására – használni.

BÁRMIT, BÁRHONNAN A Netware eredetileg csak file- és nyomtatószolgáltatást nyújtott, klienseken keresztül. Ezek a szolgáltatások természetesen ma is megvannak, de jelentős változáson mentek át. A hagyományos Netware-klienst a Novell ma már csak Windowsokra fejleszti. A DOS-, OS/2-, Windows 3.xx-kliensek elérhetők, de jó ideje nincs új verziójuk. Hasonló sorsra fog jutni a DOS-alapú Windowsokra (9x/Me) készült kliens is.

Talán most, hogy a Novell bevásárolta magát a Linux-piacra a Ximian, illetve a SUSE bekebelezésével. Talán el fogja készíteni a Netware-klienst Linuxra, de jelenleg inkább egy Sourceforge projektet támogat.

A klienssel nem támogatott operációs rendszerekről is könnyedén elérhető a Netware szerver. A Native File Acces csomag segítségével az Apple Macintosh gépek az AppleTalk, a windowsos és OS/2-es gépek a Samba protokoll, a Unixok és Linuxok az NFS segítségével kommunikálhatnak.

Sajnos egyelőre csak Windowsokon érhető el az *iFolder* szolgáltatás. Az iFolder egy adatszinkronizációs technoló-

Fő a biztonság!

A Netware-nek az a híre, hogy a legstabilabb szerver operációs rendszer. Letisztult a filozófiája, kiforrottak a szolgáltatásai. Nagy rendelkezésre állású, alacsony üzemeltetési költségű hálózati szolgáltatásokat tudunk segítségével biztosítani. A Netware már régóta szigorú, az iparág legerősebb biztonsági mechanizmusaira és az RSA biztonsági technológiájára épülő biztonsági rendszert alkalmaz. A vezetéken keresztülhaladó adatcsomagok titkosításának, valamint az erős hitelesítésnek az együttese révén a jelenleg kapható egyik legbiztonságosabb hálózati rendszer. Talán legenda, de Netware szervert még nem törtek fel.

gia, amely révén a felhasználók gyakorlatilag bárhonnan, bármilyen eszközzel elérhetik a friss adatokat. A dokumentumoknak ugyanazon verziója tárolódik a felhasználó munkaállomásain és a szerveren, ezzel garantálva azt, hogy mindig az aktuális verzión tudunk dolgozni. Az iFolder másik nagy előnye az, hogy automatikusan elmenti a munkaállomások, hordozható gépek helyi meghajtóin tárolt dokumentumokat. Fontos funkciója az iFoldernek a titkosítás.

A iFolder alkalmazás adattárként és szinkronizációs mechanizmusként működik. A felhasználó kicsi és másodpercek alatt letölthető iFolder-kliense minden olyan windowsos munkaállomásra telepíthető, amelyen a felhasználó el kívánja érni a file-jait. Egy személyes iFolder „mappa" kerül be a gép Dokumentumok könyvtárába, az asztalra pedig egy parancsikon. Ha file-ok kerülnek ebbe a mappába (vagy bármely almappájába), azok automatikusan feltöltődnek a szerveren lévő központi adattárba. Minden egyes alkalommal, amikor egy eszköz elindítja a klienst, mind a szerver, mind a kliens ellenőrzi és szinkronizálja a változásokat. A Novell iFolder figyelemmel kíséri az összes változást, majd az összes klienst és a szervert szinkronizálja, szabványos HTTP kapcsolatokon keresztül. Az iFolder szerver és a kliensek nem küldik el minden egyes alkalommal a teljes file-t. Sokkal hatékonyabb módszert alkalmaznak: csupán a megváltozott részeket frissítik.

Ha nem windowsos gépről szeretnénk használni ezt a szolgáltatást, vagy nem szeretnénk a klienst telepíteni, egy böngészőből is elérhetjük dokumentumainkat. Ahhoz, hogy a személyes iFolder tartalmát egy böngészőből elérjük, be kell írni a Novell iFolder szerver kezdőlapjának címét (URL-jét), és a megjelenő ablakban be kell jelentkezni. A Novell iFolder automatikusan elküld és elindít egy Java-appletet. Ebben az ablakban látható a személyes iFolder tartalma, könyvtárszerű struktúrában – hasonlóan ahhoz, amit a Windows Intéző bal oldalán láthatnánk. Ebben az ablakban létrehozhatunk, törölhetünk, átmozgathatunk és átnevezhetünk dossziékat. Ugyanitt fileokat tölthetünk fel és le. A Java kisalkalmazás biztosítja a titkosított iFolderek tartalmának kódolásához és dekódolásához szükséges összes kriptográfiai funkciót is. Az iFolder javás kisalkalmazásával a személyes iFolder tartalma így bárhonnan hozzáférhető.

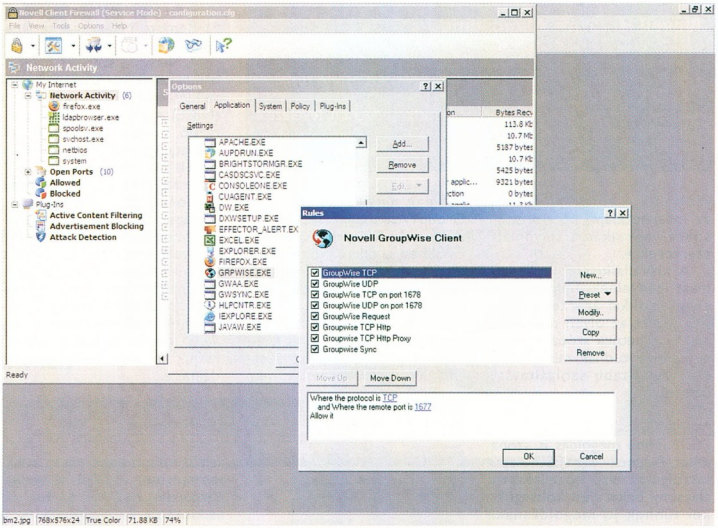

» Szabályok létrehozása a Novell Client Firewallban

A Netware 6.5 SBS nagy testvéréhez hasonlóan tartalmazza a *Webacces* szolgáltatást. Segítségével bárhol, bármilyen platformon elérhetjük leveleinket, file-jainkat, határidőnaplónkat. Amiért erről a szolgáltatásról nem esik több szó, annak az az oka, hogy a csomag része a GroupWise, amely hasonló, de fejlettebb szolgáltatásokat nyújt.

Talán feltűnt, hogy a legtöbb szolgáltatás elérhető böngészőből is. Nincs ez másként a felügyelettel sem. Az *iManager* segítségével távolról figyelemmel lehet kíséríni a szerver működését, be lehet avatkozni abba. A felhasználók létrehozása és az eDirectory objektumok módosítása szintén történhet távolról.

A Netware szerver hagyományos funkciója a nyomtatókiszolgálás. A szabványos Netware nyomtatási funkciókkal a hálózati nyomtatókat bármely jogosult felhasználó elérheti. A nyomtatók a hálózaton bárhol lehetnek. A vezérlés és a felügyelet az eDirectory segítségével történik.

Fejlettebb, bár kisvállalkozásokban talán kevésbe lényeges szolgáltatás az *iPrint*. Az iPrint kiterjeszti a Netware nyomtatási rendszerét az internetre az IPP (Internet Printing Protocol) és a Novell NDPS technológiáinak használatával. Egyetlen szabványos webböngészővel a nyomtatók egy térképen kikereshetők, a meghajtóprogramok pedig automatikusan letölthetők és telepíthetők.

Csak felsorolásként néhány szolgáltatás a teljesség igénye nélkül, melyeket a Netware 6.5 tartalmaz: Apache 2 webszerver, FTP Server, Java 1.4.x támogatása, MySQL szerver, TOMCAT alkalmazásszerver, PHP és Perl támogatása.

BORDERMANAGER A szabályalapú tűzfalprogramok gyakran elegendőek egy kisvállalkozás biztonsági igényeinek kielégítésére. Egy olyan cég esetében azonban, ahol virtuális magánhálózatok (VPN) segítségével nyilvános hálózaton keresztül is beléphetnek a szerverre, ez a módszer már nem elég biztonságos.

A hálózat elleni támadások jelentős része belülről történik, ezekre a tűzfal teljesen hatástalan. A BorderManager az eDirectoryra támaszkodva személyes azonosítást is végez, védi a hálózatot a VPN segítségével bejelentkezett gépeket is beleértve.

Mivel a BorderManager szorosan egybeépül az eDirectoryval, a rendszergazdák egyetlen központi helyről irányíthat-

Frissítések

Minden program, operációs rendszer használhatóságát jellemzi a támogatás mértéke. A Novell a termékeinek frissítéseit, javításait a weblapján teszi közzé. Időről időre szervizcsomagokat adnak ki, melyek az időközben kiadott javításokat tartalmazzák.

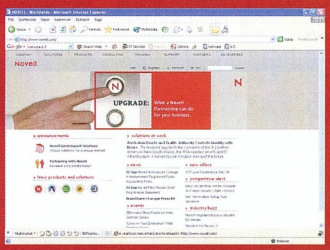

ják a biztonsági rendszert, és onnan férhetnek hozzá az egész hálózathoz. Az összes hitelesítés az eDirectoryn keresztül történik, nem szükséges párhuzamosan külön-külön címtárakat és adattárakat fenntartani az egyes termékekhez és funkciókhoz.

Az egy jelszavas bejelentkezéssel a felhasználók gyorsan és biztonságosan elérhetik az összes általuk jogosan használható hálózati erőforrást – jelentkezzenek be akár egy közvetlenül a hálózatra kapcsolódó munkaállomásról, akár modemen keresztül egy távoli munkaállomásról vagy VPN-en keresztül az internetről. A TCP/IP-alapú biztonság sokkal inkább az IP-címekre és szegmensekre épül, mintsem az egyes felhasználókra. Mindennek eredményeképpen a rendszer biztonsága gyenge – ha például egy alkalmazott munkaállomásán le is van tiltva valamely hálózati erőforráshoz való hozzáférés, használhat másikat, amelyiken nincs. Az IP-címeket dinamikusan kiosztó DHCP protokoll tovább nehezíti a helyzetet, hiszen ha az egyes felhasználók gépeinek IP-címei dinamikusan változnak, a személyenkénti biztonsági felügyelet lehetetlenné válik. Az eDirectoryra épülő BorderManager képes valódi felhasználó- és erőforrás-alapú védelmet biztosítani. A felhasználó erőforráskérései a felhasználó személyétől, nem pedig az éppen használt munkaállomás adataitól függően bírálódnak el.

A BorderManagerben találunk tűzfalszolgáltatásokat, virtuális magánhálózati (VPN) szolgáltatásokat, proxy gyorsítótár-szolgáltatásokat, irányelvalapú felügyeletet, hitelesítési szolgáltatásokat. Emellett képes naplózni, riasztásokat küldeni és jelentést készíteni.

A BorderManager hálózati címfordítást (NAT) és hagyományos tűzfalszolgáltatásokat is tartalmaz, csomagszűréssel és proxyfunkciókkal. A proxyk a felhasználók nevében kérnek le weboldalakat, így azok nem érik el az internetet.

A BorderManager proxyszolgáltatásai a következők:

- *HTTP proxy:* a proxy fogadja a felhasználók böngészői helyett a kéréseket, és cacheben tárolja a tartalmat. Az ismétlődő kéréseket már cacheből tudja kiszolgálni.
- *HTTP Accelerator:* visszirányú proxyszolgáltatás, a céges webszerverről történő letöltések gyorsítására.
- *FTP proxy:* FTP-tartalmat cache-elő proxyszolgáltatás, hasonló a HTTP proxyhoz.
- *FTP Accelerator:* visszirányú proxyszolgáltatás, a cégtől kifelé menő FTP-letöltéseket gyorsítja.
- *E-mail proxy:* kétirányú SMTP-proxy (nem cache-el).
- *News (hírcsoport) proxy:* a Usenet hírcsoportokat a belső felhasználók nevében lekérő proxy (nem cache-el).
- *Telnet proxy:* kétirányú proxyszolgáltatás Telnet-protokollhoz.
- *Általános proxy:* kétirányú proxyszolgáltatás, amely HTTP-n keresztül viszi át a külön nem támogatott szolgáltatásokat, például az rlogint (nem cache-el).
- *DNS proxy.*
- *RealAudio* és *RealTime Streaming Protocol* (RTSP) proxyk.
- *SOCKS kliens:* e szolgáltatással a BorderManager proxy SOCKS szerverként látszik a kliensek számára. (A SOCKS olyan protokoll, amellyel a proxyszerverek a tűzfalon belüli kliensgépek kéréseit fogadva elérhetik a tűzfalon kívüli erőforrásokat a kliensgépek biztonságának veszélyeztetése nélkül.)

Míg a VPN-kliens és a kiszolgáló közötti konkrét kapcsolat teljes mértékben biztonságos lehet, a kliens–telephely VPN-kapcsolat csak annyira biztonságos, amennyire az azt használó kliens. Elég, ha csak egyetlen felhasználó megnyit egy fertőzött küldeményt, és VPN-klienssével bejelentkezik a vállalati hálózatra, és a vírus máris bejutott a rendszerbe. A hálózat hozzáférési pontjainak védelmére a BorderManager 3.8 tartalmazza a Novell Client Firewall 2.0-alkalmazást is.

A Novell Client Firewall lehetővé teszi a biztonsági házirendek alkalmazását bármely Windows NT 4, 2000 vagy XP operációs rendszert futtató munkaállomásra. A tűzfal szorosan együttműködik a BorderManager 3.8 VPN-kiszolgálóval. Például a Novell BorderManager 3.8 beállítható úgy, hogy csak olyan VPN-kapcsolatokat engedélyezzen, ahol a kapcsolódó kliens a Novell Client Firewall 2.0 tűzfalat futtatja. A kliensoldali Novell Client Firewall 2.0 lehetővé teszi a forgalom tiltását vagy engedélyezését port, protokoll vagy alkalmazás alapján. Egy alkalmazás tiltása, engedélyezése vagy részleges engedélyezése után a Novell Client Firewall 2.0 nemcsak az alkalmazás programfile-ját, hanem attól függő komponenseit, például a DLL-eket is figyeli. A Novell Client Firewall 2.0 az alkalmazások minden járulékos komponensének bármilyen megváltozása esetén figyelmezteti a felhasználókat, megvédve így a VPN-klienseket azoktól a vírusoktól és trójai programoktól, amelyek alkalmazáskomponensnek álcázva jutnának át a tűzfalon.

A BorderManager VPN és tűzfal távolról is menedzselhető iManager használatával – egy munkaállomásról és egy böngészőből, ám a proxyszolgáltatások konfigurálásához még sajnos a helyi NWAdmin program kell.

•

Következő számunkban, illetve annak mellékletén a Novell Hálózati Alapcsomag másik két fő komponense – a GroupWise és a ZENworks –, illetve ezek leírása lesz megtalálható. PCM

Összefoglalva

A Novell Hálózati Alapcsomag egy jól használható segítség a kis és közepes vállalkozásoknak. Korlátozás nélkül telepíthető, és ingyenes regisztráció után időbeli korlátozás nélkül is használható.

A különböző komponenseket egymástól függetlenül is alkalmazhatjuk. Ha egy magánszemely vagy vállalkozó csak az adatait szeretné biztonságban tudni, elegendő csak a Netware szervert telepítenie. A három egyidejű kapcsolatot biztosító licenc nem tűnik soknak, de kisirodáknak elegendő, nagyobb vállalkozások pedig újabb licencek vásárlásával bővíthetik. Az ötszerveres licenc révén akár több telephely hálózatba kötése is megoldható.

A Novell hagyományos, kliensalapú bejelentkezésén kívül, ami csak Windowsokon áll rendelkezésünkre, elérhetjük adatainkat más platformokról a Native File Acces segítségével vagy bármilyen böngészőből. A webes hozzáférés távolról, akár PDA-ról is működik.

A kisvállalkozások ritkán alkalmaznak főállású rendszergazdát. Az iManager segítségével a szakember böngészőn keresztül is be tud avatkozni a rendszer működésébe, így jelenlétére ritkán van szükség.

A BorderManager akár önálló szerverre is telepíthető. Használata igazán az eDirectory-alapú azonosítással javasolt, de hagyományos szabályalapú tűzfalként és proxyként korlátozás nélkül szolgálhat ki gépeket. Rendkívül biztonságos informatikai rendszert építhetünk ki segítségével, ahol a biztonság nem korlátozza szükségtelenül a felhasználókat, akik az egy jelszavas bejelentkezés kényelmét élvezhetik.

DVD-mellékletünkön található részletes leírás alapján a telepítés kis számítástechnikai jártasság esetén is viszonylag egyszerű.

COMPSERV 95
1149 Bp. Nagy Lajos kir. útja 168.
Telefon: (36-1)-4600041
info@compserv.hu
sulinet@compserv.hu
www.compserv.hu
Konfigurációk, alkatrészek
Szerviz, átalánydíjas javítás
EPSON mátrix nyomtatók javítása
nyomtató kellékanyagok, ingyenes házhozszállítással
Minden, ami számít és technika...
Sulinet expressz :)
- 60.000 Ft
Compserv PC 58.000 Ft-tól (nettó)

Fourier-transzformáció a képfeldolgozásban II.

» (Ki)fordított szűrők

Előző számunkban szemléletes képet próbáltunk adni a 2D-s képek Fourier-transzformáltjairól, és elvégeztünk néhány egyszerűbb szűrést. Most tovább mélyedünk a digitális képszűrők világába, a matematikai alapok helyett a gyakorlati kivitelezésre téve a hangsúlyt.

Sümegi András
(sumegia@freemail.hu)

Mindennapos probléma, hogy egy képen a látvány vagy annak részletei valamitől felismerhetetlenné válnak. Zavart okozhat a felvételen a kamera vagy a téma bemozdulásából adódó elkenődés, a hibás élességállítás, vagy a kamera és a tárgy közötti levegő fényszórása, háborgásai, és magának a kamerának a leképezési hibái is.

Gondoljuk el, hogy nem egy bonyolult képpel van dolgunk, hanem csak egy parányi, pontszerű fényforrással, mondjuk egy csillaggal. Elvárható lenne, hogy a csillag a kész képen is parányi pontként jelenjen meg – de a valóságban nem ez történik. A lehető legjobb objektívvel is némileg elkenődik, kis kerek folt lesz belőle, amit halvány gyűrűk sorozata vesz körül. Az objektív hibái, a légköri zavarok és az élességállítás pontatlansága tovább rontja a helyzetet. A foltocska nagyobb lesz, esetleg nem is kerek, hanem valami torz formát vesz fel. Ezt a képet az elméleti optikában pontszórásfüggvénynek (Point Spread Function, PSF) nevezik.

Azt könnyű elgondolni, hogy bármilyen bonyolultabb tárgy látványa felbontható végtelen sok pont együttesére. Azt pedig tudjuk, hogy az egyes pontok képe hogyan torzul el, hiszen ezt adja meg a pontszórásfüggvény. Az egész tárgy képét ki lehet számítani, ha sorban vesszük az egyes pontok torzult képeit, és valahogy összeadogatjuk őket. (A matematikában jártas olvasó bizonyára megbocsátja nekem a slampos magyarázatot. Az állítás csak akkor igaz, ha a rendszer lineáris.) A számítást konvolúcióval lehet elvégezni, ami matematikai művelet, akár a szorzás. Kiszámításához egy csomót kellene számolni (integrálni, összegezni), szerencsénkre a múlt alkalommal bemutatott Fourier-transzformáció leegyszerűsíti a munkát. Két függvény konvolúciója kiszámítható úgy, hogy vesszük a függvények Fourier-transzformáltjait, egyszerűen összeszorozzuk őket, majd az eredményt visszatranszformáljuk.

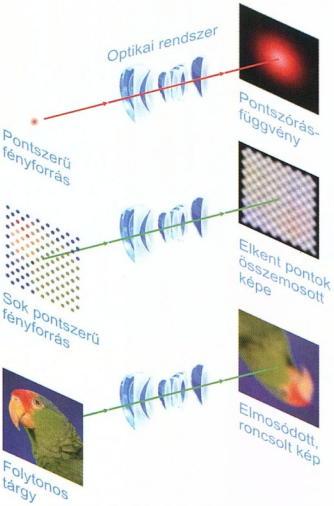

» Egy elmosódott kép úgy is felfogható, mint elemi fényforrások elmosódott képeinek összege

Ha az egyik függvény a tárgy hibátlan képe, a másik a torzulást okozó optikai rendszer pontszórásfüggvénye, akkor a kettő konvolúciója megadja, milyen képet kapnánk a tárgyról a szóban forgó optikai rendszerrel – vagyis szimulálni tudjuk a kép roncsolódását.

IMAGEJ 1.32J

Ennyit az elméletről, tekergődző integrálok helyett lássuk a képeket! A júliusi számunkban bemutatásra került egy érdekes szoftver, az ImageJ. Ez a platformfüggetlen képfeldolgozó program legjobban a Macintoshon futó NIH Image-re hasonlít. Filozófiája a műszaki és tudományos célú képfeldolgozás igényeit követi. Alapvetően más jellegű, mint a Photoshop. Az 1.32j verzió a mostani DVD-mellékletünkre is felkerült, a frissítéssel kapcsolatos információk az install.txt file-ban olvashatók.

Az alapprogram TIFF, GIF, JPEG, BMP, DICOM, FITS képeket és nyers (raw) adatokat képes beolvasni és elmenteni. Rögtön érdemes feltelepíteni a Jimi Reader és Writer plug-int, ami GIF, JPEG, TIFF, PNG, PICT, Photoshop, BMP, Targa, ICO, CUR, Sunraster, XBM, XPM és PCX file-ok megnyitására és mentésére szolgál. A Jimi_Reader.class és a Jimi_Writer.class file-t a plugins mappába kell másolni, a jimi.jar-t az ImageJ mappába.

Az ImageJ a saját belső vágólapját használja, de a System Clipboard nevű plugin lehetővé teszi az adatcserét más programokkal a rendszer vágólapján keresztül is. Érdemes a Sun Java 1.5-ös változatával kipróbálni, mert több plug-in csak az 1.4-esnél frissebb JRE-vel működik, viszont az új ImageJ a Sun JRE 1.42 alatt néha összeomlik.

INVERZ SZŰRÉS

Kevés haszna van annak, hogy jó képet úgy el tudunk rontani, mintha vacak objektívvel, rossz élességállítás-

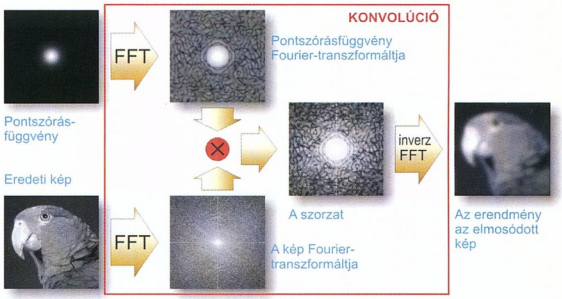

» A konvolúció Fourier-térben egy szorzással helyettesíthető

»infó

- ImageJ 1.32j: **http://rsb.info.nih.gov/ij/**
- PCM DVD: /szerszamoslada/imagej/
- Mindent a Javából. **PCM 2004/7/69**
- Cikkünk mintaképei: PCM DVD: /cikkekhez/fft/

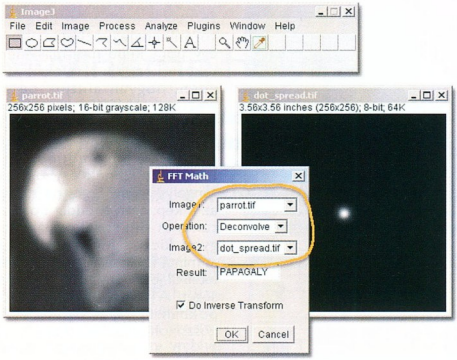

» Az ImageJ-vel egyszerű a dekonvolúció

sal készítettük volna. Sokkal hasznosabb lenne, ha elrontott képből tudnánk jó képet előállítani. Nos, ha adott az elmosott kép és a pontszórásfüggvény, akkor a konvolúció fenti műveletét fordítva kell elvégezni. Ez a dekonvolúció. Az első dekonvolúciós algoritmusokat inverz szűrőknek nevezték el. Az ilyen szűrőket az elektronikus jelfeldolgozásban az 1960-as évektől alkalmazzák, és a 1970-es évek végétől a képfeldogozásban is megtaláljuk őket. A módszer lényege, hogy vesszük az elrontott képet, Fourier-transzformáljuk, majd a transzformáltat elosztjuk a pontszórásfüggvény transzformáltjával. Az eredmény most a torzítatlan kép Fourier-transzformáltja lesz. Csak vissza kell transzformálni, és megvan a jó kép!

Az ImageJ-vel a dekonvolúció egy lépésben elvégezhető. Töltsük be a DVD-mellékletről a parrot.tif file-t az ImageJ *File → Open* parancsával. Ez az elrontott, életlen kép. Az életlenség kialakulását leíró optikai rendszer PSF-je a dot_spread.tif file. Töltsük be ezt is. A *Process → FFT → FD Math* menü beállítóablakában az *Image1* legördülő listából a parrot.tif file-t válasszuk, az *Image2*-nél a dot_spread.tif-et. Az *Operation* azt állítja be, milyen műveletet végezzen a program. Ez legyen most *Deconvolve*. Az eredmény egy éles fekete-fehér kép lesz a papagájról.

GONDOK, BAJOK A papagáj látványos eredményt mutat, de ez művi példa. Az élet sajnos nem ilyen egyszerű. Mielőtt azt hinnénk, minden életlen kép helyrehozható ezzel a módszerrel, nem árt megismerni az inverz szűrés korlátait. A módszer rendkívül érzékeny a zajra. A pontszórásfüggvény Fourier-transzformáltja – különösen a magasabb térfrekvenciáknál – nagyon kicsi, nemritkán nulla értéket vesz fel. Nullával való osztásnál a térharmonikus komponensek elszállnak a végtelenbe, a kis értékeknél meg nagyon felerősödnek. Ettől a kép rendszerint zajos lesz.

Úgy is lehet segíteni ezen, hogy PSF transzformáltjában a túl kicsi értékeket egy nullától különböző konstanssal helyettesítjük, így sehol nem lesz nullával, vagy nagyon kis számmal való osztás. Az eljárást korlátozott inverz szűrésnek nevezik.

A WIENER-SZŰRŐ A zaj kérdésére megoldást ad a Wiener-szűrő, amely átmenet a hagyományos inverz szűrés és a zajelnyomás között. Egészen jól használható gyakorlati feladatokhoz is.

Az ImageJ-hez készült egy konvolúciót és dekonvolúciót

HCS Hungary

Planet Router Akció!

Az XRT-401D router használatával lehetőség nyílik megosztani szélessávú Internet kapcsolatát és egyéb számítástechnikai erőforrásait. Bármely munkaállomás - akár egyidőben is - hozzáférhet az Internet nyújtotta lehetőségekhez. A felhasználók nem függenek egymástól, kiépített hálózat esetén az eszközön kívül semmilyen további költség nem jelentkezik.

XRT-401D - ha nem költségeket akar, hanem megoldásokat!

Az akció a készlet erejéig tart!

MOST CSAK nettó 8.000 Ft!

PLANET Networking & Communication
Magyarországi forgalmazó

HCS Hungary Bt. 1142 Budapest, Tengerszem u. 2/A.
Tel: 467-0706 Mobil: 30/402-0285, 30/921-0258
Email: info@hcs.hu Web: www.hcs.hu

GEMOFIS KFT.
Bp, Hungária krt. 131.
Tel: 364-1539, 384-7080
Fax:384-7082

Hardver saját szereléső gépek,
Szoftver vírusirtás,**SULINET**
Telepítés Linux server is,
Rendszer felügyelet.

Samsung CLP 500 1200dpi color laser	99.000
HP LaserJet 1010/1300	41.630/89.930
HP DeskJet 3475/3650	13.570/14.160
Top termékek:	
Microsoft Office XP Hun készletig	65.900
Microsoft Office 2003 SBS	64.900
Corel Graphics Suite 12 spec.	96.700
Norton Antivírus 2005 hun	11.400/7.800
Adobe Creative Suite **akció**	349.000/229.000
PhotoShop Illustrator InDesign Acrobat GoLive	
ACDSee 6.0 akció	**9.900**
ACDSee 6.0 PowerPack dobozos	24.950
Adobe Audition win 1.5/upgr.	88.240/20.580
Adobe PhotoShop CS CE Hun	223.440/57.820
Adobe Acrobat 6.0CE Prof/St	142.100/94.080
Delphi 8 Pro Full/upgr	238.480/105.110
Macromedia Web Tools MX **akció**	88.100
Mandrake 10.0 Power Pack új	15.800
SUSE Linux 9.1 Magyar	17.500
Norton System Works 2005	20.900/12.600
Panda Antivírus Titánium Hun	7.300
Panda Inet.sec./ Platinum	15.300/11.700
Total Commander 5.5 Hun	9.500
OEM Window XP Home/Prof	19.670/31.910
Microsoft Office nagy választékban	Hívjon
Kaspersky vírus ellenőrző **Linux-ra is**	11.550
F-Secure Antivirus cégnek 5 db tól	14.390
F-Secure Antivir privát/int.sec	10.790/13.770
Magyar Office 2.0 St./Prof	21.510/29.400
Nod32 víruskereső magyar felület	9.990
WinZip 9.x	9.500
Visual Studió .Net Prof akció	**221.710**

http://www.gemofis.hu, E-mail: gemofis@gemofis.hu
Az árak nettó árak
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk!

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK az Alagútnál

Fuji - Nikon - Canon
Casio - Olympus - Sony
Minolta-Pentax-Samsung
Samsung-Sanyo-Panasonic

Fuji FinePix S7000/5500/3500·F710·E510/330
Nikon D70 CoolPix 8700·5200·4200·3200
Canon EOS 20D·300D PS PRo1·G6·S70/60 S1IS·A95/85/80/75/400·IXUS 500/430
Olympus Camedia 8080·770·765·760·725 5060·5000·60·mju410·460 DelSol·310·160
Sony CyberShot F828·W1·P150·P93·P73
Pentax *istDS Optio 750·S5i·S50/40/30·30
Casio QV R61·R41 Exilim PRO700/Z50/Z40
Minolta Dimage A2·A1·S414·Z3/2/10·X31
Samsung DigiMax V50·V5·UCA3·430·370

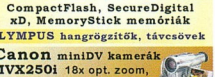

CompactFlash, SecureDigital xD, MemoryStick memóriák
OLYMPUS hangrögzítők, távcsövek
Canon miniDV kamerák MVX250i 18x opt. zoom, fénykép rögzítés, 1,3 Mpixel
CREDIGEN áruhitel

DigiFénykép-MEDIKER
1013 Budapest I. ker., Attila út 55.
H-P: 10-18h Szo: 10-14h T: 225-0000
decemberben: H-V 10-19h
www.digifenykep.hu

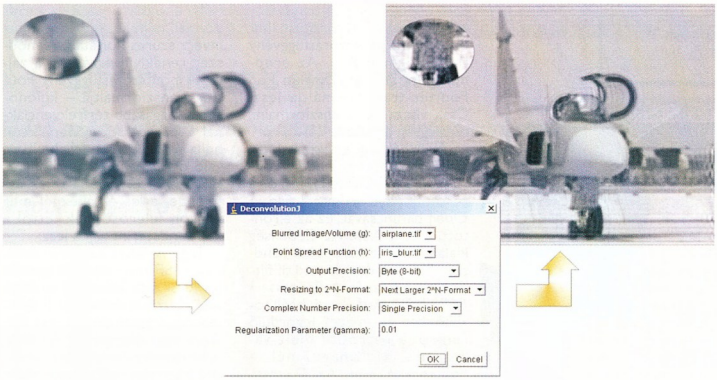

» Ha nem is olyan, mint egy akciófilmben, de működik

A fotográfiában jártas olvasó már a fenti próbálkozások során megjegyezhette, hogy egy pont képe más-más mértékben kenődik szét attól függően, hogyan állítjuk be az élességet. Valójában az objektívek PSF-je nem síkbeli képződmény, hanem végtelen kiterjedésű háromdimenziós szerkezet. Ennek egy optikai tengelyre merőleges metszete az a kép, amivel eddig dolgoztunk. A mikroszkópban nagyon kicsi a mélységélesség. A minta fókuszsíkon kívüli részleteiről jövő fény rontja az élességet. A konfokális mikroszkópokban egy lyukblende a fókuszsíkon kívülről érkező fényt kizárja a leképezésből. A dekonvolúciós módszerek viszont arra törekszenek, hogy ezeket a kósza sugarakat is hozzárendeljék az eredeti forrásukhoz. Ennek érdekében egész sor felvételt készítenek, miközben a tárgytávolságot kis lépésekben változtatják.

Az ImageJ is képes ilyen szeletekből (slice) álló képsorozatok (stackek) feldolgozására. Az eredmény olyan, mintha szeleteket készítettek

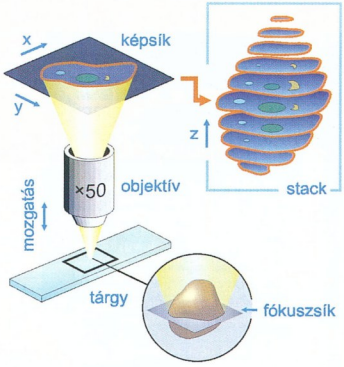

» A stack előállítása a mikroszkópi fényképezésben

számító plug-in-páros, az FFTJ és a DeconvolutionJ. Ez is megtalálható a DVD-mellékleten, az fftj.zip file-ban. Csak ki kell bontani az ImageJ plugins mappájába és újraindítani az ImageJ-t. Próbaképpen nyissuk meg az airplaine.tif képet – ez egy repülőgép elmosódott fotója –, és nyissuk meg az iris_blur.tif file-t, ami a pontszórásfüggvényt tartalmazza. Kattintsunk a *Plugins → FFT → Deconvolution* menüre és adjuk meg a szűrőnek, melyik képet kell élesítenie (g) és melyik a pontszórásfüggvény (h)! A szűrő egy ideig számol, majd egy új ablakban megjelenik az eredmény. Csodára ez a módszer sem képes, de legalább a számok olvashatók lettek. Az eljárás matematikai hátteréről bővebben lehet olvasni a ➲ **http://homepages.inf.ed.ac.uk/rbf/CVonline/** címen.

LEHETŐSÉGEK Érdemes megjegyezni, hogy a dekonvolúciós szűrési eljárások nemcsak életlen képekre alkalmazhatók, hanem minden olyan esetben, ha a képet ért roncsolás lineáris jellegű, vagy legalábbis lineáris modellel közelíthető. Az eddigi példákban mindig adott volt a pontszórásfüggvény, de a gyakorlatban ez sokszor nem áll rendelkezésre. Ilyenkor segítenek azok az iteratív módszerek, amelyek egy hipotetikus PSF-ből kiindulva fokozatos közelítéssel állítják elő a szűrt képet.

A képen látható autó elég gyorsan haladt ahhoz, hogy az 1/200 s-os expozíciós idő alatt a rendszámtábla képe elkenődjön (sajnos a traffipaxoknál ez a gond nem szokott jelentkezni ;-).

A mozgás jellegéből adódóan a torzulás nem lineáris, de kis képrészleten közelíthető azzal. Nyilvánvaló, hogy a PSF nem ismert, de a fényes pontok csíkjaiból megbecsülhető az elmozdulás. A szűrő beállítása ilyen esetben némi próbálkozást igényel, mert könnyen divergens lesz az iteráció, és csíkossá-foltossá válik a kép. Ilyen számításokra képes az előző számunk DVD-mellékletén található Image Analyzer program *Restoration by Deconvolution* művelete is (➲ **10. PCM DVD, \freeware\ImageAnalyzer.exe**).

A dekonvolúciós eljárások egyik felhasználási területe a mikroszkópi fényképezés. A modern dekonvolúciós módszerek hasonló felbontású képek készítését teszik lehetővé, mint a konfokális mikroszkópok.

» A dekonvolúció és egy kis mediánszűrés olvashatóvá teszi a rendszámot

volna a mintából, csak minden szelet képében benne van a többi életlen képe is. A dekonvolúció az elmosódott részleteket teszi helyre. Az *Extended Depth of Focus* plug-in weboldalán (➲ **http://bigwww.epfl.ch/demo/edf/index.html**) található QuickTime mozi jól érzékelteti a jelenséget. A plug-in egyébként nagy mélységélességű képeket és 3D-s, térbeli modelleket állít elő egy stack képeiből. PCM

dBPowerAMP Audio Player

» Winamp helyett

A dBPowerAMP Audio Player (dAP) lejátszót a felhasználói a Winamp versenytársának tekintik, és előnyére írják, hogy kevesebb memóriát használ, mint a Nullsoft üdvöskéje. A dekódoló produkálta hangot többen dicsérik, a kezelőfelületét elmarasztalják.

Herczeg József Tamás

Kissé ódivatúnak tűnik a dAP hifitoronyra emlékeztető alapbeállítás szerinti felszíne, de a program webhelyén van másféle bőr is hozzá. Meg tud jelenni egész piciben, épp csak a legszükségesebb kezelőgombokkal – így olyan helyre vihetjük az asztalon, ahol nem akadályozza a munkát –; az értesítési területen is elhelyezi ikonját, amire ha rávisszük az egeret, előkúszik a főablak, de az eredetinek kisebbre átméretezett változata.

A gyűjteményszervezőben 1 és 5 között értékelhetjük a zeneszámokat – ez alapján azokat fogja leginkább betölteni, melyeket jobban szeretünk. Több lejátszót is ismertem, de szelektív lejátszással most találkoztam először. Hogy válaszoljak a kérdésre: a betöltött nagy adag zenei file-ból előadó, műfaj, kedveltség és évjárat szerinti beállításaink figyelembevételével a program maga állítja össze a natív formátumban menthető műsort. Hagyományos műsorszerkesztője kezeli az M3U és a PLS formátumot is.

A tízsávos equalizert megtoldották egy *Boost* csúszkával, amellyel a hangerőszabályzótól függetlenül állíthatunk a hangon. A csomag hét előzetes beállítást tartalmaz egy-egy műfajhoz, de a saját keverések is menthetők. A helyi menü *Multiplayer* menüpontjában engedélyezhetjük a számok közti átúszást. A műsorlistában az ID3 címkét a shareware Power Pack telepítése után módosíthatnánk. Azért e feltételes mód, mert én megtettem, de továbbra is kiszürkítettek maradtak az adatok. Azért mégsem kell ám 19 dollárt költenünk rá, mert a gyűjteményszervezőben átírhatjuk az adatokat, bár csak az ID3v1 formátumot támogatja.

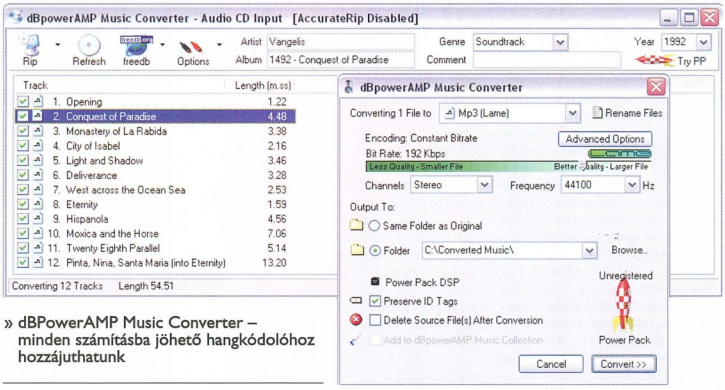

» dBPowerAMP Music Converter – minden számításba jöhető hangkódolóhoz hozzájuthatunk

Aki Creative Live vagy Audigy hangkártyán keresztül élvezi a zenét, vagy aki karaoke-gyakorláshoz szeretné eltávolítani az éneket, annak is érdemes rákattintania a webhelyre, mert letöltheti a szükséges plug-int.

FORMABONTÓ KONVERTER

A dBPowerAMP Music Converter (dMC) sokkal népszerűbb, mint a lejátszó! A többmilliós felhasználói kört bizonyára annak köszönheti, hogy webhelyén, a Codec Centralban hozzájuthatunk minden szükséges kódolóhoz (mert a program alapból csak néhányat telepít), valamint tanácsot kapunk arról, milyen tömörítési formátumot érdemes egyáltalán választani. Az átalakítandó hangfile-(oka)t a *Start* menü dBPower-AMP Music Converter programcsoportjából a szokásos *Megnyitás* beállítóablakból vagy az Intéző helyi menüjéből választhatjuk ki. Ezután indíthatjuk az átkódolást a bejelölt paraméterekkel abba a formátumba, melyhez telepítettünk kodeket. A Music Converter átörökíti az ID3 címkébe beírt adatokat, de ezt ajánlatos ellenőrizni, mert az ékezetes betűinket kihagyja. Audio-CD rippelése előtt lekérdezhetjük a behelyezett lemez adatait a FreeDB adatbá-zisból.

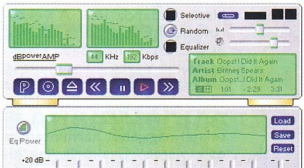

» dBPowerAMP Audio Player – kevesebb memóriát fogyaszt és szól úgy, mint a Winamp

Az ingyenes Auxiliary Input plug-in telepítése után valós időben készíthetünk MP3 formátumú felvételt bakelitlemezről, minidiszkről vagy más bemeneti forrásból. A kivezérlés maximális és minimális szintjének szabályozásával oldhatjuk meg az automatikus darabolást. A file-ok elnevezéséhez sablonokat hozhatunk létre.

Az ugyancsak külön letölthető, freeware File Selector modul beállítóablakában akár teljes mappa tartalmát is kijelölhetjük konvertálásra. Ha van olyan file-típus, amit nem kívánunk átalakítani, kizárhatjuk a feldolgozásból.

A 30 napig tesztelhető, 19 USD-ért regisztrálható Power Pack kiegészítő elhelyez egy lejátszásvezérlőt a rippelőben, amivel belehallgathatunk a számokba. A rippelés a RAM-ba történik, ráadásul a program egy időben végzi a grabbelést és a kódolást. A kiválasztott file-okon az általunk kiválasztott digitális hangfeldolgozó műveleteket hajtja végre (például karaokezáshoz eltávolítja az éneket), az átalakítás befejeztével kikapcsolja a számítógépet. Az audio-CD több számáról egyetlen file-ba készíthetünk digitális felvételt.

A programok a Wine használatával nemcsak Windows, hanem Linux alatt is futnak. PCM

»info

- Illustrate; **www.dbpoweramp.com**
- PCM DVD: /freeware/dBpowerAMP-r2.exe, dMC*.*
- FREEWARE

Digitális videotechnika XIII.

» Hajrá, MPEG!

A cikksorozat előző részénél odáig jutottunk, hogy az MPEG forrását képező videót sikerült valamilyen capture kártyával AVI file formájában felvennünk számítógépre, ezt követően – szükség esetén – a megfelelő eszközzel megszerkeszteni. A következő lépés az MPEG elkészítése.

– Iaz –

A DVD-Videóval kompatibilis MPEG szoftveres elkészítéséhez alapvetően két összetevőre van szükségünk. Pontosan ismernünk kell a szabvány követelményeit, másrészt megfelelő MPEG-tömörítő szoftvert kell használnunk. Ennek érdekében ettől a résztől rátérek a különböző gyártók termékeinek ismertetésére, azok megfelelő beállításaira – így részletesen el tudom magyarázni a DVD-Video formátummal kapcsolatos tudnivalókat, másrészt betekintést nyerhetünk a különböző szoftveres tömörítők világába. Az egyes termékek ismertetése során olyan, MPEG-gel kapcsolatos kifejezéseket fogok használni, amiket az újságban korábban megjelent cikkekben már részletesen leírtam.

LIGOS LSX MPEG 2.01 ADOBE PREMIERE PLUG-IN Az amerikai Ligos cég 2002 nyarának végén dobta piacra ezt a teljesen átdolgozott enkódert. Míg a korábbi változat önálló szoftverként is üzemelt, a mostani már csak plug-in formájában férhető hozzá, csak az Adobe Premiere szoftverből használható. Én ezt nem tartom feltétlen hátránynak, hiszen az általam preferált MPEG-tömörítési metódussal teljes összhangban van. Az LSX MPEG közvetlenül a gyártótól szerezhető be 129 amerikai dollár leszurkolását követően. A vásárláshoz nem kell hosszú repülőutat tenni, elegendő a Ligos honlapjára látogatni, és ott hitelkártyával fizethetünk. Postafordultával, tehát legfeljebb öt percen belül a szoftvert e-mailben megkapjuk.

Telepítésekor a program felderíti a Premiere helyét és beépül alá. A videoanyag szerkesztését követően, a Premiere *Export Timeline* menüpontjának kiválasztása után a *Movie...* elemre kattintva az első ábrán látható képernyő tárul elénk. A *File Type* legördülő listában az *LSX MPEG Encodert* kell kiválasztani. A lényeg ez után következik.

LEHETŐSÉGEK Az *Advanced Settings* feliratú gombra kattintva jön az erdő. A Ligos enkóderek mindig kicsit több beállítgatási lehetőséget adtak a hasonlóakkal összevetve. A gyakorlottabb felhasználók komoly erénynek, a kezdők viszont hátránynak tartják azt, amikor egy szoftver sok-sok beállítási lehetőséget kínál. Megpróbálom elmagyarázni a különböző gombok szerepét.

Az ablak bal felső sarkában adjuk meg az MPEG változatát – értelemszerűen az MPEG-2-t kell választani. A szoftver fejlesztője a kezdő felhasználókat igyekezett segíteni azzal, hogy a Video-CD, a Super Video-CD és a DVD médiaszabvány kiválasztásakor bizonyos alapvető beállítások automatikusan

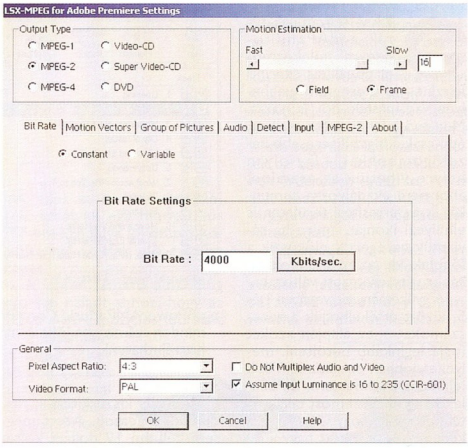

» Az LSX MPEG Plug-in alap beállítóablaka

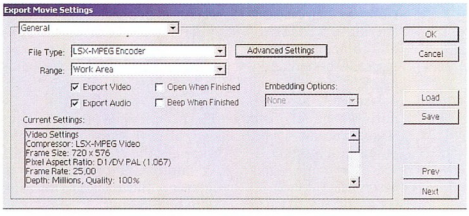

» Az Adobe Premiere exportbeállításai

végrehajtódnak. Nos, jobb, ha nem választanak ki semmit, mert a szoftver beállításai nem feltétlenül életszerűek.

Jobbra haladva található a *Motion Estimation* (mozgásbecslés) beállítása. A gyári érték, a 18 alapvetően jó, és csak nagyon indokolt esetben érdemes módosítani. A mozgásbecslés a pixelcsoportminták mozgását leíró vektorok kiszámításához kell. A vektorok kiszámítása hosszadalmas, és a csúszkát magasabb értékre állítva egyre kifinomultabb mozgáselemzést írunk elő a szoftvernek, ami erősen lelassítja az enkódolást – 20-as értéknél nagyjából harmincadára esik vissza! Gyakorlatilag kivárhatatlan lesz a konvertálás. A gyártó szerint – és szerintem is – legfeljebb 18-ra érdemes beállítani, de csak akkor, ha a feldolgozandó képsorok sok apró, gyorsan mozgó és lényeges részletet tartalmaznak. Nyugodt képsorozatoknál akár a 10-12 is tökéletesen megfelel, ekkor a sebesség kellemes lesz.

Szintén a kifinomultabb tömörítést segíti, ha a mozgásbecslést *Field* módra állítjuk. De csak akkor tegyük ezt, ha a forrásanyag váltott soros (interlace-es), mint általában az általunk rögzített anyagok. Sorfolytonos (progresszív) felvételeknél értelmetlen módosítani az alapbeállítást. A lényeg az, hogy *Frame* beállításnál a két félkép a szoftver egy képként kezeli, tehát a mozgásvektorok „átnyúlnak" a félképhatárokon. *Field* beállításnál két önálló képként kezeli, ami főleg az olyan képváltásoknál lehet előny, ahol félképhatáron történt a vágás. A dolog jelentősége minimális, sok nagyon profi szoftver nem is foglalkozik ezzel.

Folytassuk az ablak alján látható beállításokkal. A képarány megadása, gondolom, mindenki számára világos – általában 4:3, ritkábban 16:9. Az itt megadott értéknek meg kell egyeznie a forrásvideó értékével. Ritkább

esetben, ha a forrásanyag anamorfikusan torzított, tehát tulajdonságait tekintve 4:3-as, de tartalmában 16:9-es, akkor itt kell megadni a 16:9-et, és a DVD-lejátszó majd széthúzza a képet. A videoszabványt mindenképpen a forrásanyaggal megegyezőre kell beállítani. A Ligos Encoder nem képes PAL/NTSC konverziót végezni, ezzel ne is kísérletezzünk. Nosztalgikus érzéseket kelthet bennünk, hogy a SECAM is kiválasztható. Ennek csak akkor van értelme, ha SECAM területre gyártjuk a DVD-t. Nos, ilyen már nem sok van. Ha az analóg videoforrás eredetileg SECAM volt, a digitalizálást követően ezt a tulajdonságát elveszti, egyszerűen PAL lesz belőle. Tehát ez a beállítás nem arra vonatkozik, hogy mi volt az eredeti forrás szabványa, hanem arra, hogy milyen szabványú lesz a kijátszás.

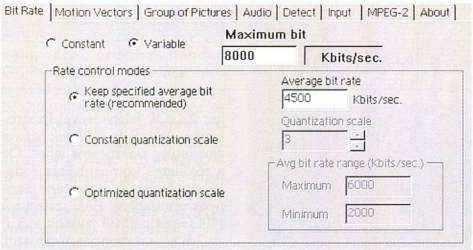

» A bitráta beállításai

A *Do not multiplex Audio and Video* bekapcsolásával az elkészült file nem egy MPEG *Program Stream* lesz, ahol egyetlen file-ban van a hang és a kép, hanem külön-külön, „elementary" file-ok készülnek, egy a képnek és egy a hangnak. A profibb DVD-készítő szoftverek ezt jobban szeretik, de az elterjedtebb egyszerű termékek mind a két módozatot kezelik.

Az *Assume Input Luminance...* beállítás gyakorlatilag a termékekkel kapcsolatos kompatibilitásról szól. A CCIR-601 szabvány szerint a DV-nél (DV/DVCAM/DVCPRO) a világosságjel a 16–235 sávba esik. A DV kodekek zöme dekódoláskor széthúzza ezt a 0–255 intervallumra. Ugyanakkor az MPEG szintén 16–235 között dolgozik, és amikor konvertál, összepréseli a világosságértéket a szabványnak megfelelően. A Canopus DV Codec viszont eltérően viselkedik, attól függően, hogy mi célból kell dekódolnia. Ha lejátszásról van szó, az expanziót ő is elvégzi, viszont konverzió esetén ez nem történik meg, mondván, semmi értelme a széthúzásnak, ha úgyis vissza kell nyomni. Ha az MPEG enkóder erről nem tud, feltételezi, hogy a forrás, amit a kodek produkál, 0–255 közötti világosságértékeket tartalmaz, ennek megfelelően összepréseli a

Amit a DVD-re kerülő MPEG bitrátájáról tudni kell

A bitráta megadja, hány bitet kell az MPEG-lejátszónak felolvasnia, és kibontania másodpercenként. Általában kilobit per secundumban, kbit/s-ban szokták megadni.

A 4 megabit ezres váltószám esetén 4 millió, 1024-es (ez lenne a szabályos) 4 096 000 bitet jelent. A médiumok tárolókapacitásának megadásakor általában 1000-es szorzót használnak. A „4,7 gigabyte"-os DVD lemezen csak 4,3 Gbyte adat fér el, ha a szabályos 1024-es szorzót használjuk. Érdekes, hogy a merevlemezek kapacitását is 1000-es szorzóval adják meg, ugyanakkor a file-méretek a Windowsban – helyesen – 1024-essel vannak megadva. Ezért lehet az, hogy egy 80 Gbyte-os merevlemezen, ha összeadjuk a rajta lévő file-okat, sokkal kisebb számot kapunk. A Ligos enkóder 1024-gyel számol. Ezzel egyébként szinte kivételnek számít.

Visszatérve az MPEG bitrátára, minél kisebb ez a szám, annál nagyobb a tömörítés, és annál nagyobbak lesznek a veszteségek, azaz annál rosszabb lesz a minőség. Nem érdemes, és nem lehet ugyanakkor bármilyen nagy bitrátát megadni, mondván a minőség a fontos. A DVD-Video szabvány szerint a lemezen lévő stream nem kehet nagyobb bitrátájú, mint 10 080 000 bit/s, azaz 1000-es osztóval 10 080 kbit/s, 1024-gyel 9843,75 kbit/s. Ez azt jelenti, hogy ha egy stream tartalmaz egy video-, néhány audio- és feliratcsatornát, azok együttes bitrátája sem lehet nagyobb ennél.

Konstans bitráta (CBR) esetén a bitráta soha nem változik, még a képtartalom bonyolultságának változása esetén sem. Ez azt jelenti, hogy komplex képeknél a minőség egészen rossz, egyszerű, kevés részletet és/vagy zajt tartalmazó részeknél pedig nagyon jó lesz a minőség. Másik megoldás a konstans minőségű (CQ) bitráta megadás. Ekkor a bitráta folyamatosan változik, annak érdekében, hogy a minőség végig állandó legyen. A CQ egyébként nem a Constant Quality, hanem a Constant Quantization (kvantálás) kifejezés rövidítése, de mivel a kvantálás és a minőség összefügg, végeredményben nincs szó félrevezetésről. Minél magasabb a kvantálás értéke, annál rosszabb a minőség.

A CBR és CQ optimalizált változata a VBR, változó bitráta. Ebben az esetben a bitráta bizonyos mértékben változik, igyekezve a legjobb minőséget elérni, de a kvantálás mértéke is csak bizonyos értékek között ingadozhat. Ez amolyan középút. Fontos megszorítás a VBR-nél, hogy az enkódolt anyagot DVD-re kell írni. Egyrészt említettem már, hogy a szabvány miatt a maximális bitráta korlátozott, ezért változó bitrátás MPEG-nél fontos, hogy az enkóder soha ne hágja át ezt a szabályt. Másrészt a médium véges kapacitású, tehát csak véges mennyiségű adatot lehet rá írni. Az enkódolandó anyag hosszából és a tárolókapacitásból ki lehet számolni, mennyi legyen az MPEG átlagos bitrátája, amit az enkódernek tartania kell, különben vagy „lötyögni" fog az MPEG a DVD-n, vagy – rosszabb esetben – nem fér fel rá.

TOSHIBA NOTEBOOK VERHETETLEN ÁRON!
FELÜLMÚLHATATLAN TELJESÍTMÉNY
ÉS MULTIMÉDIÁS LEHETŐSÉGEK
További információ: www.technotrade.hu
Ne maradj le róla!
Sulinet expressz

lumaértékeket. Canopus DV Codec esetén ezt nem kell megtennie, mert az MPEG-nek megfelelő 16–235 közé eső értékeket fog kapni. Tehát ebben az esetben a helyes beállítás a bekapcsolt állapot. Ha nem tudjuk, hogy az általunk használt kodek hogyan dekódol, csak egy módon állapíthatjuk meg a megfelelő beállítást. Az MPEG tömörítést követően, a DVD-lejátszáskor figyeljük meg, hogy megfelelően kontrasztos-e a kép. Ha komoly kontrasztveszteségünk van, akkor a kodekünk a CCIR-601-nek megfelelő jelet adott át az LSX-nek, tehát kapcsoljuk be ezt a kapcsolót. Ha a kontraszt nagyjából hasonlít az eredetihez, akkor kapcsoljuk ki.

BITRÁTA Az ablak közepén helyezkedik el a *Bit Rate* beállítás. Elsősorban azt kell megadni, hogy *Constant* (CBR), azaz konstans, vagy *Variable (VBR)*, azaz változó bitrátát szeretnénk.

A konstans beállítása egyszerű, egyetlen számot kell a megfelelő értékre állítani. A gyári alapbeállítás nekem kicsit alacsonynak tűnik, de hozzáteszem, hogy az LSX Encoder nagyon jó termék, és jó minőségű forrásból meglepően jó MPEG-et gyárt, méghozzá fürgén. Ettől függetlenül DV vagy zajmentes Betacam SP esetében az 5000-es értéket javasolnám, zajos VHS/SVHS stb. esetén inkább a 6000, míg kristálytiszta Digital Betacam-, D9- vagy DVD-Video-forrás feldolgozásakor a 4000 valóban jó lehet. A bitráta beállítása egyébként még sok, később látható paraméter értékétől is függhet.

Konstans bitráta választása esetén nagyon kicsi a kockázata annak, hogy az elkészült MPEG nem fér majd el a DVD-n. Persze ehhez helyesen kell kalkulálnunk. Ugyanakkor a minőség szempontjából nem minden esetben ad a CBR mód tökéletes megoldást.

A *Variable* kiválasztása esetén az LSX enkóder árnyalt beállítást tesz lehetővé. Három variáció közül választhatunk, de fontos tudni, hogy mindháromnál meg kell adnunk a maximális bitráta értékét a *Maximum bit* mezőben. Erre visszatérek.

A legelső variáció olyan VBR típust határoz meg, ahol a kvantálás mértéke és a bitráta is folyamatosan változik a kép bonyolultságának függvényében. Az a lényeg, hogy az enkóder folyamatosan két dolgot próbál betartani, miszerint a lehető legjobb minőséget hozza, ugyanakkor tartsa az *Average bit rate* mezőben megadott átlagos bitrátát. Ez klasszikus esete a kecske és a káposzta viszonyának, azzal a különbséggel, hogy a kecske a minőség, a káposzta a bitráta, az enkóder pedig felügyelni próbálja, hogy a kecske jó kondiban legyen, de minél több káposzta maradjon. Nem könnyű feladat, és ebben a Ligos enkóder nem igazán teljesít jól. A kecske jó kondiban lesz, de a káposzta mennyisége megjósolhatatlan lesz, azaz az enkódolást követően az átlagos bitráta – szinte – akármennyi lehet. Ezért könnyen járhatunk úgy, hogy többórányi munka után az elkészült MPEG nem fér majd fel a lemezre.

A következő variáció, a *Constant quantization scale* konstans kvantálást próbál tartani, bármi áron. DVD-készítésre gyakorlatilag alkalmatlan, mert nem lehet tudni, mekkora lesz az átlagos bitráta. Egyébként minél nagyobb az itt megadott szám, annál rosszabb lesz a minőség.

A harmadik, *Optimized quantization scale* beállítás még bonyolultabb kecske–káposzta esetet határoz meg, nagyjából úgy, hogy a kecske – ha lehet – pontosan 60 kilós legyen, és 15-18 kg káposzta maradjon a végére. Nekem úgy tűnt, ez a beállítás sem jó DVD-készítéshez. Lehet, hogy a Ligos fejlesztői itt valamilyen kísérlet részeseivé teszik a felhasználót.

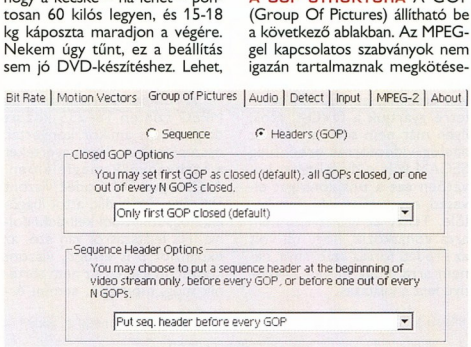

» A GOP-fejlécek beállításai

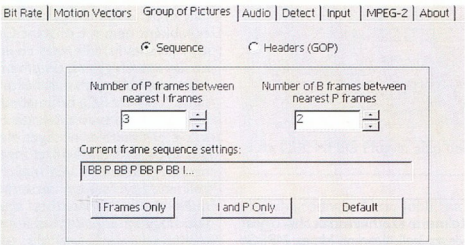

» A GOP-szekvencia beállítása

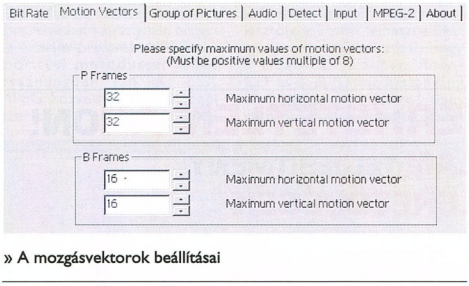

» A mozgásvektorok beállításai

MOZGÁSVEKTOROK A következő fülre kattintva a mozgásvektorok maximális lehetséges hosszát adhatjuk meg. Ezek az értékek valamelyest összefüggnek az első lapon lévő mozgásbecsléssel, tudniillik, ha az alacsony értékű, nem érdemes túl hosszú vektorokat megadni, mert azok úgyis pontatlanok lesznek, pontosabban a makroblokkok (pixelcsoportok) rekonstrukciójánál nagyok lesznek a veszteségek.

A gyárilag beállított értékek nagyjából harmonizálnak a mozgásbecslés 12-18 közötti értékével. Ha nagyobb vektorokat állítunk be, drasztikus lassulást tapasztalhatunk. Én nem piszkálnám különösebben ezeket az értékeket. Ha mégis, a P típusú képkockáknál maximum 64-et, a B-nél pedig 48-at adnék meg. Kevés vagy kis mozgásokat tartalmazó anyaghoz a 32/24 beállítás is jó eredményt ad, komoly gyorsulással párosulva.

A GOP STRUKTÚRA A GOP (Group Of Pictures) állítható be a következő ablakban. Az MPEG-gel kapcsolatos szabványok nem igazán tartalmaznak megkötéseket a GOP felépítésével kapcsolatban. Az I, P és B képek aránya elméletileg tetszőleges lehet. De a tökéletes kompatibilitás érdekében érdemes betartani bizonyos ajánlásokat. PAL szabványú MPEG-nél például javasolt a 3 P és 2 B képszekvenciát alkalmazni, NTSC-nél ugyanakkor javasolt a 4 és 2. Ettől nyugodtan el lehet térni, csak nem érdemes. Előfordulhat, hogy valamelyik DVD-szerkesztő szoftver, vagy DVD-lejátszó visszautasítja az eltérő GOP struktúrájú MPEG-et – holott alapvetően ez nem jogos, de jobb félni, mint megijedni. Egyébként a különböző MPEG enkóderek teljesen eltérő módon fogalmazzák meg a GOP és subGOP felépítését, pedig mindegyik ugyanazokról az értékekről beszél. Néha én is lányos zavarba esem egyik-másik tömörítő beállításánál.

Ahogy látható, a Ligos azt kérdezi, hány P kép legyen két I között. Másképp fogalmazva azt kérdezi, hány P kép legyen egy GOP-ban. Más enkóderek esetleg azt kérdezik, milyen hosszú legyen egy GOP, azaz hány B és P kép legyen benne. A kétféle megközelítés ugyanarról szólhat, pedig a Ligosnál azt mondjuk, hogy 3 (ahogy az ábra mutatja), míg egy másik szoftvernél meg azt kell mondani, hogy 12. Hogy is van ez? Kezdjük az elején!

Induljunk ki egy klasszikus GOP-felépítésből, ami a kép al-

ján látszik. Az utolsó I kép már a következő GOP-hoz tartozik. Ha megszámoljuk az I, B és P képeket, 12-t kapunk, ezért 12 hosszú a GOP. Ha megszámoljuk, hogy egy subGOP (PBB) milyen hosszú, hármat kapunk – ezért mondhatjuk azt, hogy a subGOP hossza 3. Ha valahol azt látjuk leírva, hogy 12/3 a GOP struktúra, az azt jelenti, hogy maga a GOP 12 hosszú, azon belül a subGOP pedig 3. A Ligos program másként kérdez vagy fogalmaz, de a végeredmény ugyanaz. Az LSX-szel egyébként olyan MPEG file-t is előállíthatunk, amiben csak I, vagy csak IP kép van. DVD-hez ez nem ajánlott. Csak I képes MPEG-et 15 000-25 000 kbit/s-tól, IP képest pedig csak 10 000-20 000 kbit/s-tól érdemes alkalmazni.

Ugyanezen ablakban, a *Headers (GOP)* kiválasztása után kell beállítani azt, hogy a GOP-ok zártak legyenek-e, vagy nem. Ha azt tervezzük, hogy az elkészült MPEG-et később meg szeretnénk vágni, érdemes minden GOP-ot lezárni. Ha nincs ilyen tervünk, akkor hagyjuk az alapbeállításon (default), mert így kicsit hatékonyabb a tömörítés. A második beállítási lehetőség itt arra vonatkozik, hogy legyen-e szekvenciafejléc, *Sequence Header* a GOP-ok előtt, és ha igen, milyen gyakorisággal. A DVD-kompatibilitás érdekében a képen látható beállítást alkalmazzuk, azaz minden GOP előtt legyen szekvenciafejléc.

A HANG Az *Audio* beállítása egyszerű, 224 kbit/s az ajánlott. Két dolog azonban ide tartozik. Az egyik az, hogy még a Premiere-ben az *Audio* beállításnál válasszuk az *MPEG Layer2 Audiót*. Másrészt ha NTSC szabványú DVD-t készülünk gyártani, az MPEG-hangról le kell mondanunk. Sajnos csak PCM-hangot készíthetünk ilyenkor, hacsak nincs lehetőségünk Dolby AC3 hangtömörítésre, de ahhoz más szoftverre van szükség.

JELENETVÁLTÁSOK A *Detect* fülön azt kell beállítani, hogy jelenetváltáskor mi történjen. A *No scene change support* megadása esetén semmi, míg a *Support Scene Change at Adobe Timeline Markers* kiválasztásakor az enkóder a markerjeleknél befejezi a pillanatnyi GOP-ot, és újat kezd. A harmadik variáció esetén maga az enkóder próbálja érzékelni a jelenetváltásokat – tapasztalataim szerint megbízhatóan, úgyhogy javaslom e harmadik pont kiválasztását.

A I képeket gyakorlatilag kulcsképnek is felfoghatjuk, és ha jelenetváltás van, érdemes a teljes B kép hivatkozási szekvenciát nulláról kezdeni. Bizonyos esetekben, amikor a két szomszédos kép tartalma nagyon eltér, az MPEG össze tudja maszatolni kicsit a váltást követő 1-2 képkockát. Ezt ugyan nem nagyon lehet észlelni, de én tökéletesebb megoldásnak tartom a jelenetváltás lekezelését. Sőt, egy kicsit ismét ugorva, feltétlenül érdemes a *Make closed GOP...*-ot is bekapcsolni. Új jelenet, tehát zárjuk le a *múltat*. A *Deinterlace on field scene change* kérdés arra vonatkozik, hogy ha jelenetváltás két félkép között történik, legyen-e deinterlace-elés vagy sem. A dolognak nincs sok gyakorlati jelentősége, úgyhogy az olvasóra bízom a döntést, bekapcsolja-e vagy sem.

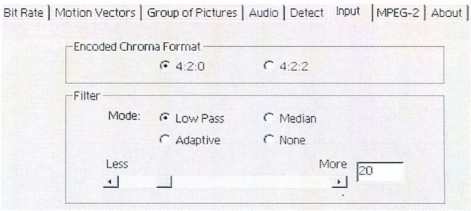

» A chromaformátum és a szűrők beállításai

A VirusBuster vírusvédelmi megoldásai kiütéssel legyőzték a Mydoom-ot!

A VirusBuster megoldásai több százezer számítógépet és hálózatot védenek a károkozókkal szemben.

A számítógépes vírusok elleni harc folyamatos küzdelem.

Ön akar küzdeni, vagy ránk bízza?

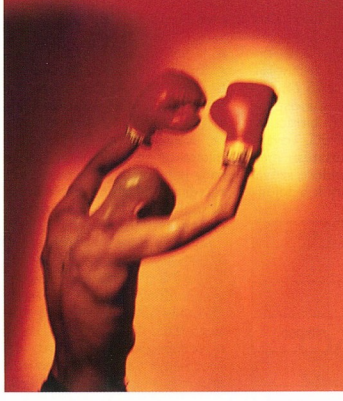

info@virusbuster.hu
tel.: (06-1) 382-7000
www.virusbuster.hu

VirusBuster
www.virusbuster.hu

Felbontás	MPEG	Profile@Level	video-bitráta	hang-bitráta	hang-tömörítés	hangminta-vételezés	rögzíthető idő CD-n	rögzíthető idő DVD-n
Video-CD 352x288	MPEG-1		1152 kbit/s, CBR	192 kbit/s	MPEG-1 Layer 2	44 kHz	72 perc	
SVCD 480x576	MPEG-2	MP@ML	800–2600 kbit/s, CBR, VBR	192 kbit/s	MPEG-1 Layer 2, AC3	44 kHz	40–80 perc	
DVD 352x288	MPEG-1		1800 kbit/s, CBR	224–1540 kbit/s	MPEG-1 Layer 2, PCM, AC3, DTS	48 kHz	50 perc	300 perc
DVD 352x288	MPEG-2	MP@LL	1000–3000 kbit/s, CBR, VBR	224–1540 kbit/s	MPEG-1 Layer 2, PCM, AC3, DTS	48 kHz	45–75 perc	290–500 perc
DVD 352x576	MPEG-2	MP@ML	1500–4500 kbit/s, CBR, VBR	224–1540 kbit/s	MPEG-1 Layer 2, PCM, AC3, DTS	48 kHz	18–55 perc	120–350 perc
DVD 720x576	MPEG-2	MP@ML	3000–9000 kbit/s, CBR, VBR	224–1540 kbit/s	MPEG-1 Layer 2, PCM, AC3, DTS	48 kHz	8–28 perc	60–180 perc

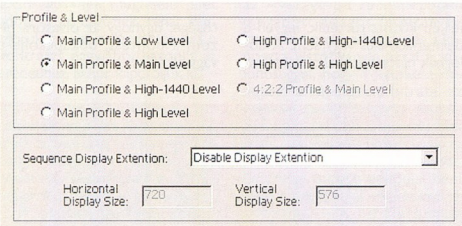

» Az MPEG Profile és Level beállításai

A jelenetváltás érzékenysége állítható a *Scene change sensitivity* gombbal. A gyári beállítás tökéletesen megfelelő. Ha túl érzékenyre állítjuk, akkor a heves kameramozgású képsorozatok minden egyes kockáját jelenetváltásnak fogja érzékelni a szoftver, és erősen romlani fog a tömörítés hatékonysága. Túl alacsony értéknél pedig gyakorlatilag nem fog működni.

MINŐSÉGJAVÍTÁS A Ligos gyártmányú MPEG-tömörítő szoftverek a kezdetek óta tartalmaznak valamilyen szűrési lehetőséget. Ahogy azt már többször leírtam, a forrásanyagok többsége nyers formában, szűrés nélkül alkalmatlan az MPEG-tömörítésre.

Az LSX enkóder komoly lehetőségeket biztosít az anyag feljavítására. Ez a minőségjavulás csak a kész MPEG-nél érzékelhető. Még akkor is minőségjavulásról kell beszélni, ha a szűrés apró részletek eltűnésével jár. A kérdés az, mi a jobb: kicsit lágyabb kép, vagy tömörítési hibák tömkelege? A szoftver gyakorlatilag azokat a szűrőket kínálja fel, melyeket a korábbi cikkekben részletesen ismertettem.

Az adaptív szűrő jelent csak némi extrát. Ezt bekapcsolva a szoftver az igényeknek megfelelő szintű szűrést próbál alkalmazni. Átlagos forrásoknál mindenképpen javasolt a használata. Zajosabb anyagoknál viszont jobb a kézi vezérlés, azaz vagy a *Low pass*, vagy a *Median* szűrő alkalmazása. A legjobb módszer az, ha kipróbáljuk, hogy a videó egy-egy részleténél milyen beállítás felel meg leginkább.

Ugyanitt kell beállítani az MPEG profile-t, más szóval *leírást* is. DVD-hez kizárólag a *4:2:0*-s formátum alkalmazható. A *4:2:2* profile-t 25 Mbit/s alatt nem érdemes beállítani, és csak abban az esetben tegyük ezt, ha a cél kiváló minőségű archiválás. Hozzáteszem, hogy a 25 Mbit/s-os DV elvileg jobb minőséget ad, mint az ugyanilyen bitrátájú I frame-es 4:2:2-es MPEG. Továbbá az MPEG szerkesztése még nem igazán jól megoldott, szóval ha archiváláson törjük a fejünket, jól gondoljuk meg, milyen tömörítést használunk.

Level \ Profil	Simple	Main	High	4:2:2
High *1920x1152x60*		80 000	100 000	
High 1440 *1440x1152x60*		60 000	80 000	
Main *720x576x30*	15 000	15 000	20 000	50 000
Low *352x288x30*		4000		

MP@ML Az MPEG szabványban a Profile és Level kategóriákba szorítják be a különböző felbontású és színleírású formátumokat. Átlagos, teljes felbontású, SD (Simple Definition), tehát nem HD (High Definition) MPEG készítése a Main Profile/Main Level leírásnak/szintnek kell megfelelje. Röviden MP@ML mozaikszóval jelölik.

Táblázatba foglaltam – a teljesség igénye nélkül – néhány leírást és szintet. A szinteknél megadtam a maximális felbontást és képfrekvenciát, míg maga a táblázat a legmagasabb alkalmazható bitrátát tartalmazza. Az LSX enkóder a táblázatban felsorolt néhány elem kombinációját kínálja fel az MPEG-2-ablakban. DVD-készítésre csak az MP@ML és az MP@LL használható.

A további lehetőség a *Display Extension*re (kijelzéskiegészítés) vonatkozik. A DVD nem követeli meg ennek a használatát, úgyhogy érdemes azt alapbeállításán, *Disabled* értéken hagyni. Ennek a beállításnak akkor van jelentősége, ha a lejátszási oldalon a szokásostól eltérő színkezelést vagy képméretezést várunk el. Ha engedélyezzük, azt is meg kell adnunk, milyen méretnek feleljen meg a lejátszás.

A TÖMÖRÍTŐ BEÁLLÍTÁSA Adott a forrásanyag és annak hossza. Ebből kiszámítható, milyen bitrátát kell alkalmaznunk, hogy az MPEG felférjen a DVD-re, esetleg CD-re. Bitráta kiszámításakor ne felejtsük el, hogy a hang is helyet foglal – mint említettem, 224 kbit/s a bitrátája. A számításhoz az alábbi képletet érdemes használni:

Bitráta (kbit/s) = (**Ms**x1000 x1000x8/**Vh**) – 224

Az *Ms* a média tárolókapacitása milliárd byte-ban, tehát DVD-nél 4,7, CD-nél pedig általában 0,65. A *Vh* a videó hossza másodpercekben. A kapott végeredményt a biztonság kedvéért érdemes megszorozni 0,95-dal. A képlet számol a hangcsatornával is. Igaz, csak egy sztereó hangcsatornával. Ha több van, vagy monó hangot akarunk, értelemszerűen fel kell szorozni a számot. Bonyolítja a kérdést, ha felirat- (subtitle) csatornánk is van. Ilyenkor feliratcsatornánként 64 kbit/s-ot érdemes alapul venni. A következő táblázat abban nyújt némi segítséget, hogyan érdemes az MPEG enkódert beállítani:

A táblázat tanulmányozásakor a következőket kell tudni:

- MPEG-1-nél nincs Profile@Level.
- Video-CD-nél és MPEG-1-es DVD-nél szigorúan meg van szabva a bitráta, ettől eltérni nem lehet!
- Az SVCD elméletileg támogatja 4 monó hangcsatorna rögzítését is.
- Mivel az LSX enkóder 1024-es szorzóval számol, a bitrátákat meg kell szorozni 1000/1024-gyel, tehát SVCD-nél például a maximális bitráta 2539 kbit/s, Video-CD-nél pedig 1125 kbit/s.
- A megadott percértékek csak tájékoztató jellegűek.
- Sok DVD-lejátszó nem tudja lejátszani a CD-re írt „DVD"-t.

VBR, azaz változó bitráta beállítása esetén számítani kell arra, hogy az LSX enkóder a vártnál sokkal nagyobb, vagy sokkal kisebb file-t fog készíteni. Ezzel sajnos nem lehet mit kezdeni, az enkóderek többsége így működik. Ha ez kritikus, használjunk inkább CBR-t.

•

A korábban leírtakat betartva az LSX MPEG Encoderrel készített MPEG minősége általában kiváló, még alacsony bitrátáknál is. A szűrőkkel további minőségjavulás érhető el. Az enkódolási sebesség jó, de mindenképpen függ a számítógép teljesítményétől. 2,4 GHz-es P4-es géppel nagyjából valós idő alatt fut le a tömörítés. A szoftver stabilnak mondható, én legalábbis nem tapasztaltam még lefagyást vagy más üzemzavart sem. PCM

Tessék jó(l) filmet nézni!

Odeon mozimagazin

Minden vasárnap 18:30-tól a Viasat 3-on.

mozimagazin.odeon.hu

Grafikai tippek

» ReMac design

Ahogyan legutóbb ígértem, folytatjuk a webes gombok készítését. Ezúttal az alapötletet a neten „aqua" néven ismert, leginkább a MacOS X designjára hajazó gombok adták. Ismertsége, divatjellege már-már unalmassá is tehetné, de úgy vélem, több ok miatt is érdemes foglalkoznunk vele.

Weisz Tamás

E gomb elkészítésekor néhány lépés visszaköszön a legutóbbi részből, bár a lehetőségekhez képest próbáltam más utakat, módszereket is bemutatni. Például már a kezdőlépéseknél is, hiszen ezúttal teljesen más módon hozzuk létre a gomb alakját meghatározó formát.

Sokaknak akár feleslegesnek is tűnhetnek ezek a kezdeti lépések – jogosan kérdezhetik, hogy miért nem használjuk inkább a *Preset Shape Tool*t vagy az interneten hemzsegő gombmaszkok valamelyikét? Nos, leginkább azért nem, mert e sorozatnak nem az a legfőbb célja, hogy „konyhakész", szóról szóra betartandó leírásokat adjon, hanem hogy olyan módszereket mutasson be, amelyeknek akár egyes lépéseiből is hasznos ötletek meríthetők. Ráadásul sokszor előfordul, hogy ezekkel a „felesleges" lépésekkel sokkal hamarabb el tudjuk érni a kívánt, kompromisszumoktól mentes eredményt, mintha a világhálón keresgélnénk a megfelelő maszk vagy alakzat után. PCM

TIPPEK

Hozzunk létre (*File → New* vagy [Ctrl N]) egy akkora képet, amire kényelmesen elfér majd leendő gombunk. A háttér tetszőleges színű vagy akár átlátszó (Transparent) is lehet.

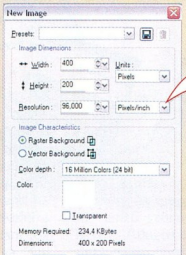

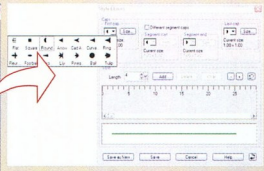

Válasszuk ki a toll eszközt (Pen Tool – [V]), állítsuk be vektoros egyenesek rajzolására (Create as vector és Segment type: Line Segments). Nyissuk le a vonalstílusok listáját (Line Style), és kattintsunk az ennek alján lévő *Custom* gombra. Mind kezdő, mind lezáró vonalvégnek (First cap, Last cap) válasszunk lekerekített végződést (Round Cap), és adjuk meg, hogy ezek szélessége egyezzen meg a vonalvastagsággal (Size: 1,00x1,00). A beállításokat mentsük el a *Save* vagy a *Save as New* gombra kattintva.

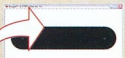

Miután vonalvastagságnak (Width) beállítottuk leendő gombunk magasságát (például 50 pixel), a [Shift] gombot nyomva tartva húzzunk egy vízszintes vonalat a kép közepén. A kezdő- és végpont meghatározásakor ne felejtsük el, hogy hely kell a lekerekítésnek, ami a vonalvastagság fele, valamint szükségünk lesz egy körülbelül 5-10 pixel széles „margóra" is.

A *Selections → From Vector Object* paranccsal ([Ctrl Shift B]) a vonalból hozzunk létre egy kijelölést, amit mentsünk el a *Selections → Load/Save Selection → Save Selection To Alpha Channel* utasítással. Ezután akár ki is törölhetjük az automatikusan létrejött vektoros rétegünket, de az is elég, ha csak kikapcsoljuk a láthatóságát.

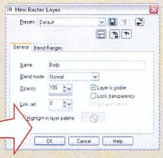

A *Layers → New Raster Layer* paranccsal vagy a *Layers* palettán a *New Raster Layer* gombra kattintva hozzunk létre egy új réteget. Ha nem akarunk nevet adni rétegünknek, akkor érdemes közben nyomva tartani a [Shift] gombot, így meg sem fog jelenni ez a ablak.

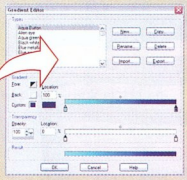

Hozzunk létre egy olyan színátmenetet, amely ciánból (R: 0; G: 255; B: 255) tart sötétkékbe (R: 0; G: 0; B: 128). Igazából nekünk egy sötétkék-cián átmenetre van szükségünk, de ha így adnánk meg, akkor a *Material* ablakban be kellene kapcsolnunk az *Invert*et, míg így erre nem lesz szükségünk.

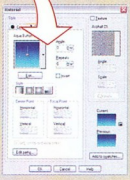

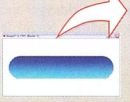

Ezzel a színátmenettel töltsük ki gombunk belsejét (Flood Fill Tool – [F]).

A kijelölés megtartása mellett hozzunk létre egy újabb réteget, majd az *Effects → 3D Effects → Cutout* effektussal kicsit „árnyékoljuk be" gombunkat. A vízszintes eltolás (Horizontal) legyen nulla, míg a függőleges eltolás (Vertical) és az elmosás (Blur) mértéke függ a gomb magasságától – előbbi a teljes magasság mintegy fele-harmada, míg az utóbbi 15 és 45 között változik.

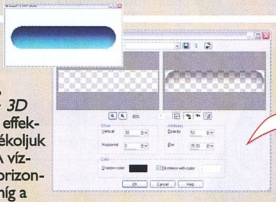

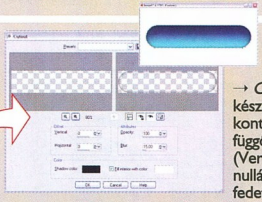

Egy újabb rétegen ismét csak az *Effects → 3D Effects → Cutout* effektussal készítsük el a gomb kontúrját. Ehhez a függőleges eltolást (Vertical) állítsuk nullára, az árnyék fedettségét (Opacity) a maximális 100-ra, míg az elmosást (Blur) csökkentsük 10-15 egységig.

A változatosság kedvéért hozzunk létre egy újabb réteget, majd a [Ctrl] gombot nyomva tartva (vagy a *Tools Options* palettán *Mode: Remove* üzemmódot beállítva) a kijelölő-eszközzel (Selections Tool – [S]) vágjuk le a kijelölés alsó kétharmadát.

A kijelölés határait csökkentsük tovább a *Selections → Modify → Contract* funkcióval, mérettől függően 2-8 pixelnyivel összébb húzva a határokat (kb. az előbb létrehozott kontúr belső széléig). Ezután a kijelölés éles határait kerekítsük le egy kicsit a *Selections → Modify → Smooth* utasítással. A finomítás mértéke legyen 15-20 egység, és csak az élfinomítás (Anti-alias) kapcsolót hagyjuk bekapcsolva.

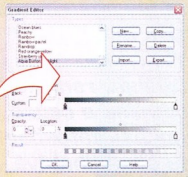

Hozzunk létre egy újabb átmenetet, ezúttal feketéből fehérbe tartót, de amitől ez mégis különleges lesz (különben használhatnánk a *Black-white*-ot a gyári átmenetekből), hogy nulla százaléknál, vagyis a fekete alatt a fedettséget csökkentsük le teljesen, azaz itt az *Opacity* legyen nulla.

Ezekkel a beállításokkal töltsük ki a kijelölt részt (Flood Fill Tool – [F]), majd a rétegpalettán ennek a rétegnek az áttűnési módját (Layer Blend Mode) változtassuk *Screen* típusúra, a fedettségét pedig csökkentsük mintegy 75 százalékosra.

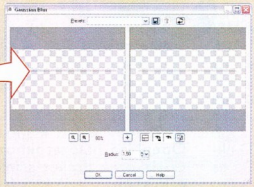

Szüntessük meg a kijelölést (*Selections → Select None* vagy [Ctrl D]), majd ezután mossuk el az *Adjust → Blur → Gaussian Blur* utasítással egy kicsit (1–1,5 pixellel) az éleket.

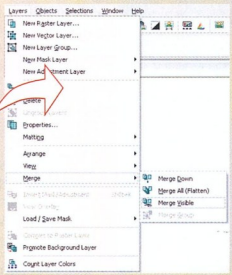

Magával a gombbal nagyrészt készen is vagyunk, ezért miután kikapcsoltuk a háttérréteg (Background) láthatóságát, a *Layers → Merge → Merge Visible* paranccsal olvasszuk össze az eddig létrehozott rétegeket. Ha a későbbiekben más színű gombokat is szeretnénk készíteni, akkor az összeolvasztás előtt mentsük el ezt az állapotot a PSP saját formátumába, hogy a rétegstruktúrát és az elmentett kijelölést megőrizzük.

De csak nagyjából vagyunk készen, pár fontos lépés még hátravan. Például némi árnyékot kell adnunk gombunkhoz, amihez először is szükségünk lesz a kijelölésre, amit a *Selections → Load/Save Selection → Load Selection From Alpha Channel* utasítással tölthetünk vissza.

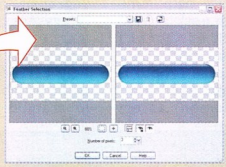

Azért, hogy a gombunk körül ne legyen semmilyen „pixelszemét", először húzzuk össze 2-3 pixellel a kijelölést a *Selections → Modify → Contract*tal, majd terjesszük ki ugyanannyival a *Selections → Modify → Feather*rel ([Ctrl H]).

Most már jöhet az árnyék, amelynek a színe legyen ugyanaz a sötétkék (R: 0; G: 0; B: 128), ami az átmenet kiindulópontja volt, az eltolása (Offset) legyen 0;10, a fedettsége (Opacity) körülbelül 45, míg az elmosása (Blur) 15.

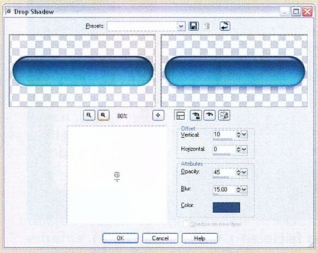

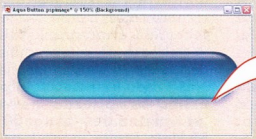

A gomb rétegének az átlátszatlanságát csökkentsük 85-90 százalékra, majd kapcsoljuk vissza a háttérréteg láthatóságát, és fessük ki olyan színűre vagy mintájúra, mint amilyen az oldal háttere lesz.

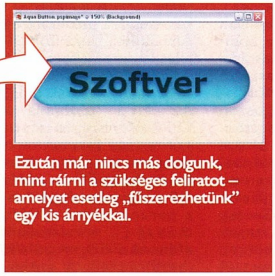

Ezután már nincs más dolgunk, mint rálírni a szükséges feliratot – amelyet esetleg „fűszerezhetünk" egy kis árnyékkal.

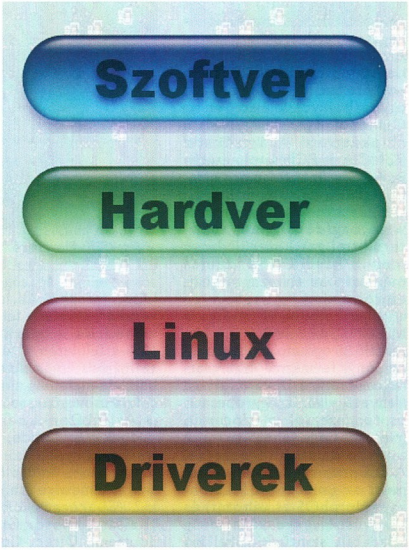

Másvilág

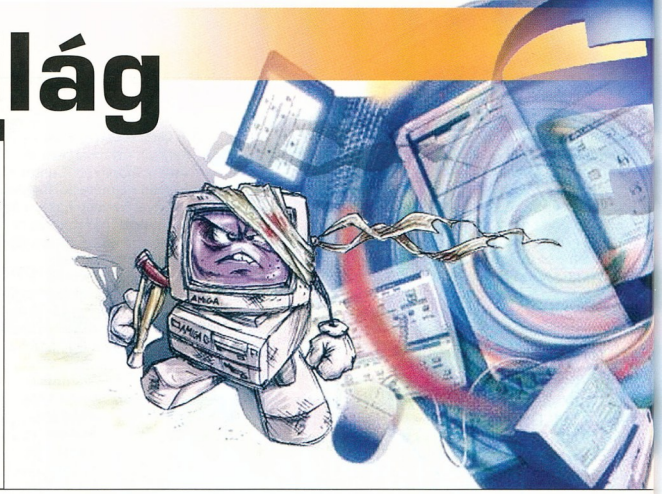

A WLAN, azaz a 802.11 vezeték nélküli hálózati protokoll használata rendkívüli iramban terjed mind a céges, mind az otthoni hálózatokban. Ez a megoldás elkerülhetővé teszi a strukturált hálózatok, aljzatok, HUB-ok és a számítógépek vezetékkel való összekötését, komoly kábelgubanctól megszabadítva az iroda vagy a lakás informatikailag fertőzött részét.

Nagy Lajos, Sponga Tamás

A WLAN segítségével jó esetben egy 10 megabites kapcsolat alakítható ki gép–gép vagy gép–infrastruktúra között. Ezt érdemes alkalmazni netmegosztás vagy irodai hálózat esetében. Nagyon kényelmes lehet a szabad mozgás tenyérgépek (PDA) vagy noteszgépek használata esetén.

AMIGA, MORPHOS

A nyár végének terméke volt az első univerzális WLAN meghajtóprogram Amiga, AmigaONE, Prometheus és Pegasos hardverekhez, illetve AmigaOS-hez és MorphOS-hez. A *prism2.device* (➲ **www.cs.ucc.ie/~caffer/amiga/**) egy szabványos felületet ad az Orinoco, Agere vagy Prism chipkészletű kártyákhoz PCMCIA és PCI csatoló esetén is. A www.linux-wlan.org oldalon található kompatibilitási táblázatból (➲ **www.linux-wlan.org/docs/wlan_adapters.html.gz**) kiderül, hogy melyik kártyákat érdemes megvásárolni ehhez a meghajtóprogramhoz.

MLDONKEY ÉS AMIGIFT A filecserélő programokat használó milliónyi felhasználóhoz csatlakozni mára ugyanannyira alapvető elvárás egy operációs rendszertől, platformtól, mint az, hogy lehetővé tegye a weboldalak böngészését. A számtalan lehetőség közül most az univerzális MLDonkey (MorphOS-es változat) és a kevésbé univerzális, de a feladatait szintúgy jól ellátó AmiGift (68k-s) került DVD-nkre. Ez utóbbi fut MorphOS és AmigaOS 4 rendszereken, valamint a klasszikus, 68k-alapú vagy emulált környezetekben is.

Az AmiGift (➲ **http://amigift.sourceforge.net**) a Gnutella, FastTrack és OpenFT hálózatokhoz tud csatlakozni, egy MUI-s felületen érhető el minden funkciója. A program egy szerver (démon) és egy kliens részből áll, a démon végzi a hálózatok felé a kommunikációt, míg a kliensoldal MUI-s felületén a felhasználó számára is emészthető formában jelennek meg a megosztások, a csevegőcsatornák stb.

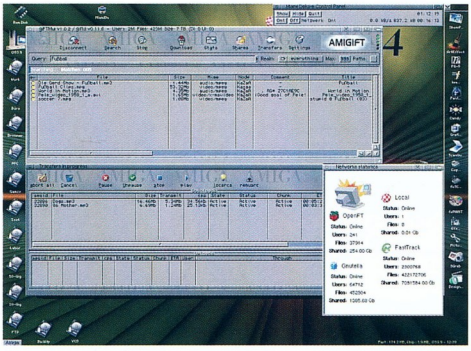

» AmiGift: file-csere MUI-s felületen

Az MLDonkey (➲ **http://mldonkey.berlios.de**) jóval szélesebb kört fed le: Overnet, Bittorrent, Gnutella (Bearshare, Limewire stb.), Gnutella2 (Share-aza), Fasttrack (KaZaA, Imesh, Grobster), Soulseek, Direct-Connect és OpenNap hálózatokhoz tud csatlakozni. Ezeket a felhasználó számára egységes felületként jeleníti meg. Ez azt is jelenti, hogy egy keresési parancsot az összes hálózaton végrehajt, majd a találatokat is egységes felületen jeleníti meg. A felhasználói felület jelenleg vagy Telnet-kliensből, vagy egy böngészőből érhető el. Ez utóbbi sokkal felhasználóbarátabb megoldás, de sokak számára bizonyára egy, az AmiGifthez hasonló MUI-s felület lenne az elfogadható.

OGG/VORBIS KEZELÉSÉRE Az MP3 trónjára törő OGG/Vorbis formátumot szinte már minden lejátszóprogram támogatja. A formátumot AmigaOS-en és MorphOS-en azonban egyelőre csak a parancssoros OGMtools csomag (➲ **www.bunkus.org/videotools/ogmtools/index.html**) kezeli. A csomagban van hang- és képadatok összefűzésére és szétvágására alkalmas program (ogmmerge, ogmsplit, ogmdemux, ogmcat) és az OGM stream file-ok információit megjelenítő program (ogminfo) is.

A mellékelt dokumentációban lépésről lépésre leírják, miként kell egy DivX-es AVI file-ból OGM streamet fabrikálni az MPlayer, MEncoder, és OGMtools használatával.

VISSZA A NYOLCBITES GYÖKEREKHEZ A nagy nevek – Commodore, Sinclair, Apple és Atari – úgy tűnik, örök életre ítéltettek, bár az eredeti gépek gyakran már csak múzeumokban láthatók. Az életük a legtöbb esetben virtuális, hiszen emulátorokon keresztül próbáljuk visszakapni azokat az érzéseket, amiket anno társítottunk hozzájuk.

A legfrissebb apróságok az Atari 800 (➲ **http://sourceforge.net/projects/atari800**) és Commodore 64 gépek MorphOS-re implementált emulátorai, amelyek végre kompromisszumok nélkül képesek futtatni a régi játékokat, demókat. Mindkét gép a 8 bites korszak szülötte, ne várjunk tőlük Doom 3-effekteket, de elvárhatunk tőlük megbízható és zajtalan működést, akár 20 év után is.

A Frodo legfrissebb MorphOS-es verziójában (➲ **www.uni-mainz.de/~bauec002/FRMain.html**) megjelent a Catweasel-támogatás (képes használni az eredeti SID chipet az utánozhatatlan C64 hang megszólaltatására), a direkt AHI hang használata, a grafikus megjelenés, az AREXX port, a Commodity

működési mód, a joysticktámogatás a MorphOS lowlevel.libraryjének használatával, valamint számtalan hibajavítás.

OS/2, ECOMSTATION

Kezdjük egy fontos hírrel: nyolc RC verzió után megjelent a végleges eComStation 1.2! A Serenity Systems fejlesztői és a külsős programozók nagyon sok részét átalakították az operációs rendszernek az 1.1-eshez képest.

FTP SERVER 1.25 Peter Moylan egyszerűen csak FTP Szervernek nevezte el alkalmazását. Jelenleg ez a legnépszerűbb az OS/2-t használók körében, mert nagyon sokat tudó, olcsó és stabil szoftver, melyet folyamatosan fejleszt Moylan. Az FTP démon mindent tud, amit egy mai FTP szervernek tudnia kell.

A telepítés után ki-ki ízlés szerint választhat a VIO ablakos és a PM-es setup rész között. A beállításokat helyi és távoli gépről (remote) is elvégezhetjük.

A megnyíló setup ablakban füleken választhatunk a következők közül: *Basic* (megadható a port, az egyszerre beengedhető felhasználók száma, a vendég felhasználók száma, a rendelkezésre álló maximális hely, a timeout), *Logging* (naplózás beállítása: minden esemény, sikeres csatlakozások, összes kliens, a logfile helye, neve stb.), *Options* (Bind server, tűzfal mögötti működés, anti-tragger opció), *Security* (a szerverhez való hozzáférés korlátozása IP-cím alapján), *Users* (felhasználók adatai, jogai, lehetőségei). Az utóbbinál nagyon sok opció állítható, például *NoPassword* (jelszó nélküli belépés), *Guest* (saját levélcím használata jelszónak), *User* (belépés névvel és jelszóval), *Manager* (különleges felhasználó), *Template* (felhasználói csoportok definiálása).

Elindítható egy monitor, amiben folyamatosan látható az, hogy ki mikor lépett be, milyen IP-ről, melyik könyvtárakban nézelődik, mit tölt le vagy fel. Persze mindenki csak a jogosultságának megfelelő dolgokhoz férhet hozzá.

A program futását egy VIO ablakban kísérhetjük figyelemmel. Ha többet szeretnénk látni, el kell indítanunk a Monitort. Az FTP Server shareware, de a szerző semmiféle korlátozást nem épített be.

A program finomhangolásában sokat segít a fejlesztő weblapján online elérhető kézikönyv (➲ **http://eepjm.newcastle.edu.au/os2/ftpserver.html**).

KON VERSION 2.0 A programozók egy része nem szereti a grafikus felületű programeditorokat, mert számukra fontosabb a gyorsaság és a nagy file-ok kezelésének lehetősége. A Kon is ilyen editor (➲ **www.koneditor.com**).

Nem mai alkalmazás, az elmúlt évek alatt volt idő csiszolgatni a tudását. Björn Anderssont a néhai WordStar szövegszerkesztő inspirálta a fejlesztés kezdetén – ez a hatás ma is érezhető: több olyan billentyűkombináció, navigálási lehetőség van a Konban, ami a WordStarból ered.

Az OS/2 és Windows alá fejlesztett editor fontosabb tulajdonságai: szintaktikai kiemelés (C, HTML, K, Kon syntax file, PL/SQL, SQL, XSLT), hexa és ASCII nézet, makrozhatóság, konverzió UTF-8-ról és UTF-16-ról, több file egyidejű megnyitása, pozíciók elmentése (könyvjelzők), tabulátorok szóközzé konvertálása stb.

A bosszúságok elkerülése végett folyamatos backup készíthető, mindez akár automatikusan is, tetszőleges időközöket beállítva.

BÖNGÉSZŐK ÉS LEVELEZŐKLIENSEK Az OS/2 frontján sincs hiány böngészőprogramokból. Szerencsére a linuxos és windowsos verziókat néhány napon belül követik az OS/2-es kiadások is. A Warpzilla Team által kiadott hivatalos verziók mellett időnként feltűnik egy-egy nem hivatalos változat is (➲ **http://weilbacher.org/Mozilla/index.html** és **http://www.dimi.uniud.it/bresolin/warpzilla/**) – általában akkor, ha a Warpzilla Team valamelyik változatból nem készít hivatalos OS/2-es csomagot.

A Mozilla alapjaira épül az IBM Web Browser (➲ **www-306.ibm.com/software/os/warp/browser/**), aminek jelenleg kétféle verziója fut párhuzamosan: a 2.02-es a Mozilla 1.4.x-re épül, az 2.0.3-as pedig a Mozilla 1.6 ágára. A közeljövőben várható, hogy áttérnek a Mozilla 1.7.x ágra.

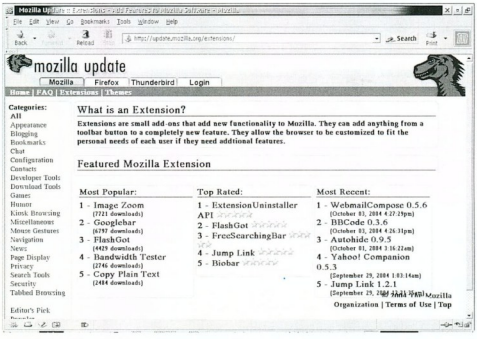

» Mára a Mozilla kinőtte a gyermekbetegségei jó részét, és jól használható böngésző lett belőle

A Mozilla alapokra épített böngésző, a *Firefox* is naprakész, hamarosan kiadják a végleges 1.0-s verziót. A böngészőprogram népszerűsége meredeken emelkedik, amit jelez, hogy az 1.0 preview verziót a megjelenés utáni tíz nap alatt több mint kétmillióan töltötték le.

A böngészők mellett szót kell ejteni a közeli rokonokról is, amik szintén a Mozilla-.org fennhatósága alá tartoznak.

A Thunderbird levelező- és newskliens (➲ **www.mozilla.org/products/thunderbird/**) már a 0.8-as verziónál tart. Ennek a kellemes felületű alkalmazásnak a legutóbbi újdonságai a következők: új gyorskeresés, globális inbox mappa, RSS-olvasó, levél- és beállításimportáló, Master Password.

Mind a böngészőkhöz, mind a Thunderbirdhöz számos kiegészítő tölthető le, ami köszönhető a fantáziadús és aktív felhasználóknak, fejlesztőknek. A cserélhető kinézet nem újdonság, többféle létezik az alkalmazásokhoz (➲ **http://update.mozilla.org/themes/** és **http://themes.mozdev.org/**). Fontosabbak azonban a böngészők és a levelező- és newskliens tudását kiegészítő és kibővítő úgynevezett extensionök megléte. E sorok írásakor például a Firefoxhoz 132, a Mozillához pedig 58 olyan extension van, amit a Mozilla.org hivatalosan támogatott. Emellett nagyon sok olyan is létezik, ami nincs fenn az update.mozilla.org weblapon. Találhatók itt letöltésvezérlők, az állapotsorra települő kiegészítők, chatkliensek, bookmarkseg édletek, blogkészítők, játékok stb.

Frissítések

- Új *Odin* build-ek: az utóbbi időben sűrűbben érkeznek a Win32-es alkalmazások futtatására fejlesztett Odin buildek (➲ **www.os2warp.org/odin/2004/**).
- *Apache 2.0.52:* a webszerver 2.x-es sorozatának újabb verziója (➲ **http://apache.rinet.ru/dist/httpd/binaries/os2/**).
- *PSPM/2 v1.16:* a rendszerfolyamatok figyelésére készített alkalmazás frissítése.
- *Mr. Message 20040927:* a PM-es open source AIM kliens újabb verziója.
- *Auto Wget Daemon 1.9.2:* a wgethez fejlesztett grafikus front-end újabb változata (➲ **http://glass.os2.spb.ru/software/english/awget.html**).
- *SysBar/2 v0.23:* a desktopkiegészítő alkalmazás frissítése.
- *RAR Version 3.40:* a népszerű archiváló végleges változata (➲ **www.rarlab.com**).
- *NetDrive for OS/2 v2.2.2:* virtuális file-rendszer újabb változata (➲ **www.blueprintsoftwareworks.com/netdrive/**).
- *Chatzilla 0.9.65:* a különálló IRC-kliens új verziója (➲ **www.hacksrus.com/~ginda/chatzilla/**).

A hónap nethelye: www.nb1.hu

» A hazai élmezőny

A weboldalak látogatóinak többsége célirányosan kalandozik a neten. Eme cikk elsősorban a labdarúgás szerelmeseinek szól. A www.nb1.hu a magyar labdarúgásról ad átfogó képet, ám bőségesen találunk rajta nemzetközi labdarúgással kapcsolatos híreket is.

Juhász Dénes

Ha valaki rákeres a méltán népszerű Google keresőn az NB1 szócskára, azonnal rábukkanhatnak a hazai Nemzeti Bajnokságok oldalára, a www.nb1.hu-ra.

Az oldalt látogatva naponta frissülő információs bázishoz juthatunk, amelynek segítségével új hírekről értesülhetünk a csapatokkal kapcsolatban. Átigazolási hírek, eltiltások, sérülések, a csapatok pénzügyi helyzete (persze csak a publikus információk), és nem utolsósorban a bajnoki tabella állása, illetve a gólvadászok névsora is megtalálható. A magyar kupaküzdelmeket is végigkísérhetik a szurkolók. Hazánk nemzeti tizenegye is helyet kapott itt, ahol több évre visszamenőleg megvannak a válogatott mérkőzések eredményei.

Az oldal – nevével ellentétben – nem csupán az első osztállyal (Arany Ászok-liga) foglalkozik. A paletta nagyon széles, linkek sokaságát találhatjuk. Az *Utánpótlás* linkre kattintva átfogó képet kapunk az U19-es és az U17-es korosztály versenykiírásáról, sorsolásról, sőt még a mérkőzések pontos (óra szerinti) kezdési időpontjáról is. A linkeken belül sok-sok izgalmas dolog vár azokra, akik igazán mélyen foglalkoznak a magyar labdarúgással. A nevelőegyesületekről olyan részletes információk vannak fent, melyek alapján bárki felhívhatja a klubokat vagy akár azok vezetőit is. A női labdarúgást sem hanyagolják el a honlap szerkesztői, hiszen a bajnokság állásától kezdve az aktuális híreken át minden érdemi információt megtalálhatunk. A hazánkban is népszerű futsalnak (teremlabdarúgás) a linkje a főoldalon található. Erre kattintva az Aramis csapat oldalára jutunk – ez valóban igényesen kidolgozott site.

Az NB1 site-ja – bár egyszerűnek tűnik – a téma iránt komolyan érdeklődő látogató számára számtalan kincset rejt. Az érdeklődők megoszthatják egymás között nézeteiket, gondolataikat a chaten és a fórumon is. A videoanyagokat sem felejtették ki a készítők: láthatunk itt parádés megoldásokat és óriási bakikat egyaránt. A magyar labdarúgás irányítói, döntéshozói is helyet kaptak a honlapon egy link formájában a főlapon: innen eljuthatunk az MLSZ és az MLL (Magyar Labdarúgóliga) hivatalos weboldalára. Mindkét oldal bőségesen foglalkozik labdarúgásunkkal. Többek között szabályzatokat, versenynaptárat, klubokra vonatkozó licenceket találunk itt.

Az oldal bemutatása elején már említettem a magyar kupaküzdelmeket, de ugyanúgy a két európai kupasorozat, a Bajnokok Ligája és az UEFA-kupa eseményeit is nyomon követhetjük. Néhány hónapja fejeződött be Portugáliában az Európa-bajnokság. A nagy esemény tiszteletére, az nb1.hu csapata egy ragyogóan kialakított oldalt készített. A Louis Figo arcával fémjelzett logó rendkívül találó, és a látogató érdeklődését egyből felkelti a grafikailag szépen kivitelezett link. Az oldal tartalmilag is hiánytalan, a küzdelmek alatt a legfrissebb információkhoz juthattunk hozzá.

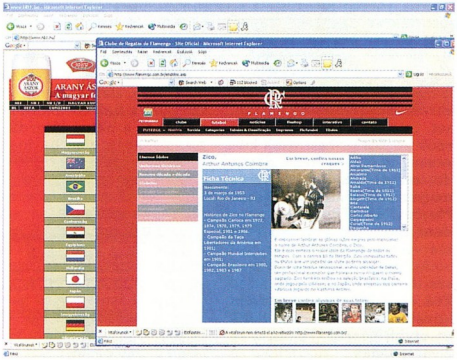

» A linkek, és ahova eljuthatunk: az egyik legpatinásabb brazil csapat, a Flamengo honlapja

» A szebbik nem is megkedvelte a focit...

Manapság is aktuálisak viszont a soron következő világbajnokság selejtezői. Láthatjuk az összes csoportmérkőzés párosítását, a meccsek kezdési időpontjával együtt. Friss interjúkat olvashatunk a magyar válogatott vezéregyéniségeivel és szakvezetőivel, köztük Lothar Matthäusszal és László Csabával. A kapitánnyal a rövid interjú során egy olyan szakmai kérdést vitattak meg a szerkesztők, melyet a site egyik olvasója vetett fel. Ez a gesztus is arra utal, hogy a szerkesztők figyelnek az olvasókra. A magyar futball jelenlegi legfényesebb csillaga, Gera Zoltán is megszólal a nyitóoldalon.

A site a fontos mérkőzésekről online tudósít, hasonlóan a két közismert focioldalhoz, a www.eurosport.com-hoz és a www.livescore.com-hoz.

A lap hiányossága talán az, hogy a Hét videója című rovatot nagyon ritkán frissítik – az oldal frissessége és információgazdagsága azonban így is felülmúlhatatlan.

»infó

- www.nb1.hu
- www.eurosport.com
- www.livescore.com

Planet KVM-E500

Vezérlés UTP kábelen keresztül

A rendszergazdák egyik nemszeretem munkája, amikor rohangálniuk kell egy távoli szervergéphez, amely egy másik szobában vagy egy másik épületben van. A Planet Cat5-ös Extendere ebben könnyíti a helyzetüket, mégpedig UTP kábelen keresztül. Miről is van szó? Gyakorlatilag egy ügyes átalakító párról, amely a VGA, a billentyűzet és az egér jeleit konvertálja át UTP kábelen haladó jelekké és vissza.

A dobozban megtalálható a küldő és a fogadó készülék, egy táp (melyet a fogadó készülékhez kell kötnünk) és egy adatkábel, amely tartalmazza a két PS/2-es és a VGA dugót.

A kábelt a küldő (transmitter) készülékbe kell illeszteni a megfelelő helyre. Ennek a kábelnek a túlsó végét kell az irányítani kívánt gépbe illeszteni. A küldő eszköz másik oldalán is találhatunk egy billentyűzet–egér–VGA aljzattriót – ebbe kell csatlakoztatni a gép melletti monitort, klaviatúrát és rágcsálót – ennek köszönhetően nemcsak távolról, hanem közvetlen közelről is vezérelhetjük a számítógépet.

A transmittert csak 10 méteres kábellel próbáltuk ki, de a leírás szerint akár 150 méter távolságra is elküldi a jeleket a kábelen keresztül. Ha 100 méternél távolabbról kívánjuk használni a számítógépet, egy kis DIP kapcsolópárost kell ON állásba állítanunk. Ha a VGA jel szellemképes, a fogadó készüléken található kis tekerő segítségével finomíthatunk rajta. Kipróbáltuk switchen keresztül is, úgy sajnos nem működött (elképzelhető, hogy csak túl hosszú volt a kábelezés). Egy átalakítóval USB-s egeret is használhatunk hozzá.

A Planet KVM-E500-as ajánlott bruttó végfelhasználói ára 55 000 Ft, a garancia 1+2 év. *(DZ)*

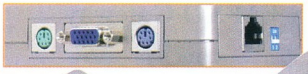

» Planet KVM-E500: messze viszi az infót!

www.planet.com.tw/
www.hcs.hu ☎ 467-0706

Műszaki adatok	Transmitter (küldő)	Receiver (fogadó)
Konzol felöli aljzatok	PS/2-es egér- és billentyűport, VGA	
PC felöli aljzatok	PS/2-es egér- és billentyűport, VGA	❍
RJ-45 port	1	1
Kábelek	TIA/EIA-568, UTP kábel (nem tartozék); 3 az 1-ben kábel	TIA/EIA-568, UTP kábel (nem tartozék)
Maximális kábelhossz	150 m	
VGA-felbontás	maximum 1280x1024 képpont	
Gomb a VGA jel finomítására	❍	1
DIP kapcsolók a jelerősség növelésére	2	❍
Méret	111,5x75x35,5 mm	
Tömeg	134 g	120 g
Megfelelőségi szabványok	FCC, CE	
Energiaellátás	közvetlenül a PC-től	9 V DC, 500 mA

Planet KVM-200/400

Egyszerre több gépet irányítva

Számos alkalommal írtunk billentyűzet–monitor–egér kapcsolókról. A Planet sem hagyta annyiban eme eszközöket, és kiadta a saját készülékeit. A két- és négyportos, fémházas készülékeket igényesen alakították ki. Bár kis helyen is elférnek, elég nagy a tömegük ahhoz, hogy a kábelekkel ne ránthassuk le az asztalról. Ha már a kábeleknél tartunk: ezek nem tartozékai az eszközöknek, külön kell megvásárolni őket.

A kapcsolók nagy előnye, hogy akár 1920x1440-es felbontást is továbbítanak 200 MHz-en. Ez közel 75 Hz-es képfrissítésnek felel meg. Bár a készüléken PS/2-es aljzat van, egy átalakítóval tökéletesen működik USB-s egérrel-billentyűzettel. A készüléken lévő gombokkal tudunk váltani a gépek között, de lehetőségünk van gyorsbillentyűk használatára is: a [Scroll Lock] gombot kétszer egymás után lenyomva (ekkor a kapcsoló hangjelzést ad, hogy most azt irányítjuk) választhatunk, hogy az előző (fel nyíl), következő (le nyíl) gépet szeretnénk irányítani, vagy automatikusan szeretnénk váltogatni az aktív gépek között ([S] billentyű). Ez utóbbi módból a szóköz billentyűvel tudunk kilépni, illetve a [B] gombot lenyomva kapcsolhatjuk ki-be a készülék csipogóját. Érdemes még megemlítenem, hogy ez már teljesen digitális KVM kapcsoló, azaz ha egy gépről leszedjük az irányítást, továbbra is küldi a kapcsoló a számítógép felé a létfontosságú billentyűzet-, monitor- és egérválaszokat – ezzel megelőzi, hogy lefagyjon az a PC.

A két számítógépet kezelő KVM-200 ajánlott bruttó végfelhasználói ára 11 000 Ft, a négy gépet kezelő KVM-400-as készüléké pedig 16 250 Ft. Mindkét készülékhez 1+2 év garancia jár. A külön megvásárolandó kábelt háromféle méretben lehet kapni, az 1,8 m-es ára 1900 Ft, a 3 m-esé 2600 Ft, az 5 m-esé pedig 3250 Ft. *(DZ)*

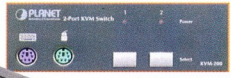

» Planet KVM-200

» Planet KVM-400

www.planet.com.tw/
www.hcs.hu ☎ 467-0706

Termék	KVM-200	KVM-400
Számítógépport	2	4
Vezérlőport	1	1
Számítógépport-aljzatok	PS/2-es billentyűzet- és egérport, VGA	
Vezérlőport-aljzatok	PS/2-es billentyűzet- és egérport, VGA	
PC-választás	gyorsbillentyű, nyomógomb	
Automatikus PC-váltás ciklusa	8 másodperc	
Billentyűzet- és egéremuláció (inaktív PC felé)	PS/2	
Videofelbontás	maximum 1920x1440	
Sávszélesség	200 MHz (75 Hz-es képfrissítésnél)	
Méret	120x72x45 mm	200x90x45 mm
Tömeg	0,4 kg	0,7 kg

Gamaxnet-nap 2004

» Újdonságok a kommunikáció terén

Idén a Hotel Mercur Budában rendezték meg a már többéves hagyománnyal rendelkező Gamaxnet-napot, melyen számos újdonságot mutattak be az előadók. Az alábbiakban áttekintést nyújtunk a rendezvényen megismert új kommunikációs eszközökről.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A már hagyománynak tekinthető Gamaxnet-nap keretében olyan termékeket mutatott be a cég, melyek hasznos újítások sorát vonultatják fel. Néhány eszköz pedig teljesen új területet fed le a hazai piacon. Az alábbiakban röviden bemutatjuk az érdekesebb készülékeket, melyek közül néhányat későbbi számainkban alaposabban is szemügyre veszünk.

BILLION BIPAC 7500G Az adatbiztonság fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. A Billion az új terméke, a Bipac 7500G fejlesztésekor is a védelmet helyezte előtérbe. A készülék rengeteg újdonságot felvonultató, wirelesst támogató router. Mindjárt itt van a – hazánkban még csak mostanság megjelenő – ADSL2 és ADSL2+ szabvány támogatása, melynek segítségével akár 30 Mbit/s-os sebességgel is netezhetünk (erre persze még jó néhány évet kell várni itthon). Nagy teljesítményű VPN kapcsolatokat tud kiépíteni maximum 3,5 Mbyte/s-mal. A vezeték nélküli átvitelnél támogatja a 802.11b és 802.11g szabványokat, így a megfelelő klienseszközzel 54 Mbit/s-os adatforgalmat tudunk lebonyolítani. Támogatja a QoS-t, vagyis a csomagmenedzsmentet, tehát képes a forgalom priorizálására forrás-cím, célcím és alkalmazás alapján. Ezzel együtt sávszélesség-menedzsmentre is lehetőségünk van.

További újítás benne a TrendMicro-féle vírusvédelem. Képes biztonsági jelentéseket készíteni a helyi hálózaton lévő gépekről. Ezekben a jelentésekben megtaláljuk a spyware-ek és a trójaik előfordulását, az aktuális Microsoft-frissítések elmaradását, illetve számos olyan információt, mellyel segítséget nyújt a PC-nk biztonságosabbá tételéhez. Az internetes biztonsági lehetőségeket vírusirtó, az e-mail- (spam) szűrés és tűzfal egészíti ki.

MULTI-TECH RF760 Ezt a VPN átjárót és tűzfallal ellátott útválasztót elsősorban a nagyobb vállalatok igényeihez szabták. Kisebb testvéreihez (RF600 és RF660) hasonlóan rackbe szerelhető, támogatja az IPsecet és a PPTP VPN-t, tartalmaz spamszűrést, és igény szerint kiegészíthető tartalom- és vírusszűrési szolgáltatással is. A készülékben beépített alkalmazásréteg-proxy található (SMTP, POP3, HTTP, DNS és SOCKS), továbbá IP-cím és portok alapján válogathatjuk vele a csomagokat. A sűrűn látogatott weblapokat cacheben tárolja, hogy gyorsítsa az az elérésüket. Virtuális szervereket készíttethetünk vele: megadhatjuk azokat a portokat, amelyekre befelé irányuló adatokat várunk, valamint azt is, hogy ezeket a csomagokat melyik IP-című helyi gépre továbbítsa. Az RF760 használható H323-as átjáróként is.

A konfigurálását helyben és távolról is elvégezhetjük SSH és HTTPS védett protokollok segítségével. Automatikusan frissíti a vírusvédelmi szoftverét és firmware-ét. Az eseményekről készített riportjait Syslog szerverre képes továbbítani.

Mindezek a jellemzők igazak az RF600-ra és az RF660-ra is. Az RF660 a 3DES/AES kódolást 15 Mbit/s-os sebességgel képes ellátni, akár 100 VPN kapcsolatot is kezel, és a tűzfalon 80 Mbit/s-mal tolja át az adatokat. Az RF600-ason a tartalék kapcsolathoz egy soros portot használ, a 660 és a 760 már beépített analóg modemmel hozza létre ezt. Az RF760 ezenkívül már gigabites LAN, WAN és DMZ porttal rendelkezik, a 3DES/AES titkosítást 70 Mbit/s-mal végzi, és akár 250 VPN kapcsolat egyidejű fenntartását teszi lehetővé.

» Egyszerűsített VoIP rendszer a WellGate 3701-gyel

VOIP VEZETÉKEN A Voice over IP technológia képviselőit is felsorakoztatták az előadáson. A vezetékes VoIP manapság egyre népszerűbb a nagyfelhasználók körében. Ennek oka, hogy bár meglehetősen drága a kiépítése, gyorsan megtérül, ugyanis a telephelyek közti telefonhívások költségeit gyakorlatilag nullára redukálja. Ennek köszönhetően egyre több az olyan alternatív telefonszolgáltató, amely az internetprotokollos hangátvitelre építi rendszerét. Számukra fejlesztette ki a Welltech az új eszközeit. A WellGate 1501-es készülék

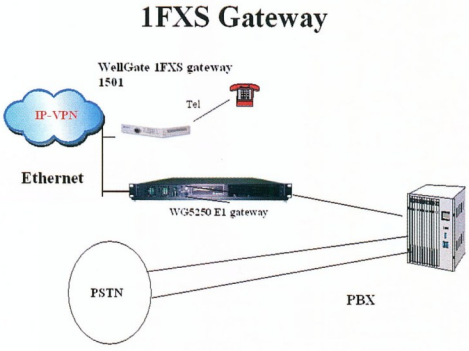

» VoIP rendszer a WellGate 1501 segítségével

»infó

- www.gamaxnet.hu
- www.billion.com
- www.multitech.com
- www.senao.com
- www.welltech.com.tw

egy 1 portos FXS átjáró és egy 3 portos switch-csel rendelkező router egybeépített változata. Az FXS port szabványos telefonaljzatként (RJ-11) található rajta, míg a WAN és a 3 LAN portot az RJ-45-ös aljzat biztosítja. Támogatja a ITU-T H323-as és a SIP protokollokat, a T.38-as faxátvitelt, valamint a G.711, G.713.1 és a G.729A kodekeket. A router egyszerűen kezelhető: PPPoE, DHCP vagy statikus IP-cím segítségével tud a netre csatlakozni. Peer to peer kapcsolat is kialakítható vele. Természetesen a VoIP-hoz elengedhetetlen QoS biztosítással ügyel a hangátvitel folyamatosságára.

A WellGate 3701 és 3702-es modelljei az FXS mellett egy FXO portot is tartalmaznak – a 3704 ráadásul mindegyikből kettőt. A portok között LCR útválasztást képes végrehajtani.

A 3502 egy 10BaseT Ethernet csatlakozóval rendelkező FXS átjáró. Nagyobb testvérein (3502A és 3504A) két 10/100-as Ethernet aljzat található. A 3502-es szérián két, a 3504-esen pedig négy FXS port van. Különlegességük, hogy kezelik a PPPoE protokollt is, valamint vonalpolaritás-függetlenek, és (mint a legtöbb mai VoIP átjáró) támogatják az E.164 Dial Plant.

Ezek mellett még számos VoIP technológiát támogató eszközzel gazdagodott a kínálat (WG 380x, WG 5250, WellSIP 6500).

A rendezvényen a Multitech új VoIP eszközeit is megismerhettük. Az ISDN vonalat használó MVP 210 ST és 410ST kettő, illetve négy BRI-t kezelő, S0-ra köthető eszközök. Az analóg eszközök között megtekinthettük az MVP új modelljeit is (130, 210, 410 és 810). Ezeken az FXO és FXS portok szoftveresen változtathatók. A fentebb említett eszközök egyikéhez sem kell külön vonalbontó áramkör, ugyanis foglaltsági jelzésnél automatikusan bontják a vonalat.

VOIP VEZETÉK NÉLKÜL Mivel nemzetközileg felszabadították a 2,4 GHz körüli frekvenciatartományt, fejlesztések sora indult be, hogy kihasználják ezt a lehetőséget. A Senao például a szó szoros értelmében a helyi hívásokat támogató készülékeket fejlesztett.

A 802.11b szabványra épülő, Wi-Fi minősítésű SI-7800H rendszer készülékei akkorák, mint ma egy nagyobb mobiltelefon. Támogatják a SIP-et (Session Initiation Protocol), valamint az RFC 2543-as és az RFC 3261-es protokollt is. A mobilkészülékek 100 óra készenléti időt és 4 óra beszélgetési időt biztosítanak egy feltöltéssel. Kijelezik a hívó felet, 10-10 fogadott és nem fogadott, valamint 10 indított hívást tudnak eltárolni. A telefon memóriájában 100 telefonszám raktározható el. Ha előveszünk egy mai alapfelszereltségű mobiltelefont, ugyanazokat a szolgáltatásokat találjuk benne, mint ennél a rendszernél.

A megbízható hangátvitelről a már említett 802.11b szabványú adatátvitel gondoskodik, így a készülék automatikusan választja ki az átviteli sebességet (1, 2, 5,5, 11 Mbit/s), és a 2,4–2,497 GHz közötti frekvenciatartományban továbbítja az adatokat. Támogatja a TCP, UDP, DHCP, DNS, Telnet, FTP és a TFTP protokollokat. A hangkódolást a G.711, G729ab, G.726 és a G723.1 jelű kodekekkel végzi, visszhangtörlési képességgel. A készülékekhez kapunk töltőt, egy 1040 mA-es Li-ion akkumulátort és egy bőr tartótáskát.

Az SR-436S jelű hangátviteli rendszer szintén a 2,4 GHz-es frekvenciatartományban dolgozik. Különlegessége, hogy a központi készülékbe 4 bejövő telefonvonalat lehet kötni, és a kliens mobileszközök ezen keresztül léphetnek kapcsolatba a vezetékes telefonhálózattal. A központ maximum 90 mobiltelefont képes kezelni. Első hallásra furcsának tűnhet, hogy a 4 telefonvonalhoz 90 készülék tartozhat, ám a cél elsősorban a klienseszközök közötti kommunikáció biztosítása. Ha a központban regisztráljuk az egyik készüléket, az kap egy telefonszámot, amelyet a többi kliens is megkap. Innentől a kliensek képesek akár a központ nélkül is kommunikálni – így a telephelyünktől távol is tudunk kapcsolatot tartani kollégáinkkal a központ megkerülésével.

A központot már meglévő telefonközpontra is rákötheti, így nem kell átalakítani az adott struktúrát. Önállóan alkalmazva használhatjuk hangposta-, automatakezelő- és vonalválasztási szolgáltatását. Alkalmas három résztvevős konferenciabeszélgetés lebonyolítására is. A gyári adatok szerint nyílt terepen akár 1,2 km hatótávolságban, 26 hektár területen is működik, beltéren pedig több mint 10 000 m²-es alapterületű és 7 emelet magas épületben működik. A biztonságról a szórt spektrumú adattovábbítás gondoskodik, melynek lényege, hogy másodpercenként több tucatszor vált frekvenciát. A kliensek – maximum 50 karakteres – szöveges üzeneteket is küldhetnek egymásnak. A hangposta 103 darab 64 másodperces üzenetet tud eltárolni, és minden felhasználónak külön hangpostafiókja van.

HOT SPOT A Senao (Engenius) is fejlesztett a nyilvános internetezőhelyek számára hot spot eszközt. A WSR-3800 típusjelű hot spot PPPoE, dinamikus és statikus IP-címmel vagy PPTP protokollal tudja elérni a netet, és ezt osztja meg a felhasználók között – akár vezetéken, akár vezeték nélkül (a 802.11g szabványnak megfelelően). Külön hálózatot biztosít az alkalmazottaknak (2 privát port), és külön hálózatot a vendégeknek (2 publikus port). Egyszerre 500 online felhasználót képes kezelni.

A publikus portra csatlakozó felhasználók csak megfelelő névvel és jelszóval tudják elérni a netet (kivéve a „Walled Garden"-be helyezett weboldalakat, ide azok a weboldalak kerülnek, amelyeket az ügyfelek bejelentkezés nélkül is elérnek – például a cég saját weboldala). A jelszavakat a készülék generálja, majd a hozzá adott mininy omtatóval elkészíti a vendégnek a belépésre jogosító papírt. Tízféle tarifacsomag alakítható ki: az egyes csomagok korlátozásai vonatkozhatnak eltöltött időre, a letöltött adatmennyiségre és a felhasználási határidőre.

A konfigurálás után a hot spot kezelése egyszerű: a nyomtatón kell kiválasztani a megfelelő tarifacsomagot, és el kell indítani a nyomtatást. A kinyomtatott papíron szerepel többek között a belépési név, a jelszó és az általunk megadott üzenet. Sajnos a magyar ékezeteket nem támogatja a nyomtató. A vendég a gépnél egy webalapú login és logout ablakban tud be- és kijelentkezni. Ezeket az oldalakat szerkeszthetjük is, így elhelyezhető rajta a cég neve, emblémája stb.

Mint minden mai routert, ezt is felszerelték tűzfallal, DHCP szerverrel, behatolásdetektálóval. Ezenkívül képes helyi, POP3, RADIUS és LDAP hitelesítésre – egyidejűleg akár többet is használva. PCM

FXS Gateway

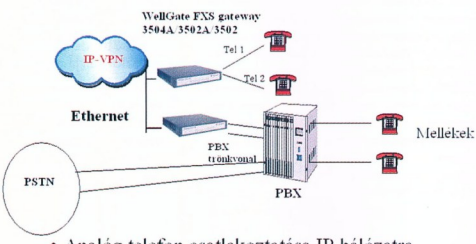

• Analóg telefon csatlakoztatása IP hálózatra
• Az FXS Gateway-t a telefonközpont fővonalára csatlakoztatva IP hívásokra teszi alkalmassá.

» A 350x család felhasználása a telefonos és Ethernet hálózatunk összekötésére

» Mobiltelefon, 2,4 GHz-en, házi központtal

Dinamikus weboldalak II.

» PHP-szintaktika

Cikksorozatunk első részében a PHP programozáshoz szükséges fejlesztőkörnyezet kialakításával foglalkoztunk. Most, miután készen vagyunk a telepítésekkel, elkezdhetjük utazásunkat a PHP világában. Vágjunk hát bele!

Lippai Zoltán (zoli@evanescence.hu)

Ebben a részben a PHP nyelv szintaxisának alapjaival fogunk megismerkedni. Aki már programozott valamilyen nyelven, nyilván tudja, mi az a szintaxis. Megpróbálom röviden elmagyarázni azoknak, akik kevésbé járatosak a témában. Programozás során kétféle hibát véthetünk: szintaktikait és szemantikait. Szemantikai hiba alatt azt értjük, ha a programban téves utasítást használunk. Legegyszerűbb, ha ezt is az előző cikkbeli számológépes példán magyarázom el. Tegyük fel, hogy van két beviteli mezőnk, ahova két számot várunk. Ezeket utána össze szeretnénk adni, és az eredményt kiírni. Azonban ha a programba ezt írjuk: *eredmeny=szam1-szam2*, akkor szemantikai hibát vétettünk, mert a program „működni fog" (vagyis le fog futni), ám nem azt az eredményt írja ki, mint amire várunk.

Szintaktikai hibát akkor követünk el, ha valamit úgy írunk bele a forrásszövegbe, hogy azt nem tudja értelmezni a fordítóprogram. Erre is mondok példát. PHP esetén minden programsor után pontosvesszőt kell tenni (néhány kivételtől eltekintve). Ha elmulasztjuk, az szintaktikai hibának minősül – nem tud lefutni a program.

A legtöbb fordítóprogram (köztük a PHP) jelzi, ha szintaktikai hibát vétettünk. Például ha nem tettem ki egy kötelező pontosvesszőt az index.php-ban, és a böngészőben meg akarom nyitni a http://localhost címet (melyet már konfiguráltunk az előző cikk alapján), akkor a következő sorokkal kedveskedik:

Parse error: parse error, unexpected T_ECHO, expecting ',' or ';' in c:\inetpub\wwwroot\index.php on line 3

Vagyis a fordítás során hibát észlelt a harmadik sorban, és hiányol egy vesszőt, egy pontosvesszőt, vagy nem szabadna ott lennie az echo utasításnak. Ebből aztán már nekünk kell kitalálni, melyik hiba áll fenn. Ha tehát a PHP az oldal megjelenítése helyett parse errort ad, akkor át kell nézni a file-t, hogy nem vétettünk-e gépelési hibát – a hibaüzenet végén megadott sorban, vagy annak környékén.

AZ ALAPVETŐ SZINTAKTIKA Ebbe a témakörbe tartozik egy-két olyan dolog, amit már ismertettem, például a PHP kódokat *<?php* és *?>* jelek közé kell tenni, illetve az előbb említett pontosvesszőszabály. Egyelőre annyit jegyezzünk meg, hogy minden sor végére pontosvesszőt kell írni, kivéve a <?php és a ?> után. A kivételeket mindig külön említeni fogom.

1	piros	szín
2	édes	íz
3	gömb	forma
4	10	súly
5	jonatán	fajta

» Egydimenziós tömb (vektor)

Most pedig térjünk rá az első parancsra, az echo-ra. Segítségével szöveget írhatunk ki. Használata:

echo "szöveg";

Ez kiírja az idézőjelek között megadott szöveget. Idézőjelet is elhelyezhetünk a szövegben, mindössze fordított perjelet kell elé tennünk. Például így:

echo "Ezt mondta: \"kérsz sütit?\"";

Ez a következőt írja ki a weboldalra:

Ezt mondta: "Kérsz sütit?"

Ha fordított perjelet szeretnénk megjeleníteni, akkor azt meg kell dupláznunk. Például:

echo "c:\\inetpub\\wwwroot";

Ez ezt írja ki:

c:\inetpub\wwwroot

VÁLTOZÓK Ez nagyon fontos része a sorozatnak, hiszen a dinamikus weboldalakról szól, ezeknek pedig alapfeltétele a változók használata. Itt is előnyben vannak azok az olvasók, akik már programoztak valamilyen nyelven, hiszen ők már értik, mik azok a változók. Nekik is érdemes azonban elolvasni ezt a részt, mert sok minden más a változókkal kapcsolatban a PHP-ben.

Szóval mik is azok a változók? Tegyük fel, hogy van egy értékünk, amit szeretnénk eltárolni, hogy aztán később dolgozhassunk vele. Például a felhasználó beírja a nevét, és mi ezt szeretnénk elmenteni. Elsőként egy változónak megadjuk, hogy tárolja a felhasználó nevét, így ha később szükség lesz rá, akkor elég lesz kiolvasni ebből változóból. Úgy is elképzelhetjük ezeket, mint borítékot: ha belerakunk egy iratot, az nem vész el, később el tudjuk olvasni, illetve helyette mást is bele tudunk rakni.

Most pedig lássuk, hogyan kell használni a változókat. A változók neve elé mindig *$* jelet kell tenni. A változó nevének aláhúzással *(_)* vagy betűvel kell kezdődnie, ezt betűk, számok vagy aláhúzások követhetik. Betűket választhatunk az angol ábécé kis- és nagybetűi közül, illetve az ASCII kódtáblázatnak a 127 és 255 közötti kódoknak megfelelő karaktereiből. Ezek közül a mi szempontunkból az é, É, ö, Ö, ü, Ü érdekes. A többi magyar karaktert nem használhatjuk. Ezzel még mindig nincs vége a korlátozásoknak, ugyanis rengeteg előre definiált változó van, amiket nem adhatunk meg névnek. Ezeket nem sorolom fel, de akit érdekel, a PHP hivatalos dokumentációjában megtekintheti (➲ **http://hu.php.net/get/php_manual_hu.chm/from/this/mirror**). Továbbá figyelni kell arra is, hogy a változók nevei érzékenyek a kis- és nagybetűkre, vagyis a $alma és a $Alma két külön változót azonosít.

Nézzük, milyen típusúak lehetnek a változók! Összesen 8 típus létezik a PHP-ben: boolean (logikai), integer (egész szám), floating-point number (lebegőpontos szám), string (szöveg), array (tömb), object (objektum), resource (erőforrás), NULL. Amikor értéket adunk egy változónak, például $b legyen egyenlő 15-tel, akkor a PHP automatikusan kiválasztja az erre legmegfelelőbb típust – jelen esetben ez az egész szám (integer) lesz. További furcsaság azoknak, akik már programoztak valamilyen más nyelven, hogy nem kell rögtön a program elején megadni, hogy milyen változókat akarunk használni. Most nézzük kicsit részletesebben a típusokat.

- Boolean (logikai): az ilyen változó logikai értéket tárol. Kaphat igaz (TRUE) és hamis (FALSE) értéket. Az értékadás a következőképp történik:

  $logikai=true;

  A *true* és a *false* szóban szabadon kombinálhatjuk a kis- és nagybetűket.

- Integer (egész szám): az ilyen típusú változó egész számokat tud tárolni. Ezt az értéket megadhatjuk decimális (tízes), he-

»infó

A cikkíró referenciái:
➲ **www.grafiktrafik.hu**
➲ **www.nightwish.hu**
➲ **www.pcklinika.hu**
Példaprogram:
➲ PCM DVD: /cikkekhez/php/

xadecimális (tizenhatos) és oktális (nyolcas) számrendszerben. Ha decimálisan szeretnénk megadni, használjuk a *$int=123;* formát. Ha hexadecimálisan, akkor 0x-szel kell kezdenünk az értéket. Például *$inth=0xAA;*. Ha pedig oktálisan, akkor nullával kell kezdenünk, valahogy így: *$into=0123;* Az integer típus legnagyobb értéke általában 2^{32}, vagyis kb. négymilliárd féle értéket vehet fel. De gondoljunk arra, hogy negatív értéket is tárolhatunk, így a minimális érték mínusz kétmilliárd, a maximális pedig plusz kétmilliárd körül alakul. Ha már a mínuszokról is szó esett: negatív számokat természetesen úgy adhatunk meg, ha a szám elé beírjuk az előjelet, vagyis:

$minusz=-273;

• Lebegőpontos szám: ez a típus tárolja a törteket. Figyelem! Ha normál törtet adunk meg neki, akkor az automatikusan átalakul tizedes törtté. Emiatt például a 2/3 értéket nem tárolhatjuk benne pontosan, mert az végtelen bináris tört – a változó mérete pedig véges. A lebegőpontos számok is lehetnek pozitívak és negatívak. Az ilyen típusú változókba már nagyon nagy számok is beleférnek (pontosabban nagyon hosszú számok), hiszen 64 biten tárolja az adatokat. Értékadás ugyanúgy történik, mint az integernél, de a jelenlegi magyar helyesírástól eltérően tizedesvessző helyett tizedespontot kell használnunk.

• String (szöveg, karakterfűzér, sztring): ebben a típusban a szövegeket tárolhatjuk. A stringek mérete nincs korlátozva, a fenti két típussal ellentétben itt nyugodtan garázdálkodhatunk. Persze arra fel kell készülni, hogy nagyon hosszú stringek kezelése a szervernek is tovább tarthat. Stringet háromféle módon hozhatunk létre, ebből azonban helyhiány miatt csak az elsőt ismertetem, ez pedig az aposztrófos vagy idézőjeles létrehozás. Ez a következőképpen néz ki:

$string="Ez egy string";

Ennek a módnak több előnye is van. Egyrészt használhatunk speciális jelöléseket (ugyanazokat, mint az echo-nál). Íme néhány példa, *kód – kiírt karakter* szerkezetben:

\$ — $
\t — vízszintes tabulátor
\\ — visszaperjel
\" — felső idézőjel

Másik nagy előnye, hogy behelyettesíti a változókat. Tegyük fel, hogy $a valahol a programban már megkapta a „fagyi" értéket. Ezek után

$b="A $a finom";

esetén $b értéke „A fagyi finom" lesz, ugyanis behelyettesítésre kerül $a értéke. Figyeljük meg, hogy sok programnyelvvel ellentétben nem kell idézőjelekkel megszakítanunk a szöveg közepét, a fordító a $ jelből tudni fogja, hogy változó következik.

• Array (tömb): ez a legösszetettebb típus, amire sorozatunk keretein belül kitérünk. Kezdetnek induljunk ki az egydimenziós tömbből, más néven vektorból. Az ábrán láthatunk egy ilyen tömböt. Úgy kell elképzelni, hogy egy vonal mentén vannak a tárolók, és mindegyikre egy számmal hivatkozunk. Adjuk a tömbünknek mondjuk a $alma nevet. Ekkor *$alma[szám]* formában hivatkozhatunk az elemeire, ahol a szám helyére a „tároló" sorszámát kell írni. Legyen például a *$alma[1]* értéke 'piros'. Azonban a PHP-ben el is nevezhetjük az egyes mezőket. Vagyis ha így adunk értékeket:

$alma["szin"]=piros;,

akkor nem kell számmal hivatkoznunk az egyes mezőkre, mert nevek alapján is megtaláljuk az értékeket. Annak, aki most kezdi a programozást, kicsit nehéz lehet ezt elsőre megérteni, de nem kell aggódni, a példák segítségével már biztosan mindenki rá fog érezni a lényegére.

	Futár	Gyalog	Vezér	Király
Irány	Átlósan	Előre	Bármerre	Bármerre
Lépés	Bármennyi	Egy	Bármennyi	Egy

» Kétdimenziós tömb (mátrix)

A tömbök nem merülnek ki a vektorokkal, ugyanis léteznek többdimenziósak is. (Elvileg végtelen sok dimenziója lehet egy tömbnek, itt ismét a hardverkörnyezet szab határt – no és a túlzott összetettségük: igazodjon ki valaki egy 4, vagy ennél is több dimenziós tömbön.)

Ismerkedjünk meg a kétdimenziós tömbökkel, vagyis a mátrixokkal! Ezekről is láthatunk egy ábrát. Úgy kell elképzelni, mint egy táblázatot, aminek az értékeire a sorok és oszlopok azonosítóival hivatkozhatunk. Az ábrán a sakkbábuk mozgáslehetőségeit tartalmazó tömböt ábrázoltam.

Ha a tömb azonosítója *$babuk*, akkor a vezér mozgásának irányát így tudhatjuk meg:

$babuk["Vezér"]["Irány"].

Ennek tartalma 'Bármerre'. Ha a tömböknek ezt a két típusát értjük, akkor nem lesz gondunk a többi fajtájukkal sem. Léteznek háromdimenziós tömbök, négydimenziósak stb. Mindegyiket ugyanúgy kell használni, mint az eddig megismerteket, csak megfelelő számú tömbindexet kell megadnunk. (Például egy ötdimenziós tömbnél $tomb[elso][masodik][harmadik][negyedik][otodik]).

• Az object és a resource típussal sorozatunk keretein belül nem foglalkozunk, ám ha igény merül fel, szívesen írok róluk is.

Ezzel befejeztük a típusokkal való ismerkedést, de nem pihenünk, már jön is a következő téma.

OPERÁTOROK Sokakban felvetődhet a kérdés: mik azok az operátorok? A válasz: két kifejezést köthetünk össze velük. És hogy ez miért jó, az a konkrét példákból fog kiderülni. Az operátorokat több csoportra bontva fogjuk vizsgálni.

• Aritmetikai operátorok: összeadás (+), kivonás (-), szorzás (*), osztás (/) és a modulus (%). Csak az utolsóhoz fűznék rövid magyarázatot: a *$a=7%3;* értékadás után $a értéke 1 lesz, mert a modulus operátor hatására az osztás maradékát kapja meg (7/3 = 2, marad 1).

• Hozzárendelő operátorok: ide tartozik az '=' operátor, amivel már foglalkoztunk, ezzel értéket adhatunk egy változónak. Ezenkívül két gyakran használatos kétoperandusú operátor van ebben a csoportban. Az egyik a '+='. Ezt is egy példával magyarázom: *$a+=3;* ugyanazt jelenti, mintha ezt írnám: *$a=$a+3;* Vagyis a változó eredeti értékéhez adja az operátor jobb oldalán álló értéket. A másik gyakori operátor, a '.=' lényegében ugyanezt csinálja, csak stringekkel.

A *$string.="Teszt";* hozzáfűzi a string eredeti tartalmához a Teszt szót.

• Összehasonlító operátorok: ezeknek az operátoroknak egyszerű megérteni a jelentését, ezért csak táblázatszerűen felsorolom őket (példa – név – eredmény):

$a==$b – egyenlő – igaz, ha $a és $b értéke egyenlő
$a===$b – azonos – igaz, ha $a és $b értéke egyenlő, és azonos típusúak
$a!=$b – nem egyenlő – igaz, ha $a és $b értéke nem egyenlő
$a<>$b – lásd $a!=$b
$a!==$b – nem azonos – igaz, ha $a és $b értékei különbözők vagy nem azonos típusúak
$a<$b – kisebb – igaz, ha $a kisebb, mint $b
$a>$b – nagyobb – igaz, ha $a nagyobb, mint $b
$a<=$b – kisebb-egyenlő – igaz, ha $a kisebb vagy egyenlő mint $b
$a>=$b – nagyobb-egyenlő – igaz, ha $a nagyobb vagy egyenlő, mint $b

• Logikai operátorok: itt is az előbbi módszert használnám, vagyis „táblázatban" foglalom össze a logikai operátorokat.

$a and $b – és – igaz, ha $a és $b is igaz
$a or $b – vagy – igaz, ha $a vagy $b igaz
$a xor $b – kizáró vagy – igaz, ha $a és $b közül csak az egyik igaz, különben hamis
!$a – tagadás – igaz, ha $a hamis
$a && $b – és – igaz, ha $a és $b is igaz
$a || $b – vagy – igaz, ha $a vagy $b igaz.

Ennyi fért sorozatunk második részébe. Mindenkinek ajánlom, hogy nézze meg a DVD-n levő forrásfile-t, hiszen abban rengeteg példát talál magyarázatokkal, amik segítségével könnyebb lesz elsajátítani ezt az anyagot.

Mindenkit várok a harmadik részben, ami a saját függvények készítéséről, feltételkezelésről, ciklusokról, a file- és könyvtárkezelő műveletekről fog szólni.

Adatmentő eszközök SIM kártyákhoz

» A SIM kártya őrei

Habár egyre több olyan okos mobiltelefon van, amely maga tárolja a telefonkönyv adatait, és vannak olyan készülékek, amelyek asztali számítógépre is le tudják menteni azokat, a legfontosabb telefonszámok tárolásának legbiztosabb módja még mindig a SIM kártya.

Nagy Zoltán

A SIM kártya nagyon fontos egy mobilhasználó életében, hiszen ez hordozza az előfizetésre vonatkozó adatokat, emellett számos egyszerű készülékben ez tárolja a használat közbeni adatokat is, a telefonkönyvet és az SMS-eket. Ha az üzenetek nem is számítanak kritikus fontosságúnak, a telefonszámok már minden bizonnyal azok, ezért nem árt, ha azokat néha le tudjuk menteni.

Erre, sőt többre is szolgál a hazánkban újonnan megjelenő Texet márka néhány terméke. A számológépgyártó cég „gadget"-ként, azaz bigyónak, kütyünek kategorizálja gyufásdoboz méretű, érintésérzékeny képernyővel ellátott SIM-kártyakezelő eszközét, a Texet PDA Simkeyt. Kétségtelen, hogy aranyos technikai játékszer az akár kulcstartóra is fűzhető ezüstös dobozka, de ennek az eszköznek gyakorlati használt is lehet venni.

» PDA a kulcstartóban

Szolgáltatásainak csak egyike a SIM kártyán tárolt telefonszámok átmásolása másik – rosszabb esetben a tönkrement-ellopott SIM-et pótló – kártyára. A készülék képernyőjének és saját szoftverének köszönhetően három SIM kártya adatait tudja független könyvtárként tárolni. Emellett használható telefonregiszterként, időzónák között váltani és ébresztení képes óraként, valutaváltóként, általános számológépként, sőt egyszerű határidőnaplóként is.

A SIM kártyákon tárolt telefonszámokat nemcsak a rendelkezésre álló három könyvtárba másolva, de közvetlenül kártyáról is képes elérni, így a telefonból átmenetileg kivett kártyákról gyorsan visszakereshetők a korábban át nem másolt számok. Saját telefonregiszterét elkülönített memóriában tárolja. Ebbe a regiszterbe az érintőképernyőn a mobilokhoz hasonló módszerrel lehet bevinni az adatokat. Az érintőképernyő nagyobb része a többi funkciónál is gombsorként működik, csak éppen a gombok feliratai és jelentésük változik az adott szolgáltatáshoz igazítva. Adatok megjelenítésére így a képernyő felső egyharmadát használja, kétsoros alfa-numerikus módban. Ez normál fényviszonyok között jól olvasható, de háttérvilágítás hiányában éjszaka vagy sötét helyiségben sokat veszít használhatóságából.

» Nem számológép!

Némileg nagyobb, de hasonló szolgáltatásokat nyújt az FD-138 jelű, számológéphez hasonlító szerkentyű, ami egy SIM kártya adatait tudja megjeleníteni, tárolni, módosítani. A Simkeyhez hasonlóan ennél is csak úgy lehet a kártya adataihoz hozzáférni, ha megadjuk a kártyát védő PIN kódot, ugyanazt, amit a telefon is kér bekapcsolása után.

» Kulcstartó és adatmentő

Így csak olyan kártyán tudunk matatni, amihez egyébként is van hozzáférésünk. A kimásolt adatokat viszont már nem védi semmi, úgyhogy magára a készülékre érdemes vigyázni, ha nem szeretnénk, hogy más is hozzáférjen a telefonszámokhoz. Ezt is lehet önállóan, SIM kártya nélkül használni, ebben gyűjtve a telefonszámokat, amiket egyszer aztán akár ki is lehet másolni kártyára.

Még egyszerűbb szerkezet az SL-01-es adatmentő „állomás". Ezzel nincs más dolgunk, mint beledugni a kártyát, és megnyomni a rajta lévő két gomb egyikét, hogy kimásoljuk a kártyáról az adatokat, vagy a másik gombot, ha a kártyára akarunk visszamásolni. Kiviteléből adódóan PIN kódot nem kér, tehát ha már van benne kártyaadat, ne hagyjuk szem előtt – egyébként lehetne, mert a kis fémszínű dobozocska jól mutat az íróasztalon.

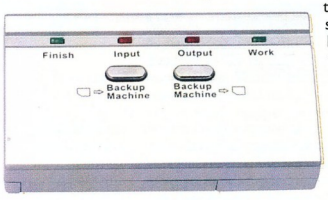

» Asztali SIM-mentő

Fiataloknak tehet jó szolgálatot a mentőkészülék 02-es jelű, kulcstartóba épített változata. Ezen is két gomb van: egy a kiolvasásra és egy a visszamásolásra. Egyébként meg mindig ott lehet a gazdájánál, már ha nem hagyja el a kulcsaival együtt, erre nem árt vigyázni. Ez a készülék mellesleg arra is jó, hogy szitázva cégajándékként meglepjük vele partnereinket.

Egyszerű kis készülékek ezek, és sok esetben nem is érezzük hiányukat. Amikor azoban megtörténik a baj, elvész vagy elromlik a SIM kártya, bizony gyorsan rájövünk, hogy milyen jó lett volna egy ilyen eszköz.

A PDA Simkey ára bruttó 5990 Ft, a FD-138-é 4990 Ft, az SL-01 adatmentőé 2990 Ft, míg a 02-es jelű kulcstartóé 2450 Ft.

»infó

- East West Trading
  ☎ 06-70-616-1724
- www.texet.com

Régen várt rokon

Külön rajongótábora volt és van a Nokia 9210 Communicatornak, ami egy kisirodát tudott helyettesíteni a gazdájának zsebében. Az idő múlásával azonban ez a készülék idejétmúlttá vált, megérett a frissítésre.

Nagy Zoltán

Hamarosan meg is érkezik a felmentő sereg a Nokia 9300 és 9500 képében. Az új típus karcsúbb, csinosabb, és ami a fő, teljesen korszerű. Olyannyira, hogy a háromsávos GSM-en és a GPRS-en kívül az EDGE technológiát is támogatja.

A 9300 egy picivel hosszabb, viszont keskenyebb és vékonyabb, mint például az általam jelenleg használt 3650-es. Pontos méretei: 132x51x21 mm, a tömege 167 g. Összehasonlításképpen a 9210i 158x56x27 mm és 244 g, a 3660-as pedig 130x57x26 mm és 130 g. Látható tehát, hogy méreteiben igencsak versenyképes példányról van szó. Nem véletlenül vettem symbianos telefonokat példának, hiszen a 9300-on is Symbian fut, annak is a legkorszerűbb, 7.0-s (Series 80 platform) változata.

Az operációs rendszernek, na meg a 640x200 képpont méretű, 65 ezer szín megjelenítésére képes képernyőnek köszönhetően kevés olyan irodai feladat van, amit ne lehete a 9300-zal elvégezni. A rendszer része egy Word-kompatibilis szövegszerkesztő, egy Excel-kompatibilis táblázatkezelő, egy PowerPoint-kompatibilis prezentációs program, egy netböngésző, egy IMAP4-, POP3-, APOP-, SMTP- és MIME-kompatibilis levelezőrendszer, ami az SSL átvitelt is támogatja, számológép, zenelejátszó (MP3, MPEG-4, AAC, RealAudio, MIDI formátumokat ismer), hangfelvevő, jegyzetkészítő, előjegyzési naptár, filekezelő stb.

Ha mégis van olyan feladat, amit nem lehet a beépített programokkal elvégezni, szinte biztos, hogy van (vagy hamarosan lesz) rá külső megoldás. A Symbian-fejlesztők igen termelékenyek, akár új alkalmazások létrehozásáról, akár meglévőknek az új platformra átültetéséről van szó. Külső programokkal megvalósítható például, hogy a böngésző kezelje a flasht.

Hogy mindez el is férjen a kicsikében, 80 Mbyte-nyi tárolókapacitás áll a felhasználó, 64 Mbyte pedig a futó alkalmazások rendelkezésére – ez utóbbit MMC kártyával lehet bővíteni. Adatbevitelre teljes angol billentyűzet áll a felhasználó szolgálatára. A Nokia ígérete szerint az operációs rendszer támogatni fogja a magyar nyelvű szövegbevitelt, de várhatóan nem lesz külön magyar kiosztású klaviatúrája a készüléknek. Megboldogult Psion 5-ösömön sem volt, de egész jól el lehetett boldogulni rajta, sokkal fontosabb, hogy támogassa a nemzeti karatereket. A kurzor vezérléséhez kis joystickot kap a felhasználó, de megvannak a megszokott kurzorvezérlő gombok is. A képernyő jobb szélén a 9210-eshez hasonlóan négy gomb található, amelyek a fő menüként szolgálnak az alapvető funkciók (például file-betöltés, kilépés stb.) elérésére.

Számítógéppel vagy más eszközökkel, USB 2.0-s, infravörös vagy Bluetooth kapcsolaton keresztül tud kommunikálni. Az asztali számítógépen lévő személyes adatainkat minden további nélkül lehet szinkronizálni.

A 9300 nagyobbik testvére a 9500. A „nagyobbik" szót itt nem kell szó szerint érteni, mivel pár milliméterrel még kisebb is, mint a 9300. Viszont fel van szerelve kamerával és WLAN (IEEE 802.11b) csatolóval. A VGA-felbontású kamera nekem személy szerint ugyan nem hiányozna, igaz útban sincs, a 11 Mbit/s átviteli sebességre képes vezeték nélküli hálózati csatoló viszont igencsak hasznos dolog tud lenni, nemcsak az irodában, hanem otthoni környezetben is, hiszen egyre több háztartásban is vezeték nélküli technológiával oldják meg a hálózati kapcsolatot. A hálózati kapcsolat korszerűségét mi sem bizonyítja jobban, hogy a ma használatos IPv4 mellett támogatja az IPv6 protokollt is, távoli hálózattal pedig lehet VPN kapcsolatot is létesíteni.

Régen várták már a felhasználók, hogy egy hasonló tudású, de korszerű készülékkel válthassák le ma már elavultnak számító Communicatorukat. Nemcsak nekik, hanem az új felhasználóknak is jó hír, hogy a Nokia 9500 még ez év végén, a 9300 pedig jövő év elejétől lesz elérhető a hazánkban is. PCM

» Így még nem látszik semmi különös a 9300-n

» A 9500-as helyi hálózathoz is tud csatlakozni

» Ha kinyitjuk a 9300-at, feltárja rejtett titkait

»infó

www.nokia.hu

EDGE (Enhanced Data Rates for Global Evolution)

Az EDGE harmadik generációs mobil adatátviteli technológia, ami a jelenleginél jóval nagyobb (a 9300-assal például 236,8 kbit/s-os) adatátviteli sebességet tud nyújtani. A meglévő hálózatok EDGE-képességgel való kibővítése csak minimális fejlesztést igényel. Mivel már több szolgáltató is letette a voksát az EDGE mellett, előbb-utóbb várható, hogy a mobilkészülékekről eddig nem látott sávszélességgel lehet adatforgalmat bonyolítani.

Fujitsu Siemens Computers

» Munkaállomások PCI Express technológiával

Három új rendszerrel, a Celsius K330, M430 és R630-as modellekkel bővítette a Fujitsu Siemens Computers munkaállomásainak kínálatát. A bemutatásra került berendezések új teljesítménytávlatokat nyitnak a munkaállomások világában. A legfrissebb processzortechnológia, valamint az új, nagy teljesítményű (4 Gbit/s átviteli sebességet kínáló) PCI Express grafikus interface és PCI Express Open GL grafikus kártyák garantálják a kiemelkedő teljesítményt. Az új gépek támogatják az Intel Extended Memory 64 technológiát: a Celsius M430 maximum 4 Gbyte, a Celsius R630 pedig maximum 16 Gbyte DDR2 memóriával rendelkezhet. Ez a 64 bites technológia teljeskörűen kompatibilis a hagyományos 32 bites alkalmazásokkal.

Optimalizált hűtési rendszeréknek köszönhetően a Celsius munkaállomások a piac legcsendesebb gépei közé tartoznak. A gyártás, az anyagválasztás és az újrahasznosítás terén egyaránt megfelelnek a legszigorúbb környezetvédelmi szabványok előírásainak. A Celsius M430 „zöld" alaplapja csökkentett halogéntartalommal és ólommentes forrasztási technikával készül.

» A Celsius R630-as modell maximum 16 Gbyte DDR2 memóriát kezel

Valamennyi munkaállomás könnyen upgrade-elhető és szervizelhető. Bővítőfunkciók gondoskodnak a hosszú termék-életciklusról, a rendszerfolytonosságról, és ezen keresztül az informatikai költségek csökkentéséről. A munkaállomások felügyeleti funkciói egyszerűsítik az adminisztrációt, növelik a rendelkezésre állást, biztosítják a felhasználóknak a zavartalan munkavégzés lehetőségét, csökkentik a rendszergazdák munkaterhelését, és mérséklik a teljes rendszerköltséget (TCO).

➲ Fujitsu Siemens Computers Kft. ☎ **471-2111**
➲ **info-hun@fujitsu-siemens.com**
➲ **www.fujitsu-siemens.hu**

IBM

» Biometrikus notebook

Az IBM bejelentette az első ujjlenyomat-olvasóval ellátott ThinkPad forgalomba hozatalát. Az iparág eddigiekben is legbiztonságosabb noteszgépének minősülő ThinkPad család most egy olyan modellel bővült, amely egyszerűsített hozzáférést biztosít a jelszóval védett személyi és pénzügyi információkhoz, webhelyekhez, dokumentumokhoz és e-mailekhez, mégpedig páratlan adatvédelem mellett: erről a beágyazott biztonsági alrendszer és az új biometrikus képesség gondoskodik.

Az ujjlenyomat-olvasó a ThinkPad T42-es modellek némelyikének lesz a tartozéka. Az új olvasó a kurzormozgató nyilak alatt helyezkedik el, a csuklótámaszba építve. A felhasználó úgy léphet be a rendszerbe – illetőleg alkalmazásba, webhelyre vagy adatbázisba –, hogy ujját a kisméretű, vízszintesen elhelyezett szenzorra illeszti. A szkennelés mindössze néhány másodpercet vesz igénybe, így a legnagyobb biztonság kényelemmel is párosul e notebookokban, mégpedig standard funkcióként. Ez a fajta ujjlenyomat-olvasó több információt rögzít, mint a hagyományos „képolvasó" technikák, mivel a hamis azonosítás megelőzése érdekében az ujjbegy felületének nagyobb részét tapogatja le.

Az IBM ezzel egy időben mind a hardver, mind a szoftver vonatkozásában továbbfejlesztette biztonsági alrendszerét, az Embedded Security Subsystemet is. Az új verzió lehetőséget nyújt az ujjlenyomat-azonosítás és a komplex jelszavas védelem váltakozó vagy kombinált alkalmazására. Az új szoftver és a beépített biztonsági chip varratmentesen integrált az ujjlenyomat-olvasóval, ami fokozott biztonságot nyújt a legkényesebb információk – például titkosítási kulcsok, elektronikus azonosítók, jelszavak – számára és megvédi azokat az illetéktelen hozzáféréstől.

» Az IBM ujjlenyomat-olvasóval integrálta a ThinkPad biztonsági alrendszerét

➲ IBM Magyarország
☎ **382-5500**
➲ **info@hu.ibm.com**
➲ **www.ibm.com/think.**

HP

» G4-es modellek a ProLiant szervercsaládban

A HP elsőként kétprocesszoros rendszereibe integrálta új generációs szervertechnológiáit. Ezek közül a legfontosabbnak az új Intel Xeon (Nacona) processzorok, az új chipkészletek, a PCI X- és PCI Express-alapú I/O architektúrák, valamint a kiterjesztett 64 bites utasításkészlet (EM 64T), ezek együttesen minden eddiginél kedvezőbb ár/teljesítmény arány elérését tették lehetővé. Az új szerverek is élenjáró innovációkat tartalmaznak a felügyelhetőség és rendelkezésre állás, valamint a biztonság és virtualizáció terén.

A negyedik generációs ProLiant ML350 elődjének képest számos ponton került továbbfejlesztésre – a változások legmarkánsabban a szerverdesign, a számítási teljesítmény és rendelkezésre állás terén jelentkeznek. Az új Intel Xeon processzorok, a gyorsabb memória és nagyobb sávszélességű I/O alrendszer mellett elsősorban a háttértárak könnyebb cseréjét lehetővé tevő mechanika, az elülső USB port és a redundáns hűtés érdemel külön figyelmet.

» A kétprocesszoros ML370 G4 magas fokú bővíthetőséggel és rugalmassággal bír

A ProLiant termékkör egyik meghatározó tagja, az ML370 G4 kétprocesszoros rendszer olyan bővíthetőséggel és flexibilitással bír, amely a gyártó szerint szinte bármilyen környezetben felhasználhatóvá teszi, legyen szó kisebb vállalati munkacsoportokról vagy olyan üzletkritikus adatközpontokról, amelyek megszakítások nélküli, folyamatos működést igényelnek. A negyedik generációs ProLiant ML370 és ProLiant DL380 G4 által felvonultatott újdonságok között megtalálhatóak a minden eddiginél nagyobb működési frekvenciájú új Intel Xeon processzorok, a 800 MHz-es rendszerbusz, a kifejezetten 64 bites alkalmazások igényeihez igazított EM (Extended Memory) 64 technológia, valamint a DDR-II memória és PCI Express I/O alrendszer.

A rendkívül helytakarékos (1U) felépítés ellenére kiemelkedő teljesítményt integrált távfelügyelettel (iLO – integrated Lights-Out) és nagyfokú hibatűréssel kombináló ProLiant DL360 G4-et kifejezetten a helyszűkében lévő adatközpontok igényeihez alakították.

➲ HP Magyarország
☎ **382-1111**
➲ **www.hp.hu**

Microsoft

» Megjelent a Virtual Server 2005

A Microsoft Magyarország őszi Fókuszpont partnerkonferenciáján több mint 700 résztvevő előtt bejelentette a Microsoft Virtual Server 2005 megjelenését és hazai elérhetőségét. A Standard és Enterprise kiadásban is megvásárolható Virtual Server 2005 segítségével csökkenthetők a hardverköltségek, és növelhető a működési hatékonyság a szoftvertesztelő és -fejlesztő környezetek automatizálása, a régi alkalmazások áthelyezése, valamint a kiszolgálói terhelések – mint például a hálózatkezelés, a címtár-infrastruktúra és a részlegszintű alkalmazások – összevonása terén. Az elosztott rendszerek megtervezését, bevezetését és üzemeltetését egyszerűsítő és automatizáló Dynamic Systems Initiative Road Map (azaz dinamikus rendszer kezdeményezés) egyik alapkövét jelentő Virtual Server 2005 révén rugalmasabban szabályozható az adatközponti erőforrások elérhetővé tétele.

» A Windows Server 2003 rendszerhez készített virtuálisgép-megoldással csökkenthetők a hardverköltségek és növelhető a működés hatékonysága

A Microsoft átfogó kiszolgálószoftver-családjának, a Windows Server Rendszernek a részét képező Virtual Server 2005 lehetővé teszi a virtuális gépek egyszerű telepítését és kényelmes, webes felügyeletét, emellett robusztus adattárolási és hálózati szolgáltatásokat is biztosít. A Microsoft és más gyártók továbbfejlesztett szerverfelügyeleti eszközeivel egyszerűen felügyelhetők a több virtuális kiszolgálót futtató szerverek. A Virtual Server 2005 Management Pack for Microsoft Operations Manager 2005 segítségével például egy pontból figyelhető és kezelhető több virtuális és fizikai kiszolgáló.

A hardvergyártók, illetve a felügyeleti szoftverek gyártói az eszközök, megoldások és támogatási szolgáltatások széles körét kínálják a Windows Server 2003 rendszeren futó Virtual Server 2005 rendszer egyszerűbb bevezetéséhez és kezeléséhez.

➲ Microsoft Magyarország
☎ 2-MSINFO (267-4636)
➲ msinfo@microsoft.hu
➲ www.microsoft.com/hun/windowsserversystem/virtualserver/

IBM

» Üzleti információk azonnal

Az IBM bejelentette Masala fedőnéven fejlesztett DB2 Information Integrator szoftverét, amely a keresett üzleti információt egy másodpercen belüli válaszidővel megtalálja még akkor is, ha a keresést több millió dokumentumon futtatja végig. Az új keresőrendszert használó vállalat mindig valós idejű üzleti információhoz jut, ennek alapján döntései hatékonyabbak lesznek, és a piaci versenyben is jobban helyt tud állni.

A DB2 Information Integrator páratlan teljesítményének köszönhetően „virtuális adatbázisként" használható. A felhasználó ugyanis közvetlen keresést folytathat a különféle – IBM-től és más gyártóktól származó termékekkel működtetett – információforrásokban, például ügyfélszolgálati nyilvántartásban, fotógyűjteményekben, e-mail levelezésben, számadatokat tartalmazó táblázatokban: az eredményhez ugyanúgy pillanatok alatt hozzájut, mintha mindez együtt, egy helyen lenne tárolva. A szoftver emellett arra is képes, hogy a különböző adatforrások között valós időben szinkronizálja az információt, másodpercenként több mint 15 ezer tranzakciót replikálva.

Az Information Integrator ugyanakkor más, mint a szokványos internetalapú, HTML-tartalomra koncentráló netes keresőmotorok. Az üzleti tartalmak keresése és a legrelevánsabb találatok kiválasztása más technológiát igényel, mint amit az internet webkereső használnak, mivel a dokumentumok általában nem kapcsolódnak egymáshoz. Az információ biztonsága itt kiemelt szempont, és a puszta hozzáférés is sokkal nehezebb. A DB2 Information Integrator az IBM Research által kifejlesztett, egyedülálló „relevancia-algoritmust" használ, amely a vállalati tartalomról magas fokon releváns találatokat eredményez. Kezelése egyszerű, mivel az elemző funkciók be vannak építve, így a rendszergazdának nem kell sok időt töltenie a rendszer hangolásával a jó minőségű eredmények kinyerése érdekében.

» Information Integrator: újszerű relevancia-algoritmust használ a gyors és pontos eredmény érdekében

➲ IBM Magyarország
☎ 382-5500
➲ info@hu.ibm.com
➲ www.software.ibm.com/data

Novell

» Átfogó szoftverfelügyelet SUSE Linuxhoz

A Novell bejelentette a Novell ZENworks 6.6 Linux Management elérhetőségét. A szoftver megfelelő integrálása a SUSE Linux Enterprise Server 9 rendszerbe és a továbbfejlesztett támogatás egy teljes mértékben felügyelt, vállalati bevezetésre optimalizált Linux operációs rendszer kialakítását teszi lehetővé.

A ZENworks Linux Management pontos felügyeletet biztosít a Linux-szoftverfrissítések ütemezése felett, és zökkenőmentes szoftvertelepítést tesz lehetővé. Az intuitív, internetalapú kezelőfelület vagy a hatékony parancssori felület használatával a rendszergazdák egy központi helyről konfigurálhatják és osztthatják el a szoftvereket, kezelhetik a felhasználókat, csoportba rendezhetik a számítógépeket a telepítések és frissítések végrehajtásához.

A termék elérhető a többplatformos rendszerek felügyeletére szolgáló ZENworks részeként, és a SUSE Linux Enterprise Server 9 termékkel együtt is.

A 2.6-os kernelre épülő Linux disztribúciókéntt a SUSE Linux Enterprise Server rugalmasan skálázható a vállalaton belül. A ZENworks Linux Management szoftver integrált felügyeleti képességei megkönnyítik az informatikai szakemberek számára a telepítést, a konfigurálást és a Linux kiszolgálók frissítését. A YaST felügyeleti eszköz általános alapot kínál az operációs rendszer összetevői, a hálózati szolgáltatások, a nyílt forráskódú összetevők és a harmadik féltől származó alkalmazások kezeléséhez.

» A Novell ZENworks 6.6 Linux Management termék csökkenti a SUSE Linux-frissítések kezelésével járó költségeket

➲ Novell Magyarország
☎ 489-4600
➲ www.novell.hu

Siemens

» Egy szenzibilis mobiltelefon

A Siemens hamarosan bemutatja első érintés-, nyomás- és rezgésszenzorral ellátott mobilkészülékeit. Ezek az érzékelők, amelyek a piacra kerülés előtt álló CX70 Emoty készülékben találhatók meg, reagálnak a finom cirógatásra vagy ingerült rázásra – és a felhasználó hangulatát MMS-en továbbítják. Eközben a Siemens kutatólaboratóriumaiban már fejlesztik az érzékelő minichipek új generációját: olyan gázszenzorokat, amelyek időben figyelmeztetnek, ha a levegő ózonszintje veszélyes értéket ér el, ha túl magas a levegő pollentartalma vagy abban az esetben, ha a közelben tűz keletkezhet.

A mindössze egy négyzetmilliméter nagyságú és szabad szemmel nem látható field-effect transistor (FET) gázszenzorok kis méretük ellenére pontosan mérnek, és alig fogyasztanak áramot. Ezek a tulajdonságok teszik lehetővé, hogy elsősorban mobiltelefonokban használják őket. A nanotechnológián alapuló chipek megbízhatóan kimutatják a legcsekélyebb mennyiségű gázt is. Ha az érzékelő felületének receptorain gázmolekulák gyűlnek össze, azok mérhető elektromos feszültséget okoznak, amelyre a szerkezet azonnal vészjel leadásával reagál.

A Siemens mobile kutatói szerint e szenzorokat igen széles körben használhatjuk majd fel a jövőben. Az apró „szimatolók" mobilkészülékbe szerelve a telefonokat rendkívül sokoldalúvá tehetik, például meteorológiai állomássá alakíthatják, amelyek a levegő nyomását mérve előrejelzik, hogy napsütés vagy éppen zivatar várható a következő pár órában. Ha az ózonszint túl magasra emelkedik, a telefon figyelmeztetni tudná felhasználóját, hogy megkímélje a túlzott fizikai megerőltetéstől. A parányi chipek a parázsló, fellobbanni készülő tüzet is képesek lesznek jelezni, vagy azonosítják a sérült vezetékekből szivárgó robbanásveszélyes gázt.

» A bemutatás előtt álló CX70 Emoty telefonban debütáló szenzorok nanotechnológián alapulnak

➲ **www.siemensmobil.hu**
➲ **www.siemens.hu**

Nokia

» Kamerás okostelefon kiegészítőkkel

A Nokia bemutatta megapixeles képkezelő smarttelefon-kínálatának legújabb tagját. A sokféle hatékonyságnövelő funkcióval és az egy megapixeles (1152x 864 képpontos) kamerával büszkélkedő Nokia 6670 smarttelefon olyan mobil szakemberek számára készült, akik egy megbízható készülék segítségével szeretnének egyensúlyt teremteni a munkahelyi teendőik és társasági életük között.

A várhatóan 2004. október elején megjelenő, háromsávos Nokia 6670 telefon kompakt formában kínál hatékony és megbízható kommunikációs lehetőséget képkezelő funkciókkal ötvözve. A Series 60 platformon alapuló Nokia 6670 az e-mail mellékletek olvasásához dokumentumnézőt, személyesinformáció-kezelő (PIM) funkciókat, a PDF file-okat támogató internetböngészőt és a Nokia vezeték nélküli billentyűzet révén gyorsabb adatbevitelt nyújt. A felhasználók elektronikus leveleiket vagy képeiket a Bluetooth vezeték nélküli technológiának köszönhetően közvetlenül a készülékről is kinyomtathatják. A Nokia 6670 a 65 536 színárnyalatot megjelenítő, nagy felbontású kijelzőn, illetve a fotók és videofelvételek készítése során egyaránt alkalmazható, négyszeres zoomon túlmenően megapixel méretű képek és videofelvételek gyors és kényelmes rögzítését, nyomtatását, tárolását, illetve küldését is lehetővé teszi.

» A Nokia távkamerája SMS-ben, fotó vagy videó formájában küld infót a mobiltelefonra a megfigyelt objektumról

A Nokia 6670 innovatív, vezeték nélküli tartozékok sorával egészíthető ki, amelyek között összecsukható billentyűzet, fülhallgató, illetve biztonsági megoldást nyújtó távkamera található, amely szöveges üzenetben, jó minőségű fotóban vagy akár hangos videofelvételben közvetlenül a mobiltelefonra küldi a megfigyelt objektumról szóló adatokat. A 118 gramm tömegű, és 109x53x21 mm méretű Nokia 6670 képkezelő smarttelefon a Symbian operációs rendszeren alapul, kiskereskedelmi ára pedig 500 euró körül várható.

➲ Nokia ügyfélszolgálat
☎ **382-1155**
➲ **www.nokia.hu**

Canon

» 16,7 megapixeles tükörreflexes fényképezőgép

A Canon bejelentette 35 mm-es, teljes képkocka méretű felvételekre képes, 16,7 millió képpontos EOS-1Ds Mark II digitális tükörreflexes fényképezőgépét hivatásos fényképészek és professzionális stúdiómunkát végző fotósok számára.

A 36x24 mm-es, teljes képkocka méretű, 16,7 megapixeles CMOS képérzékelője révén az EOS-1Ds Mark II kiváló színreprodukcióval és dinamikus színtartomány alkalmazásával készíti a felvételeket. Elegendő felbontással rendelkezik olyan képfile-ok létrehozásához, amelyek a vezető nemzetközi hírügynökségeknél ma már alapkövetelménynek számító 50 Mbyte-os tömörítetlen TIFF képekké konvertálhatók 24 bites színmélységben.

A fényképezőgép a díjnyertes 11,1 megapixeles EOS-1Ds modellt váltja. Mivel a Canon második generációs, DIGIC II jelű képfeldolgozó processzorát építették bele, így másodpercenként akár 4 felvétel feldolgozására is alkalmas, és ezzel a sebességgel egymás után akár 32 JPEG, illetve 11 RAW kép is rögzíthető. A szintén most bejelentett, külön megvásárolható vezeték nélküli adapter nagy sebességű, IEEE 802.11b/g szabványú vezeték nélküli hálózati (LAN) kapcsolatot, illetve 100 Mbit/s-os vezetékes LAN-kapcsolatot biztosít.

A digitális technika természetes előnyei (az azonnali ellenőrzés lehetősége, a filmelőhívás költségeinek megspórolása stb.) mellett a sokoldalú EOS rendszer is elnyeri majd a stúdiófotósok tetszését. Az EOS-1Ds Mark II a 14 mm-től 1200 mm-ig terjedő professzionális objektívcsalád tagjaival használható.

» Az EOS-1Ds Mark II a nagy sebességű, 802.11b/g szabványú vezeték nélküli hálózati kapcsolatot biztosító adapterrel

➲ **www.canon.hu**

3Com

» WAN útválasztók vállalatoknak

A 3Com bemutatta legújabb, 6000-es routercsaládját, amely nagyvállalati szintű, WAN szolgáltatásokat és teljesítményt nyújt a kiterjedt hálónak köszönhetően kiemelkedő rugalmasságot kínál. A 3000-es DSL termékcsalád bizonyos modelljei ISDN back-up interface-t tartalmaznak.

» A 3Com új, 6000-es útválasztói az 5000-es családhoz hasonlóan előre konfigurálva kerülnek forgalomba

A 3Com 6000-es útválasztó család minden tagja szabványosított, teljes körű szolgáltatásokkal felvértezett termék, és a 3000-es és 5000-es routercsaládokhoz hasonlóan, teljeskörűen konfiguráltan kapható. A 3Com router megoldásaiban nincsenek „rejtett költségek" vagy zavaró memória- és szoftver-upgrade. A több szolgáltatás futtatására alkalmas 6000-es útválasztók a vállalatok jövőbeni technológiai fejlesztéseihez és szoftverbevezetéseihez is megfelelő platformot nyújtanak. A teljes körű routingprotokollokon kívül támogatják az MPLS-t, az SPI tűzfal biztonsági szabványt, a Quality of Service (QoS) és az Ipsec VPN szolgáltatásokat. A router alapkiépítésben rendelkezik E1, T1, E3, T3, ADSL és OC-3 ATM interface-szel.

zattal rendelkező vállalatok számára.

A 3Com WAN routerek sokrétű technológiai képességei lehetővé teszik a felhasználók számára, hogy egyszerre több szolgáltatás nyújtására képes hálózatot építsenek, versenyképesebb áron. Mivel a routerek a biztonságos hang- és adattovábbítás szempontjából a vállalati hálózat kritikus pontjai, a 3Com új útválasztóival továbbfejlesztett redundáns megoldásokat kínál. A 6000-es router az üzemeltetés közben is cserélhető, redundáns tápegységeknek és moduloknak, valamint a dual imaging technológiának köszönhetően kiemelkedő rugalmasságot kínál.

A 3000-es DSL termékcsalád bizonyos modelljei ISDN back-up interface-t tartalmaznak.

» Vezeték nélküli híd épületek közé

A 3Com bemutatta új, 802.11g szabványú, vezeték nélküli összekötő bridge-ét, amellyel a felhasználók két vagy több épület hálózatait vezetékkiépítés nélkül, biztonságosan

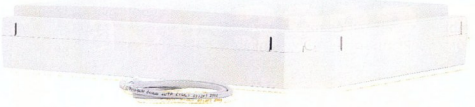

» A 802.11g szabványú, vezeték nélküli bridge-ekkel akár 16 km-es távolság is áthidalható

összekapcsolhatnak 16 km-es távolságig.

A gyártó új, vezeték nélküli hídjai kültéri és beltéri változatban kerültek forgalomba, az egységekkel akár az 54 Mbit/s átviteli sebesség is biztosítható. A kültéri vezeték nélküli egységet a National Electrical Manufacturers Association (NEMA) által elfogadott, az időjárásnak teljesen ellenálló, a szélsőséges körülmények elviselésére tervezett dobozban helyezték el.

A felhasználók a 3Com vezeték nélküli 802.11g szabványú 54 Mbit/s-os híd beltéri változatát szabadon helyezhetik el az iroda bármely pontján, míg az antennát, a biztonság és teljesítmény szem előtt tartásával kívül vagy belül is felszerelhetik. A rendszer néhány métertől, akár 16 km-es távolságig képes kibővíteni a vállalati hálózatot. A rugalmas konfigurálhatóság érdekében a beltéri egységek a külön árusított antennák széles választékával kombinálhatók. A beltéri egységek nagyobb területek áthidalására is használhatók, például raktárakban, repülőgép-hangárokban – kapcsolatot teremtve két pont között az idő- és költségigényes kábelezés helyett.

➲ 3Com Magyarország
☎ 430-2430
➲ www.3com.hu

Symantec

» Internetbiztonság a SOHO-ban

A Symantec bejelentette otthoni és kisirodai (small office, home office) felhasználásra készült internetvédelmi megoldásainak rövidesen megjelenő, új termékcsoportját, amely fokozottabb védelmet nyújt a legújabb és legerőszakosabb netes veszélyek ellen. A Norton Internet Security 2005-be, a Symantec integrált biztonsági és titkosságvédelemi programcsomagába olyan egyedi védelmi termékek tartoznak, mint a Norton AntiVirus 2005, a Norton Personal Firewall 2005 és a Norton AntiSpam 2005.

A Norton AntiVirus 2005 az új, internetes férgek ellen védő eljárásával további önműködő védelmet nyújt a Sasserhez és a Blasterhez hasonló, összetett veszélyforrások ellen. A Norton Personal Firewall 2005 és a Norton AntiSpam 2005 mindegyike továbbfejlesztett funkciókkal véd a csalások és bizonyos fajtájú jelszóhalászó átverések ellen. A Norton Internet Security 2005 a Symantec három alapvető egyedi védelmi termékét integrálja egyetlen, könnyen kezelhető megoldásba, valamint egy Parental Controls (szülői felügyelet) nevű webtartalomszűrőt és új, járványra figyelmeztető funkciót tartalmaz.

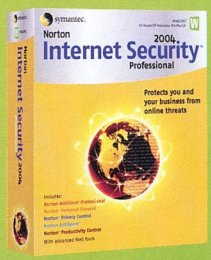

» A Norton Internet Security kurrens kiadását felválló új verzió átfogó védelem a kémszoftverek, a levélszemét, az internetes férgek ellen otthoni és kisirodákban

A Norton AntiVirus 2005 új funkciója az internetes férgek elleni védelem, amellyel a magán-, illetve az otthoni irodai felhasználók a gyorsan terjedő, összetett, a számítógépeket több ponton támadó internetes férgek ellen védekezhetnek. A férgek terjedését megakadályozó módszer következő szintjét képviselő Internet Worm Protection elzárja a bejövő portokat, hogy ezzel megakadályozza a Sasser- és Blaster-szerű, a rendszer hagyományos vírusellenes megoldásai által nem védett, sebezhető pontjain át továbbadódó veszélyek terjedését.

A Norton AntiVirus 2005 emellett a felhasználó beavatkozása nélkül, megbízhatóan, önműködően deríti fel és távolítja el a vírusokat, a férgeket és a trójaikat. A Norton AntiVirus 2005 képes a kémszoftverek felismerésére is. Ezzel a felhasználó gépén levő, a rendszer biztonságának veszélyeztetésre, a felhasználó magánjellegű adatainak kikémlelésére vagy netes tevékenységének nyomon követésére használható programok ellen véd.

A titkosság megsértése elleni, legkevesebb zavarással járó, ösztönös védekezéshez a Norton Personal Firewall 2005 egy, a bizalmas információk kiáramlását megakadályozó, új eszközzel ellátott, fejlett titkosságkezelést tartalmaz. Ez az új funkció megengedi, hogy a felhasználók az általuk megbízhatónak tartott webhelyekre akadálytalanul küldjenek bizalmas információt, de riaszt, ha nem megbízható helyre küldenék a személyi adatokat. A Norton AntiSpam 2005 pedig a levelekben található, fondorlatos internetcímek felismerésével és az utánzott vagy meghamisított feladójú levelek kiszűrésével a levélben kapott átverések egyes formái ellen is védelmet nyújt.

➲ Symantec Magyarország
☎ 452-8006
➲ www.symantec.hu

Botokkal ütheti

A Symantec legfrissebb internetes veszélyekről szóló jelentése, az Internet Security Threat Report szerint 2004 első 6 hónapja során mintegy 400%-kal nőtt az e-kereskedelmet érő támadások száma. Kedvelt célponttá váltak továbbá a webes alkalmazások, és jelentősen növekedett a számítógépre települő kémprogramok (úgynevezett botok, azaz robotok) száma is. A rendszerek sérülékenységeinek kihasználását célzó programok a biztonsági rés bejelentését követően átlagosan 5,8 nap alatt váltak elérhetővé.

Kis Endre

A Symantec jelentése félévente tájékoztat az internetes veszélyforrások tevékenységéről, az elemzéshez a világ egyik legátfogóbb forrásából merítve adatokat. A Symantec DeepSight Threat Management System (veszélyfelügyelő rendszer) és a Symantec Managed Security Services (vezérelt védelmi szolgáltatások) több mint 180 országban összesen mintegy 20 ezer telepített védelmi eszközről gyűjti össze az internetes támadásokkal kapcsolatos információt, amelyet a vállalat a világ öt helyszínén található védelmi műveleti központjaiban értékel ki.

A Symantec tartja fenn a műfaj egyik legátfogóbb adatbázisát, amely több mint 2000 gyártó 20 ezret meghaladó számú eljárásának és berendezésének 10 ezernél is több sérülékenységét tartalmazza. A gyártó működteti a BugTraq fórumot, amely sérülékenységeket tesz közzé és vitat meg. A vállalat emellett arról a magánfelhasználói és vállalati környezetben található, több mint 120 millió felhasználói gépről, szerverről és átjáróról is gyűjti a rosszindulatú programok adatait, amelyen a saját vírusvédelmi szoftverei futnak. A Symantec Digital Immune System és a Scan and Deliver eljárások ugyanis lehetővé teszik, hogy a felhasználók automatizált módon beküldhessék a rosszindulatú programok adatait.

» A Symantec San Antonió-beli védelmi műveleti központja: az év első felében 600 százalékkal nőtt a botok száma

Az év első felének sztárja a Slammer féreg volt, a támadó IP-címek 15 százalékáról indult ilyen támadás. A második helyen a Gaobot és változatai végeztek, 2003 utolsó hat hónapjához képest 600 százalékos növekedéssel. A támadások napi mennyisége (10,6) ugyanakkor csökkenő tendenciát mutat, ami az internetes férgek visszafogottabb tevékenységével magyarázható. A legtöbb célzott támadás ebben az időszakban az elektronikus kereskedelmet érte (a támadások 16 százaléka irányult az e-commerce ellen), a második helyen a kisvállalatok állnak. A legtöbb támadás – 37 százalék – az Egyesült Államokból indult, lényegesen kevesebb, mint 2003 második felében, amikor még a támadások 58 százaléka származott onnan. Ennek megfelelően más országokban nőtt az indított támadások száma, ami azt bizonyítja, hogy egyre inkább nemzetközivé válik a tevékenység. A most vizsgált időszakban a vezérelt védelmi szolgáltatásokat hat hónapnál hosszabb ideje használó szervezetek 87 százaléka védett ki sikerrel komoly támadást.

A programok sérülékenységeinek közzététele és a kihasználásukra írott programkód megjelenése között 2004 első hat hónapjában átlagosan 5,8 nap telt el. A Symantec sérülékenységi adatbázisába 1237 új tétel került be: 96 százalékuk közepesen vagy nagyon komoly volt, 70 százalékuk könnyen kihasználhatónak bizonyult. Azon a sérülékenységek közül, amelyekre a támadók kihasználó programot írtak, 64 százalék minősült igen komolynak. 2004 első felében 479 sérülékenység, azaz a teljes mennyiség 38,7%-a webes alkalmazásokhoz fűződött. Az elmúlt hat hónap alatt a Symantec több mint 4496 új Windows (főleg Win32) -vírust és -férget jegyzett fel, ez több mint a négy és félszerese a 2003 azonos időszakában észlelt mennyiségnek.

A botok különböző változatainak száma drámai ütemben nő, az év első felében 600 százalékos volt a növekedés. A botok olyan programok, amelyeket titokban telepítenek a megcélzott rendszerre, így azt a jogtalan felhasználó távolról vezérelheti. A támadók gyakran a botok által felügyelt rendszerek nagy csoportjait (más néven bothálózatokat) tartják kézben, és ezeket sérülékeny rendszerek felkutatására, a támadások sebességének és kiterjedésének megnövelésére használják. Az elmúlt hat hónap során a Symantec a távolból vezérelt botok számának nagy növekedését tapasztalta. 2004 első hat hónapjában a megfigyelt robotok száma napi 2000 alattiról 30 ezer fölé nőtt. A napi csúcs 75 ezer volt. A bothálózatok különösen nagy problémát jelentenek a szervezetek számára, mivel újabb kihasználási lehetőségekkel távolról frissíthetők, a támadók ezáltal le tudják körözni a sérülékeny rendszerek kijavításán ténykedő szervezeteket.

Az egyenrangú szolgáltatások (P2P), az internetes csevegés (IRC) és a hálózati file-megosztás továbbra is a férgek és más rosszindulatú programok gyakori hordozói. A reklámszoftver egyre inkább problematikussá válik, az ötven legtöbbször beküldött rosszindulatú programrészlet közül hat ebbe a kategóriába tartozott. Az év első felének történelmi pillanataként megjelent az első, mobil eszközre készült féreg, a Cabir.

A Symantec arra számít, hogy a közeljövőben várhatóan nőni fog a szerveroldali támadások száma. A tűzfalak, útválasztók és más, a felhasználói rendszereket védő eszközök elleni, célzott támadások is növekvő gondot jelentenek majd a védelemben. A bothálózatok egyre kifinomultabb, nehezen felfedezhető és behatárolható vezérlőmódszereket fognak használni, és szinkronizálhatják támadásaikat. A felhasználók portkopogtatásra is felkészülhetnek – így nevezik a módszert, amellyel a támadó közvetlen kapcsolatot próbál létesíteni a célba vett rendszerrel. A Symantec feltételezi, hogy a Linux és a BSD nemrég felfedezett – és a működési elv bebizonyítására már kihasznált – sérülékenységeit a közeljövőben rájuk írott férgek próbálják majd kihasználni, miként a mobil eszközöket célba vevő rosszindulatú kód is teret fog hódítani.

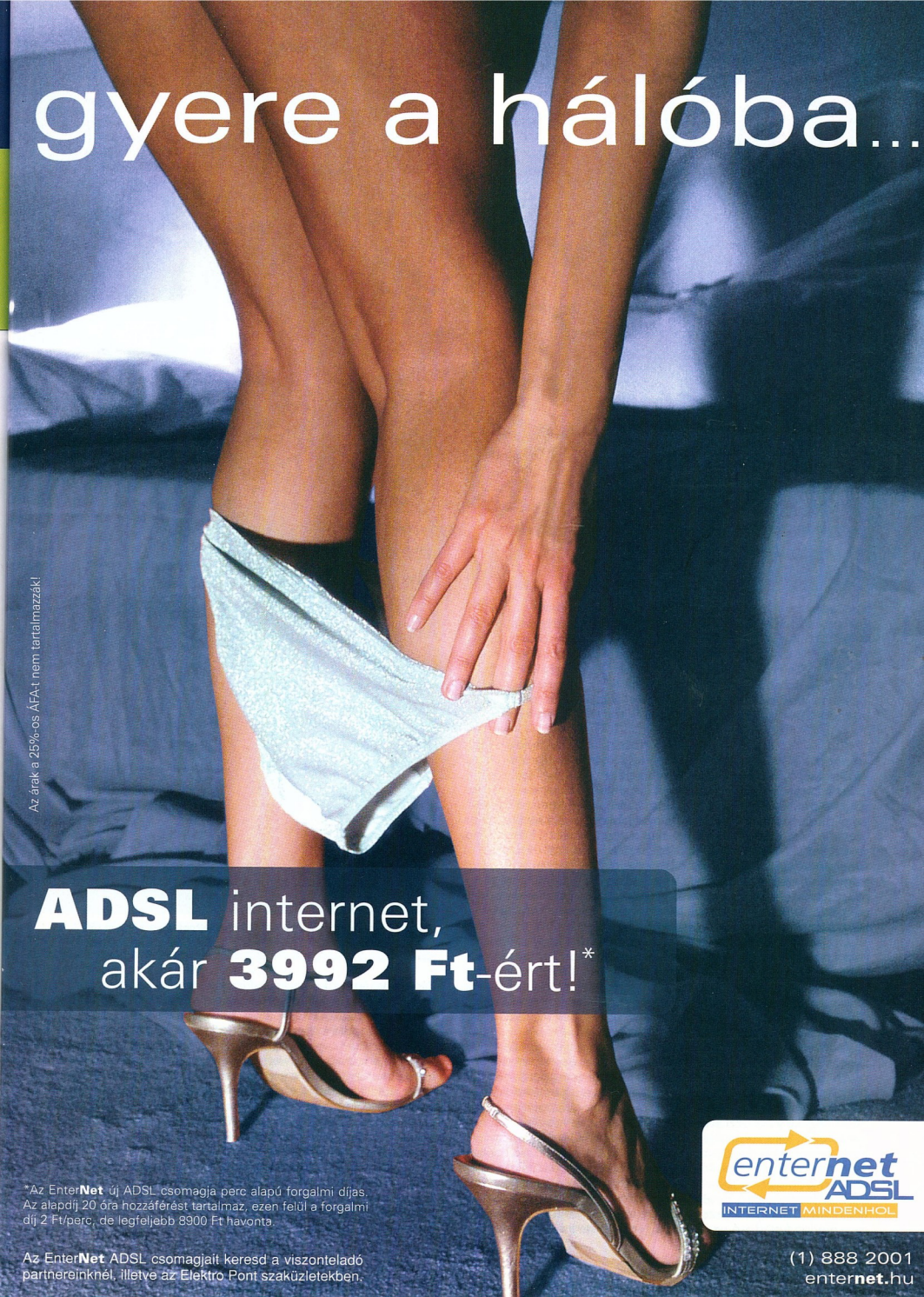
gyere a hálóba...
Az árak a 25%-os ÁFA-t nem tartalmazzák!
ADSL internet,
akár 3992 Ft-ért!*
*Az EnterNet új ADSL csomagja perc alapú forgalmi díjas. Az alapdíj 20 óra hozzáférést tartalmaz, ezen felül a forgalmi díj 2 Ft/perc, de legfeljebb 8900 Ft havonta.
Az EnterNet ADSL csomagjait keresd a viszonteladó partnereinknél, illetve az Elektro Pont szaküzletekben.
enternet ADSL
INTERNET MINDENHOL
(1) 888 2001
enternet.hu

A szilícium földrajza

Még szerencse, hogy Kalifornia földrajzi és helységnevek tekintetében is igen gazdag államnak bizonyul. Alvisótól Rosedale-ig ugyanis az Intel ismét a kódnevek kész atlaszát terítette ki őszi fejlesztői konferenciáján, ahol kétmagú processzorokról, kiterjedt vezeték nélküli hálózatokról, naphosszat üzemelő mobil eszközökről, valamint egy intelligensebb és biztonságosabb internetről szóltak az előadások.

Kis Endre

Több maggal rendelkező processzoraink az egyetlen szilíciumlapkán kialakított két magnál lényegesen többet nyújtanak – mondta Paul Otellini, az Intel elnök-vezérigazgatója a San Franciscóban összesereglett több mint ötezer mérnökhöz és fejlesztőhöz intézve szavait. – A bennük megtestesülő technológia a meglévő erőforrások és eszközök használata mellett is a felhasználók javát szolgáló további úttörő fejlesztéseket tesz lehetővé.

MAGVAS PROCESSZORFEJLESZTÉS Ezekre a fejlesztésekre pedig a konvergencia – a digitális technológia és az ipar különböző területei közötti szoros összefonódás – következtében igen nagy szükség mutatkozik. A processzorsebesség puszta növelése önmagában már kevés a sokrétű igények kiszolgálásához. Ezért a teljesítmény növelésével párhuzamosan az Intel a hatékonyság fokozására, a többfeladatos üzemmódban, a felügyelhetőségben és a vezeték nélküli hálózati kapcsolatban rejlő lehetőségek jobb kiaknázására törekszik. Ennek a stratégiának egyik legfontosabb elemét az úgynevezett multi-core, azaz többmagúnak nevezett, de a gyakorlatban egyelőre kétmagú processzorok képezik, amelyek a gyártó valamennyi kulcsfontosságú termékcsaládjában meg fognak jelenni – az első modellekre az elhangzottak szerint már a jövő év folyamán számíthatunk.

Otellini arra is emlékeztetett nyitó előadásában, hogy az Intel három évvel ezelőtt ugyanitt (az anya-IDF-nek hagyomány szerint otthont adó Moscone konferenciaközpontban) jelentette be azokat az alapvető technológiai újításokat, amelyek nagyobb értéket és funkcionalitást ígértek a felhasználóknak. A Hyper-Threading és az Intel Centrino technológiák ma már megannyi termékben megtalálhatók, azonban csupán az első lépést jelentik ezen az úton.

A következő állomást az olyan kétmagú processzorok képviselik, mint az Otellini által működés közben is bemutatott, Montecito kódnéven fejlesztett következő generációs Intel Itanium processzor. A Montecito amellett, hogy két processzormaggal rendelkezik, 1,7 milliárd tranzisztort és 24 Mbyte-os gyorsítótárat tartalmaz, és csupán egyike a hordozható és az asztali gépekbe, valamint a szerverekbe szánt, fejlesztésben levő kétmagú Intel CPU-knak. A processzoroknak ez a leendő nemzedéke olyan újításokat is felvonultat majd, mint az Intel Active Management Technology (IAMT), amely az információkezelést fogja könnyebbé tenni a többplatformos vállalati környezetekben, a Vanderpool Technology (VT) virtualizációs technológia, amellyel egyszerre több operációs rendszer is megbízható módon futtatható ugyanazon a gépen, valamint a hackertámadások kivédésére fejlesztett LaGrande biztonsági technológia. Az Intel két maggal rendelkező processzorai a Pentium 4-hez hasonlóan a NetBurst architektúrára épülnek és a gyártó 915-ös lapkakészletével szerelt alaplapokba illeszkednek.

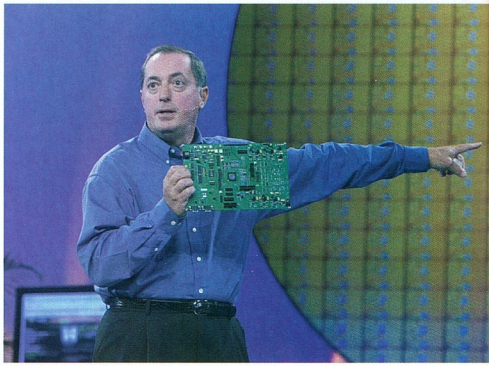

» Paul Otellini, az Intel elnök-vezérigazgatója a többmagú processzorok képességeit ismertette San Franciscóban

WI-FI A MAXIMUMON A két maggal kialakított processzorok mellett az Intel őszi konferenciájának közönsége a nagy kiterjedésű vezeték nélküli hálózatok támogatására Rosedale kódnéven fejlesztett processzorral is közelebbről megismerkedhetett. A system-on-a-chip, azaz *rendszer a lapkán* kivitelű Rosedale a megfelelő vezeték nélküli hozzáférési pontok kialakítására szolgáló eszközökbe kerül majd beépítésre, amelyek már támogatni fogják az IEEE 802.16-2004-es vezeték nélküli hálózati szabványt – felhasználóbarát nevén a WiMAX-ot. Ezek az eszközök – a kisebb hatósugarú access pointokhoz hasonlóan – vállalati és lakossági felhasználásra egyaránt alkalmasak lesznek, és a rádióhullámos szélessávú internetes csatlakozáshoz szükséges jel kibocsátására, illetve fogadására szolgálnak.

A WiMAX vezeték nélküli hálózati szabvány fel- és letöltéshez egyaránt nagy sebességű (például VoIP alkalmazások, internetes tévéközvetítések és rádióműsorok számára is megfelelő) adatforgalmat tesz lehetővé a Wi-Fi válfajainál nagyságrenddel nagyobb (50 km-es) hatótávolsággal.

– A szélessávú DSL és kábelhálózatos internetkapcsolat jelenleg csupán a számítógépek egy töredéke számára érhető el a világon – mondta Scott Richardson, az Intel Broadband Wireless csoportjának ügyvezető igazgatója. – A WiMAX lehetővé teszi a költséghatékony, nagy sebességű, vezeték nélküli kapcsolat eljuttatását az otthonokba és irodákba, városi és vidéki környezetben egyaránt. Az Intel WiMAX fejlesztéseinek legfőbb célja, hogy egyszerűbbé és költséghatékonyabbá tegyék a számítógép-felhasználók következő generációja számára a nagy sebességű internethez való vezeték nélküli kapcsolódást.

Az új Rosedale processzort nagyfokú integrációval tervezték annak érdekében, hogy korszerűsítsék a kivitelezési eljárást és csökkentsék az eszközök árát. A Rosedale magában foglalja a 802.16-2004 MAC (Media Access Control) és OFDM (Orthogonal Frequency Division Multiplexing) és TDM (Time Division Multiplexing) technológiákat, amelyek nagy adatmennyiségek továbbítására szolgálnak rádióhullámok útján. A processzor kialakításának köszönhetően a gyártási eljárás költségei is csökkenthetők, ami várhatóan a WiMAX szélesebb körű elterjedését fogja segíteni.

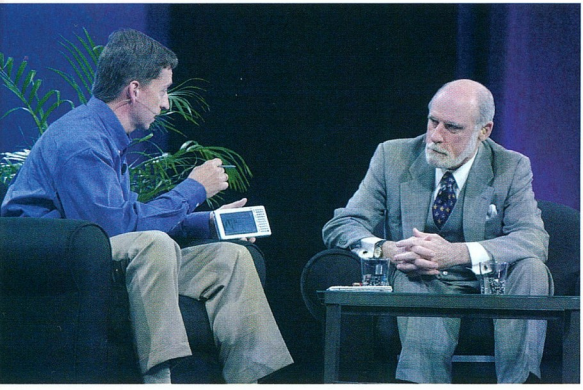

» Internet 2: Pat Gelsinger alelnök előadásának vendége Vint Cerf, az internet atyja volt

MOBILITÁS EGÉSZ NAP Az Intel vezetői négy pontban foglalták össze azokat az előfeltételeket, amelyeknek a teljesülése valóra válthatja az egész nap, bármikor és bárhol elérhető vezeték nélküli mobil számítógép-használat vízióját. Ezek közé tartozik a mobil PC-platform képességeinek továbbfejlesztése, az akkumulátoros üzemidő kinyújtását célzó iparági együttműködés, a szoftveralkalmazások „mobilizálása", továbbá egy egységes, intelligens és moduláris mobil hálózati infrastruktúra kifejlesztése.

Az Intel e törekvések jegyében két új platformot ismertetett Centrino mobiltechnológiás termékei között. A jövő év elején forgalomba kerülő Sonoma a magas színvonalú szórakoztatást teszi majd elérhetővé a hordozható számítógépeken, ugyanakkor meg fog felelni az Intel Stable Image Platform programjának, így a vállalati rendszergazdák számára is segítséget nyújt a notebookokra telepített szoftverképek (felhasználói profilok) központi felügyeletében. A Sonoma egy új Intel Pentium M processzort tartalmaz majd, gyorsabb, 533 MHz-es front side busszal, az Alviso kódnevű lapkakészlettel, valamint az újonnan bemutatott Intel PRO/Wireless 2915ABG hálózati kapcsolattal.

A Sonomát az új generációs Napa platform követi majd olyan kétmagos mobil processzorral, amelyet az Intel Yonah kódnevű 65 nm-es (!) eljárásával fognak gyártani. A platform emellett egy új integrált grafikus lapkakészletet, kódnevén a Calistogát, illetve az Intel új generációs vezeték nélküli megoldását, a Golant is tartalmazza majd.

– Arról se feledkezzünk meg azonban, hogy a valódi mobilitáshoz a kábelt is ki kell húzni a konnektorból – mondta Anand Chandrasekher, az Intel alelnöke és Mobile Platform csoportjának vezetője a nagy teljesítményű és funkciógazdag mobil platformok energiaéhségére utalva. Chandrasekher szerint a 8 órás üzemidőt biztosító akkumulátorok 2010-ben kerülhetnek forgalomba, de addig még akad teendő, és a siker érdekében a Mobile PC Extended Battery Life munkacsoport tevékenységéhez hasonló iparági együttműködésre lesz szükség.

Az Intel a fejlesztői fórumon jelentette be a Microsofttal és a Toshibával közösen fejlesztett ACPI (Advanced Configuration and Power Interface) energiafelügyeleti specifikáció 3.0-s verzióját. Emellett bemutatott egy akkumulátorélettartam-optimalizációs programot is, amely megoldást adhat néhány energiakezelési és platformkonfigurációs problémára.

Chandrasekher arra is kitért, hogy a mobil platformra optimalizált üzleti alkalmazások száma mára meghaladta a 250-et. A további fejlődés érdekében azonban a vezeték nélküli LAN hálózatokat ugyanolyan biztonságossá kell tenni, mint a vezetékeseket. A hamarosan bemutatásra kerülő Intel Secure OnConnect Authentication Guide is ezt a célt fogja szolgálni, útmutatást adva a fejlett 802.1x, illetve EAP (Extensible Authentication Protocol) technológiák használatához az eszközök hitelesítése és a biztonsági előírások betartása terén.

– Az előttünk álló évtizedben egy építőkockákra, protokollokra és az alkalmazások együttműködésére épülő hálózati architektúra jön létre – mondta Howard Bubb, az Intel alelnöke és kommunikációs infrastruktúra csoportjának vezetője, aki előadásában azt vázolta fel, hogy a kommunikációs infrastruktúra hogyan fog továbbfejlődni a modern multimédia-szolgáltatások (például VoIP, Video on Demand vagy a valós idejű játékok) igényeihez idomulva. – Az Intel kulcsszerepet játszik ezeknek a moduláris építőkockáknak a kialakításában, transzformációjában, illetve az olyan szabványok alkalmazásában, mint a Carrier Grade Linux vagy az AdvancedTCA.

Bubb emellett bemutatta az Intel 1/10 Gigabit Ethernet kapcsolási technológiáját, amely az Intel 90 nm-es gyártási technológiáján alapul. A Capilano kódnevű lapkán kialakított kapcsoló (switch-on-a-chip) több 1 és 10 Gbites Ethernet portot, címet és gyorsítótárat ötvöz, és olyan nagy teljesítményű interface-eket kínál, mint a SERDES (Serializer/Deserializer) és a XAUI (Attachment Unit Interface). A Capilano az Intel Ethernet kapcsolási megoldásai körében az első, amely a 10 Gigabit Ethernet technológiák adaptációjának felgyorsítására hivatott.

KŐKORSZAK A KIBERTÉRBEN Pat Gelsinger, az Intel alelnöke és technológiai vezetője az internet felépítésének továbbfejlesztésére vonatkozó elképzeléseket ismertette, amelyek a biztonság, a megbízhatóság és a hasznosság mellett a hozzáférhetőséget is javítanák. Az IDF közönsége megismerkedhetett a PlanetLab konzorcium munkájával, amely az Intel kezdeményezésére alakult, és ma már világszerte több mint másfél száz egyetemet és ipari kutatólaboratóriumot tudhat tagjai között. Gelsinger előadásának vendége Vint Cerf, az internet atyja és az MCI jelenlegi technológiai stratégai alelnöke volt, aki szintén részt vesz az intelligensebb világháló, az Internet 2 létrehozását célzó munkában.

A frissítésnek végképp elérkezett az ideje, hiszen 30 évvel ezelőtt senki sem láthatta előre azt a minden képzeletet felülmúló fejlődést, amelynek az internet használata terén tanúi lehetünk. A grafikus web megjelenése, a video- és hangalapú alkalmazások iránti igény, az elérhető információ mennyisége és a csatlakozó felhasználók, eszközök száma a biztonság egyre súlyosabb problémájával együtt az internet felújítását sürgeti.

Az elképzelések szerint az Internet 2 puszta adathalmazból intelligens szolgáltatások platformjává változtatná a hálózatok hálózatát, amelyet a szervezetek és a végfelhasználók egyaránt hatékonyabban és nagyobb bizalommal használhatnának. A fejlesztések várhatóan azt is lehetővé teszik majd, hogy az internet új felhasználók millióihoz is eljusson, akik nem engedhetik meg maguknak, hogy hagyományos számítógépet vásároljanak, vagy nem rendelkeznek megbízható hálózati eléréssel és áramellátással. PCM

Kék látóhatár

Dr. Paál Péter, az IBM Magyarország új vezérigazgatója fontos küldetésének tekinti a hardverek és szoftverek fejlesztése mellett a technikai és természettudományos kutatásokat is folytató Kék Óriás hatalmas szellemi tőkéjének minél eredményesebb hasznosítását a magyar társadalom javára. A hazánkban 1936 óta jelen lévő IBM komoly gyártó- és szolgáltatási kapacitással, valamint partnerkörrel rendelkezik, így több ezer embert lát el munkával Magyarországon. A vállalat új vezetőjét a további lehetőségekkel kapcsolatos meglátásairól és stratégiai terveiről kérdeztük.

Kis Endre

Paál Péter augusztus 3-tól vette át az IBM Magyarország vezérigazgatói posztját Dietrich Rössnertől, aki hároméves megbízatásának lejártával az IBM bécsi regionális központjában folytatja pályafutását. A negyvenéves Paál Péter tíz éve az IBM munkatársa, számos vezetői munkakört töltött be a cégnél (Manager of Public Sector, IBM CEMA; Country Operations Manager, IBM Hungary; Sectors Sales Manager IBM Hungary; Business Computing Utility manager, IBM Global Services, IBM Hungary). Villamosmérnök végzettségű szakember, 2001 óta a cég bécsi irodájában dolgozott. Egyetemi és doktori végzettségét a Budapesti Műszaki Egyetemen szerezte, üzleti tanulmányait az Open University Business School hallgatójaként folytatta.

PCM: *Az IBM Magyarország élére történő kinevezését megelőzően 2001 és 2003 között a közszférát kiszolgáló ágazat igazgatója volt a vállalat közép-európai, közel-keleti és afrikai régiójában. Először ennek a szegmensnek az értékelésére kérném! Hol tart térségünk és különösen Magyarország kormányzati szférája a legfejlettebb technológia használatában, milyen tényezők (a költségvetés lehetőségei, a szaktudás megléte stb.) befolyásolják a leginkább ennek a piacnak a fejlődését?*

Paál Péter: A versenyszféra és a közszféra egyaránt a mindenkori igényekhez idomuló (on-demand) modell kialakítása felé halad, amelyben az üzleti folyamatok és ezek informatikai infrastrukturális támogatása egyaránt rugalmasan követi a körülmények változását. A fejlődésnek ezen az útján a versenyszféra előbbre tart, mert a gazdasági szervezetek szakadatlanul a forgalomnövelés és a költségcsökkentés lehetőségét, a nyereség következő forrását kutatják, míg a közintézmények számára a megbízható működés érthető módon fontosabb, mint az elsőség a fejlesztések terén. Egy elrontott informatikai beruházásnak kedvezőtlen politikai következményei lehetnek, de a döntéshozatal egyébként is jellemzően lassabb a közszférában. Előbb-utóbb azonban itt is megjelennek mindazok a termékek és szolgáltatások, amelyeket a versenyszféra használ. Az on-demand-alapú transzformációban döntő szerepet játszik az internet, és ebben a folyamatban az integráció eltérő szintjeit különböztethetjük meg attól kezdve, hogy egy szervezet információt tesz közzé a világhálón, egészen addig, hogy az internetes technológiák adta lehetőségeket kiaknázva átalakítja belső folyamatait. A két véglet közötti átmenetet a kormányzati szféra esetében az interakció (például űrlapletöltés) lehetősége és a tényleges ügyintézés (például elektronikus adóbevallás) biztosítása képezi.

Ezen a skálán a kormányzati szféra térségünkben és Magyarországon is az interaktivitás szintjén helyezkedik el, jogi és természetes személyekkel egyaránt képes kommunikálni az interneten keresztül. Ennek a következő szintre emelése jelenti majd a tényleges elektronikus ügyintézés lehetőségét, az e-kormányzati szolgáltatások bevezetését, amihez Magyarországon már adott az elektronikus aláírásról szóló törvény. A hitelesítésnek ez a formája ugyanakkor jelenleg nem kerül alkalmazásra az említett szolgáltatások során, az ÁPEH például egyedi megoldást használ a nagy adózók elektronikus adóbevallásához.

A Lisszaboni Egyezmény keretében az Európai Unió 20 olyan elektonikus kormányzati szolgáltatást határozott meg (például lakcímváltozás bejelentése, gépkocsiátírás stb.), amelyeket a tagállamoknak be kell vezetniük. Magyarország ezen a

téren kimondottan rosszul áll, a szolgáltatásoknak csupán a tervezete készült el, a gyakorlatban ma még nem nyílik lehetőség az elektronikus ügyintézésre. Ennek több oka is van. Nem technológiai akadályokat, még csak nem is pénzügyi korlátokat értek ez alatt. E szolgáltatások bevezetését késlelteti például az adatkezeléssel kapcsolatos, e-kormányzatbarát szabályozás hiánya is. Mindezzel együtt az IBM a régióban és Magyarországon is számos magas szintű projektet realizált, itthon többek között az APEH, a BM Központi Hivatala és a KSH eltérő, saját rendszerei között online adatcserét valósítottunk meg, amely az egyablakos ügyintézést támogatja. Ha valaki ma vállalkozói igazolványt kér, akkor ez a megoldás biztosítja az informatikai hátteret a gyors és egyszerű adminisztrációhoz. A kormányzati szféra természetesen még nagy lehetőségeket tartogat a további informatikai fejlesztések számára.

PCM: *Az IBM Európa-szerte ezernél több Linux-projektet valósított meg mostanáig, amelyek közül a leglátványosabbakra a kormányzati szférában került sor. Magyarországon azonban eddig még nem láthattunk ilyet, jóllehet a költséghatékonyságra, a nagyobb megbízhatóságra és gyártófüggetlenségre bizonyára nálunk is adott az igény, a szakértelem pedig lehet, hogy elérhetőbb is, mint az említett projekteknek otthont adó országok némelyikében. Mivel magyarázható viszonylagos lemaradásunk, és milyen Linux-stratégiát tervez a közeljövőre nézve az IBM Magyarország?*

Paál: Az EU támogatja a nyílt forráskódú szoftver kormányzati gyakorlatban történő használatát, mivel – ha megfelelő minőségű fejlesztői közösség áll mögötte – az ilyen szoftver nyílt szabványokra épül, ugyanakkor gyártófüggetlenséget és licencdíjmentességet biztosít. Ezeknek a szoftvereknek a legismertebb képviselője, a Linux operációs rendszer szintjén nyújtja ezeket az előnyöket, méltán kiérdemelve a kormányzati szféra érdeklődését Európában is. A kormányzatnak ugyanis alapvető érdeke, hogy informatikai fejlesztéseit a nyílt iparági szabványokra építse, mert ez szavatolja, hogy hosszú távon is képes lesz megbízható módon kommunikálni más szervezetekkel és a polgárokkal. Nem kevésbé fontos szempont, hogy a fejlett funkcionalitás megvalósítása minél kisebb terhet rójon a költségvetésre.

Jóllehet a Linux maga ingyenes, a mellé csomagolt eszközök, a rá épülő szolgáltatások a profitorientált szállítók számára is üzleti lehetőséget nyújtanak. A multiplatformos stratégiát képviselő IBM ezért jelentős erőforrásokat mozgósított és mozgósít annak érdekében, hogy szerverei, munkaállomásai és notebookjai, valamint köztesszoftverei egyaránt maradéktalanul támogassák a Linuxot. Élvonalbeli megoldásokat kínálunk ezen a szoftverplatformon is, eServer zSeries kiszolgálónk akár több száz, logikailag különálló Linux szerver rendkívül költséghatékony, párhuzamos futtatására képes.

A nyilvánvaló előnyök mellett a nyílt forráskódú operációs rendszer térhódítását lassíthatja az a körülmény, hogy használatához másféle szaktudás szükséges, mint az elterjedtebb rendszerek esetében, így ezzel összefüggésben a bevezetésnek lehetnek technikai akadályai. Bízom benne, hogy a közeljövőben Magyarország is felmutathat olyan eredményeket, mint a berlini, a berni vagy a müncheni önkormányzat Linux-projektjei. Biztos vagyok abban, hogy a legtöbb hazai kormányzati szervezetnél Linux is fut, ha másként nem, az informatikusok ismerkednek vele, ami fontos, de ennél azért már előbbre tartunk. Köztudott, hogy a magyar felsőoktatási intézményekben szinte kivétel nélkül Linuxot használnak tűzfalként, proxy és sok esetben levelezőszerverként. Idő kérdése, hogy az előnyök ismeretében mikor jelentkezik igény konkrét migráció megvalósítására a kormányzati szférában, és mi ezt a pillanatot technológia, szakértelem és tapasztalat tekintetében egyaránt felkészülten várjuk.

PCM: *Az IBM-hez a köztudatban változatlanul a kormányzati és a nagyvállalati ügyfélkör társul, holott a cég kis- és középvállalatoknak (KKV-knak) szánt portfóliót is összeállított termékeiből. Milyen lehetőségeket kínál az IBM Magyarország számára ez a szegmens az EU-csatlakozást követően?*

Paál: Az uniós csatlakozás következtében a magyar KKV-knak is sokkal költséghatékonyabbá kell tenniük működésüket, ellenkező esetben nemhogy a tagállamok piacain nem lesznek képesék versenybe szállni, de még hazai piacukat is könnyen elveszthetik. Az EU korábbi bővítésekor az IBM erre nézve közvetlen tapasztalatokat szerzett a portugál és a spanyol KKV-k példáján. Informatikai támogatás nélkül ma már nem igazán képzelhetők el olyan rugalmas üzleti folyamatok, amelyek a vállalatok túléléséhez szükségesek. Ezt az informatikai támogatást előbb-utóbb a magyar KKV-knak is igénybe kell venniük az interaktív internetes jelenlét, a beszállítókkal való kommunikáció és a vállalatirányítás megoldásában. Ennek az infrastruktúrának a kialakítása pénzbe kerül, de a vele járó előnyök jóvoltából a ráfordítás már rövid távon megtérül. Az IBM előre konfigurált, moduláris felépítésű – hardvert, szoftvert és szolgáltatást tartalmazó – expressz portfóliója abban segíti a KKV-kat, hogy elindulhassanak a fejlődésnek ezen az útján. Idén októberben inkubátorprogramot indítottunk hazai szoftverfejlesztők számára, akik pályázati alapon ingyenesen férhetnek hozzá a több millió dollár értékű hardvereszközökkel felszerelt, budapesti IBM Innovációs Centrum szolgáltatásaihoz, ahol programjaikat tesztelhetik, fejleszthetik.

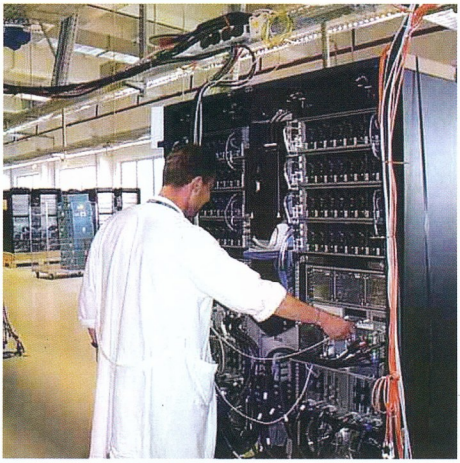

» Az IBM TotalStorage Enterprise Storage Server gyártása – a világon egyedül Vácon

PCM: *Kinevezésekor úgy fogalmazott, hogy az IBM Magyarország vezérigazgatójaként még szorosabbra kívánja fűzni a vállalat hagyományokra visszatekintő kapcsolatait az informatikai szervezetekkel, az egyetemekkel és főiskolákkal. Milyen lehetőséget lát az együttműködésre a kutatás-fejlesztés terén a hazánkban egyedülálló gyártókapacitással rendelkező Kék Óriás?*

Paál: Az IBM a világ legnagyobb IT-vállalataként közvetlenül érdekelt a mindenkori alapkutatás megannyi területén csakúgy, mint a jövő kutatóinak és műszaki értelmiségének a képzésében. Ennek érdekében Magyarországon is számos felsőoktatási intézménnyel együttműködünk, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel közösen pár éve indítottuk az E-business Akadémiát, hogy csak egy példát említsek. A különböző termékeink, fejlesztőeszközeink és oktatóanyagink rendelkezésre bocsátása és ösztöndíjak odaítélése az akadémiai szférával ápolt kapcsolataink első fokát képviseli. Az együttműködés magasabb szinten egyetemeink és az IBM kutatóközpontjai között folytatódhat, és örömömre szolgál, hogy a kémia, a biokémia, valamint a modellezés területén több ígéretes kezdeményezésről is be tudok számolni. Az igények alaposabb megismerésével ezt a csatornát szeretném továbbépíteni. Kérdésében utalt az IBM TotalStorage Enterprise Storage Server váci gyártására. A Shark néven is ismert tárolórendszer, amely a legfejlettebb technológiát képviseli, a világon egyedül Magyarországon készül, és immár jelentős értéket ad hozzá az ország exportjához, amire joggal vagyunk büszkék. PCM

Középpontban az ügyfél

A Microsoft Magyarország őszi Fókuszpont partnertalálkozóján mutatta be az anyacég CRM alkalmazásának honosított változatát, amely októbertől a magyar kis- és középvállalatok számára is hozzáférhető. A redmondi szoftveróriás első saját fejlesztésű üzleti szoftvere az értékesítési és vevőszolgálati folyamatok integrálását és automatizálását állítja a középpontba az ügyfelek magas szintű, testreszabott kiszolgálása érdekében.

Kis Endre

Az egyre növekvő mennyiségű információ feldolgozásához napjainkban mind rövidebb idő áll a vállalatok rendelkezésére. Az adattömeg hatékony kezelése mellett a cégeknek ugyanakkor azt is biztosítaniuk kell, hogy ügyfeleiknek mindenkor testreszabott és színvonalas kiszolgálásban legyen részük. Ha pedig mindebbe mégis hiba csúszik, akkor az jobbik esetben időveszteséget eredményez ügyfél és alkalmazott számára egyaránt. Rosszabb esetben azonban a szervezetlenség láttán az ügyfél türelmét veszítve utánanéz, hogy miként költhetné el a pénzét a versenytársaknál.

A kulcsfontosságú ügyfél-információt nyomtatott dokumentumok, kartonok és táblázatok formájában tároló vállalatok gyakran érezhetik úgy, hogy a tornyosuló papírhegyek maguk alá temetik őket, és az eluralkodó káoszban kicsúszik kezükből a felügyelet. A cégek azonban más módszert is választhatnak: egy megfizethető, rugalmas technológiát, amelyet könnyen telepíthetnek és üzemeltethetnek.

Ezt a technológiát hivatott képviselni a Microsoft CRM, az első redmondi fejlesztésű üzleti alkalmazás kis- és középvállalatok számára, amelynek honosított változatát szeptemberi Fókuszpont partnertalálkozóján mintegy 800 résztvevő előtt mutatta be a Microsoft Magyarország.

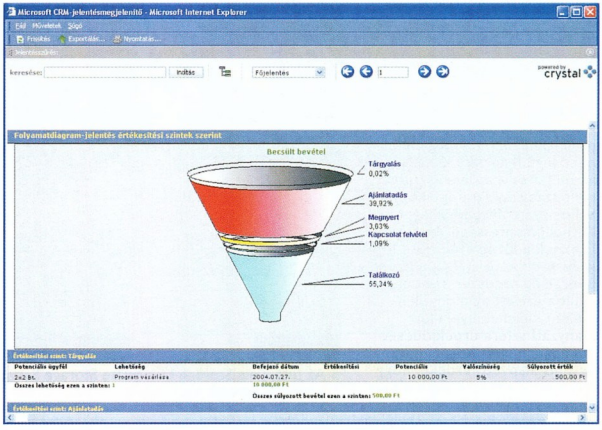

» Microsoft CRM: az értékesítés mérése és előrejelzése barátságos kezelőfelületen

MINT A NAGYOK – CRM KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALATOKNAK

A Microsoft Customer Relationship Management – azaz ügyfélkapcsolat-kezelő – technológiája olyan hatékony eszközt ad a vállalatok kezébe, amellyel integrálhatják és automatizálhatják a folyamatokat és eljárásokat az ügyfelek magasabb szintű kiszolgálása és támogatása érdekében. A technológia ugyanis az ügyfelet és a vele folytatott kommunikáció és interakció történetét, az értékesítési és vevőszolgálati folyamatok menedzselését állítja szinte az összes tranzakció középpontjába, ezáltal biztosítva az egységes és naprakész információ megosztását az ügyfelekkel közvetlenül kommunikáló alkalmazottak között.

Kis- és középvállalatok számára is elérhető áron a Microsoft CRM könnyen kezelhető, hatékony megoldást nyújt. Az Outlook 2003-ra épül, olyan munkakörnyezetben érhető el tehát, amelyet a kereskedők és az ügyfélszolgálaton dolgozók egyaránt széles körben ismernek és használnak. Az Outlookban található elektronikus levelezésüket, címjegyzéküket és naptárukat a felhasználók a Microsoft CRM-ből is elérhetik, így nincs szükség új alkalmazás használatának elsajátítására.

– Az Outlookkal való szoros integráció a Microsoft CRM bevezetését a felhasználó számára gördülékeny, stresszmentes folyamattá teszi – mondta Balázs Erzsébet, a Microsoft Magyarország CRM termékmenedzsere –, egyúttal markáns módon megkülönbözteti a versenytársak megoldásaitól, amelyek jellemzően valamely vállalatirányítási rendszerhez integráltak.

A Microsoft CRM az ügyfelek és a kapcsolattartók kezelésén túl többek között olyan fejlett CRM-szolgáltatásokat kínál, mint a munkafolyamatok támogatása, a rendelésfelvétel előkészítése és a versenytársak nyomon követése. Ennélfogva az Outlook 2003 bővítményéhez, a mini-CRM-nek is becézett Business Contact Managerhez képest más kategóriát, magasabb szintet képvisel. A Microsoft CRM teljes körű, gazdag funkcionalitású ügyfélkapcsolat-kezelő (CRM) rendszer, amely a csoportmunka és a vállalat egészének hatékonyságát növeli, míg az Outlook 2003 Business Contact Manager egyfelhasználós, ügyfélkapcsolat-kezelő irodai alkalmazás, amely az értékesítési lehetőségek nyilvántartásával segíti a kisvállalatokat az eredményesebb ügyfélkapcsolatok kialakításában.

– Az értékesítésautomatizálást és vevőszolgálatot támogató Microsoft CRM célcsoportját a kis- és középvállalatok, az 5–100 kereskedőt és/vagy ügyfélszolgálati munkatársat foglalkoztató szervezetek alkotják – mondta Balázs Erzsébet. – A Microsoft

infrastruktúrán, Windows Serveren, illetve Small Business Serveren és Exchange Serveren futó Microsoft CRM horizontális termék, amelyet minden kereskedelmi tevékenységet folytató és ügyfélszolgálatot működtető vállalat előnyére alkalmazhat. A Microsoft partnerei számára azonban további üzleti lehetőséget jelent, hogy a független szoftverfejlesztőket felölelő program keretében újabb funkciókat fejleszthetnek az alkalmazáshoz, amelyet így iparág-specifikus megoldásként is értékesíthetnek.

ÉRTÉKESÍTÉSI ÉS VEVŐSZOLGÁLATI MODUL A Microsoft CRM különböző lehetőségeivel, például a potenciális vevők és az értékesítési lehetőségek nyilvántartásával, az ügykezeléssel, a kereshető tudásbázissal és a kimutatáskészítő eszközökkel maradéktalanul kiaknázhatók a vevőkapcsolatokban rejlő üzleti lehetőségek. Az integrált értékesítési és vevőszolgálati modulok biztosítják a munkatársak közti hatékony információáramlást, az értékesítési tevékenység sikerét és a vevőszolgálat egységes, eredményes működését. Az értékesítési és vevőszolgálati funkciók, valamint a kereshető tudásbázis révén nyomon követhetők a potenciális vevők és a feltáruló üzleti lehetőségek, teljes körű kép alakítható ki az ügyfélseményekről, és automatizálható az ügykezelés. Az üzleti forgalom és az alkalmazotti teljesítmény pontos előrejelzése és mérése érdekében a Microsoft CRM kimutatáskészítő eszközöket is tartalmaz.

A Microsoft CRM értékesítési modulja megkönnyíti a potenciális vevők és az értékesítési lehetőségek nyilvántartását, valamint az értékesítés eredményeinek mérését és előrejelzését. Rögzíti és visszakereshetővé teszi a vevőkkel folytatott kommunikációt, és automatizálja az értékesítési folyamat egyes szakaszait. Mindezekkel a vállalat gyorsabban lezárhatja az értékesítési ügyleteket, javíthatja a sikeres üzletkötések arányát és az ügyfélmegtartás szintjét.

A Microsoft CRM vevőszolgálati moduljával pedig az ügyfélkapcsolati munkatársak számának növelése nélkül biztosítható a vevőszolgálati tevékenységek színvonalasabb és nagyobb kapacitású ellátása. A modul segítségével az ügyintézők teljes körű támogatást nyújthatnak a vevők megkereséseinek és bejelentéseinek nyilvántartásától és a kezdeti kapcsolatfelvételtől egészen a problémák megoldásáig, így várhatóan nagyobb elégedettséget kiváltó, egységes és hatékony szolgáltatást nyújtva.

A Microsoft CRM moduljai standard és professional (bővített) változatban érhetők el. Az értékesítési modul bővített változata a standard funkcionalitáson túl biztosítja a versenytárskövetést, a vevőszolgálati modul professional változata a standard funkciókon túl megoldást ad szerződések kezelésére is.
A professional változat mindkét moduljában szerepelnek a beépített munkafolyamatok, és megtalálható bennük a termékkatalógus is.

Gyakorlati tanácsok CRM alkalmazás bevezetéséhez

A Microsoft CRM segítségével a vállalat magasabb szintre emelheti meglévő ügyfeleivel ápolt kapcsolatait, és meggyőzőbb kommunikációt folytathat a leendő ügyfelek megnyerése érdekében. Ez a technológia lehetővé teszi, hogy a cég a már eleve rendelkezésére álló információ alapján jobban megismerje ügyfeleit. A megbízhatóbb ügyféladatok alapján a vállalat testreszabott ajánlatokkal keresheti meg ügyfeleit, és ezáltal növelheti eladásait. A CRM alkalmazásával könnyebben felismerhetők a vásárlási szokásokban mutatkozó minták, így a vállalat pontosabban tervezheti raktárkészletét, és csökkentheti költségeit. A technológia révén könnyen azonosíthatók a legnagyobb bevételt eredményező ügyfelek, ami döntő jelentőségű a cég stratégiájának további alakítása szempontjából.

A CRM technológia azonban mindenekelőtt azoknak az alkalmazottaknak a hatékonyságát növeli, akik közvetlenül az ügyfelekkel állnak kapcsolatban. Az utolsó telefonhívásra, a legutóbb kiküldött brosúrára és megrendelt termékre vonatkozó információ egyetlen gombnyomásra megjeleníthető, így a vevőszolgálat munkatársai messzemenőkig testreszabott szolgáltatást nyújthatnak – olyat tehát, amely kellemes tapasztalatokat szerez az ügyfélnek a vállalattal folytatott kommunikáció és interakció során, ezáltal lojalitást szül. Kutatások bizonyítják, hogy az új ügyfelek megszerzése lényegesen nagyobb költségekkel jár, mint a meglévők megtartása, ez tehát legalább anyira fontos, mint az újabb kapcsolatok építése.

A CRM megoldás maradéktalan sikerességének azonban egy stratégiai szempontból szilárdan megalapozott bevezetés az előfeltétele. Különösen a korai CRM megoldások közül nem egy ugyanis meglehetősen nehézkes volt, ezért hónapokba is beletelhetett, és sok pénzbe is belekerülhetett, mire készen állt az éles üzemre. A széles körben elterjedt és felhasználóbarát környezetben futó Microsoft CRM mellett szól, hogy a vállalat egy vezető technológiai cég termékét választja, amelyet helyi partner vezet be és támogat, így az egész projekt zökkenőmentessége kellemes meglepetést szerezhet.

Ezzel együtt a CRM megoldás bevezetésének gördülékenysége és a befektetés lehető legjobb hatásfokú megtérülése érdekében érdemes megfelelő előkészületeket tenni. A projektért felelős vezető készítsen átfogó tervet, amelyben pontosan megfogalmazza a vállalat elvárásait a leendő CRM megoldással szemben. A CRM folyamatát kívülről befelé haladva építse fel: összpontosítson azokra az elemekre, amelyek a legnagyobb hatással lesznek a cég ügyfeleire. Vonja be a tervezésbe a front-office és a back-office környezetben dolgozó alkalmazottait a folyamat lehető legkorábbi szakaszában. Tapasztalataikban gyökerező meglátásaik értékesek és hasznosak, egyúttal jobban meg fogják érteni a változtatás szükségességét, és nagyobb kedvvel fogják elsajátítani a CRM alkalmazás használatát. Lehetőség szerint keressen olyan CRM megoldást, amely integrált a vállalat meglévő rendszereivel, különös tekintettel az e-mail- és a táblázatkezelő alkalmazásra.

» Balázs Erzsébet, a Microsoft Magyarország CRM termékmenedzsere

A FEJLŐDÉS ÚTJA A Microsoft CRM értékesítését és bevezetését a Microsoft Business Solutions hivatalos forgalmazó partnerei végzik, és ennek keretében szakértői támogatást nyújtanak a rendszer konfigurálásához és karbantartásához, valamint biztosítják a képzéshez és a felhasználók támogatásához szükséges oktató- és háttéranyagokat. A Microsoft Magyarország partnerei folyamatosan kapcsolódnak be a CRM-értékesítéshez szükséges kompetencia megszerzését célzó képzésbe, több partner már felkészülten, sőt futó projektekkel várta a magyar verzió hivatalos bejelentését. A Microsoft CRM értékesítéséhez, fejlesztéséhez, bevezetéséhez és támogatásához megfelelő kompetenciával rendelkező cégekről a Microsoft Magyarország internetes oldalai adnak tájékoztatást (➲ **www.microsoft.com/hun/crm**).

A Microsoft CRM és az Outlook 2003 szoros integrációjából fakadóan az ügyfélkapcsolat-kezelő megoldás az irodán kívül, távolról is elérhető az Outlook Web Access internetes hozzáférés révén. A Microsoft ügyfélkapcsolat-kezelés iránti elkötelezettségére utal, hogy a magyar verzió bejelentésekor már ismeretes, az ősz folyamán megjelenik a Windows CE operációs rendszert futtató mobil eszközökre írott alkalmazás is, amely a CRM kéziszámítógépről történő távoli elérését teszi lehetővé. A terepen dolgozó értékesítők így már nem csupán notebookról, hanem alacsonyabb költségek mellett üzemeltethető és sok esetben kényelmesebben használható PDA-ról is bármikor és bárhonnét elérhetik majd a munkájukat hathatósan támogató Microsoft CRM-et. PCM

A DVD-filmeket a NetPiac Kft. biztosította. NetPiac Kft. ☎ 239-4517, www.netpiac.hu

» Leharcolt oroszlánok

Bankrablók vagy hősök?

Weisz Tamás

A fiatal Waltert mamája a nyári vakációra elviszi két dilinyósnak tartott nagybácsijához, Garth-hoz és Hubhoz. Walter szíve szerint menekülne a tanyáról, ahol még tévé sincs, míg a két öregnek úgy hiányzik a tinédzser srác, mint púp a hátukra. De nyár végére nemcsak hogy „összecsiszolódik" a trió, hanem még azt is megtudjuk, hogy mi lesz a hős Hub, a gyönyörű Jasmine hercegnő és a gonosz sejk történetének vége.

Nem tudni miért, de sajnos elkerülte a hazai mozikat ez a kedves, szeretni való és szerethető vígjáték, pedig a két Oscar-díjas nagybácsi (Michael Caine és Robert Duvall), valamint az Oscar-jelölt (Haley Joel Osment) tavaly bemutatott mozifilmje egyáltalán nem volt bukás sem az amerikai, sem az angol pénztáraknál.

» A két öregúr élete nem volt mindig ilyen békés...

De ha már moziban nem is, DVD-n mindenképpen érdemes megnézni Tim McCanlies filmjét – mind az 5.1-es eredeti hanggal, mind az író-rendező kommentálásával. A közel háromnegyed órányi kimaradt jelenetek között megtalálható az eredeti befejezés is, amelyet a tesztvetítések után hatszázezer dollárért újraforgattak. Mindezek mellett helyet kapott a lemezen egy félórás werkfilm, a forgatókönyv „rögös útját" bemutató hosszabb és Haley Joel Osmentről szóló rövidebb interjúsorozat is. A filmben felhasznált trükköket két 1-1 perces rövidfilm mutatja be.

kép ★★★★☆
hang ★★★★☆
extra ★★★★☆

- Dolby Digital 5.1: **angol**
- Feliratok: **magyar, angol, bolgár, cseh, észt, horvát, lengyel, lett, litván, román, szerb, szlovén**
- Kép: **16:9**
- Hossz: **105 perc**
- Kiadó: **New Line Cinema**
- Ár (bruttó): **4990 Ft**

» Hegylakó

Connor MacLeod, a MacLeod-klánból megérkezett

Branyiczky Gábor

Nem csak a halhatatlanok érték meg a Hegylakó DVD-s kiadását, pedig Connor MacLeod 1536-tól 1986-ig tartó pályafutásának néhány fontos állomását és természetesen a halhatatlanok közötti végső nagy összecsapást elmesélő film hazai megjelenése vágyálomnak tűnt.

Az 1986-ban készült és szinte azonnal kultikussá vált, míves kardokkal évszázadokon keresztül, egészen modern világunkig hadakozó, csak lefejezéstől elhalálozó harcosokról szóló mozi egészen kellemes kiadás formájában kerülhet a polcunkra. Igazi rajongók számára fontos és csak ritkán tapasztalt jellemző, hogy az eredeti szinkron került a korongra. Mivel anno a szinkron sztereóban készült, a lemezen is kétcsatornás formában szólal meg, de azok számára, akik feltételenül ki akarják használni hangrendszerük lehetőségeit – angol nyelven – DTS és Dolby Digital 5.1-es hangsáv is rendelkezésére áll.

» Ebbe egy halandó biztos belehalna

Extrák tekintetében nem halmozza el nézőit a kiadvány, hiszen egy Cristopher Lambert-rel, évekkel a forgatás után felvett, visszemlékezős interjú az egyetlen, ami – akár magyar feliratt is kísérve – fellelhető a korongon. Pedig a film zenéjét szerző és előadó Queen, a film jeleneteiből összeállított „Who Wants To Live Forever" videoklipje biztosan fellelhető, még ha minden más anyagot ki is dobáltak a stúdióban.

kép ★★★★★
hang ★★★★★
extra ★★★☆☆

- DTS: **angol**
- Dolby Digital 5.1: **angol**
- Dolby Stereo: **magyar**
- Feliratok: **magyar**
- Kép: **16:9**
- Hossz: **108 perc**
- Kiadó: **Vition**
- Ár (bruttó): **5490 Ft**

» Elveszett fiúk – extra változat

Véresen komolytalan

Weisz Tamás

Mikor Sam (Corey Haim – A dupla nullás kölyök) és Michael (Jason Patric – Féktelenül 2) megérkeznek Santa Carlába, finoman szólva sincsenek elragadtatva a helytől. Sam problémái csak fokozódnak, miután nem sokkal később Michael – azután, hogy megismerkedett a csinos Starral (Jami Gertz – Twister) és barátjával, Daviddel (Kiefer Sutherland – Egyenesen át) – furcsán kezd viselkedni: végigalussza az egész napot, még a lakásban is napszemüvegben jár, de ami még rosszabb, ha csukva az ajtó, akkor egyszerűen berepül az ablakon! Hogyan lehet mama elől eltitkolni, hogy a testvére vámpír lett?!

» A bratyódat ki kell nyírnunk!

Joel Schumacher (Összeomlás, A fülke, Mindörökké Batman) tinédzser-horrorvígjátéka több mint öt évvel ezelőtt már megjelent DVD-n, de az extra változat valóban friss vért jelenthet minden eddigi és ezután „megtérő" rajongónak.

Az első lemezen csak a javított kép és a rendező kommentárja jelent újdonságot az előző kiadványhoz képest, ugyanis ezenkívül valamennyi extra a második korongra került. Ezek között találunk egy hosszabb visszatekintést, néhány rövidebb werket – például látogatást tehetünk a vámpírok barlangjában, vagy megnézhetjük Greg Cannom maszkmester műveit –, megnézhetünk néhány jelenetet a Sam és a Frog testvérek kommentálásában, és természetesen nem maradhatott ki a *Lost in the Shadows* videoklipje sem.

kép ★★★★★
hang ★★★★★
extra ★★★★☆

- Dolby Digital 5.1: **angol, német**
- Feliratok: **magyar, angol, cseh, dán, finn, görög, héber, horvát, izlandi, lengyel, német, norvég, portugál, svéd, szlovén**
- Kép: **16:9**
- Hossz: **94 perc**
- Kiadó: **Warner Bros.**
- Ár (bruttó): **4990 Ft**

» Leon, a profi – bővített változat

A bérgyilkosok csak tejet isznak?

Branyiczky Gábor

Jane Reno emlékezetes alakítása Leon, aki bérgyilkosnak végtelenül profi, ám számos más terület komoly kihívást jelent számára – hogy finoman fogalmazzunk. Az analfabéta és cserepes növényén kívül mással érzelmi viszonyban nem álló férfi életébe azonban belerobban egy kislány, Matilda. A profi módon elvégzett munkákat számolatlanul maguk mögött hagyó furcsa páros története nem a gyilkolásról, nem a lövöldözésről szól – épp ellenkezőleg, a szeretetről és az életről.

» A néző is profivá válhat a bérgyilkostréningen

Luc Besson – a hazai DVD-kínálatban még mindig foghíjas – életművének fontos darabja került most a polcokra, igazán gyűjteménybe illő, kétlemezes kiadvány formájában. A filmből mindkét korongra jutott, de ennek nem az extrém hosszúság, hanem a mozis és rendezői változat közti különbség az oka. Utóbbi az első lemezen nézhető végig, a mozis változathoz azonban valahol középtájon a másik korongot kell a lejátszóba tenni. A jó minőségű kép és hangsávok mellett az első lemezen csupán a mozis ajánlót, a második korongon azonban a főszereplők és a rendező filmográfiáit találjuk, valamint egy meglepő interaktív játékot. A bérgyilkostréningben a film jelenetei felett ide-oda mozgó célkeresztet, illetve a távirányító [Enter] gombjával kell eltalálni az előre meghatározott célszemélyt, a szintén a pálya elején megadott testtájékon. A szórakozást kissé beárnyékolta, hogy nagyon gyakran ismétlődnek a jelenetek.

kép	★★★★★
hang	★★★★★
extra	★★★★☆

- DTS: **angol**
- Dolby Digital 5.1: **magyar, angol**
- Feliratok: **magyar, angol, bolgár, cseh, hindi, román, szlovák**
- Kép: **16:9**
- Hossz: **128 perc**
- Kiadó: **Warner Bros.**
- Ár (bruttó): **4990 Ft**

» Holnapután

Pesszimista meteorológia

Nagy Zoltán

Mostanában egyre több az olyan játékfilm, amely a szórakoztatás mellett a politikában is szerepet kap. Ilyen volt megjelenésekor a Holnapután című film is, ami bár erősen fikció, jó alkalom volt arra, hogy a környezetvédők ismét felhívják a figyelmet a civilizáció által okozott éghajlatváltozás várható következményeire.

A Holnapután mégis elsősorban látványos katasztrófafilm. Mint ilyen, nem kötődik szorosan a természeti törvényekhez, hiszen ki a fene nézne meg egy olyan filmet, amelyben évtizedek alatt változik az éghajlat, és jön el a jégkorszak? Éppen ezért a készítők kicsit megpörgették az eseményeket, hogy napok, sőt órák alatt fagyjon le minden. Ha elvonatkoztatunk a néhol kissé sántító történettől és az amerikaiakra oly jellemző túlzásoktól, akkor egy látványos filmet kapunk, ami néha még izgalmas is, bár nem fogjuk alatta tövig rágni a körmünket.

» Nagytakarítás New Yorkban

A kétlemezes kiadás kétféle kommentárt is tartalmaz, a második lemez pedig tele van werkfilmekkel és a témához kapcsolódó dokumentumfilmekkel. Ennyire talán nem jó ez a film, de az Emmerich-rajongók bizonyára értékelni fogják.

kép	★★★★★
hang	★★★★☆
extra	★★★★☆

- DTS: **angol**
- Dolby Digital 5.1: **magyar, angol**
- Feliratok: **magyar, angol, dán, finn, görög, izlandi, norvég, svéd**
- Kép: **16:9**
- Hossz: **119 perc**
- Kiadó: **20th Century Fox**
- Ár (bruttó): **5690 Ft**

» Van Helsing

Rémek és emlékek nyomában

Weisz Tamás

Nem könnyű a rémvadászok élete! Van Helsing alig hogy sikeresen megküzdött dr. Jekyll rosszabbik és jelentősen nagyobbra nőtt énjével, Mr. Hyde-dal, a Vatikán máris Erdélybe küldi, hogy segítsen a Valerious család lelkét megmenteni. Márpedig ehhez magával Drakulával, menyasszonyaival és a Farkasemberrel kell szembeszállnia. Még szerencse, hogy segítségére van a család egyetlen életben maradt tagja, a szépséges Anna, a Vatikán Q-ja, Carl a „ketyeréivel", sőt bármily meglepő, még dr. Frankenstein bujdosó teremtménye is.

» Ha valaki a hídpénzen akar spórolni...

A kétlemezes kiadványról elmondhatjuk, hogy legalább úgy tele van extrákkal, mint Van Helsing bőrkabátja fegyverekkel – ráadásul mindegyik magyar feliratos! Ezek sorát a két kommentársáv nyitja: az elsőn a rendező és a vágó, míg a másodikon Drakula gróf, a Teremtmény és a Farkasember mesélnek a film a készítéséről. Pár perces bevezető után a filmet megnézhetjük a jelenetekhez kapcsolódó werkekkel is, csak figyelnünk kell, mikor tűnik fel a képen Van Helsing valamelyik speciális fegyvere.

Több mint egy tucat kisfilm mutatja be a film helyszíneit, főbb szereplőit és zenéjét, míg egy hosszabb dokumentumfilmből megismerhetjük a történet hátterét is, míg a bakiparádéban azt is láthatjuk, hogy még egy ilyen film forgatása sem véresen komoly mindig. Végül, de nem utolsósorban interaktív látogatást tehetünk Drakula kastélyában és Frankenstein doktor laboratóriumában, az elsőben maga Drakula, míg a másodikban Igor, a szolga idegenvezetésével.

kép	★★★★★
hang	★★★★★
extra	★★★★★

- Dolby Digital 5.1: **magyar, angol**
- Feliratok: **magyar, angol, finn, svéd**
- Kép: **16:9**
- Hossz: **126 perc**
- Kiadó: **Universal**
- Ár (bruttó): **4990 Ft**

Ronin – extra változat

» „Csinálunk valamit. Várunk."

Már-már antagonisztikus ellentét feszül a Ronin kapcsán emlékekből felmerülő képsorok és a film legemlékezetesebb mondata között. A kétlemezes kiadvány formájában megérkező Roninban ugyanis a nézőnek alig-alig kell arra várnia, hogy történjen valami, ráadásul a sodró lendületű autós üldözések és heveny tűzpárbajok mellett még egy csavaros történetnek is marad hely a kellőképen komótos kibontakozásra.

A hónap DVD-je

Branyiczky Gábor

Az alaphelyzet igen egyszerűnek tűnik. Adott egy méretes fémtáska, amit el kell ragadni tulajdonosától. Persze nem egy szimpla utcai rablás keretében, mert a táska tartalma értékes, és ennek megfelelő mértékben őrzik is. A probléma megoldására profikat kell toborozni, legyen szó akár a technikai háttér megteremtéséről, az autóvezetésről, a fegyveres akcióról vagy éppen az anyagbeszerzésről.

A történet onnan indul, hogy az öt profi találkozik – és ahogy lenni szokott: a dolgok nem zajlanak le zökkenőmentesen. Kiderül, hogy nem mindenki olyan profi, mint azt állítja magáról, hogy van, aki a saját szakállára szeret csak igazán dolgozni, valamint, hogy már az alvilági kapcsolatokban sem lehet maradéktalanul megbízni. Sőt a végére még a roppant titokzatos megbízó kilétére is fény derül.

Az viszont örök rejtély marad, hogy mit is rejtett az a bizonyos táska. Mint ahogy arra is csak utal a film, hogy valójában kik vagy mik voltak ezek a profik, mielőtt zsoldosok lettek, ha zsoldosok lettek egyáltalán.

A japán, eredetileg a feudális uruk szolgálatából kilépett, elszökött vagy urukat vesztett, a törvényen és tradíciókon kívül élő szamurájokat jelentő ronin név nagyon is találó a Robert De Niro megformálta főhősre, akinek nem csak egyik oldalát ismerhetjük meg. És az már John Frankenheimer rendezőt dicséri, hogy úgy tudott érzelmi szálakat – egy komoly, tűzben edzett férfibarátságot és egy hirtelen jött szerelmet – is a filmbe vinni, hogy nem változtatta a filmet nyáltengerré a hollywoodi szokásoknak megfelelően.

INTERJÚK ÉS RÖVIDFILMEK A rendezővel való közös munkáról egyébként is többnyire mosolyogva (próbáltak volna meg másképp...) nyilatkoznak a szereplők a kétlemezes kiadvány második korongján bőséggel sorakozó, interjúkkal tarkított extrákon. A „beszerzőt" alakító Jean Reno számára a legkellemesebb meglepetés az volt, hogy Frankenheimer nem mindig és mindenhol akarta kaszkadőrökkel helyettesíteni színészeit az autós jelenetekben. A hét – a vágásról, Natascha McElhone felkészüléséről, a filmzene komponálásáról, az autós jelentekről, az operatőri munkáról és általában a forgatásról szóló – rövidfilm és a velencei filmfesztiválon készült interjúegyveleg mellett a kísérő lemezen kapott helyet az alternatív befejezés is. Ez utóbbi gyökeres változást nem hoz a történet lezárásában, de kicsit más irányba tereli a néző gondolatait arról, hogy ki is, és valójában mennyire gazdátlan a nagyvárosi szamuráj. Érdekesen készítették el a forgatási fotókat és filmjeleneteket egyaránt felölelő képgalériát, a szokásos továbbgomb-nyomogatás helyett egy mozgó, zoomoló, kép-a-képben megoldásokkal operáló videót lehet a menüpont alatt megtekinteni.

Nem maradt azonban minden extra nélkül az első, a filmet igen kellemes minőségben hordozó korong sem. A rendezői kommentár természetesen itt kapott helyet, bár ennek csak azok örülhetnek igazán, akik kellőképpen értik az angolt, vagy olvassák az öt lehetséges feliratnyelv valamelyikét, melyek között a magyar nem szerepel. Maga a film persze megkapta a magyar feliratsávját, ami nem is árt az egyébként jól sikerült, de a házimozi hangrendszerét nem igazán kihasználó Dolby Surround szinkron mellé, hiszen az angol eredeti hangból DD 5.1 mellett DTS sávot is kínál a Ronin extra kiadása. PCM

kép	★★★★★
hang	★★★★☆
extra	★★★★☆

- DTS: **angol**
- Dolby Digital 5.1: **angol**
- Dolby Surround: **magyar, cseh, lengyel**
- Feliratok: **magyar, angol, bolgár, cseh, dán, finn, görög, héber, holland, horvát, norvég, portugál, román, svéd, szlovén, török**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **121 perc**
- Kiadó: **MGM**
- Ár (bruttó): **5690 Ft**

www.mgm.com/ronin

TOPINFO®

100% Y2K GARANCIA

Integrált Vállalatirányítási Rendszer

Pénzügy-számvitel-tervezés
Kereskedelem és logisztika
Tárgyieszköz és beruházás
Humánpolitika
Vezetői információ, controlling

Windows NT, Windows 9x, Novell, Unix környezetben,
ORACLE, Ms-SQL adatbáziskezelővel, egy gépen is.

"A győztes kombinánció"

TOPSOFT Rendszerház Rt.
1027. Budapest, Kapás u. 11-15
tel: 457-9200, fax: 457-9201
homepage: www.topsoft.hu
e-mail: sales@topsoft.hu

"A jelen filozófiája,
a jövő technológiája"

» Czuczor Gergely és Fogarasi János: A magyar nyelv szótára

Nyelvtörténeti csemege

Nagy Anna

A XIX. század közepéig a magyar nyelvtudomány még elég bizonytalan alapokon nyugodott. A frissen megalakult Akadémián az épp létrejött osztályokban élénk munka indult. Akkortájt a nyelvtudomány terén két különböző felfogás uralkodott: az egyik a magyar nyelv török-tatár nyelvekkel való rokonságát vallotta, míg a másik finnugor eredetét hangoztatta. Az előbbi irányzat jeles képviselői voltak Czuczor Gergely és Fogarasi János.

1836-ban megbízást kaptak a magyar nyelv nagy szótárának szerkesztésére. Bár Czuczort az 1848-as forradalomban vállalt szerepéért a szabadságharc bukása után hatévi várfogságra ítélték, a börtönben is folytatta a szótár készítését – és éppen az Akadémia kérelmére kapott kegyelmet 1851-ben. 1866-ban bekövetkezett halála után Fogarasi egyedül irányította az anyaggyűjtést és szerkesztette a hatkötetes szótárat, amit 1874-ben mutattak be.

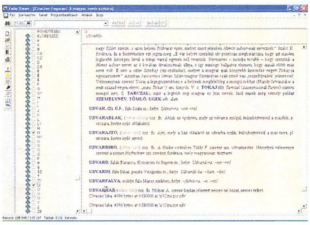

» Miért is így mondjuk? A nyelvtörténet erre is választ ad

Bár a magyar szakos egyetemi hallgatók kemény megpróbáltatásai közé tartozik a magyar nyelvtörténeti szigorlat, a téma rendkívül izgalmas. Számtalanszor tapasztalhatjuk, hogy milyen érdekes, néha meglepő, sőt humoros fordulatot rejt magában egy kis könnyed nyelvtörténeti kalandozás. Ehhez minden érdeklődőnek szívből ajánlom e szótár szócikkeinek olvasgatását.

tartalom ★★★★☆
tálalás ★★★★☆

- Ár (bruttó): **6250 Ft**
- Kiadó: **Arcanum Adatbázis Kft.**
  ☎ **481-0900**
- **www.arcanum.hu**

» Magyar Könyvszemle

Könyvészet hivatásos könyvmolyoknak

Nagy Anna

A kiegyezés utáni évtizedekben nemcsak a magyar gazdaság indult fejlődésnek, hanem a hazai társadalomtudományok különböző ágai is. Ennek eredményeként szinte egymás után jelentek meg azok a folyóiratok, amelyek egy része ma is él. Ezek sorában a legelsők között volt az 1876-ban indult Magyar Könyvszemle.

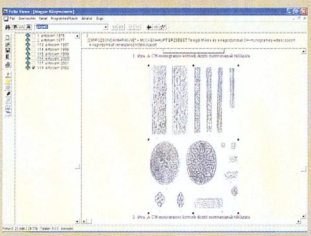

» Könyvgyűjtőknek kötelező...

Fraknói Vilmos szavai mindmáig jellemzik e könyvészeti szakfolyóiratot: „A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára ezen czím alatt folyóiratot indít meg, mely a magyarországi könyvészet és a hazai könyvtárak közlönye óhajt lenni. Közölni fog a régibb magyarországi bibliographia körébe tartozó értekezéseket és az újabb felfedezésekről szóló értesítéseket. Ismertetni fogja a hazai könyvtáraknak történetét, szervezetét, nevezetesebb tudományos kincseit és szerzeményeit. Továbbá összeállítandja a magyarországi sajtó irodalmi érdekű termékeinek és a hazánkat érdeklő külföldi munkáknak lehetőleg teljes és pontos jegyzékét."

A lap hosszú fennállását annak a magas olvasói és kutatói igénynek köszönheti, amely a politikai és szellemtörténeti irányzatok és divatok változásai között is szinte változatlanul megmaradt. Az újság szerkesztőinek sikerült négy-öt emberöltőn keresztül a tudomány tárgyilagos szellemét folyamatosan biztosítani. A Magyar Könyvszemle a könyv- és sajtótörténet kutatóit és kedvelőit igyekszik bőséges információval ellátni. Ennek CD-n kiadott változata az első kettő és az utolsó hét évfolyamot tartalmazza.

tartalom ★★★★☆
tálalás ★★★★☆

- Ár (bruttó): **6250 Ft**
- Kiadó: **Arcanum Adatbázis Kft.**
  ☎ **481-0900**
- **www.arcanum.hu**

» Századok (1867–1880)

Visszapillantás

Nagy Anna

Az Akadémián 1867-ben döntöttek a Magyar Történelmi Társulat megalapításáról és egy rendszeres közlöny kiadásáról, melynek a *Századok* címet adták.

A Társulat programját Horváth Mihály elnök megnyitó beszédében így fogalmazta meg: „...lehetetlen, hogy egy nemes fogadalom ne ébredjen bennünk: gyarapítani részünkről is az igazságnak és társulásnak, a szabadságnak és miveltségnek ama gazdag örökségét, melyet a multtól vettünk, és hatványozva szállítani át a jövendőre, mint olyatén adalékot a mi részünkről, mely a mi mulékony létünket a nemzetünk, fajunk valamennyi nemzedékeit átövező lánczhoz kösse ...a valódiság, a hűség és alaposság mindenekelőtt a lelkiismeretes történetnyomozást, a kutfők szintoly szorgalmas mint itéletes fürkészetét, az adatok összes tömegének felbuvárlását és megrostálását teszik mulhatlan kötelességünkké."

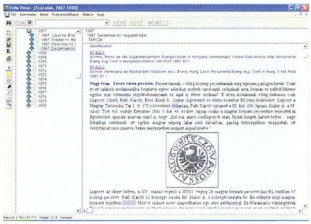

» Hogyan írtak eleink eleikről?

A folyóiratban indulása óta a kor legnevesebb történészei jelentették meg írásaikat. Ezek között számos, ma már historiográfiai jelentőségű cikk is található. Nagy Iván: Técsó város pecséte című írásából például megtudhatjuk, hogy „Pecséttanunk, még egészen parlagon hever...", s ennek orvoslására született az 1867. év decemberi számában egy számvetés.

A korong a szakfolyóirat első 14 esztendejének teljes anyagát tartalmazza Thaly Kálmán és Szilágyi Sándor szerkesztésében. A korongot azoknak a kutatatóknak, történészeknek, diákoknak ajánlom, akik a kiegyezést követő időszakkal foglalkoznak behatóbban.

tartalom ★★★★☆
tálalás ★★★★☆

- Ár (bruttó): **6250 Ft**
- Kiadó: **Arcanum Adatbázis Kft.**
  ☎ **481-0900**
- **www.arcanum.hu**

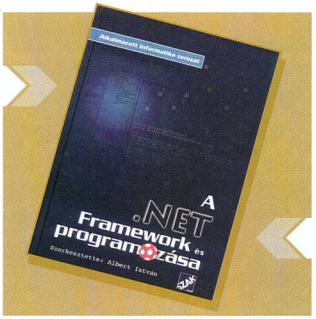

Albert István–Balássy György–Dr. Charaf Hassan–Erdélyi Tibor–Horváth Ádám–Levendovszky Tihamér–Péterdi Szilárd–Rajacsics Tamás

A .NET Framework és programozása

A szerzők, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem munkatársai, a Microsoft Magyarország megbízásából tevékeny részt vállaltak a .NET technológia hazai bevezetésében. Ez a könyv az elmúlt három év során megszerzett ismereteiket és tapasztalataikat adja át az olvasóknak.

A témakör hatalmas, még e terjedelmes mű sem tudja teljes egészében körüljárni, így e könyv egy tervezett sorozat első kötetének is tekinthető. Célközönsége a kezdő fejlesztő és a gyakorlott .NET programozók tábora egyaránt lehet, mivel a témák nehézségi fokát jelzik is az oldalakon. A különböző, oldalszámokkal is ellátott kereszthivatkozások lehetővé teszik a napi munka során kézikönyvként, „puskaként" történő használatát is.

Már megvalósult projektek tapasztalataira támaszkodva vezeti végig az olvasót a fejlesztői keretrendszer minden lényeges területén. Bevezeti az objektumorientált szemléletet, bemutatja a futtatókörnyezet főbb funkcióit, a leggyakrabban használt alaposztályok gyakorlati alkalmazását.

Mellékletként CD-ROM tartozik hozzá, melyen a könyvben szereplő kódrészletek szerepelnek forrásként és futtatható formában – ezek Microsoft Visual Studio .NET 2003-mal készültek. A könyv internetes fórumán a szerzők a tanuláshoz nemcsak ezt a fejlesztőkörnyezetet ajánlják, hanem az ingyenesen letölthető .NET Framework SDK-t is, melynek C# fordítójával előállíthatók a futtatható file-ok.

Siposs Zoltán

Szak Kiadó, 2004, 868 oldal, CD-melléklet, **9000 Ft**

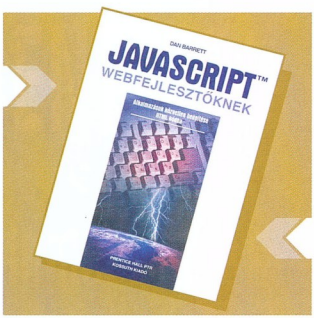

Dan Barrett

JavaScript webfejlesztőknek

A JavaScript eredetileg a Netscape Navigator szkriptnyelve volt, amely azonban az idők – és a Microsoft Internet Explorer – nyomán némi változáson ment át. Az 1.3-as verzióját már az ECMA (European Computer Manufacturers Association), az az egy nemzetközi szabványügyi testület állította össze, mégis a webfejlesztőknek örök dilemma marad: Netscape (illetve azóta Mozilla) és/vagy Internet Explorer? Mert ami működik az egyik böngészőn, az nem biztos, hogy működik a másikon – vagy ha úgy szeretnénk megírni a programot, hogy mindkét böngészőt támogassa, az (jó esetben) dupla munka. (És az Operát még meg sem néztük.) A könyv szerzője ezt a gordiuszi csomót a „csak Navigator" felkiáltással vágta át, de némi „rátartással" természetesen az Explorer alá fejlesztők is eredményesen forgathatják.

A könyv a feladatorientált tematikát részesíti előnyben, így az alapok gyors lerakása után különböző – többnyire valós – feladatok felvetésével és azok megoldásaival halad előre a „tudás ösvényén". Először a klasszikus váltóképkezelés került terítékre, majd ezt követik szépen egymás utána a navigációs, az űrlapkezelő, majd az ablakkezelő szkriptek. Legvégül, már haladóként pedig elkészítünk a Stitch divatmagazin honlapjára egy interaktív fényképbemutatót és Divattervezők Kereshető Adatbázisát.

Sajnos a kicsit nagyra vett tabulátorméret miatt időnként szétesnek a programsorok, de ennél is nagyobb gond, hogy a sok ismétlődés miatt néha nehéz követni, hogy pontosan mire is kell figyelnünk a programok olvasása során.

Weisz Tamás

Kossuth Kiadó, 2004, 338 oldal, **3990 Ft**

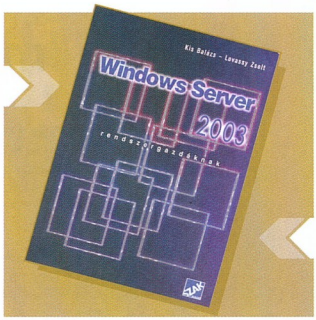

Kiss Balázs–Lovassy Zsolt

Windows Server 2003 rendszergazdáknak

Mint minden szerverként üzemeltetett operációs rendszer, a Windows Server 2003 megfelelő használata is elképzelhetetlen hozzáértő munkatárs, szakképzett rendszergazda nélkül. A verzióváltások elkerülhetetlenné teszik a tanulást, a fejlődést. Aki már járatos a Windows 2000 Server üzemeltetésében, többé-kevésbé otthonosan mozog majd az újabb verzióban is, ám sokszor érheti meglepetés. Az újabb szolgáltatások megismerése, a régebbiek megváltozott tulajdonságainak felfedezése igen nagy feladat lehet megfelelő szakirodalom híján.

Ez a könyv részletessége és pontossága folytán hathatós segítséget nyújthat a haladó és kevésbé gyakorlott rendszergazdáknak egyaránt. A szoftvercsomag újdonságainak bemutatásán túl alapos betekintést ad a Microsoft címtárszolgáltatásba, az *Active Directory*ba, valamint a legfontosabb hálózatos szolgáltatásokba. Ebben a témakörben minden megtalálható a DNS- és DHCP-kiszolgálóktól az útvonalválasztó funkciókon át a terminálszolgáltatásig.

Szerzői külön gondot fordítottak a biztonsággal, az adatvédelemmel kapcsolatos tudnivalók kiemelésére, részletezésére. Külön függelék foglalkozik a telepítés menetével, valamint a Windows legfontosabb felügyeleti eszközével, a *Microsoft Management Console*ral. Természetesen válogatott irodalomjegyzék, szótár és betűrendes szószedet egészíti ki a művet.

Siposs Zoltán

Szak Kiadó, 2004, 616 oldal, **5900 Ft**

A bemutatott könyvek megvásárolhatók a PC Magazin könyvesboltban az alábbi címen:

1132 Budapest, Visegrádi utca 11.
Telefon: 350-7144, telefon/fax: 339-8617

PCM magyar Impresszum

» SZERKESZTŐSÉG
Főszerkesztő: Bérces László
Főszerkesztő-helyettes: Dervenkár István
Rovatvezetők:
Bata László (Szoftver)
Kis Endre (Hírek, Üzlet)
Nagy Zoltán (Hardver, Mobil világ, Tesztlabor)
Weisz Tamás (Tartalom és forma)
Dudás Zoltán (Kommunikáció, Magyar PC Magazin Online)
Munkatársak: Branyiczky Gábor, Dvorák Bence, Herczeg József Tamás, Nagy Lajos, Rábay Andor, Sponga Tamás, Sz@by (Gamer), Varga Máté
Tervezőszerkesztő: Varga Balázs
Korrektor: Szabó Eszter
Szerkesztőségi asszisztens: Albert Anna
Címlap és lapterv: Varga Balázs

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u. 42–44., I. emelet.
Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210,
Telefon: 350-8276 Fax: 350-8004

E-mail címünk: pcmagazin@ipma.hu
Honlapunk: www.pcmagazin.hu

» TERJESZTÉSI ADATOK
A MATESZ 2004. I. negyedévi gyorsjelentése alapján a terjesztett példányszám 16 835.
Magazinunk e havi száma 17 000 példányban készült.

» KIADÓ
Kiadja a G.F.H. Kiadó Kft., a Magyar Terjesztés-ellenőrző Szövetség (MATESZ) tagja.
A kiadásért felel: a kiadó ügyvezetője
Ügyvezető igazgató: Ali Mehdi
Lapigazgató: ifj. Ivanov Péter
Tel./fax: 350-8004

» HIRDETÉSFELVÉTEL
IPMA-Service Kft.
Üzletkötők: Czétényi Zsolt (zsolt@ipma.hu)
Czidor Rózsa (rozsa@ipma.hu)
Kálnoki Kis Emese (emese@ipma.hu)
Szabóné Véghelyi Anna (szanna@ipma.hu)
Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 350-8041

Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella (ogabi@ipma.hu)
Tel./fax: 350-8004

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

» TERJESZTÉS
Terjeszti a Budapesti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a Magyar Lapterjesztő Rt. regionális részvénytársaságai.

Terjesztési marketing:
Kerbolt Pál,
Oláh Gabriella
Telefon: (36-1) 349-4768
E-mail: terjesztes@ipma.hu
Megjelenik havonta,
ára 1496 Ft.
Előfizethető megrendelőlevélben:
IPMA-Service Kft., Budapest.
Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768
Előfizetési díj: 5994 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 11 988 Ft (33% kedvezménnyel).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj
negyedévre: 2997 Ft (3 szám),
fél évre: 5994 Ft (6 szám),
egész évre: 11 988 Ft (12 szám).

A tördelés a Magyar PC Magazin szerkesztőségében történik.
Montírozás és nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet. A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

HU ISSN 1588-9289

Hirdetőink

BE-VA CHIP 39
BORLAND 49
CANON B/2
CANON B/4
COMPSERV 87
DEWECO 21
EAST WEST TRADING 57
ENTERNET 115
ESMA 25
GAMAXNET 39
GEMOFIS 89
HCS 89
IBM B/3
IPARI ELEKTRONIKAI KFT. 63
JUVENTUS TEAM 77
KELLY-TECH 9
KESZO 49
KIM SOFT 69
KVINT-R 17
MATISZ 39
MEDIKER 89
MICROSOFT 59
NEXT SOFTWARE 69
ODEON 97
PÉNZTÁRGÉP CENTRUM 49
RAMIRIS RUBIN 51
RICOH 31
SPRINT COMPUTER 61
STUDIO 10 79
TECHNOTRADE 93
TECO 49
TESZTELŐ 55
TOP SOFT 125
VIRUS BUSTER 95
VTCD 129
WIN COMPUTER 69
XEROX 19

Lapunk 2003. II. félévi terjesztett példányszáma a MATESZ® által auditálva 16 321

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az
»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

MINDENT EGY HELYEN

masteringtől a sokszorosításig...

DVD5, DVD9, DVD10

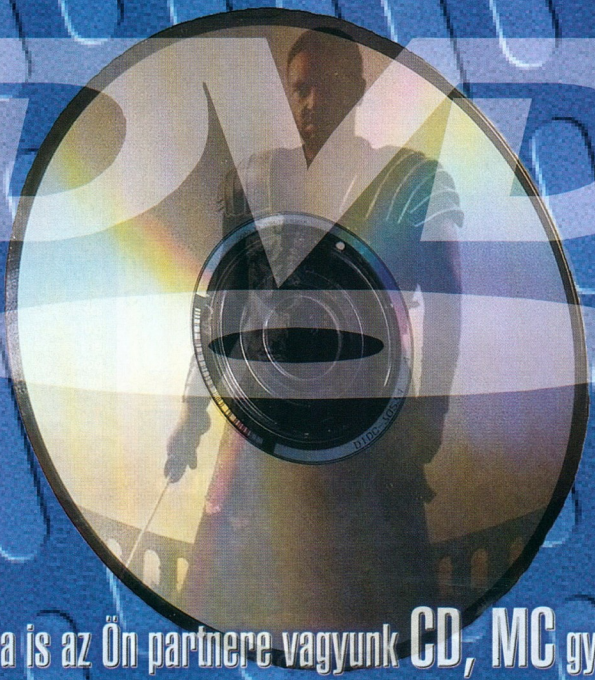

...továbbra is az Ön partnere vagyunk CD, MC gyártásban.

VTCD VIDEOTON
Kompaktlemez-gyártó Kft.

TÜV Rheinland EUROQUA EN ISO 9001:2000 ZN 75.100.3043

H-8001 Székesfehérvár, Pf.: 175 Tel.: +36-22-533-571, Fax: +36-22-533-077 Email: vtcd@vtcd.hu internet: www.vtcd.hu

Következő számunk 2004. november 24-től kapható az újságárusoknál.

ELŐZETES

Játékvezérlők

Évek óta nincs komoly technikai fejlődés a játékvezérlők terén, ez azonban nem jelenti azt, hogy ne jelennének meg új joystickok, gamepadek. Mivel közeledik az év vége, körülnézünk a piacon, hogy ezek közül mit érdemes idén a karácsonyfa alá tenni.

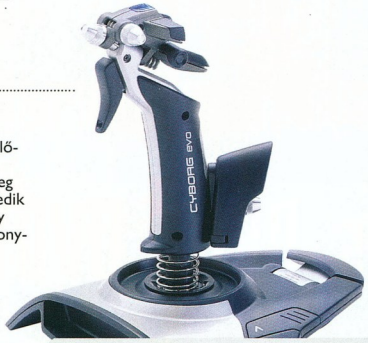

Beszél a számítógép

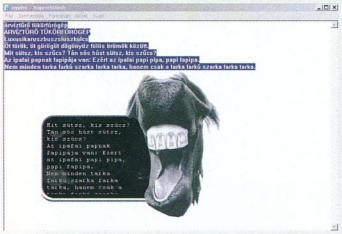

A PC-s szövegfelolvasó programok zöme csak angol kiejtéssel beszél, aminek nem sok hasznát vesszük, ám a magyar fejlesztésű Speakboard tökéletes magyarsággal szól hozzánk. Elsősorban a vakok, gyengénlátók és diszlexiások életét könnyítheti meg a tanulást, a munkát vagy éppen a kikapcsolódást segítve.

A gyémánthátú Delphi 2005

A Borland Software-nél már beköszöntött a jövő év: a szoftvercég októberben bemutatta a Delphi 2005-ös verzióját. A mostanáig Diamondback fedőnéven ismert RAD környezet áramvonalas alkalmazásfejlesztést tesz lehetővé Windows, illetve .NET platformon. A Delphi 2005 egyetlen fejlesztőkörnyezetben egyesíti a Win32 és a .NET, a Delphi és a C# programnyelv támogatását.

További témáink

Iroda másképpen

A nyílt forrású irodai csomagokról legtöbbünknek azonnal az OpenOffice.org ugrik be. Aki azonban ennél kisebb, gyorsabb és kevesebb erőforrást igénylő alkalmazásra feni a fogát, próbálja ki a KOffice-t, ezt a Linux KDE felületével együttélő programcsaládot.

Adatok biztonságban

A fontosabb munkáinkról mindig érdemes biztonsági mentést készíteni. A Cyberlink PowerBackup erre a feladatra kínál átfogó és kényelmes megoldást. Bár a program összetett lehetőségeket kínál, mégis roppant egyszerű használni.

Linux a videofeldolgozásban

A Linuxra fejlesztők is követik a trendet: egyre több videofeldolgozó szoftvert készítenek. A szabad forráskódú CinePaint 0.18 is erre a feladatra készült – főként a filmdigitalizáló készülékek által szolgáltatott nagy felbontású és színmélységű képek és képsorok feldolgozásához használhatjuk.

Olcsó alaplapok tesztje

Egyre-másra jelennek meg a csúcskategóriájú és ennek megfelelően drága alaplapok, ám nem mindenki engedheti meg magának, hogy közülük válasszon. Tesztünkkel arra keresünk választ, hogy mit lehet kihozni egy legfeljebb 20 000 Ft-os alaplapból, és egyáltalán szükséges-e a drágább?

Nem csak DVD-lejátszó

Lapunk hasábjain már méltattuk a VLC kiváló tulajdonságait, de akkor csupán a hálózati műsorszórásban kiaknázható előnyeivel foglalkoztunk. Ezúttal a program kliens-részét mutatjuk be, mely páratlan képességekkel bír, így megérdemli, hogy állandó helyet kapjon DVD-mellékletünkön.

Tévétunerkártyák

Második vagy harmadik tévé helyett sokkal egyszerűbb és olcsóbb egy tévékártya telepítése a számítógépbe. Jó néhány olyan tévévevő kártya van már a piacon, amelyik a videomagnót is tudja helyettesíteni. Tesztünkben annak járunk utána, hogy a ma kapható tévékártyák mire képesek.

Vasalt monitorok

Monitorvásárláskor ma már teljesen reális alternatívaként merül fel, hogy a TFT monitorok közül válasszunk. Igaz, az ezek ára magasabb, mint a hasonló méretű CRT típusoké, viszont számos előny szól mellettük: könnyebbek, kevesebb energiát fogyasztanak, és a szemnek is kellemesebb nézni ezek képét. Megvizsgáljuk, hogy valóban érdemes-e többet áldozni, és ha igen, mennyivel többet egy TFT-ért.

AZ AKTUALITÁSOKBÓL EREDŐ VÁLTOZTATÁSOK JOGÁT A SZERKESZTŐSÉG FENNTARTJA.

Az IBM a Microsoft® Windows® XP Professional operációs rendszert ajánlja üzleti célokra.

intel inside centrino™ MOBILE TECHNOLOGY

A vezeték nélküli hozzáférés mostantól szinte bárhonnan megoldható.

A vezeték nélküli munka hihetetlen szabadságot ad. Sokszor azt kívánjuk, bárcsak ne okozna olyan nagy fejtörést a kapcsolat létrehozása. Az IBM ThinkPaddel a kapcsolatkiépítés nehézsége már a múlté. Minden egyes IBM ThinkPad notebook ugyanis rendelkezik valamivel, ami csak az IBM-nél létezik: ez az Access Connections szoftver*. Segítségével a hálózati kapcsolatok közötti váltás egyszerűbbé válik, mint valaha. Önnek csak létre kell hoznia egy kapcsolati profilt, egy helyet választani, és aztán már minden megy magától. Ilyen egyszerű. Houston. Nincs baj. Van kapcsolat.

Access Connections. Kizárólag ThinkPaddel.

IBM ThinkPad R51

Maximális érték

Az IBM egyedi fejlesztése:
- IBM Access Connections

Rendszerjellemzők:
- Intel® Centrino™ mobil technológia
  - Intel® Pentium® M 1,50 GHz
  - Intel® ProWireless hálózati kapcsoló 802.11 b/g
- Microsoft® Windows® XP Professional
- 256 MB memória
- 40 GB merevlemez
- 15" XGA TFT
- DVD/CD-RW mobil
- 64 MB VRAM
- Modem, Ethernet
- 1 év szervizgarancia

P/N: UJ0AVHL

Bruttó ár: 399 900 Ft

IBM ThinkCentre A50p

Kiforrott technológia kedvező áron

Rendszerjellemzők:
- Intel® Pentium® 4 processzor 2,80 GHz
- Microsoft® Windows® XP Professional
- 256 MB memória
- 40 GB merevlemez
- 48xCD
- Ethernet
- asztali számítógép (a monitor nem tartozék)
- 3 év szervizgarancia

P/N: PLA7JHN

Bruttó ár: 209 900 Ft

IBM eserver xSeries 206

Kiemelkedő érték és elérhetőség

Rendszerjellemzők:
- Intel® Pentium® 4 processzor 2,80 GHz
- 1 MB Cache
- 256 MB RAM
- 80 GB simple-swap Serial ATA merevlemez
- 1 év helyszíni garancia

P/N: X21SGHU

Bruttó ár: 274 900 Ft

IBM eserver xSeries 225

Megbízhatóság és minőség elérhető áron

Rendszerjellemzők:
- Intel® Xeon™ processzor 2,80 GHz
- 512 KB Cache
- 512 MB RAM
- 3x36 GB 10 K rpm Hot Swap merevlemez
- ServeRAID-6i
- 1 év helyszíni garancia

P/N: P95CGHU

Bruttó ár: 627 900 Ft

Lépjen kapcsolatba IBM-viszonteladójával!

További információért hívja az ingyenes IBM-infovonalat a **06 80 203 855**-ös zöldszámon, vagy látogasson el az **ibm.com**/hu weboldalra.

IBM®

* Előre telepítve minden vezeték nélküli modellen, ingyen letölthető a vezeték nélküli, frissíthető modellekhez. Az ajánlat a készlet erejéig érvényes. Az árak az IBM által ajánlott bruttó fogyasztói árak. Az árak a konfigurációtól függően változhatnak. A viszonteladók maguk határozzák meg áraikat, így a viszonteladói árak a vásárlók felé különbözhetnek. Az ajánlat az IBM üzleti partnerei részére és a készlet erejéig érvényes. Az akcióban további kedvezmény nem vehető igénybe. Az IBM, az IBM logó, az IBM terméknevek az International Business Machines Corporation bejegyzett védjegyei az USA-ban és/vagy más országokban. Az Intel, az Intel Inside logó, a Pentium, a Celeron, az Intel Centrino és az Intel Xeon az Intel Corporationnek vagy leányvállalatainak az USA-ban és más országokban bejegyzett védjegyei. A Microsoft és a Windows a Microsoft Corporation bejegyzett védjegyei. © Copyright IBM, 2003. Minden jog fenntartva. Megjegyzés: a képen szereplő modellek kizárólag illusztrációs célokat szolgálnak, és nem felelnek meg a hirdetett termékspecifikációknak. További képek IBM-modellekről megtalálhatók az ibm.com/pc/fr/express weboldalon. Az IBM bármikor fenntartja a termékek módosítását előzetes figyelmeztetés nélkül, beleértve a specifikációt is. A hirdetésben szereplő információknak nincs szerződéses hatásuk.

a képalkotó

A digitális képalkotás terén a Canon újra egyedülállót alkotott, amikor a fotótechnikában kifejlesztett, világhirű optikai rendszerét átültette digitális kameráiba. A digitális fényképezőgép és kamera előnyeinek egyesítésével már 2 megapixel felbontású képeket is készíthet kamerájával. A valósághűbb képalkotás érdekében pedig kizárólag a Canon alkalmaz Digic DV processzort képalkotó rendszerben.

A Canon kameráiról közvetlen nyomtatás lehetséges például a Canon CP 500-as nyomtatóval.

- Hordozható hőszublimációs "fotólabor". .
- 70 másodperc alatt 10x15 cm-es fénykép nyomtatható.
- Alig nagyobb, mint egy Canon digitális videokamera.

www.canon.hu

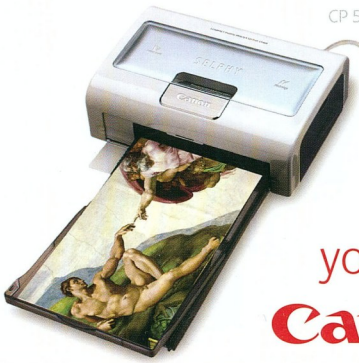

you can
Canon

UEFA CHAMPIONS LEAGUE
OFFICIAL SUPPLIER